ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

မဟာသမယသုတ်
တရားတော်

ဂမ္ဘဒါန

၁၄၇၄၃

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ တိပိဋကဓရ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

မဟာသမယသုံးသုတ်

တရားတော်

သာသနာ—၂၅၂၂ ကောဇာ—၁၃၄၀

မဟာသမယ—က

၂၊၆၈၇

စာသားရေးဆိုင်ရာစာမူပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ် [၁၁၁၅၅]

ပဥ္စမအကြိမ်

—

အုပ်ရေ–၅၀၀၀

—

၁၉၇၈–ခု

—

အောက်တိုဘာလ

—

ပန်းချီ–စံတိုး

—

ဘလောက်–လွင်

—

မျက်နှာဖုံး–ချင်းတွင်း

—

စာအုပ်ချုပ်–အေးမိသားစု

—

မမ္မဒါန

—

ဦးသိန်းဟန် (ကင်းလွတ်ခွင့် - ၀၄၅၉၉) သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ဟာမစ်တစ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့က-ထုတ်ဝေ၍၊ ဦးတင်မောင်(၀၂၅၆-မြဲ) စာပေပေါင်းကူးပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၉၀၊ အေ,ဘီ၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊ (၈)ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပ၊ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်သည်။

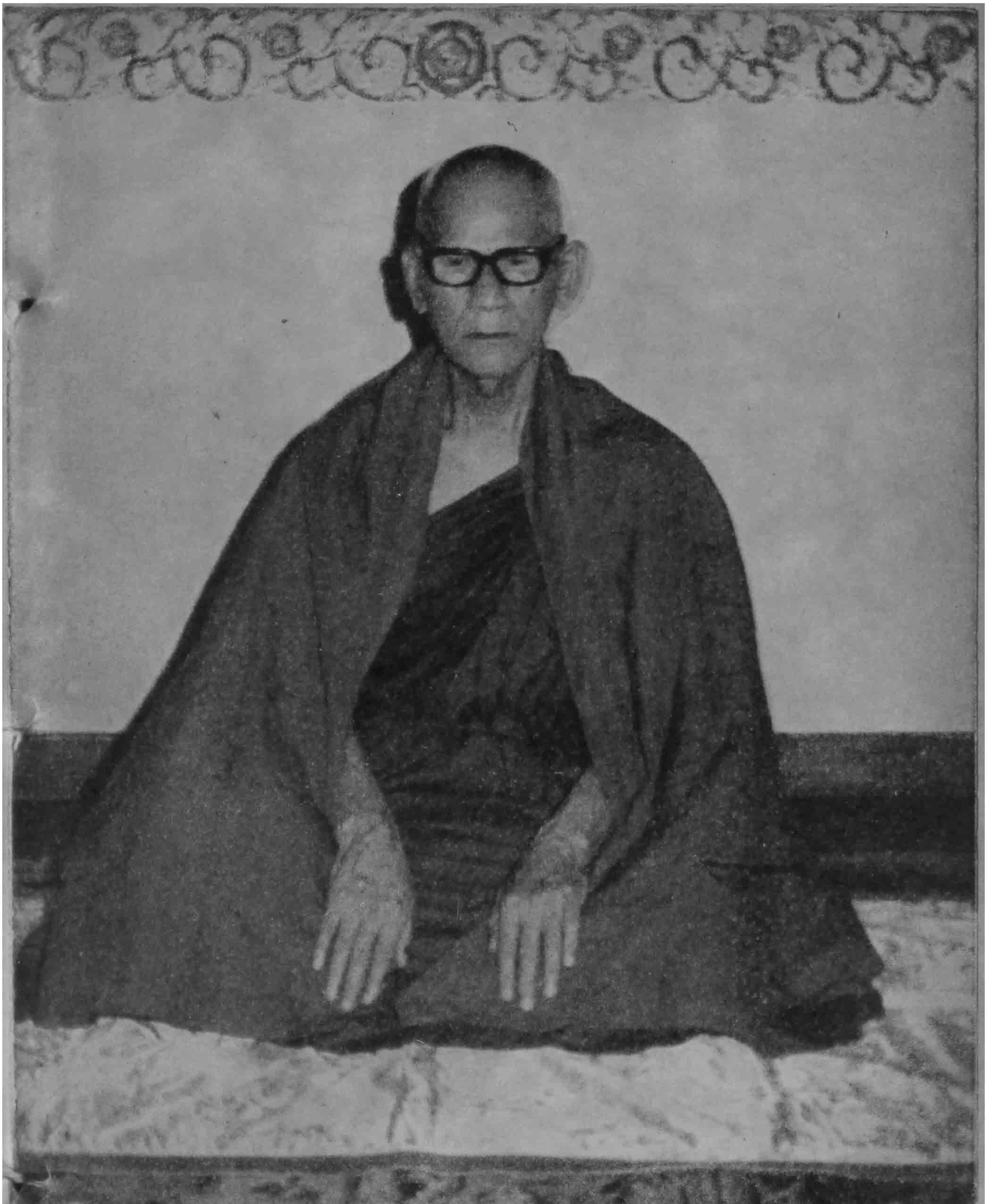

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အမှာစကား

မဟာသမယသုံးသုတ်အကြောင်း

မဟာသမယသုံးသုတ် ဆိုတာ မဟာစည် တရားစာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် မထုတ်ဝေရသေးသော (၁)ကလဟဝိဝါဒသုတ်၊ (၂)စူဠဗျူဟသုတ်၊ (၃) မဟာဗျူဟသုတ် ဆိုတဲ့ သုံးသုတ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသုံးသုတ်ကို တရားစာအုပ်အဖြစ် စီမံထုတ်ဝေရခြင်း၏ အကြောင်းကို တုဝဋကသုတ် စာမျက်နှာ ၂-၃-တို့၌ ပြဆိုထားသော စကားများနှင့် ဆက်စပ်၍ သိမှတ် နိုင်ပါသည်။ ယင်း ပြဆိုထားသော စကားမှာ အောက်ပါ အတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

တုဝဋကသုတ် တရားတော်၌ ပြဆိုချက်

"ဒီ (တုဝဋက)သုတ်ကို ဟောရခြင်း၏ အကြောင်းကတော့ ၁၃၂၂-ခုနှစ်က မဟာသမယ ၆-သုတ်ကို ဟောခဲ့တယ်၊ အဲဒီတုန်းက အထူးမှတ်သားဖွယ် ကောင်းတဲ့ ပုရာဘေဒသုတ်ကို တိပ်ရကော်ဒါဖြင့် အသံဖမ်းယူထားခဲ့တယ်၊ အဲဒီ တရားတိပ်ခွေကို ရွှေဘို ဆိပ်ခွန်သို့ ပို့လိုက်တော့ အဲဒီမှာ နာကြားရသူအများက အဲဒီပုရာဘေဒသုတ် တရားကို အလွန်သဘောကျကြတယ်၊ တရားကို စိတ်မဝင်စားဘူးတဲ့ သူတွေကတောင် သဘောကျကြ

နေတယ်၊ အဲဒီတရားကို တရားစာအုပ်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ဖို့လဲ တိုက်တွန်းကြတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီတရားကို တိပ်ခွေမှထုတ်ပြီး ၁၃၂၈-ခုနှစ်က စာအုပ် အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။

အဲဒီ စာအုပ်ကိုလဲ ကြည့်ရှုရသူအများက သဘောကျကြတယ်၊ အထူးအားဖြင့် ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ ဉာဏ်ထက်သူတို့အတွက် ဟောတဲ့ တရားဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏ်ထက်သူတွေက ပိုပြီး သဘောကျကြပါတယ်၊ ပဌမအကြိမ်ရိုက်အုပ်ရေ ၅၀၀၀-ကုန်သွားတဲ့အတွက် ၁၃၃၆-ခု နှစ်က ဒုတိယအကြိမ် ထပ်ပြီး ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေရပါတယ်၊ အဲဒီလို နှစ်သက် သဘောကျသူတွေထဲမှာ (ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဖြစ်တဲ့) ဒါယကာကြီး ဦးလှမောင်လဲ တဦးအပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်၊ ဦးလှမောင်ကတော့ အခြား မဟာသမယသုတ်များကိုလဲ စာအုပ်အဖြစ် ဖြန့်ဝေနိုင်လျှင် အလွန် အကျိုးများလိမ့်မယ်လို့ မြော်မြင် မိတဲ့အတွက် အဲဒီ (မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက) အခြားသုတ် ၅-ခုကိုလဲ စာအုပ် အဖြစ် ရေးသား စီရင်ဘို့ရာ ဘုန်းကြီးထံ လျှောက်ထားတောင်းပန်ပါတယ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ ၃-နှစ်လောက်က စပြီး တောင်းပန်တာ သုံး လေးကြိမ်မက ရှိပါပြီ၊ ဘုန်းကြီးကလဲ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါ တရားဟောပြီးမှ ဟောတဲ့ တရားအနေနဲ့ ပြုစုပေးဘို့ ဝန်ခံပြောကြားခဲ့ပါတယ်၊

အဲဒီ ဝန်ခံချက်အရ ယနေ့ တုဝဋ္ဋကသုတ်ကို စပြီးဟော ဘို့ စီစဉ်ထားရတာဘဲ။

မဟာသမယ ၆-သုတ် ဟောတော်မူခဲ့ပုံ

မြတ်စွာဘုရားဟာ တချိန်က (မိမိ၏ ၄ါး၀ါမြောက် ဝါဆိုဦး နယုန်လပြည့်နေ့တွင်) သာကီဝင် မင်းသား များ ဖြစ်ကြသော ရဟန္တာ ရဟန်းတော် ၄ါးရာနှင့်တကွ ကပိလဝတ်မြို့နယ် မဟာဝုန်တောအရပ်မှာ စုဝေးမိနေ ခိုက်၌ တသောင်းသော စကြဝဠာတိုက်တို့မှ နတ်ဗြဟ္မာ တွေ လာရောက် ဖူးမြော်ကြပါတယ်၊ အဲဒီနတ်ဗြဟ္မာတွေ လာရောက် ဖူးမြော်ကြရာ မဟာသမယခေါ်တဲ့အစည်း အဝေး ကြီးမှာ မြတ်စွာ ဘုရားက လာရောက် ကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေကို ကျေညာတော်မူပြီးတဲ့နောက် အဲဒီ နတ်ဗြဟ္မာတွေ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးရရေးအတွက် သူတို့နှင့် သင့်လျော်တဲ့ တရား ၆-သုတ်ကို ဟောကြားတော်မူ ပါတယ်။

(၁) ရာဂစရိုက်ရှိသူ-ရာဂအဖြစ်များသူတို့အတွက် သမ္မာ ပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်ကို ဟောတော်မူ ပါတယ်။

(၂) ဒေါသ စရိုက်ရှိသူ-ဒေါသ အဖြစ် များသူတို့ အတွက် ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောတော် မူပါတယ်။

(၃) မောဟ စရိုက်ရှိသူ-မောဟ အဖြစ်များသူတို့ အတွက် မဟာ ဗျူဟသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။

(၄) ဝိတက် စရိုက်ရှိသူ-ဝိတက် အဖြစ်များသူတို့ အတွက် စူဠဗျူဟသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။

(၅) သဒ္ဓါ စရိုက်ရှိသူ - သဒ္ဓါ အဖြစ် များသူတို့ အတွက် တုဝဋကသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။

(၆) ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ-ပညာအဖြစ်များသူတို့အတွက် ပုရာဘေဒ သုတ်ကို ဟောတော် မူပါတယ်။

အဲဒီသုတ်များကို ကြားနာရတဲ့ အတွက် တသုတ်တသုတ်မှာ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း ကုဋေတသိန်းစီ ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ်၊ အနာဂါမ် သကဒါဂါမ် သောတာပန်ဖြစ်ကြတာတွေကတော့ တသုတ် တသုတ်မှာပင် မရေမတွက်နိုင်အောင် များတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။''

အထက်ပါ ဖော်ပြခဲ့သော စကားရပ်များသည် တုဝဋကသုတ်၌ ပြဆိုထားသော စကားများဖြစ်သည်၊ ယင်းစကားရပ်များဖြင့် မဟာသမယ ၆-သုတ်ရှိကြောင်း၊ ယင်း ၆-သုတ်ထဲမှ ပုရာဘေဒသုတ်မှ တပါးသော ရှေး ၅-သုတ်ကို တရားစာအုပ်အဖြစ် ပြုစုရန် ယခင်က ကမ္ဘာအေး သာသနာရေး ဦးစီးဌာန

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဖြစ်ခဲ့၍ ယခုအခါ၌ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင်ဖြစ်နေသော ဒါယကာကြီး ဦးလှမောင်၏ လျှောက်ထား တောင်းပန်ချက်အရဖြင့် ယင်းသုတ်တရားသော် ၅-ခုကို သင့်လျော်သောအခါတိုင်း ဖွင့်ပြဟောကြား၍ တရားစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေစေခဲ့ကြောင်းများ အသိအမှတ် ပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းမဟာသမယ ၅-သုတ်ထဲက တုဝဋ္ဋကသုတ်ကို ၁၃၃၇-ခုနှစ်က ဟောခဲ့၍ ၁၃၃၈-ခုနှစ်၌ တရားစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်ကို ၁၃၃၈-ခုနှစ်ကဟောခဲ့၍ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၌ တရားစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။

ကျန်သော သုံးသုတ်ထဲက ကလဟဝိဝါဒသုတ်သည် ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းစသည်၏ အကြောင်းများကို မေး၍ ဖြေရှင်းဟောကြားထားသော သုတ်ဖြစ်သည်၊ နက်နဲသည်၊ သာမာန်ပုဂ္ဂိုလ်များ သိနားလည်ရန် ခက်ခဲလှပေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ တနာရီခွဲ နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ဟောပြောနေလျှင် နာယူသူများမှာ စိတ်အားထက်သန်စွာနှင့် နာယူရန် လွယ်လှမည်မဟုတ်ပေ၊ ထို့ထက် စူဠဗျူဟသုတ်၊ မဟာဗျူဟသုတ်များမှာ မိစ္ဆာ အယူရှိသူများ ငြင်းခုံ ပြောဆို နေကြပုံများနှင့် စပ်၍ ဟောပြောထားသဖြင့် သာ၍ပင် နက်နဲ ခက်ခဲလှပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ယင်းမဟာသမယသုတ် ၃-ခုကို သိနားလည်နိုင်ရုံ အကျဉ်းမျှသာ ဟောကြား၍ ယင်းတရားတော် ၃-ခုကို **မဟာ**

သမယ သုံးသုတ်တရားတော် ဟူသောအမည်ဖြင့် တအုပ်တည်း ထုတ်ဝေရန် ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်မိခဲ့ပါသည်၊ ထိုဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဖြစ်စေရန် ၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း (၈) ရက်နေ့မှစ၍ အခွင့်သင့်သော သီတင်းနေ့တိုင်း ရှစ်ပါးသီလပေး ပြီးသောအခါ မိနစ် ၃၀-ခန့် ၄၀-ခန့် ရည်မှန်း၍ ဖွင့်ပြ ဟောကြား လာခဲ့ပါသည်၊ တခါတရံမှာ တနာရီ ခန့်လည်း ကြာသွားခဲ့ပါသည်။

ဟောပြီး တရားကိုလည်း ဟောသည့်နေ့မှစ၍ လက်နှိပ်စက် ဖြင့် ရိုက်နှိပ်၍ စာမူအဖြစ် ပြုလုပ်ထားခဲ့ပါသည်၊ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တပို့တွဲလဆုတ် (၈)ရက်နေ့တွင် ယင်းသုံးသုတ် တရားတော်များ ကို ဖွင့်ပြဟောကြား၍ ပြီးသည့်ပြင် တရားစာမူအဖြစ်ဖြင့်လည်း လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်၍ အပြီးသတ်ခဲ့ရပါသည်။

ထိုတရားတော်များ၌ ဘုရားအလိုတော်ကို သိနားလည်ကြ စေရန် ရှေးခေတ်က အခြေအနေများကိုရင်း, ယခုခေတ်အခြေ အနေများကိုရင်း မိမိဉာဏ်မှီသမျှ ဖော်ပြ ဟောကြား ထားပါ သည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ပက အကြောင်း အရာများကိုသာ မဟုတ်ပဲ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်း ဆိုင်ရာ အယူဝါဒအကွဲအပြား အရှုပ်အထွေးများကိုလည်း အဂတိမလိုက်ပဲ ဖော်ပြသင့်သမျှကို ဖော်ပြထားပါသည်၊ အချို့အရာများကိုမူ ဖော်ပြသင့်သော်လည်း ခေတ်ကာလအခြေအနေအရ မလိုလားသူတို့က အပြစ်မြင်ဘွယ် ရှိမည် ဖြစ်သောကြောင့် မဖော်ပြပဲ ခြွင်းချန်ထားရပါသည်။

ဤသုတ်တရားတော် သုံးရပ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်မှာ အငြင်းအခုံစသည် မဖြစ်ရအောင် ကျင့်သုံးရန်၊ ကိုယ့်အယူများကို အထင်ကြီးပြီး သူတပါးတို့ကို နှိပ်ချလျက်ပြောဆို ငြင်းခုံခြင်းမပြုရန်၊ ငြင်းခုံမှု လုံးဝကင်းသော ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် အပြည့်အစုံ ကျင့်သုံးကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ယင်းဘုရားအလိုတော်နှင့်အညီ တင်းတင်းရင်းရင်း ပြည့်ပြည့်ဝဝ ကျင့်သုံးကြ၍ အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားမြတ်များကို လျင်မြန်စွာ ရကြပါစေဟူ၍ ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သရင်း ဤ အမှာစကားရပ်ကို အပြီးသတ်လိုက်ရပါတော့သည်။

အရှင်သောဘန

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပုစ္ဆက

မဟာစည်ဆရာတော်

သာသနာ့ရိပ်သာ ရန်ကုန်

၁၃၄၀–ခုနှစ် ဦးတန်ခူးလဆုတ် (၉)ရက်

(၁၊ ၅၊ ၁၉၇၈)

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ် မာတိကာ

အကြောင်းအရာ　　　　　　　　　　　　　　　　　　စာမျက်နှာ

ပဌမပိုင်း

တရားပလ္လင်ခံ ၁

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁) ၃

ရန်ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်းစသည်တို့၏ အကြောင်းကို မေးသည် ၃

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၂) ၆

ရန်ဖြစ်မှုစသည်တို့သည် ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်သည် ၆

ဝန်တိုခြင်းငါးပါး ဖော်ပြချက် ၉

ငြင်းခုံမှု ရန်ဖြစ်မှုတို့သည် ဝန်တိုမှုကြောင့်လည်း ဖြစ်ကြသည် ၁၁

ငြင်းခုံလျှင် ဂုံးတိုက်မှုလည်း ဖြစ်တတ်ကြောင်း ၁၅

ငြင်းခုံမှုစသည်နှင့် စပ်၍ကျင့်နည်း ၁၅

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဒုတိယပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၁၇
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၃) ၁၇
ချစ်ဖွယ်၏ အကြောင်းကို မေးသည် ၁၈
လောကဌ် ပျော်မွေ့မှု လောဘ၏အကြောင်းကို
လည်း မေးသည် ၁၈
တောင့်တမှု-အာသာနှင့် ပြီးစီးမှု-နိဋ္ဌာ၏
အကြောင်းကိုလည်း မေးသည် ၁၉
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၄) ၂၀
ချစ်ဖွယ် လောဘစသည်တို့ဟာ ဆန္ဒကြောင့်
ဖြစ်ကြောင်း ၂၁
ဆန္ဒငါးပါး ဖော်ပြခြင်း ၂၂
ချစ်ဖွယ်ထင်မှု ပျော်မှုတို့ကို ပယ်နိုင်အောင်ကျင့်ပုံ ၂၄
လိုချင်တောင့်တမှုစသည်ကို ပယ်နိုင်အောင်ကျင့်ပုံ ၂၆

တတိယပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၂၉
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၅) ၂၉
ဆန္ဒစသည်တို့၏ အကြောင်းကို မေးသည် ၂၉
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၆) ၃၁

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
အစရွာလိုချင်မှုဆန္ဒသည် သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း	....	၃၂
ဖြစ်ပွါးခြင်း ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ဆုံးဖြတ်မှု ဖြစ်ကြောင်း	....	၃၃
စီးပွါးပျက်မှုနှင့် စပ်ပြီး ဆင်ခြင်ပုံများ	....	၃၄
လိုချင်မှု ဆုံးဖြတ်မှုတို့နှင့် စပ်ပြီးကျင့်ပုံ	....	၃၆
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၇)	....	၃၆
အမျက်ထွက်မှု လိမ်မှု ယုံမှားမှုတို့ဟာ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း	....	၃၇
အမျက်ထွက်မှုစသည်ကို ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ပုံ	....	၃၇
ယုံမှားမှုကို ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ပုံ	....	၃၈

စတုတ္ထပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ	....	၄၁
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၈)	....	၄၁
သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် တည်မြဲအယူ ပြတ်စဲ အယူတို့၏ အကြောင်းကိုမေးသည်	....	၄၁
တည်မြဲအယူ ပြတ်စဲအယူတို့ကို ဖွင့်ပြချက်	....	၄၂
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၉)	....	၄၃
သာယာဖွယ်စသည်တို့ ဖဿကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း	....	၄၄

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ဥပေက္ခာကို သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့ဖြင့် ဝေဘန်ပြချက်	....	၄၆
ဒုက္ခကို ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းပုံ	—	၄၇
ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့ ဖဿကြောင့်ဖြစ်ပုံ ရှင်းပြချက်	—	၄၉
အမှတ် (၉) ဂါထာအရ ရှုကျင့်ပုံ	....	၅၁

ပဉ္စမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ	....	၅၂
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁၀)	....	၅၂
ဖဿနှင့် သိမ်းပိုက်ခြင်းတို့၏ အကြောင်းကို မေးသည်	....	၅၃
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၁)	....	၅၄
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာနှင့် နှီးနှောဖွင့်ပြချက်	....	၅၅
သိမ်းပိုက်မှုသည် တဏှာကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း	....	၅၆
မနောသမ္ဖဿကို မဟောခြင်း၏ အကြောင်း ဖွင့်ပြချက်	....	၅၇
ရူပဝိဘူတအရ ရုပ်ကင်းပုံ ရုပ်ကျော်လွန်ပုံ ဖွင့်ပြချက်	—	၅၉
ဥပစာသမာဓိနှင့်တကွ အရူပဈာန်တို့ဖြင့် မြင်တွေ့စသည်ကို ကျော်လွန်ပုံ	....	၅၉
အမှတ် (၁၁) ဂါထာအရ ကျင့်သုံးဘွယ်	...	၆၁

အကြောင်းအရာ   စာမျက်နှာ

ဆဋ္ဌမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၆၃
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁၂) ၆၃
ရုပ်အာရုံ ကျော်လွန်အောင်ကျင့်ပုံနှင့် သုခ ဒုက္ခ ကျော်လွန်အောင်ကျင့်ပုံ မေးသည် ၆၃
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၃) ၆၅
ဥပစာသမာဓိနှင့် အရူပစျာန်လေးပါးသည် ရိုးရိုး ကာမသညာလည်း မရှိ၊ အရှုးသညာလည်း မရှိ၊ ရူပသညာလည်း မရှိ၊ သညာကင်းသည် လည်း မဟုတ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ဖြေရှင်း ဟောကြားတော်မူသည် ၆၅
ပပဉ္စသင်္ခါဟိ သညာနိဒါန-ပါဌ်၏ ဆိုလိုရင်း ၆၈

သတ္တမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၇၂
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁၄) ၇၂
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၅) ၇၅
အရူပစျာန် အရူပဘဝမျှဖြင့်လည်း အမြတ်ဆုံးဟု ပြောဆိုကြကြောင်းစသည် ၇၅

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဥစ္စာဒအယူအရ ဘဝပြတ်ပုံ (၇)မျိုး ဖော်ပြချက်....	၇၇
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေနိဂုံးချုပ်ဂါထာ (၁၆)	၈၁
ပရိနိဗ္ဗာန်စံပုံ၌ အမြင်မှားနှင့် အမြင်မှန် ဝေဘန်ပြခြင်း	၈၄
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပုံနှင့် ဥစ္စာဒဝါဒအရ ဘဝပြတ်ပုံ ကွဲပြားကြောင်း ရှင်းပြချက်	၈၅

(၂) စူဠဗျူဟသုတ် မာတိကာ

အကြောင်းအရာ　　　　　　　　　　　　စာမျက်နှာ

ပဌမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၈၉
စူဠဗျူဟသုတ်အမည် ၈၉
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁) ၉၀
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၂) ၉၃
စူဠဗျူဟသုတ် ပဌမပိုင်းအဆက် ၉၇
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၃) ၉၇
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၄) ၁၀၀
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၅) ၁၀၃

ဒုတိယပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၁၀၆
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၆) ၁၀၆
ဥစ္ဆေဒဝါဒအရ အဆုံးသတ် အမှန်တရားအမျိုးမျိုး
　ကွဲပြားပုံ ၁၀၇
သဿတဝါဒအရ အဆုံးသတ် အမှန်တရားအမျိုးမျိုး
　ကွဲပြားပုံ ၁၀၇

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၇) ၁၀၉
အဆုံးသတ် အမှန်တရား တပါးတည်းရှိကြောင်း
ပြဆိုချက် ၁၀၉
ယင်းအဆုံးသတ် အမှန်တရားကိုသိသူမှာ ငြင်းခုံခြင်း
မရှိကြောင်း ၁၁၀

တတိယပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၁၁၃
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၈) ၁၁၃
ကောင်းကင်ဘုံ နတ်ဘုံစသည်ရောက်ပြီး အမြဲတမ်း
နေရပုံ စသည် ၁၁၄
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၉) ၁၁၆
အဆုံးသတ်တရားကို နိစ္စဟုဆိုသောကြောင့် နိရောဓ
သစ္စာသာ သင့်ကြောင်း ၁၁၇
အဖြေဂါထာ (၁၀) ၁၂၀
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာအယူစသည်၌ ရှုတ်ချဖွယ်ရှိပုံ ၁၂၁
အဖြေဂါထာ (၁၁) ၁၂၃

စတုတ္ထပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၁၂၆
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၂) ၁၂၆

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ-ပုဒ်အရ ဖန်ဆင်းဝါဒ၌ အနှစ်သာရ
အသင့်ယုတ္တိမရှိပုံ ၁၂၈
အဖြေဂါထာ (၁၃) ၁၃၁
သူတပါးကို အညွှံ့စားအနေဖြင့် မပြောသင့်ကြောင်း
ပြဆိုချက် ၁၃၁
အဖြေဂါထာ (၁၄) ၁၃၂

ပဥ္စမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၁၃၆
အဖြေဂါထာ (၁၅) ၁၃၆
အဖြေဂါထာ (၁၆) ၁၃၈
အယူကွဲပြားသူကို အယုတ်အညွှံ့ဟုဆိုလျှင် ငြင်းခုံခြင်း
ကို ဆောင်ယူလာရာ ရောက်ပုံ ၁၃၈
ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေကတော့ အခြားသူများကို
မရှုတ်ချ-မနှိပ်ကွပ်ကြောင်း ၁၄၀
အဖြေဂါထာ (၁၇) ရှေ့ပိုင်း ၁၄၁
နောက်ဆုံး ညွှန်ကြားတော်မူပုံ၊ ဂါထာ (၁၇-ခ) ၁၄၂
အယူမှားကင်းအောင် ကျင့်သင့်ကြောင်း ၁၄၃
ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ် ၁၄၄
ရဟန္တာက မငြင်းခုံဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ ၁၄၇
အမှန်ပြောသူမှာ ငြင်းရာမရောက်ကြောင်း ၁၄၈

(၃) မဟာဗျူဟသုတ် မာတိကာ

အကြောင်းအရာ — စာမျက်နှာ

ပဥ္စမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၁၅၁

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁) ၁၅၁

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၂) ၁၅၃

ငြင်းခုံကြတဲ့သူတွေမှာ အရှုံးနှင့် အနိုင်စသည် အကျိုး ၂-မျိုးစီရကြောင်း ၁၅၄

အဖြေဂါထာ (၃) ၁၅၆

ရဟန္တာမှာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသည်ကို နှစ်သက်လက်ခံခြင်း မရှိကြောင်း ၁၅၇

အဖြေဂါထာ (၄) ၁၅၈

သီလကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုသူတို့ရှိကြောင်း ၁၅၈

မုဏ္ဍိကာ၏ သား သာမဏ-က ထိုသို့ဆိုကြောင်း သာဓက ထုတ်ပြထားသည် ၁၅၉

ယင်းအယူ မှားကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက် ၁၅၉

ဝတအမျိုးမျိုးကို ထုတ်ပြချက် ၁၆၀

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ဒုတိယပိုင်း		
တရားအနုသန္ဓေ	....	၁၆၆
အဖြေဂါထာ (၅)	....	၁၆၆
အဖြေဂါထာ (၆)	....	၁၇၀
နိဗ္ဗာန်ကို ချီးကျူးလျက် ဥဒါန်းကျူးပုံ ဂါထာ	....	၁၇၅
အဖြေဂါထာ (၇)	....	၁၇၅
အဖြေဂါထာ (၈-က)	....	၁၇၈
အဖြေဂါထာ (၈-ခ)	....	၁၈၀
တတိယပိုင်း		
တရားအနုသန္ဓေ	....	၁၈၂
နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၉)	....	၁၈၂
မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၀)	....	၁၈၄
အဖြေဂါထာ (၁၁)	....	၁၈၆
အဖြေဂါထာ (၁၂)	....	၁၈၈
စတုတ္ထပိုင်း		
တရားအနုသန္ဓေ	....	၁၉၂
အဖြေဂါထာ (၁၃)	....	၁၉၂

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ရဟန္တာမှာ သတိပဋ္ဌာန်စသည်ကို ဟောနေသော ကြောင့် အခြားတရားကို ပယ်ဖျက် ငြင်းခုံရာ ရောက်-မရောက် အမေးအဖြေ ၁၉၅

အဖြေဂါထာ (၁၄) ၁၉၆

ပဥ္စမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၂၀၂

အဖြေဂါထာ (၁၅) ၂၀၂

ဖြစ်ရိုး ဖြစ်စဉ် ဓမ္မတာအသိအမြင်မျှဖြင့် ကိစ္စမပြီး ကြောင်း ပြဆိုချက် ၂၀၃

အဖြေဂါထာ (၁၆) ၂၀၅

အမှားယုံကြည်စွဲလမ်းနေသူအား အမှန်မြင်အောင် ညွှန်ကြားရန် မလွယ်ကြောင်း ၂၀၅

သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်ကို မကျင့်ရန် မပြောသင့် မတားမြစ်သင့်ကြောင်း ၂၀၇

ဘုရားအလိုနှင့် တခြားအလို ကွဲနေလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာ ဝင်တိုင်း ဘုရားဘက်၌သာ တည်နေသင့် ကြောင်း ၂၀၉

အကြောင်းအရာ   စာမျက်နှာ

ဆဋ္ဌမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၂၁၁

အဖြေဂါထာ (၁၇) ၂၁၁

ရဟန္တာဟာ သစ္စာလေးပါးကို သိသင့်သည့်အတိုင်း
သိပြီးဖြစ်ကြောင်း ၂၁၂

ဉာဏဗန္ဓု-ဉာဏ်ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ပုံ ဖွင့်ပြချက် ၂၁၄

အဖြေဂါထာ (၁၈) ၂၁၆

ဂန္ထလေးပါးအကြောင်း ဖော်ပြချက် ၂၁၇

သီလဗ္ဗတပရာမာသအယူဆိုတာ သာသနာပ အယူ
ဖြစ်ကြောင်း ၂၁၈

သီလဗ္ဗတပရာမာသ ဆောင်ပုဒ် ၂၂၀

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ရှုလျက်
ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွါးစေ၍ ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်
ရောက်တော်မူပုံ စသည် ပြဆိုချက် ၂၂၁

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

သတ္တမပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ ၂၂၇
အဖြေဂါထာ (၁၉) ၂၂၇
မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံး အဖြေဂါထာ (၂၀).... ၂၃၁
ဝန်ထုပ်သုံးခု ဖော်ပြချက် — ၂၃၂
ဝိပ္ပမုတ္တော-ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်တယ်ဆိုတာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ စကားဖြစ်ကြောင်း ၂၃၄
အရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာကို မပယ်ရသေးလျှင် ဘဝသစ်ဖြစ်၍ အတိုင်းမသိ အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာဆင်းရဲတွေကို ခံစားသွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ၂၃၇

မဟာသမယသုံးသုတ်တရားတော်၌ ပြင်ဖတ်ရန်

နှာ	ကြောင်း	ရှိရင်း	ပြင်ဖတ်ရန်
၁၁	၄	ချစ်ဖွစ်	ချစ်ဖွယ်
၅၆	၁	နာမ်ကိုင်း	နာမ်ကိုင်း ရုပ်ကိုင်း
၆၀	၁၂	ယဘာနစျာန်	ယတ္တနစျာန်
၈၄	၄	ကွယ်သားတယ်	ကွယ်သွားတယ်
၉၂	၃	ဟောကြားသည်	ဟောကြသည်
၉၂	၉	သသော	သ-သော
၉၅	၆	ဍာမေသံ	ဍာမေ့သံ-
၉၆	၉	ပြီးပါလိမ့်	ပြီးလိမ့်
၁၂၀	၁၆	သုမဂ်လာ	သုတမဂ်လာ
၁၃၂	၁	အထ	အထ-
၁၅၆	၆	ယာ ကာစိ	ယာ ကာစိ-
။	၁၇	ပညာရှိကို	ပညာရှိကိုလဲ
၁၅၉	၁၀	သမဏမုဏ္ဍိကာ၏	မုဏ္ဍိကာ၏
၁၆၂	၁၄	ကာလဏ္ဍိက	ကာလကဏ္ဍိက
၁၇၃	၁၂	ပြဆိုချက်	ပြန်ဆိုချက်
၁၈၃	၇	ဆိုရတာကို	ဆိုတာကို
၂၀၈	၂၁	(ဗိသုတ်	(သုတ်

မဟာသမယ သုံးသုတ်တရားတော်

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

ပဥ္စမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားပလ္လင်ခံ

ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဖြစ်တယ်။ ဒီကနေ့ကစပြီးတော့ မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက မဟောရသေးတဲ့ ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောရမယ်။ မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက ပုရာဘေဒသုတ် တုဝဋ္ဋကသုတ်တရားတော်များကတော့ စာအုပ်ဖြစ်နေတာ တော်တော်ကြာနေပါပြီ၊ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်ကိုတော့ မနှစ်က သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့ကစပြီး ယခုလိုသီလပေးပြီးတဲ့အခါ တဂါထာချင်း နှစ်ဂါထာချင်း ဟောခဲ့တယ်၊ တပို့တွဲလပြည့်နေ့မှာ အပြီးသတ်ခဲ့တယ်၊

အဲဒီတရားစာကို ပုံနှိပ်လို့ကတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ ဝါဆိုလဆန်းကတည်းက ပြီးနေပါပြီ၊ မကြာမီ ချုပ်လုပ်ပြီး စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် ထွက်ပေါ်လာမှာပါဘဲ။

ယခုမဟောရသေးပဲ ကျန်နေတဲ့ မဟာသမယသုတ်များကတော့ (၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်၊ (၂) စူဠဗျူဟသုတ်၊ (၃) မဟာဗျူဟသုတ်ဆိုတဲ့ ဒီသုံးသုတ်ပဲ ရှိပါတော့တယ်၊ အဲဒီသုံးသုတ်ကို စာတအုပ်တည်းဖြင့် ဖြန့်ဝေနိုင်အောင် သီတင်းနေ့တိုင်း သီလပေးပြီးတဲ့ အခါ နဲနဲချင်း ပိုင်းပိုင်းပြီး ဟောသွားရမယ်။ ဒီကနေ့ဟောဘို့ အလှည့်ကျနေတဲ့ ကလဟဝိဝါဒသုတ်မှာတော့ အမေးနဲ့အဖြေတွဲလျက် တွဲလျက်ရှိနေတယ်၊ အဖြေမှာ ၂-ဂါထာလဲ ရှိနေတယ်၊ ဒါကြောင့် တနေ့တနေ့မှာ ၂-ဂါထာဟောရတဲ့ အခါလဲရှိမယ်၊ သုံးဂါထာဟောရတဲ့အခါလဲ ရှိမယ်။

ဒီကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေအတွက် ဟောတော်မူခဲ့တယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်၊ နတ်တွေ ဆိုတာကတော့ လူတွေလိုပင် ဒေါသရှိကြပါတယ်၊ ဗြဟ္မာတွေဆိုတာကတော့ သူတို့မှာ ပဋိဃ ဇောပေမယ်လို့ တသက်လုံး ဒေါသမဖြစ်ပဲ ရှိနေကြပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဗြဟ္မာ ဖြစ်နေဆဲမှာတော့ ဒေါသအဖြစ်များတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ဗြဟ္မာမဖြစ်မီ ဘဝများကရော ဗြဟ္မာဘဝကစုတေပြီး ဖြစ်ရမည့် လူဘဝ နတ်ဘဝစသည်တွေမှာရော ဒေါသအဖြစ်များတဲ့အတွက် သူတို့ကိုလဲ ဒေါသစရိုက်ရှိတယ်လို့

ဆိုရပါတယ်၊ အဲဒီပြဟ္မာတွေမှာ လောလောဆယ်အားဖြင့် ဒေါသမရှိပါပဲ ရှေးဘဝ နောက်ဘဝတွေမှာ ဖြစ်တဲ့ဒေါသကို သိမြင်တော်မူပြီးတော့ အဲဒီပြဟ္မာတွေကို ဒေါသစရိုက်ရှိတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက သိတော်မူတာဟာ အလွန်ပဲ အံ့ဩစရာကောင်းပါတယ်။

အဲဒီဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ပြဟ္မာတွေအား တရားထူးရကြအောင် သူတို့နဲ့ သင့်လျော်တဲ့တရားကို ဟောကြားဘို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရ နိမ္မိတဘုရားရှင်က ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁)

၁။ ကုတောပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ၊
ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။
မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ၊
ကုတောပဟူတာ တေ တဒိဃ် ဗြူဟိ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ ကလဟာ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည်၎င်း၊ ဝိဝါဒါ-ငြင်းခုံခြင်းတို့သည်၎င်း၊ ပရိဒေဝသောကာ-ငိုကြွေးခြင်း စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းတို့သည်၎င်း၊ သဟမစ္ဆရာ စ-ဝန်တိုခြင်းတို့သည်၎င်း၊ (ဒါကတော့ ဆိုလိုရင်းအနက်ပါဘဲ၊ သဒ္ဒါနက် ဆိုယင်တော့ သဟမစ္ဆရာ-ဝန်တိုခြင်း

နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကလဟာ စ၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည် ၎င်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဝိသေသန ဝိသေယျယှဉ်တွဲပြီး အနက်ပြန်ရပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သဟ ဆိုတဲ့ပုဒ်နဲ့ သမာသ်တွဲပြီး ဆိုထားတာကတော့ ဒီနေရာမှာ ဣန္ဒဝဇိရာဂါထာ၏ လက္ခဏာနှင့်အညီ တ-ဂိုဏ်း ၂-ခု၊ ဇ-ဂိုဏ်းနှင့် ဂရု ၂-လုံးဆိုတဲ့ အက္ခရာ ၁၁-လုံး ပြည့်စေရန်အတွက်မျှသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အခြားပုဒ်များကို ဝိသေသနပြုဘို့ကတော့ လိုရင်းမဟုတ်ပါဘူး၊နောက်ပြီးတော့ ဒီအပိုဒ်၏ အစမှာ ပရိဒေဝ-ဆိုတဲ့အက္ခရာ ၄-လုံးထဲက ပရိ-ဆိုတဲ့ လဟု ၂-လုံးကို ဂရုတလုံးအဖြစ်ဖြင့် ယူရတယ်၊ ဒီလိုယူမှ ဆန်းလက္ခဏာနှင့်ညီတယ်။) မာနာတိမာနာ-မာန်ထောင်လွှားခြင်း, မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီး၍ သူတပါးကို မထီမဲ့မြင်ပြုခြင်းတို့သည်၎င်း၊ သဟ-ပေသုဏာ စ၊ ဂုံးတိုက်ခြင်းတို့သည်၎င်း၊ (ဒါလဲ သဟမစ္ဆရာ-ပုဒ်မှာလိုပင် လိုရင်းအနက်ပါဘဲ။) ကုတောပဟူတာ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသနည်း၊ တေ-ထိုရှစ်ပါးသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ ကုတောပဟူတာ - ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသနည်း။ ဣဃံ-တောင်းပန်ပါသည်၊ တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ဗြူဟိ-ဟောကြားတော်မူပါ အရှင်ဘုရား တဲ့။

လောကမှာ (၁) ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းဆိုတာလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒါဟာ ဒေါသကြီးတဲ့သူတွေမှာ များများဖြစ်တတ်တာဘဲ၊ (၂) ငြင်းခုံခြင်းဆိုတာလဲ ရှိတယ်၊ ဒါလဲ ဒေါသကြီးတဲ့သူတွေနဲ့သာပြီးဆိုင်တာဘဲ၊ (၃) ပရိဒေဝ-ငိုကြွေးခြင်း၊ (၄) သောက-စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းတဲ့၊ ဒီနှစ်မျိုးလဲ ဒေါသရှိတဲ့သူတွေနဲ့ ဆိုင်တာဘဲ၊

ဆွေမျိုးတို့ သေကြေပျက်စီးခြင်းစသည်ကို တွေ့ရတဲ့အခါ ဒေါသဖြင့် သည်းမခံနိုင်လို့ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးကြရတာဘဲ။ ဟောရိုးဟောစဉ် ဒေသနာအားဖြင့် သောကပရိဒေဝ-လို့ ရှိပါတယ်၊ ဒီမှာတော့ ဆန်းလင်္ကာနှင့်ညီအောင် ပရိဒေဝသောကာလို့ ဟောထားတာပါဘဲ။ (၅) မစ္ဆရိယ-ဝန်တိုခြင်းဆိုတာလဲ ဒေါသနှင့်ယှဉ်ပြီး ဖြစ်တဲ့တရားဘဲ၊ မိမိနဲ့ဆိုင်တာတွေကို သူတပါးနဲ့ စပ်ဆိုင်မှာ သည်းမခံနိုင်တဲ့ဒေါသနှင့် ယှဉ်ပြီးဖြစ်တာပါဘဲ။ (၆) မာန်ထောင်လွှားခြင်း-မာနကြီးခြင်း၊ (၇) မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူတပါးကို အထင်သေးခြင်း-မထီမဲ့မြင်ပြုခြင်း တဲ့၊ ဒီ ၂-ပါးကတော့ လောဘနှင့် ယှဉ်တဲ့တရားတွေဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဒေါသကြီးတဲ့သူတွေမှာ သာပြီးထင်ရှားဖြစ်တတ်တယ်။ (၈) ဂုံးတိုက်ခြင်း (သတ်ပုံရေးထုံးကတော့ ကုန်းတိုက်ခြင်း-တဲ့) ဂုံးတိုက်တယ် ဂုံးချောစကားပြောတယ်ဆိုတာ အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြည်ညိုနေကြတဲ့သူတွေမှာ ချစ်ခင်ကြည်ညိုမှုပျက်ပြီး ကွဲပြားကုန်အောင်၊ မိမိစကားနာယူတဲ့သူက မိမိအား ချစ်ခင်ယုံကြည်အောင် အခြား တဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အပြစ်ကို ပြောဆိုတာပါဘဲ၊ ဒါကတော့ ဒေါသနဲ့ စပ်ဆိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ ဒီ အကုသိုလ်ရှစ်ပါးဟာ ဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါသကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အလှယ်တကူနဲ့ နားလည်ပြီး တရားထူးရကြစေရန် အတွက် ဒီအကုသိုလ်ရှစ်ပါးဟာ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲ၊ အဲဒီအကြောင်းကို ဟောပြတော်မူပါလို့ နိမ္မိတရုပ်ပွါးမြတ်ဘုရားက မေးတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါကို အလွယ်တကူနဲ့

နားလည်ပြီး မှတ်သားထားရအောင် ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ် ၃-ခု စီထားပါတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၁။ ခိုက်ရန်တခု၊ ငြင်းခုံပွု၊ ငိုမှု စိုးရိမ်တာ။
ဝန်တို မာန်တက်၊ ထင်သေးချက်၊ အဖျက် ဂုံးချောတာ။
အကုတရား ဤရှစ်ပါး၊ဖြစ်ပွါးခြင်းကြောင်းဟောပြပ့ါ။

အဲဒါဟာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေပါပြီ၊ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၂)

၂။ ပိယပ္ပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ၊
ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။
မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ၊
မစ္ဆေရယုတ္တာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ။
ဝိဝါဒဇာတေသု စ ပေသုဏာနိ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ ကလဟာ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည်၎င်း၊ ဝိဝါဒါ-ငြင်းခုံခြင်းတို့သည်၎င်း၊ ပရိဒေဝသောကာ-ငိုကြွေးခြင်း စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းတို့သည်၎င်း၊ သဟမစ္ဆရာ စ-ဝန်တိုခြင်းတို့သည်၎င်း၊ မာနာတိမာနာ-မာန်ထောင်လွှားခြင်း, မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီး၍ သူတပါးကို မထီမဲ့မြင်ပြုခြင်းတို့သည်၎င်း၊

သဟာပေသုဏာ စ-ဂုံးတိုက်ခြင်းတို့သည်ငင်း၊ ပိယပ္ပဟုတာ-ချစ်ဖွယ် ပုဂ္ဂိုလ် ထိုထိုဝတ္ထု အမှုအာရုံကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏-တဲ့။

ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်ရှစ်ပါးတွေဟာ ချစ်ဖွယ် ပုဂ္ဂိုလ် ချစ်စရာအာရုံဝတ္ထုများကို အမှီပြုပြီး ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ လောကဘက်က ငြင်းခုံကြတာတွေဟာ လိုချင်နှစ်သက်စရာ ကောင်းတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုအာရုံတွေ အကြောင်းပြုပြီး သူနဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ ငါနဲ့သာဆိုင်တယ်၊ သူတို့မရသင့်ဘူး၊ ငါတို့သာ ရသင့်တယ်စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံကြတာဘဲ၊ စီးပွါးရေးဖြစ်ဖြစ်၊ အိမ်ထောင်ရေးဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးဖြစ်ဖြစ် လိုချင်နှစ်သက်စရာကို စွဲမှီပြီး သူပိုင်သင့်၊ ငါပိုင်သင့် ငြင်းခုံကြတာဘဲ၊ တရားရေး ဘာသာရေးဘက်မှာလဲ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ ဘာသာအယူဝါဒကို လက်ကိုင်ထားပြီး ငြင်းခုံနေကြတာဘဲ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် အချင်းချင်း ငြင်းခုံနေကြတာလဲ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ အယူအဆကို စွဲမှီပြီး ငြင်းခုံနေကြတာဘဲ။

အဲဒီလို ငြင်းခုံရုံမျှနဲ့ အားမရယင် ရန်ဖြစ်ကြတာဘဲ၊ အမျိုးသမီး အချင်းချင်း ရန်ဖြစ်ကြယင် အများအားဖြင့် နှုတ်ကဆဲရေးကြိမ်းမောင်းပြီး ရန်ဖြစ်ကြတာကဘဲ များပါတယ်၊ အချင်းချင်း ကိုယ်ဖြင့် လက်ခြေတို့ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ထိုးကြိတ်ပြီး ရန်ဖြစ်ကြတာကတော့ နဲပါတယ်၊ ယောကျ်ား အချင်းချင်း ရန်ဖြစ်ကြယင်တော့ အများအားဖြင့် လက်ခြေတို့ဖြင့် ထိုးကြိတ်ပြီးတော့လဲ ရန်ဖြစ်တတ်ကြတယ်၊ ဓား လှံ ဒုတ် သေနတ်စသည်ဖြင့် ခုတ်ထစ်

ထိုးဆွပစ်ခတ်ပြီးတော့လဲ ရန်ဖြစ်ဘတ်ကြတယ်၊ ကိုယ်လိုတဲ့ဥစ္စာကို ရအောင် ကိုယ်လိုတဲ့ကိစ္စပြီးအောင် ပြုလုပ်ကြတာပါဘဲ၊ အဲဒီငြင်းခုံရန်ဖြစ်တာတွေက အလွန်ကျယ်ပြန့် များပြားပါတယ်၊ တကမ္ဘာလုံး အနှံ့အပြား ငြင်းခုံနေကြ ရန်ဖြစ်နေကြတာဘဲ။

မြတ်စွာဘုရားက လိုချင်ဘွယ်ဖြစ်တဲ့ ကာမဂုဏ်၏အပြစ်ကို ဖော်ပြရာမှာ မင်းတွေလဲ အချင်းချင်းငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်၊ ပုဏ္ဏားတွေလဲ အချင်းချင်းငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်၊ အိမ်ထောင်ရှင်တွေလဲ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်၊ မိဘနဲ့ သားသမီးများလဲ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်၊ ညီအစ်ကို မောင်နှမ အချင်းချင်းလဲ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်၊ မိတ်ဆွေအချင်းချင်းလဲ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်စသည်ဖြင့် ဟောကြားထားပါတယ်။ ရဟန်းအချင်းချင်း၊ ဆရာနဲ့ တပည့်အချင်းချင်း ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတာတွေဟာလဲ ကိုယ်ကြိုက်တာကလေးကို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်ကြတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ရန်ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်းတွေဟာ ပိယပ္ပ-ဟူတာ-ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ကျင့်စရာကတော့ ငြင်းခုံချင်တဲ့စိတ်၊ ရန်ပြုလိုတဲ့စိတ်ဖြစ်လာယင် ဘုရားဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ချစ်ဖွယ်ဖြစ်တဲ့ မည်သည့်အရာကို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တဲ့စိတ်ပဲ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်၊ အဲဒီဖြစ်ပေါ်လာတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ခြင်းဖြင့်

ဝိပဿနာဉာဏ်အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်ထက်သန်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်လေးပါးသို့ ဆိုက်ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးသော့ စိုးရိမ်ပူဆွေးတယ်၊ ငိုကြွေးတယ် ဆိုတာ ဟာလဲ ချစ်ခင်နှစ်သက်တဲ့ သား သမီး မိဘ လင် မယား စသည် ပျက်စီးသွားခြင်း စသည်ကြောင့်လဲ ဖြစ်တတ်တယ်၊ စီးပွားဥစ္စာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း, အလွန်ချစ်အပ်တဲ့ မိမိကိုယ်မှာ ရောဂါဆိုး နှိပ်စက်ခြင်းစသည်ကြောင့်လဲ ဖြစ်တတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒါ တွေဟာ ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဝန်တိုတယ်ဆိုတာ ရဟန်းများမှာ (၁) ကျောင်းနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်း၊ (၂) ရင်းနှီးတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်း၊ (၃) ရစရာလာဘ်လာဘနဲ့ စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်း၊ (၄) မိမိမှာပြည့်စုံနေတဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နဲ့ စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်း၊ (၅) ပရိယတ်စာပေတတ်သိမှုနဲ့ စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်းလို့ (၅) ပါးရှိတယ်။

သံဃိကဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်စေ၊ မိမိနေထိုင်တဲ့ကျောင်းမှာ သီလ စသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ရဟန်းကောင်းကို မနေစေချင် တာဟာ ကျောင်းနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုတာဘဲ၊ မိမိအား ဆည်းကပ် လှူဒါန်းနေကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေကို သီလ စသော ဂုဏ် ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းကောင်းများနဲ့ မနီးစပ်စေလိုတာက ဒကာ ဒကာမတို့နှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာဘဲ၊ တချို့တောရွာများမှာ ဘာဝနာအလုပ် တရားကောင်းတရားမှန်ကို ဟောပြောခွင့်မပြုပဲ

ပိတ်ပင်ထားတာဟာ ဒီဝန်တိုမှုပါဘဲ။ ဒကာ ဒကာမတို့က လူတွေ လာဘ်ကို သီလ စသည်နှင့်ပြည့်စုံတဲ့ အခြားရဟန်းတော်များ မရစေချင်ပဲ မိမိသာ ရချင်တာဟာ လာဘ်လာဘနှင့် စပ်ပြီး ဝန်တိုတာဘဲ။ မိမိမှာပြည့်စုံနေတဲ့ ရုပ်အဆင်းဂုဏ် အသိအလိမ္မာ အကျင့်ဂုဏ် အခြေအရံ အကျော်အစောဂုဏ် စသည်တို့ကို သူတပါးအား မပြည့်စုံစေချင်တာဟာ ဂုဏ်နှင့်စပ်ပြီး ဝန်တို တာဘဲ။ ပရိယတ္တိစာပေကို သူတပါးအား မိမိလိုမတတ်စေချင် တာက တရားနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာဘဲ။

လူများမှာလဲ မိမိမှာပြည့်စုံနေတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာ အတတ်ပညာ ဂုဏ်ထူး အခြေအရံ စသည်တို့ကို သူတပါးအား မပြည့်စုံစေချင် တာဟာ ဝန်တိုတာပါဘဲ။ အဲဒီ ဝန်တိုတာဟာ ချစ်ဖွယ်နှင့် စပ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း အလွန်ပင် ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဝန်တိုခြင်းတွေကိုလဲ မည်သည့် ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တယ် ဆိုတာ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ စိုးရိမ်တဲ့စိတ် ငိုချင်တဲ့စိတ် ဝန်တိုတဲ့စိတ်များကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ ပယ်ပယ်သွားဘို့ပါဘဲ။ အဲဒ်လို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ခြင်းဖြင့်လဲ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားနိုင် ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မာန်ထောင်တယ် ဆိုတာ မိမိမှာ ပြည့်စုံ နေတဲ့ ဂုဏ်ယူဘွယ်တမျိုးမျိုးကိုစွဲမှီပြီး ဖြစ်တာဘဲ။ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူတပါးကို အထင်သေးတယ် မထီမဲ့မြင်ပြုတယ်

ဆိုတာလဲ အဲဒီလို ချစ်ဖွယ်ဂုဏ်အာရုံပြုပြီး ဖြစ်တာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဂုဏ်ချောစကားပြောတယ် ဆိုတာလဲ ကိုယ့်အလိုပြည့်အောင်, အဲဒီစကားကို နားထောင်တဲ့သူက မိမိအား ချစ်ခင်အောင် ပြောတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ချစ်ဖွယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တယ် ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ "ချစ်ဖွယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ် အကျိုးတရားမျှပဲ" လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ မာန်တက်တာ အထင်သေးတာ ဂုဏ်တိုက်ချင်တာတွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်ပယ်သွားဘို့ပါဘဲ၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်တရား ရှစ်ပါးဟာ ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို တိုတိုနဲ့ မှတ်သားထားရအောင် ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၂။ ချစ်ဖွယ်မှီငြား၊ ယင်းရှစ်ပါး၊ ဖြစ်ပွါးနေကြသည်။

အဲဒီမှာ ယင်းရှစ်ပါးဆိုတာ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်ရှစ်ပါးကို ဆိုတာပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကလဟာ - ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည်၎င်း၊ ဝိဝါဒါ-ငြင်းခုံခြင်းတို့သည်၎င်း၊ မစ္ဆရိယတ္တာ-ဝန်တိုခြင်းနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ကုန်၏-တဲ့။

ငြင်းခုံတာနဲ့ ရန်ဖြစ်တာကတော့ ဝန်တိုခြင်းနှင့်လဲ သက်ဆိုင်တယ်၊ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်လဲ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ မစ္ဆရိယ-ဝန်တိုခြင်းကို ထုတ်ဖော်ပြထားသဖြင့် ဣဿာဆိုတဲ့ မနာလိုခြင်းကိုလဲ ယူသင့်ပါတယ်။ ယခုလူတွေ ငြင်းခုံနေကြတာ ရန်ဖြစ်နေကြတာဟာ ကိုယ်ပိုင်တွေကို သူတပါးပိုင် မဖြစ်စေချင်တဲ့ မစ္ဆ-ရိယကြောင့် ဖြစ်ကြသလိုပင် သူတပါး ကောင်းစားတာကို မလိုလားတဲ့ ဣဿာကြောင့်လဲ ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

ဒီမနာလိုခြင်း ဝန်တိုခြင်းဆိုတဲ့ တရားဆိုးနှစ်ပါးဟာ သတ္တဝါတွေ၏ ဆင်းရဲကြောင်းလဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ သူတပါးကြီးပွါးချမ်းသာတာကို မြင်ရ ကြားရ သိရတာနဲ့ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ပြီး စိတ်ဆင်းရဲနေဘာဟာ မနာလိုမှု ဣဿာကြောင့်ဘဲ၊ အဲဒီလို မနာလိုတာနဲ့ သူတပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ငြင်းခုံကြတယ်၊ စီးပွါးရေးဘက်ကဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးဘက်ကဖြစ်ဖြစ်၊ တရားရေးဘက်ကဖြစ်ဖြစ် တစုံတခုနဲ့ စွပ်စွဲပြီးငြင်းခုံတာ အတိုက်အခံပြောပြောတာ စာရေးတာတွေလဲ ရှိတယ်၊ နောက်ဆုံးကျတော့ ရန်ဖြစ်သည်အထိ ရောက်သွားတာဘဲ။ ထို့အတူပင် ကိုယ်လို သူတပါး မကောင်းစားစေချင်တဲ့အတွက်၊ ကိုယ့်ပိုင်နက်တွေ သူတပါးပိုင်ဆိုင်သွားမှာ စိုးရိမ်တဲ့အတွက် သူတပါးအား စွပ်စွဲ ငြင်းခုံတာ, သူတပါးနဲ့ ရန်ဖြစ်တာတွေလဲ ရှိတာဘဲ၊ အဲဒီလို စိုးရိမ်ပြီး စိတ်ဆင်းရဲရခြင်း, ငြင်းခုံ ရန်ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲရခြင်းများ၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အတွက် **သက္ကပဥှသုတ်**မှာ သိကြားမင်းအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇဉ်ကြောင့်

သတ္တဝါတွေဟာ ကိုယ့်အလိုအတိုင်းမဖြစ်ပဲ ဆင်းရဲနေကြရတဲ့ အကြောင်းကို ဖြေကြားထားတာ ရှိပါတယ်၊

အဲဒီမှာ သိကြားမင်းက "နတ်တွေ လူတွေ အသူရာတွေ နဂါးတွေ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တွေအစရှိတဲ့ ကာမဘုံသားတွေဟာ ဘေးရန် အပြစ်ဒဏ်ကင်းပြီး ချမ်းသာစွာချည်း နေလိုကြပါလျက် ဘာ့ကြောင့် အလိုအတိုင်းမဖြစ်ပဲ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေကြရပါသလဲ" လို့ မေးလျှောက်တယ်။ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်ရှိနေသော့ကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက် နေကြရကြောင်း ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက အဲဒီ သက္ကပဉှသုတ်တရားကို ဟောစဉ်တုန်းက လွယ်လွယ်နဲ့ အတိုချုပ်မှတ်သားနိုင်ကြရအောင် ဒီလို ဆောင်ပုဒ်စီထားပါ တယ် "ကာမဘုံသား၊ နတ်လူများတို့၊ ကောင်းစားပြည့်ဝ၊ ဘေးရန် ပ-လျက်၊ အေးမြချမ်းသာ၊ နေလိုပါလည်း၊ ဣဿာ မစ္ဆေ၊ သူ့ရှုပ်ပွေ၍၊ ထင်ချေမကျ၊ ဆင်းရဲရတည်း" တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

> ကာမဘုံသား၊ နတ်လူများတို့၊ ကောင်းစားပြည့်ဝ၊
> ဘေးရန် ပ-လျက်၊ အေးမြချမ်းသာ၊ နေလိုပါလည်း၊
> ဣဿာမစ္ဆေ၊ သူ့ရှုပ်ပွေ၍၊ ထင်ချေမကျ၊ ဆင်းရဲရ
> တည်း။

နိဒ္ဒေသနှင့် အဋ္ဌကထာများမှာတော့ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ငြင်းခုံခြင်းကို ပဓာနပြုပြီး ပြဆိုထားသဖြင့် ကျန်တဲ့ ငိုကြွေးခြင်း

စသည်တို့ဟာလဲ ဝန်တိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ ယူသင့်ကြောင်း ဖွင့်ပြထားကြပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငိုတာနဲ့ စိုးရိမ်တာဟာ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်တာ အလွန်နဲမှာပါဘဲ၊ ဝန်တိုခြင်းကြောင့် မာနကြီးတာကတော့ ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး၊ ဝန်တိုလို့ သူတပါးကို မထီမဲ့မြင်ပြုတာကတော့ နဲနဲပါးပါး ရှိကောင်း ရှိပါလိမ့်မယ်၊ ထို့အတူပင် ဂုံးတိုက်တာလဲ နဲနဲပါးပါးလောက်တော့ ရှိကောင်း ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ငိုခြင်းစသည်တွေဟာ ဝန်တိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိပ်မထင်ရှားလှပါဘူး၊ ပါဠိဂါထာမှာ ထင်ရှားဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်း ဝန်တိုခြင်းကြောင့် ငြင်းခုံတယ် ရန်ဖြစ်တယ် ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားပါတယ်၊ အဲဒီ ထင်ရှားတဲ့ အနက်လောက်ယူယင် သင့်တော်လောက်ပါပြီ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-ဟိုတုန်းက ဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေအား လွယ်လွယ်နဲ့သိပြီး တရားထူးရအောင် ဟောတော်မူတဲ့ တရားဖြစ်သောကြောင့်ပါဘဲ။ အဲဒီအပိုဒ်အရ စီထားတဲ့ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ခိုက်ရန်တခို၊ ငြင်းခုံဆို၊ ဝန်တိုနှင့်လဲ သက်ဆိုင်သည်။

ငြင်းခုံတာ ခိုက်ရန်ဖြစ်တာကတော့ ချစ်ဖွယ်အာရုံဝတ္ထုအပြင် ဝန်တိုခြင်းဆိုတဲ့ အကြောင်းနဲ့လဲ သက်ဆိုင်တယ်၊ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်လဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ် တဲ့။ အဲဒီမှာ ကျင့်စရာကတော့ ဝန်တိုခြင်းကိုမှီပြီး ငြင်းလိုယင် ရန်ပြုလိုယင် ဝန်တိုတဲ့အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့

ဖြစ်စေ, ဝန်တိုစိတ်, ငြင်းလိုတဲ့စိတ်, ရန်ပြုလိုတဲ့စိတ်များကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ ပယ်ရမယ်၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်များကို ပယ်ပယ်သွားယင် ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဝိဝါဒဇာတေသု-ငြင်းခုံမှုများ ဖြစ်ပွါးကြလျှင်၊ ပေသုဏာနိ စ-ဂုံးချောစကား ပြောကြားခြင်းတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်တတ်ကြပါသည် တဲ့။ လောကရေး စီးပွါးရေးနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ တရားကျင့်သုံးရေးနဲ့ဖြစ်ဖြစ် ငြင်းခုံကြတဲ့အခါ တဖက်သားကို ယုံကြည်သူ အားနည်းအောင်၊ မိမိကို ယုံကြည်အားကိုးသူများအောင် တဖက်သား၏ အပြစ်ကို ပြောဆိုတာဝါဒဖြန့်တာကတော့ ဖြစ်ရိုးဓမ္မတာဘဲ၊ ဒါကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီအပိုဒ်အတွက် စီထားတဲ့ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ငြင်းခုံဖြစ်ငြား၊ ဂုံးစကား၊ ပြောကြားတတ်ချေသည်။

ဒီနေရာမှာလဲ ကျင့်ဘို့ကတော့ ဂုံးချောစကား ပြောတာဟာငြင်းခုံမှုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ပြောလိုတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သွားဘို့ပါဘဲ။ အကောင်းဆုံးကတော့ ရန်ဖြစ်မှု ငြင်းခုံမှုစသည် မဖြစ်ရအောင် စောစောကတည်းက ဆင်ခြင်ပြီး စောင့်ရှောက်သွားနိုင်ယင် အကောင်းဆုံးပါဘဲ၊ တကယ်ဖြစ်လာယင်တော့ အဲဒီ

ဖြစ်လာသမျှ အကုသိုလ်တွေကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ လက်မခံပဲ ပယ်ပယ်သွားရပါတဲ့။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားယင် ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီအမေးအဖြေ ၂-ဂါထာ၌ ဖော်ပြထားတဲ့ အကြောင်းအကျိုး အကုသိုလ်တရားတွေကို ဖြစ်ပေါ်လာယင် ဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ဖြစ်စေ ပယ်ပယ်သွားကြရပါတဲ့။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်ခြင်း ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားနိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် တဆင့်ထက်တဆင့် ရင့်သန်ပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

ဒုတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို လဆန်း (၈)ရက် သီတင်းနေ့က သီလပေးအပြီးမှာ စ၍ဟောခဲ့တယ်၊ အမေးနှင့် အဖြေ ၂-ဂါထာပဲ ပြီးခဲ့သေးတယ်၊ ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လပြည့်နေ့မှာ တတိယနှင့် စတုတ္ထ အမေးအဖြေ ၂-ဂါထာကို ဆက်ပြီးဟောရမယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရ နိမ္မိတဘုရားက ဒီလိုဆက်ပြီး မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၃)

၃။ ပိယာ သု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနာ၊
ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ၊
ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ။

ဂေါတမ· ဂေါတမန္ဒယ်ဘုရား မြတ်ဘုရား၊ လောကသ္မိံ- လောက၌၊ ပိယာ–ချစ်ဖွယ်တို့သည်၊ (သု-ကား အနက်မရှိ) ကုတောနိဒါနာ-ဘယ်အကြောင်း ရှိပါကုန်သနည်း၊ ဝါ-ဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။

ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းစသော အကုသိုလ်ရှစ်ပါးဟာ ပိယ-ဆိုတဲ့ ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကတော့ သိရပါပြီ၊ အဲဒီ ချစ်ဖွယ်ဆိုတာဟာ ဘာ့ကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါ တယ်။ အဲဒါကို "ချစ်ဖွယ်တို့ကား၊ ဘယ်ကြောင်းအား၊ မှီငြား ဖြစ်သနည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြ ရမယ်။

၃။ ချစ်ဖွယ်တို့ကား၊ ဘယ်ကြောင်းအား မှီငြား ဖြစ်သနည်း။

နောက်ပြီးတော့ ယေ စ - အကြင် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်လည်း၊ လောဘာ-နှစ်သက်လိုချင်တဲ့လောဘရှိကြသည်ဖြစ်၍၊ လောကေ· လောက၌၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည်ကျက်စား ပျော်ပါးနေထိုင်လျက် ရှိကုန်၏၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ လောဘောပိ-နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘသည်လည်း၊ ကုတောနိဒါနော-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း တဲ့။

လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေဟာ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘ ရှိနေကြတဲ့အတွက် လောကထဲမှာ (ထပ်ကာ ထပ်ကာ

ဖြစ်ပြီး) ကျင်လည်ကျက်စား ပျော်ပါးနေကြတယ်၊ အဲဒီပျော်ပါး မွေ့လျော်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ လောဘဟာလဲ ဘာ့ကြောင့်ဖြစ်ပါ သလဲ တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ "လောဘကြောင့်ပေ၊ လှည့်လည်နေ၊ လူတွေ လောဘ ဘယ့်ကြောင့်နည်း" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

လောဘကြောင့်ပေ၊ လှည့်လည်နေ၊ လူတွေ လောဘ
ဘယ့်ကြောင့်နည်း။

နောက်ပြီးတော့ ယေ-ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော အကြင် အကျိုးစီးပွါးတို့သည်၊ နရဿ-လူ၏၊ ဝါ-နတ် လူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏၊ သမ္ပရာယာယ မှီခိုရာ အားထားရာအလို့ငှါ၊ ဝါ-မှီခို ရာ အားထားရာတို့သည်၊ (ဤဒုတိယအနက် အလိုအားဖြင့် ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသဟူ၍၊ သို့မဟုတ် လိုရင်းအနက်ဟူ၍ ယူရာ၏။) ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသု-ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော ထိုအကျိုးစီးပွါး တို့၌၊ အာသာ စ-တောင့်တခြင်းသည်ရင်း၊ နိဋ္ဌာ စ-တောင့်တ သည့်အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းသည်ရင်း၊ ကုတောနိဒါနာ-ဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း တဲ့။

လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေ၏ မှီခိုအားထားရာ ဖြစ်တဲ့ ကာမဂုဏ်ငါးပါး အစရှိသော အကျိုးစီးပွါးတွေ ဆိုတာ ရှိတယ်၊ အဲဒီ အကျိုးစီးပွါးတွေကို လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေက မျှော်လင့်တောင့်တနေကြတယ်၊ အဲဒီတောင့်တ

တဲ့အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံတာလဲရှိတယ်၊ အဲဒီတောင့်တခြင်းနဲ့ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းဆိုတာတွေဟာလဲ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲ တဲ့။ အဲဒီအမေးကို "လူ၏ မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာပြီးစီး ဘယ့်ကြောင့်နည်း" လို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

လူ၏ မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာ ပြီးစီး ဘယ့်ကြောင့်နည်း။

အဲဒီမှာ လူ၏-လို့ ဆိုတာကတော့ နရဿ-ဆိုတဲ့ ပါဠိအရ လူကို ပဓာနပြုပြီး ဆိုထားတာပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဆိုလိုရင်းကတော့ နတ်တွေရော တခြားသတ္တဝါတွေရော အကုန်လုံးကို ဆိုလိုတာပါဘဲ၊ အားလုံးသော သတ္တဝါတို့၏ မှီခိုအားထားရာဖြစ်တဲ့ အကျိုးစီးပွါးတွေမှာ လိုချင်တောင့်တတဲ့ အာသာရယ်၊ တောင့်တတဲ့အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံတဲ့ နိဋ္ဌာရယ်-ဒီနှစ်ပါးဟာလဲ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲလို့ မေးလိုရင်းပါဘဲ။ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၄)

၄။ ဆန္ဒာနိဒါနာနိ ပိယာနိ လောကေ၊
ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ဣတောနိဒါနာ၊
ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ။

မုနိ-နိမိတ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ လောကေ-လောက၌၊ ပိယာနိ-ချစ်ဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ် ထိုထိုဝတ္ထု အမှုအာရုံဟူသမျှတို့သည်၊ ဆန္ဒာနိ-ဒါနာနိ-နှစ်သက်လိုချင်မှု ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏၊ ဝါ-နှစ်သက်လိုချင်မှု ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ စ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ လောဘာ-နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘရှိကြသည်ဖြစ်၍၊ လောကေ-လောက၌၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည်ကျက်စားပျော်ပါးနေထိုင်လျက် ရှိကုန်၏၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ လောဘော ပိ-နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘသည်လည်း၊ ဆန္ဒနိဒါနော-ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်သည် တဲ့။

သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ သက်မဲ့အာရုံဝတ္ထုဖြစ်ဖြစ်၊ ချစ်စရာကောင်းတယ် နှစ်သက်စရာ လိုချင်စရာကောင်းတယ် ဆိုတာဟာ ဆန္ဒခေါ်တဲ့ နှစ်သက်လိုချင်မှု တဏှာရှိနေလို့ပါဘဲ၊ အဲဒီဆန္ဒတဏှာက ချစ်ဖွယ်အနေဖြင့် အဦးအစ အသိအမှတ်ပြုပေးလိုက်လို့ ချစ်စရာ နှစ်သက်စရာ လိုချင်စရာအနေဖြင့် ထင်မှတ်ပြီး နှစ်သက်သာယာနေကြတာပါဘဲ၊ အဲဒီ ဆန္ဒတဏှာ လုံးဝကင်းနေတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြင်နဲ့ဆိုယင်တော့ လောကထဲမှာ ရှိနေတဲ့ သက်ရှိ သက်မဲ့ဟူသမျှတွေထဲမှာ ဘယ်ဟာမှ ချစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး၊ အကုန်လုံး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတွေချည်းမို့ မနှစ်သက် မလိုချင်စရာတွေချည်းပါဘဲ။

ချစ်ဖွယ်ဖြစ်ကြောင်း-ချစ်ဖွယ်လို့ ထင်ရကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဒီဆန္ဒကို မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိမှာ ကာမစ္ဆန္ဒ ကာမရာဂစသည်ဖြင့် ကာမ

တဏှာပင်ဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ အဲဒီ ကာမတဏှာက ချစ်စရာအနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားလို့ ချစ်စရာဆိုတာ ဖြစ်နေတာဘဲ၊ ချစ်စရာအစစ်ရယ်လို့တော့ မရှိပါဘူး၊ အဲဒါဟာ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ချစ်စရာလို့ ထင်မှတ်နေကြပေမဲ့ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်နေတာဟာ ထင်ရှားတဲ့သာဓကပါဘဲ၊ တချို့လူတွေမှာ ခွေးသားစသည်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးနေကြတယ်၊ အဲဒါကို အများလူစုကတော့ ရွံရှာစက်ဆုပ်နေကြတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ မိမိတို့၏ ဆန္ဒတဏှာက ကောင်းတယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားတဲ့ သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုဟူသမျှတွေဟာ ချစ်စရာတွေဖြစ်နေတာပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိမှာ ဒီဆန္ဒကို ၄ါးပါးခွဲပြဆားတာလဲ ရှိတယ်၊ ခွဲပြပုံကတော့—

၁။ **ပရိယေသနစ္ဆန္ဒ**—ရှာဘို့လိုလားတဲ့ တဏှာတဲ့၊ ဒီတဏှာဆန္ဒ အားကြီးယင် လိုချင်စရာတွေကို ရှာလို့အားမရနိုင်ဘူး၊ ရှာချင်နေတာဘဲ။

၂။ **ပဋိလာဘစ္ဆန္ဒ**—ရတာကို နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာတဲ့၊ ဒီတဏှာဆန္ဒ အားကြီးယင် ရလို့ အားမရနိုင်ဘူး၊ ရချင်နေတာဘဲ၊ တခုရယင် နှစ်ခုလိုချင်တယ်၊ နှစ်ခုရတော့ လေးခုလိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ပြောတာဟာ ဒီတဏှာဆန္ဒဘဲ။

၃။ **ပရိဘောဂစ္ဆန္ဒ**—သုံးဆောင်ရတာကို နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာတဲ့၊ ဒီတဏှာကလဲ သုံးဆောင်လို့ အားမရနိုင်ဘူး၊ သုံးဆောင်ချင်နေတာဘဲ။

၄။ **သန္နိဓိစ္ဆန္ဒ**—သိုမှီးသိမ်းဆည်း ထားရတာကို နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာတဲ့၊ ဒီတဏှာကလဲ သိမ်းဆည်းလို့ အားမရနိုင်ဘူး။

၅။ **ဝိသဇ္ဇနစ္ဆန္ဒ**—စီးပွါးရေးအတွက် အလုပ်သမား လခစသည် ထုတ်ပေးရတာကို နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာတဲ့၊ ဒီတဏှာကလဲ စီးပွါးရေး တိုးတက်သည်ထက် တိုးတက်အောင် ထုတ်ပေးလို့ အားမရနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ယခုခေတ်မှာ ကုဋေပေါင်းများစွာ ကြွယ်ဝနေတဲ့ သေဌေးကြီးတွေဟာ စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့ တိုးချဲ့ပြီး လုပ်ဆောင်နေကြတာဘဲ။

အဲဒီ တဏှာဆန္ဒ ငါးပါးအရအားဖြင့် ဘယ်လိုဟာကောင်းတယ်၊ ဘယ်လိုလုပ်ယင်ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ပဌမစပြီးနှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာဆန္ဒဟာ ပိယခေါ်တဲ့ ချစ်ဖွယ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ လောကထဲမှာ ပျော်မွေ့နေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ လောဘဆိုတာလဲ လက်ဦးအစ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ဒီတဏှာဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်တာပါတဲ့။ အဲဒီအနက် နှစ်ရပ်ကို "ချစ်ဖွယ်, လောဘ၊ ထိုနှစ်ဝ၊ ဆန္ဒ လိုချင်မှုကြောင့်ပင်" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၄။ ချစ်ဖွယ်, လောဘ၊ ထိုနှစ်ဝ၊ ဆန္ဒ လိုချင်မှု ကြောင့်ပင်။

ဒီနေရာမှာ ကျင့်ဘို့ကတော့-သက်ရှိဖြစ်ဖြစ်၊ သက်မဲ့ဖြစ်ဖြစ် တစုံတခုကို ချစ်ဖွယ်လို့ထင်လာယင်၊ လောကထဲမှာ ပျော်မွေ့တဲ့ သဘောဖြစ်လာယင် ဒီဒေသနာတော်အရ တဏှာဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်အကျိုးတရားမျှဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သွားဘို့ပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ယေ-ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော အကြင် အကျိုးစီးပွါးတို့သည်၊ နရဿ-လူ၏၊ ဝါ-နတ် လူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏၊ သမ္ပရာယာယ-မှီခိုရာ အားထားရာအလို့ငှါ၊ ဝါ-မှီခိုရာ အားထားရာတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသု-ကာမ ဂုဏ်ငါးပါးစသော ထိုအကျိုးစီးပွါးတို့၌၊ အာသာ စ-တောင့်တ ခြင်းသည်၎င်း၊ နိဋ္ဌာ စ-တောင့်တသည့်အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း သည်၎င်း၊ ဋ္ဌတောနိဒါနာ-ဤတဏှာဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ-ဤဘဏှာဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည် တဲ့၊

အဲဒါကို "လူ၏ မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာ, ပြီးကြောင်း ၎င်းပင်" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

လူ၏ မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာ, ပြီးကြောင်း ၎င်းပင်။

လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေရဲ့ အားထားမှီခိုရာ ဖြစ်တဲ့ ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော အကျိုးစီးပွါးတွေမှာ လိုချင်

တောင့်တတဲ့ အာသာရယ်, အဲဒီလို အာသာပြီးစီး ပြည့်စုံခြင်း ရယ် ဒီ ၂·ပါး၏ အကြောင်းဟာလဲ ၄င်းဆန္ဒပါဘဲ တဲ့။ ဒီနေရာမှာ ဆန္ဒဆိုတာက ဗမာစကားအရအားဖြင့် လိုလားတာ နှစ်သက်တာ လိုချင်တာပါဘဲ၊ လောဘနဲ့ အာသာ ဆိုတာကလဲ လိုချင်တာ နှစ်သက်တာ တောင့်တတာဘဲ၊ အဲဒီတော့ ဆန္ဒနှင့် လောဘ အာသာ ဆိုတာတွေဟာ ထပ်တူလိုပင် ဖြစ်နေပါတယ်၊ ပါဠိလို ကတော့ ဆန္ဒရယ် လောဘရယ် အာသာရယ်-ဒီသုံးမျိုးဟာ တခြားစီ ကွဲပြားနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သတ္တဝါတွေ လောက ထဲ၌ ပျော်မွေ့နေကြခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ လောဘဟာလဲ ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်တယ်၊ အာသာဆိုတဲ့ လိုချင်တောင့်တခြင်းဟာလဲ ဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖြစ်တယ်လို့ ဟောထားတာပါဘဲ။ ဗမာလိုကွဲပြား အောင် သိမှတ်ထားဘို့ကတော့ ဆန္ဒဆိုတာက ချစ်စရာ လိုချင် စရာကောင်းတယ်လို့ လက်ဦးစပြီး နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာဘဲ၊ အဲဒီ တဏှာဆန္ဒဖြင့် လက်ဦးအစ နှစ်သက်လိုချင်ပြီးတဲ့နောက်မှ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် လိုချင်နှစ်သက်တာကို လောဘလို့ ယူရမယ်၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တောင့်တလိုချင်တာကို အာသာလို့ ယူရ မယ်။ ဒါကြောင့် ပိယ·ချစ်ဖွယ်ဆိုတာရယ်၊ လောဘရယ်၊ အာသာရယ်·ဒါတွေဟာ ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ ဒီမှာ ဟော ကြားထားတာပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ လိုချင်တောင့်တသည့်အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံ တယ်ဆိုတာက ဘာလဲဆိုယင်၊ အဲဒါကို မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိမှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဣစ္ဆ-ဤလောကဌ်၊ ကေစ္စော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရူပံ-အဆင်းအာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုကို၊ ပရိယေသန္တော-ရှာလတ်သော်၊ ရူပံ-အဆင်းအာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုကို၊ ပဋိလဘတိ-ရ၏၊ (ဧဝံ-ဤသို့ရလတ်သော်) ရူပနိဋ္ဌော-အဆင်းအာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထု ပြီးစီးပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏ စသည်ဖြင့် လိုချင်တောင့်တတာကို ရယင် နိဋ္ဌာ-ပြီးစီးပြည့်စုံသည်မည်တယ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် လိုလားတောင့်တတဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံဝတ္ထုတွေကို ရယင်လဲ နိဋ္ဌာ-ပြီးစီးသည်မည်တယ်၊ အဆောက်အအုံ လာဘ်လာဘ အခြွေအရံ အကျော်အစော ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်းဆေး ဆိုတဲ့ ဒီလိုဟာတွေကိုရယင်လဲ နိဋ္ဌာ-ပြီးစီးပြည့်စုံသည်မည်တယ်၊ ပရိယတ်ဘက်က သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာတွေကို တတ်သိယင်၊ ပဋိပတ်ဘက်က ဓုတင်တွေကို ကျင့်နိုင်ယင်၊ စျာန်သမာပတ်ရှစ်ပါးကိုရယင် ဒါလဲ နိဋ္ဌာ-ပြီးစီးပြည့်စုံသည်မည်တယ်၊ အဲဒီလို ပြီးစီးပြည့်စုံတာတွေဟာလဲ ဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါတယ် တဲ့။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-အဲဒီ ကာမဂုဏ်စသည်တွေကို လိုချင်တဲ့ဆန္ဒရှိနေသူတွေက အဲဒီလိုချင်တာတွေကို မရ-ရအောင် ရှာကြံကြပြုကျင့်ကြတယ်၊ အဲဒီလို ရှာကြံကြ ပြုကျင့်ကြလို့ အဲဒီ ကာမဂုဏ်အစ သမာပတ်အဆုံးရှိတဲ့ တောင့်တတာတွေကို ရသင့်သမျှ ရကြတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် လိုချင်တောင့်တတဲ့အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းဟာလဲ ဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖြစ်ဘယ်လို့ ဟောတော်မူတာပါဘဲ။

ဒီအပိုဒ်နှင့်စပ်ပြီး ကျင့်ဘို့ကတော့ — တစုံတခုကို လိုချင်တောင့်တမိယင် ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်

ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ အဲဒီ အာသာဆိုတဲ့ လိုချင်တောင့်တမှု အကုသိုလ်ကို ပယ်သွားဘို့ပါဘဲ၊ တောင့်တတဲ့ အတိုင်းရအောင် ရှာကြံလိုလျှင်၊ ရလာတာကို နှစ်သက်သာယာ လျှင် အဲဒါကိုလဲ ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး တော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သွားဘို့ပါပဲ၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ အထူးသတိပြုစရာ အချက်တခုကတော့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရလို ရောက်လိုတဲ့ ဆန္ဒက ကုသိုလ်ဆန္ဒဘဲ၊ ပယ် ရမည့်အကုသိုလ် ဆန္ဒမဟုတ်ဘူးဆိုတာကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။

ဒါကြောင့် အကုသိုလ်ဆန္ဒနှင့် ယင်းဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်သော ချစ်ခင်ယင်ထင်ခြင်း, လောဘ, အာသာစသည်တို့ကို ကုသိုလ်ဆန္ဒ ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ဖြစ်စေ ပယ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင် မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

တတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆုတ် (၈) ရက်နေ့ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောတာ ၂-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ၊ စတုတ္ထဂါထာအထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ ဒီကနေ့ ပဉ္စမဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။ နိမ္မိတရုပ်ပွါးဘုရားက ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၅)

၅။ ဆန္ဒော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော၊
ဝိနိစ္ဆယာ စာပိ ကုတောပဟူတာ။
ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စ၊
ယေ ဝါပိ ဓမ္မာ သမဏေန ဝုတ္တာ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ လောကသ္မိံ-လောက၌၊ ဆန္ဒော-လိုချင်နှစ်သက်မှု တဏှာဆန္ဒသည်၊ ကုတော-နိဒါနော နု-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း တဲ့။ လပြည့်နေ့ကဟောခဲ့တဲ့ စတုတ္ထဂါထာမှာ ပိယရယ် လောဘရယ်

အာသာရယ် နိဋ္ဌာရယ်-ဒါတွေဟာ လက်ဦးစပြီး လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ ဖြေကြားတော်မူခဲ့တယ်၊ အဲဒီဆန္ဒကတော့ ဘာကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ အဲဒါကို "ဆန္ဒဆိုတာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ဘယ်ဟာကြောင့်ပါနည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၅။ ဆန္ဒဆိုတာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ဘယ်ဟာကြောင့်ပါနည်း။

နောက်ပြီးတော့ ဝိနိစ္ဆယာ စာပိ-ချစ်စရာပဲ၊ မည်သို့ပြုရမည်စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့သည်လည်း၊ ကုတောပဟူတာ-အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း တဲ့။ ချစ်စရာပဲ၊ မည်သို့ပြုရမည်စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချတာကလဲ ဘာ့ကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲ တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ "ဆုံးဖြတ်မှုဟာ၊ ဘယ်ကြောင်းမှာ၊ မှီကာဖြစ်သနည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဆုံးဖြတ်မှုဟာ၊ ဘယ်ကြောင်းမှာ၊ မှီကာဖြစ်သနည်း။

နောက် ၂-ပိုဒ်ကတော့ ကောဓော စ-အမျက်ထွက်ခြင်းသည်၎င်း၊ မောသဝဇ္ဇဉ္စ-လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းသည်၎င်း၊ ကထံကထာ စ-ယုံမှားခြင်းသည်၎င်း၊ ကုတောပဟူတာ-အဘယ့်ကြောင့်ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ ယေ ဝါပိ ဓမ္မာ-ယင်းအမျက်ထွက်ခြင်းစသောတရားတို့ကိုလည်း၊ သမဏေန-ဘုရားရှင်ဖြစ်သော ရဟန်းမြတ်သည်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏ တဲ့။ (ဒီအရာမှာ ယေ ဝါပိ ဓမ္မာ သမဏေန ဝုတ္တာ-ဟူသောအပိုဒ်ဖြင့် ကောဓ စသည်နှင့် ယှဉ်

သောအကုသိုလ်တရားများ၊ ကောဓ စသည်မှ အခြားအကုသိုလ်များဟာလဲ ဘာကြောင့်ဖြစ်ကြပါသလဲ-ဟူသော အနက်ကိုလည်းဖွင့်ပြကြ၏၊ သို့သော် ထိုအမေး၏ အဖြေကား မရှိချေ၊ ထို့ကြောင့် ယေ ဝါပိ စသည်ဖြင့် ကောဓ စသည်ကိုပင် အရကောက်၍ အနက်ပြန်ပါသည်။) မမှီဝဲသင့်သော တရားအဖြစ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောထားသော အမျက်ထွက်ခြင်း လိမ်ပြောခြင်း ယုံမှားခြင်းဆိုတာတွေကလဲ ဘာ့ကြောင့် ဖြစ်ကြပါသလဲတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ "အမျက်ထွက်ငြား၊ လိမ်စကား၊ ယုံမှား ဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အမျက်ထွက်ငြား၊ လိမ်စကား၊ ယုံမှားဘယ့်ကြောင့်
ဖြစ်သနည်း။

အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဂါထာ ၂-ပုဒ်ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ ဖြေကြားပုံကတော့—

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၆)

၆။ သာတံ အသာတန္တိ ယမာဟု လောကေ၊
တမူပနိဿာယ ပဟောတိ ဆန္ဒော။
ရူပေသု ဒိသွာ ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စ၊
ဝိနိစ္ဆယံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ။

လောကေ-လောက၌၊ ယံ-အကြင် အကောင်းအဆိုးကို၊ သာတံ အသာတန္တိ-သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ဟူ၍၊ အာဟု-

ဆိုကြ၏။ ဆန္ဒော-လက်ဦးစ၍ လိုချင်နှစ်သက်သော တဏှာဆန္ဒသည်၊ တံ-ထိုသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ကို၊ ဥပနိဿာယ ဟောတိ-မှီ၍ ဖြစ်ပေသည် တဲ့။

လောကမှာ လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေက သာယာဖွယ်နဲ့ မသာယာဖွယ်ကို ခွဲခြားပြီး အသိမှတ် ပြုထားကြတယ်၊ သာယာဖွယ်ဆိုတာ အတွေ့အာရုံကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ထိပြီး ကိုယ်ထဲက ချမ်းသာတာ ကောင်းတာရယ်၊ စိတ်ထဲမှာ အာရုံကောင်းတွေကို အမှီပြုပြီး ရွှင်လန်းချမ်းသာနေတာရယ် ဒီ ၂-ပါးကို သာယာဖွယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားကြတယ်။ နောက်ပြီးတော့ လှပတဲ့အဆင်း ချိုသာတဲ့အသံ မွှေးတဲ့အနံ့ ကောင်းတဲ့အရသာ ကောင်းတဲ့အတွေ့ ကောင်းတဲ့သဘော အာရုံ-ဒါတွေကိုလဲ သာယာဖွယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားကြတယ်။ မသာယာဖွယ် ဆိုတာကတော့ ကိုယ်ထဲက မခံသာတဲ့ဆင်းရဲတွေ စိတ်ထဲက မခံသာတဲ့ဆင်းရဲတွေ-ဒါတွေကို မသာယာဖွယ် ရှုံ့မှုန်းဘွယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားကြတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ အမြင်ဆိုး အကြားဆိုးစတဲ့ အာရုံဆိုးတွေကိုလဲ မသာယာဖွယ် ရှုံ့မှုန်းဘွယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားကြတယ်။

အတိုချုပ်ပြောရယင်တော့ သုခဝေဒနာနဲ့ အာရုံကောင်းတွေက သာယာဖွယ်ဘဲ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ အာရုံဆိုးတွေက မသာယာဖွယ် ရှုံ့မှုန်းဖွယ်ဘဲ။ လက်ဦးစပြီး လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ တဏှာဆန္ဒဟာ အဲဒီသာယာဖွယ်နဲ့ မသာယာဖွယ်ကို မှီပြီးဖြစ်ပါတယ် တဲ့။

ဖြစ်ပုံကတော့ အာရုံကောင်းတွေနဲ့ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ ချမ်းသာနေယင် အဲဒီအာရုံကောင်းတွေကိုလဲ လိုချင်နှစ်သက်တယ်၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာတာကိုလဲ လိုချင်နှစ်သက်တယ်။ အာရုံဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ပြီး ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲရယင်လဲ အာရုံကောင်းတွေကို တွေ့ချင်တဲ့ဆန္ဒ ဖြစ်တယ်၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာတွေကို ခံစားချင်တဲ့ဆန္ဒလဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအနက်ကို "သာယာစဖွယ်၊ ရှုံမုန်းဘွယ်၊ မှီတွယ်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်သည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ သာယာစဖွယ်၊ ရှုံမုန်းဘွယ်၊ မှီတွယ် ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်သည်။

အဲဒါဟာ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်သည်-ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် သဘောအားဖြင့် တူပါတယ်။

နောက် ၂-ပိုဒ်ကတော့ လောကေ လောကဉ္ဇ၊ ဇန္တု-ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်၊ ရူပေသု-ရုပ်ဝတ္ထုတို့၌၊ ဝိဘဝဉ္စ-ပျက်စီးခြင်းကိုငင်း၊ ဘဝဉ္စ-ဖြစ်ပွါးခြင်းကိုငင်း၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ဝါ-မြင်တွေ့ရသောကြောင့်၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ချစ်စရာပဲ၊ မည်သို့ပြုရမည် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ကုဗ္ဗတိ-ပြုပေသည် တဲ့။ အဲဒါကို "ရုပ်ဝတ္ထုတွင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊ လိုချင် စွဲမှတ်ဆုံးဖြတ်သည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရုပ်ဝတ္ထုတွင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊ လိုချင် စွဲမှတ် ဆုံးဖြတ်သည်။

ဒီနေရာမှာ အဖြစ် အပျက် မြင်တယ်ဆိုတာကတော့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်တာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး၊ သက်ရှိ သက်မဲ့ ရုပ်ဝတ္ထု တွေ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပွါးတာ ပျက်ပြားတာကို မြင်တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိမှာ စီးပွါးရေး ပျက်မှုနဲ့စပ်ပြီး ဆင်ခြင်ပုံ ဆုံးဖြတ်ပုံကို ဒီလိုပြထားတယ်။

(၁) သေရည်အရက်စသည်ကို သောက်စားလို့ စီးပွါးပျက် တာလဲ ရှိတယ်၊

(၂) အချိန်မဟုတ်ပဲ ညဥ့်အခါ လှည့်လည်နေလို့ စီးပွါး ပျက်တာလဲ ရှိတယ်၊

(၃) ပွဲလမ်းသဘင် အပျော်အပါး အလိုက်အစားများလို့ စီးပွါးပျက်တာလဲ ရှိတယ်၊

(၄) လောင်းကစားလို့ စီးပွါးပျက်တာလဲ ရှိတယ်၊

(၅) အပေါင်းအသင်း မိတ်ဆွေညံ့လို့ စီးပွါးပျက်တာလဲ ရှိတယ်၊

(၆) အလုပ်ကို ကောင်းကောင်းမလုပ်ပဲ ပျင်းနေလို့ စီးပွါး ပျက်တာလဲ ရှိတယ်၊

အဲဒီ ၆-ပါးထဲက ဆင်ခြင်ကြည့်လို့ စီးပွါးရေး ပျက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို တွေ့ရလျှင် အဲဒီ စီးပွါးပျက်ကြောင်းကို ပယ်စွန့် ပြီး စီးပွါးဖြစ်ကြောင်းကို လုပ်ကိုင်သွားဘို့ ဆုံးဖြတ်တယ်၊

အဲဒါဟာ တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ စီးပွါး ဖြစ်အောင် လယ်ယာလုပ်ခြင်း ရောင်းဝယ်ခြင်း ခေတ်အားလျော် စွာ အတတ်ပညာဖြင့် အလုပ်လုပ်ခြင်းစသည်တွေကို ပြုလုပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲ ရှိတယ်၊ ဒါလဲ တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာဘဲ။ အဲဒါတွေဟာ စီးပွါးရေးဆိုင်ရာ ရုပ်ဝတ္ထုများ၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို သိမြင်ပြီး ဆုံးဖြတ်တာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရောင်း ဝယ်ရာစသည်မှာလဲ ဘယ်ပစ္စည်းကို ဝယ်ပြီးရောင်းလျှင် ကောင်း တယ်စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒါလဲ တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ မိမိကိုယ်ရုပ် သူတပါးကိုယ်ရုပ်တို့၏ အခြေ အနေကိုကြည့်ပြီး အတ္တကောင်လို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲရှိတယ်။ ရုပ် ကိုယ်ကြီး ပျက်ပြီး သေသွားတဲ့အခါ ဘာကိုမျှမတွေ့ရတဲ့အတွက် သေပြီးယင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲရှိတယ်။ လူဝင် စားရုပ်ကို အကြောင်းပြုပြီး ရှေးဘဝမှ လူကပဲ ယခုဘဝသို့ အကောင်လိုက် ပြောင်းလာတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲရှိတယ်၊ ဒါ တွေကတော့ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ရုပ်ဝတ္ထု အထူးများကိုမြင်၍ ဖြစ်စေ၊ ကြား ၍ဖြစ်စေ၊ နံ၍ဖြစ်စေ၊ စားသိ၍ဖြစ်စေ၊ တွေ့ထိ၍ဖြစ်စေ ကောင်း တယ်၊ ချစ်စရာဘဲစသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာလဲရှိတယ်၊ သက်ရှိ- သက်မဲ့ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ ပျက်စီးသွားတာကို အကြောင်းပြု၍ ဝမ်း နည်းစရာဘဲ ငိုစရာဘဲ စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာတွေလဲရှိတယ်၊

ဒါတွေလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ တဏှာဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတွေဘဲ။ ဒါကြောင့် "ရူပ်ဝတ္ထုတွင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊ လိုချင်စွဲမှတ် ဆုံးဖြတ်သည်"လို့ ဆိုထားဘာဘဲ၊ အဲဒီမှာ လိုချင်ဆိုတာကတော့ ကာရန်ရသည် အားလျော်စွာ ပဓာနပြု၍ ဆိုထားတာပါဘဲ၊ လိုချင်တဲ့အနေမဟုတ်ပဲ ရှုံမုန်းတဲ့အနေ ကြောက်ဖွယ်အနေစသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ဘာတွေကိုလဲ ယူရမှာပါဘဲ။

ဒီဂါထာအရ ကျင့်ဘို့ကတော့ လိုချင်နှစ်သက်မှုဆန္ဒ ဖြစ်လာယင် သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်၍ ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ဖြစ်စေ ပယ်ရမယ်၊ ဒါကချစ်စရာကောင်းတယ်၊ ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်မှုဖြစ်ယင်လဲ အဲဒီအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ဖြစ်စေ ပယ်သွားရုံပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ စီးပွါးရေးနှင့်စပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်မှုကိုတော့ စီးပွါးရေးလုပ်နေရတဲ့သူများမှာ ပယ်ရန်မဖြစ်ပေဘူး။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၇)

၇။ ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စ၊
ဧတေပိ ဓမ္မာ ဒွယမေဝ သန္တေ။
ကထံကထီ ဉာဏပထာယ သိက္ခေ၊
ဉတွာ ပဝုတ္တာ သမဏေန ဓမ္မာ။

ကောဓော စ-အမျက်ထွက်ခြင်းသည်၎င်း၊ မောသဝဇ္ဇဉ္စ-လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းသည်၎င်း၊ ကထံကထာ စ-ယုံမှားခြင်းသည်၎င်း၊ ဧတေပိ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့သည်လည်း၊ ဒွယံ-ဒွယသို့ ဧဝ-သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ဟူသော ဤနှစ်ပါးသည်ပင်လျှင်၊ သန္တေ-ရှိလတ်သော်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏ တဲ့။ အမျက်ထွက်ခြင်း လိမ်ခြင်း ယုံမှားခြင်းဆိုတဲ့ ဒီသုံးပါးဟာလဲ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းနှစ်ပါးကြောင့်ပင် ဖြစ်တာပါဘဲ တဲ့။ အဲဒါကို "အမျက်ထွက်ငြား၊ လိမ်စကား၊ ယုံမှား ဤသုံးမည်။ သာယာ, မုန်းဘွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ မှီတွယ် ဖြစ်ပွါးသည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ အမျက်ထွက်ငြား၊ လိမ်စကား၊ ယုံမှား ဤသုံးမည်။
သာယာ, မုန်းဘွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ မှီတွယ် ဖြစ်ပွါးသည်။

အမျက်ထွက်တယ်ဆိုတာ မုန်းဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံကြောင့် အဖြစ်များတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သာယာဘွယ်ကိုမရခြင်းကြောင့် အမျက်ထွက်တာလဲ ရှိတာဘဲ။ လိမ်ပြောတာကတော့ သာယာဖွယ်ကို ရအောင်ဖြစ်စေ၊ မုန်းဘွယ်ဘေးရန်စသည်မှ လွတ်ကင်းအောင်ဖြစ်စေ ပြောတတ်ကြတာဘဲ။ ယုံမှားတာကလဲ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့အယူနဲ့ မကြိုက်တဲ့အယူကို မှီပြီးဖြစ်တာဘဲ။ ဒါကြောင့် အမျက်ထွက်ခြင်းစသော သုံးပါးကို သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် ဒီ ၂-ပါး ကြောင့်ပင် ဖြစ်တယ်လို့ ဟောတော်မူတာပါဘဲ။ ဒီနေရာမှာလဲ အမျက်ထွက်ခြင်း လိမ်လိုခြင်း ယုံမှားခြင်းထဲက တခုခု ဖြစ်ပေါ်

လာယင် သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်တရားမျှဘဲလို့ သိပြီးဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးဖြစ်စေ ပယ်သွားရုံပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကထံကထိ-ယုံမှားရှိသောသူသည်၊ သမဏော န-ဘုရားတည်းဟူသော ရဟန်းမြတ်က၊ ဥတ္တ-ကိုယ်တိုင်သိပြီးမှ၊ ပဝုတ္တာ ဓမ္မာ-ဟောထားသည့် တရားမှန်တို့ပေတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ဆင်ခြင်၍၊ဥဂ္ဂဏှထာယ-ထိုတရားများကို ကိုယ်တိုင်သိအောင်၊ သိက္ခေ-ဘုရားရှင်က ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်များကို ကျင့်ရာသည် တဲ့။ (ဥတ္တ ပဝုတ္တာ သမဏေန ဓမ္မာ-ဟူသော ဤပါဠိကို ဘုရားက ကိုယ်တိုင်သိပြီးမှ ဟောထားသည့် တရားများဖြစ်သောကြောင့်-ဟူ၍လဲ အနက်ပြန်ကြ၏၊ ဤဒွိကား ဗမာစကား ပိုပြီး ချောမော ပေါ်လွင်စေရန် အာကာရ အနက်ပြန်သည်။)

ဘုရား တရား သံဃာ အကျင့်သိက္ခာနှင့်စပ်ပြီး ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလားလို့ ယုံမှားရှိနေလျှင် မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင်သိပြီးမှ ဟောထားတဲ့ တရားတော်တွေဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အဲဒီတရားတော်တွေကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် ကျင့်ရမယ်တဲ့။ အဲဒါကို "ယုံမှားသူဟာ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓါ၊ ဟောတာ သိအောင် ကျင့်ရမည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ယုံမှားသူဟာ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓါ၊ ဟောတာသိအောင်
ကျင့်ရမည်။

ပုထုဇဉ်ဆိုလျှင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ယုံမှား ရှိကြတာချည်းဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီအပိုဒ်မှာတော့ လောလောဆယ် ယုံမှားဖြစ်နေတဲ့သူကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒီလို ယုံမှားဖြစ်နေလို့ရှိယင် ဘုရားရှင်က ကိုယ်တော်တိုင်သိပြီးမှ ဟောထားတဲ့ တရားမှန်တွေဘဲဆိုတာ ကြားနာဆင်ခြင်ပြီးတော့ အဲဒီတရားမှန်တွေကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် ကျင့်ရမယ်တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားက မိမိတို့ကိုယ်ထဲမှာ ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီနှစ်ပါးမျှသာ ရှိတယ်၊ အတ္တကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာလဲ ဟောထားတယ်၊ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှသာ ရှိတယ်ဆိုတာလဲ ဟောထားတယ်၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောမျှသာ ရှိတယ်ဆိုတာလဲ ဟောထားတယ်၊ အဲဒါတွေကို အပြည့်အစုံသိပြီးယင် အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့သိပြီးတော့ အယူမှား ယုံမှားစသော အကုသိုလ်တရားတွေကို ကင်းစေနိုင်တယ် ဆိုတာကိုလဲ ဟောထားတယ်၊ အဲဒီလို ဟောတာဟာ ကြံတွေးပြီးဟောတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တော်တိုင် သိပြီးမှ အများသတ္တဝါတွေလဲ တရားမှန်ကို မိမိလိုပင် သိရအောင်လို့ ဟောတော်မူတာဘဲလို့ ကြားနာဆင်ခြင်ပြီးတော့ အဲဒီတရားမှန်တွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိရအောင် ကျင့်ပါတဲ့။ တကယ်ကျင့်ယင် အဲဒီတရားမှန်တွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိရပါတယ်၊ ဒီရိပ်သာမှာ သတိပဋ္ဌာန်သုတ်တရားတော်အရ ရှုမှတ်ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ ယောဂီတွေဟာ အဲဒီတရားမှန်တွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိနေကြတာဘဲ၊ အဲဒီလိုသိပြီးတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သွားယင် ယုံမှားဟူသမျှ အကုန်ကင်းသွားတော့တာဘဲ၊

ဒါကြောင့် ဒီဂါထာက ညွှန်ပြသည့်အတိုင်း ကျင့်သွားကြရိုပါဘဲ။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်မှာချက်အတိုင်း ကျင့်သုံးအားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ယုံမှားဟူသမျှကို လွန်မြောက်သည့်ပြင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

စတုတ္ထပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ယနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လကွယ်နေ့ ဖြစ်တယ်။ ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောလာတာ သုံးသီတင်းရှိသွားပြီ၊ အမှတ်(၇) ဂါထာအထိ ဟောပြီးခဲ့ပြီ၊ ဒီကနေ့ အမှတ် (၈) ဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၈)

၈။ သာတံ အသာတဉ္စ ကုတောနိဒါနာ၊
ကိသ္မိံ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတေ။
ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ၊
ဧတံ မေ ပဗြူဟိ ယတောနိဒါနံ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ သာတံ စ-သာယာဖွယ်သည်၎င်း၊ အသာတဉ္စ-မသာယာဖွယ် ရှုံ့မုန်းဖွယ်သည်၎င်း၊ ကုတောနိဒါနာ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသနည်း၊ ကိသ္မိံ အသန္တေ-အဘယ်တရားမရှိလတ်သော်၊ ဧတေ-

ဤသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့သည်၊ န ဘဝန္တိ-မဖြစ်ပဲရှိကြပါသနည်း တဲ့။

အမှတ် (၆) ဂါထာမှာ ဆန္ဒဟာ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်သည်လို့ ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် ဆိုတာတွေကတော့ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသလဲ၊ ဘယ်အကြောင်းမရှိယင် မဖြစ်ပဲရှိကြပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက "သာယာ, မုန်းဖွယ်၊ ဤနှစ်သွယ်၊ အဘယ်ကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဂ။ သာယာ, မုန်းဖွယ်၊ ဤနှစ်သွယ်၊ အဘယ်ကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း။

နောက်နှစ်ပိုဒ်ကတော့ ဝိဘဝံ စ - ပြတ်စဲအယူသည်၎င်း၊ ဘဝဉ္စ-တည်မြဲအယူသည်၎င်း၊ (ဝိဘဝဒိဋ္ဌိပိ ဖဿနိဒါနာ ဘဝဒိဋ္ဌိပိ ဖဿနိဒါနာ-ဟု လိုရင်းဖွင့်ပြထားသော မဟာနိဒ္ဒေသကို မှီ၍ လိုရင်းအနက်ပြန်သည်။) ယံ စေတံ အတ္ထံ-အကြင် ၂-ပါးသော အနက်သဘောသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဧတံ-ဤအယူ ၂-ပါးသည်၊ ယံနိဒါနံ-အကြင် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏၊ ဧတံပိ-ဤအကြောင်းကိုလည်း၊ မေ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး ငါဘုရားအား၊ ပဗြူဟိ-ဖြေရှင်းပြတ်သား ဟောကြားတော်မူပါ တဲ့။

ဘဝဒိဋ္ဌိဆိုတာက သဿတ အယူဘဲ၊ "အတ္တကောင်ဟာ ဘဝက ရုပ်ကိုယ်ကြမ်းကြီး ပျက်ပြီး သေသွားပေမယ်လို့

သူကတော့ မပျက်ဘူး၊ အခြား ခန္ဓာကိုယ်အသစ်သို့ သွားရောက်ပြီးတော့ တည်မြဲတည်ရှိနေတာဘဲ၊ ဘယ်တော့မှ ပျက်စီးခြင်း မရှိဘူး''လို့ ယူဆစွဲလမ်းတဲ့အယူဘဲ၊ အဲဒါကို မြန်မာလို အတိုချုပ်အားဖြင့် **တည်မြဲအယူ**လို့ ဆိုရတယ်။ **ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ** ဆိုတာက တော့ သေပြီးယင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ တခါတည်း ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ယူဆစွဲလမ်းတဲ့ ဥစ္ဆေဒအယူဘဲ၊ အဲဒါကို **ပြတ်စဲအယူ**လို့ အတိုချုပ်အားဖြင့် ခေါ်ဆိုရတယ်၊ အဲဒီ တည်မြဲအယူနှင့် ပြတ်စဲ အယူဟာ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲ၊ အဲဒီအကြောင်း ကိုလဲ ဟောပြတော်မူပါတဲ့၊ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ''တည်မြဲ, ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဘယ်ကြောင်းကြောင့်ပါနည်း''လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

> တည်မြဲ, ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဘယ်ကြောင်း
> ကြောင့်ပါနည်း။

အဲဒီ အမေးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၉)

၉။ ဖဿနိဒါနံ သာတံ အသာတံ၊
ဖဿေ အသန္တေ န ဘဝန္တိ။
ဝိဘဝံ ဘဝဥ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ၊
ဧတံ တေ ပဗြူမိ ဣတောနိဒါနံ။

မုနိ-နိမ္မိတချပ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ သာတံ-သာယာဖွယ်သည့်ရင်း၊ အသာတံ - မသာယာဖွယ်သည့်ရင်း၊ ဖဿနိဒါန်-အာရုံကိုတွေ့သော ဖဿလျှင် အကြောင်းရှိပါသည်၊ ဝါ-ဖဿကြောင့်ဖြစ်ပါသည်၊ ဖဿေ အသန္တေ-အာရုံကိုတွေ့မှု-ဖဿ မရှိလတ်သော်၊ ဝါ-အာရုံကို မတွေ့ရလျှင်၊ ဧတေ-ဤသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့သည်၊ န ဘဝန္တိ-မဖြစ်ကြပါ၊ ဝါ-မဖြစ်ပဲရှိကြပါသည် တဲ့။

အမှတ် (၆) ဂါထာတုန်းက ဣဋ္ဌာရုံဆိုတဲ့ အာရုံကောင်းကိုလဲ သာတ-သာယာဖွယ်လို့ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဖွင့်ပြခဲ့ပါတယ်၊ အနိဋ္ဌာရုံဆိုတဲ့ အာရုံဆိုးကိုလဲ အသာတ-မသာယာဖွယ်လို့ ဖွင့်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီဂါထာကျတော့ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုတဲ့ ဝေဒနာ သုံးပါးကိုသာ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အမှတ် (၆) ဂါထာတုန်းကလဲ လိုရင်းအနေအားဖြင့် သုခနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ ယူယင်တော့ ဒီအမှတ်(၉) ဂါထာအဖွင့်နှင့် တသားတည်း ညီညွတ်သွားမှာပါဘဲ။

အဲဒီမှာ **ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ**ဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာကို "သာတအရ သာယာဖွယ်ဘဲ"လို့၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဆိုတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို "အသာတအရ မသာယာဖွယ် ရှုံမုန်းဖွယ်ဘဲ"လို့ ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားပါသယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သတ္တဝါတွေဟာ အာရုံကောင်းတွေနဲ့တွေ့ပြီး ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရွှင်လန်း

ဝမ်းသာမှု စိတ်ချမ်းသာကို သာယာနေကြတာဘဲ၊ လူ့ချမ်းသာ ဆိုတာလဲ ဒီကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာဘဲ၊ နတ်ချမ်းသာ ဆိုတာလဲ ဒီကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာဘဲ၊ ဒီကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာကို သာယာခံစားပြီး ပျော်နေကြတာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ သတ္တဝါတွေဟာ အာရုံဆိုးတွေနဲ့တွေ့ပြီး ကိုယ်ထဲမှာ ညောင်းခြင်း ပူခြင်း အလွန်အေးခြင်း နာကျင်ကိုက် ခဲခြင်း မောခြင်း ပန်းခြင်းအစရှိတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲတွေနဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နှလုံးမသာယာခြင်း စိတ်ပူခြင်း စိတ်ညစ်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း အစရှိတဲ့ စိတ်ဆင်းရဲတွေကို ကြောက်ရွံ့ ရွံမုန်းနေကြတာဘဲ၊ အဲဒီ **ကိုယ်ဆင်းရဲနှင့်စိတ်ဆင်းရဲ** ဆိုတဲ့ ဒီနှစ်မျိုးကို နှုတ်ပယ်ပစ်နိုင်ယင် သတ္တဝါတွေဟာ အမြဲတမ်း ချမ်းသာနေကြမှာဘဲ၊ ဒီကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေ ရှိနေတဲ့ အတွက် သတ္တဝါတွေဟာ ပင်ပန်းဆင်းရဲနေကြတာဘဲ၊ အိုပြီး တော့လဲ ဆင်းရဲကြရတယ်၊ နာပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲကြရတယ်၊ သေခါနီးကျတော့လဲ အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲကြရတယ်၊ စိုးရိမ် ပူဆွေးပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲကြရတယ်၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ မှာ ချမ်းသာတာက သာယာဖွယ်ဘဲ၊ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲမှာ အခံရ ခက်တာ ဆင်းရဲတာက မသာယာဖွယ် ရွံမုန်းကြောက်ရွံ့ဖွယ်ဘဲ ဆိုတာ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။

မဆင်းရဲမချမ်းသာ အလယ်အလတ် ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတော့ သာယာဖွယ်လို့ ဆိုရမလား၊ မသာယာဖွယ်လို့ ဆိုရမလားလို့

မေးစရာရှိပါတယ်။ ကုသိုလ်ဥပေက္ခာနဲ့ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက် ဥပေက္ခာကိုတော့ ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့တဲ့အတွက် သာယာဖွယ်သုခလို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဒု-နှာ ၂၀၃)မှာ "ဥပေက္ခာ ပန-ဥပေက္ခာကိုကား၊ သန္တတ္တာ-သိမ်မွေ့ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခမိစ္စေဝ-သုခဟူ၍သာလျှင်၊ ဘာသိ-တာ-ဆိုအပ်ပေသည်" လို့ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။ အဆင်းဆိုး အသံဆိုး အနံ့ဆိုး အရသာဆိုးများကို မြင်ရ ကြားရ နံ့ရ စားသိရတဲ့အခါ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဥပေက္ခာကတော့ ကိုယ်ဆင်းရဲလောက် အခံရမခက်ပေမဲ့ မခံသာတဲ့အနေနဲ့ပဲ ထင်ရှားပါတယ်၊ အဲဒီ ဥပေက္ခာကို အလိုမရှိအပ်တဲ့အတွက် မသာယာဖွယ် ဆင်းရဲဒုက္ခလို့ဘဲ ဆိုရပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ (ဒု-နှာ ၃၂၆)မှာ "အကုသလဝိပါကဘူတာ-အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော၊ ဥပေက္ခာ-အလတ်စားခံစားမှု ဥပေက္ခာကို၊ အနိဋ္ဌတ္တာ-အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခေ-ဆင်းရဲဒုက္ခ၌၊ အဝ-ရောဓေတဗ္ဗာ - သွင်းယူအပ်ပေသည်" လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဆိုတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ အမြင်ဆိုး အကြားဆိုး အနံဆိုး စားသိဆိုးဆိုတဲ့ အကုသိုလ်အကျိုး ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မသာယာဖွယ် ရှုမုန်းဖွယ်လို့ မှတ်ရမယ်။ ကျန်တဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာကို သာယာဖွယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

အဲဒီသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် ဝေဒနာတွေဟာ သူ့ဆိုင်ရာ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့မှု ဖဿကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ! စဉ်းစားကြည့်

ပါ၊ အာရုံကောင်းတွေနဲ့ မတွေ့ရသေးယင် ချမ်းသာဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာ ဖြစ်ပါ့မလား၊ (မဖြစ်ပါဘူး) ဥပမာ ပူအိုက်နေတဲ့အခါ ရေအေး လေအေးနဲ့ မတွေ့ရယင် ကိုယ်ချမ်းသာ မဖြစ်ဘူး၊ တွေ့ရယင်တော့ ဖြစ်တာဘဲ၊ ဝမ်းသာစရာအာရုံနဲ့ မတွေ့ရယင် ဝမ်းသာခြင်းဆိုတာ မဖြစ်ဘူး၊ တွေ့ရယင်တော့ ဖြစ်တယ်၊ ထီထိုးထားတဲ့သူမှာ ထီပေါက်နေပေမယ်လို့ ထီပေါက်ကြောင်း မသိရ မတွေ့ရသေးယင် ဝမ်းသာမှု မဖြစ်သေးဘူး၊ ထီပေါက်ကြောင်း သိရယင်တော့ အကြီးအကျယ် ဝမ်းသာတော့တာဘဲ။ စာမေးပွဲ ဖြေထားတဲ့ သူမှာ စာမေးပွဲအောင်ကြောင်း မသိရသေးယင် ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ်သေးဘူး၊ သိရယင်တော့ ဝမ်းသာမှု အကြီးအကျယ်ဖြစ်တော့တာဘဲ။

ကိုယ်ထဲမှာ ရောဂါကင်းနေတဲ့ ပကတိလူတွေမှာ ကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်တာ မထင်ရှားသေးဘူး၊ ဒါကတော့ ဝိပဿနာရှုမှု မရှိသေးလို့ပါဘဲ၊ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဘယ်လိုချမ်းသာစွာ လှဲအိပ်နေပေမယ်လို့၊ ချမ်းသာစွာ ထိုင်နေပေမယ်လို့ ၁၀-မိနစ် ၁၅-မိနစ် စသည်ကြာယင် ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ ပူတာတွေ ထင်ရှားလာတတ်ပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ဣရိယာပုထ်ကို မပြင်ပဲ အိပ်နေ ထိုင်နေလို့ ဒုက္ခလက္ခဏာတွေ ထင်ရှားပေါ်လာတာပါဘဲ။ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် စသည်ဖြင့် ခဏ ခဏ ပြုပြင်နေသောကြောင့် ကိုယ်ထဲမှာ ဆင်းရဲရှိမှန်း မသိရဘူး၊ အမြဲတမ်း နေသာ ထိုင်သာ ချမ်းနေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်၊ အဲဒါဟာ ဣရိယာပုထ် ပြုပြင်မှုက ဖုံးလွှမ်းထားလို့ ဒုက္ခ

လက္ခဏာ မထင်ရှားပဲ ဖြစ်နေတာပါဘဲ၊ အဲဒီလို ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ မကျန်းမမာ ဖြစ်တဲ့အခါကျမှ ကိုယ်ဆင်းရဲကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အမှန်ကတော့ ကျန်းမာနေတဲ့အခါလဲ ဣရိယာပုထ်မပြုပြင်ပဲ နေယင် ညောင်းခြင်း ပူခြင်းစသော ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ထင်ရှားတွေ့နိုင်ပါတယ်၊ မယုံယင် စမ်းကြည့်ပါ၊ ကိုယ်အမူအရာ မပြုပြင်ပဲ နာရီဝက် တနာရီလောက်ကြာအောင် ထိုင်လျက်, လှဲအိပ်လျက် စမ်းကြည့်ပါ၊ မခံသာတဲ့ ဆင်းရဲကို ထင်ရှားတွေ့ရပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို ညောင်းခြင်း ပူခြင်းစသော ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ အာရုံဆိုးနဲ့တွေ့မှုဖဿကြောင့်ဖြစ်တာဘဲ၊ ဆူးစူးခြင်း ခလုတ်တိုက်ခြင်းစသော အာရုံဆိုးတွေနဲ့ တွေ့မှု ဖဿကြောင့် ကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်တာဟာ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ စိတ်ညစ်ခြင်း စိတ်ပူခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းစသော စိတ်ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ စိတ်ထဲမှာ အာရုံဆိုးတွေနဲ့ တွေ့မှု ဖဿကြောင့်ပါဘဲ၊ အလွန်ချစ်ခင် ရင်းနှီးတဲ့သူဘယောက် အရပ်ဝေးမှာ သေဆုံးသွားပေမယ်လို့ မကြားရ မသိရသေးယင် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း မဖြစ်သေးဘူး၊ အဲဒါဟာ သေသွားပြီဆိုတဲ့ အာရုံဆိုးနဲ့ စိတ်ထဲမှာ မတွေ့ရသေးလို့ပါဘဲ၊ တွေ့ရသိရယင်တော့ အကြီးအကျယ် စိုးရိမ်ပူဆွေးမှုတွေ ဖြစ်တော့တာဘဲ၊ အခြား စိတ်နှလုံးမသာခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတွေဟာလဲ ဒီအတိုင်းပါဘဲ၊ စိတ်နှလုံးမသာစရာအကြောင်းအာရုံနဲ့ မတွေ့ရသေးယင် မဖြစ်ကြသေးဘူး။

တွေ့ရ ယင်တော့ စိတ်ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်တော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့်—

သာတံ-သာယာဖွယ်သည်၎င်း၊ အသာတံ-မသာယာဖွယ်သည်၎င်း၊ ဖဿ နိဒါန်-အာရုံကိုတွေ့သော ဖဿလျှင် အကြောင်းရှိပါသည်၊ ဝါ-ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပါသည်၊ ဖဿေ အသန္တေ-အာရုံကိုတွေ့မှု ဖဿ မရှိလတ်သော်၊ ဝါ-အာရုံကို မတွေ့ရလျှင်၊ ဧတေ-ဤသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့သည်၊ န ဘဝန္တိ-မဖြစ်ကြပါ၊ ဝါ-မဖြစ်ပဲရှိကြပါသည်-လို့ ဟောကြားတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါဟာ "ဖဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာ-ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်သည်"လို့ ဟောထားတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်နဲ့ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါဘဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက "သာယာ, မုန်းဘွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ ဖြစ်တယ် ဖဿကြောင့်ပေတည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၉။ သာယာ, မုန်းဘွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ ဖြစ်တယ် ဖဿကြောင့် ပေတည်း။

နောက် နှစ်ပိုဒ်ကတော့— ဝိဘဝံ စ- ပြတ်စဲအယူသည်၎င်း၊ ဘဝဉ္စ-တည်မြဲအယူသည်၎င်း၊ ယံ ဧတံ အတ္ထံ-အယူ ၂-ပါးဟူသော အကြင်သဘောသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဧတံပိ-ဤ အယူ ၂-ပါးသည်လည်း၊ ဝူတော နိဒါန်-ဤ ဖဿလျှင် အကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ-ဤ ဖဿကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍၊ ဧတံ-အယူ ၂-ပါးဖြစ်ခြင်း၏ ဤအကြောင်းကို၊ တေ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး သင်ဘုရားအား၊ ပဗြူမိ-ဖြေရှင်းပြတ်သား ဟောကြားပါသည် တဲ့။

သတ္တဝါဟာ ဘယ်တော့မှ မပျက်ပဲ တဘဝပြီး တဘဝ ပြောင်းရွှေ့လျက် တည်မြဲတည်ရှိနေတယ်-လို့ ထင်မြင်ယူဆတဲ့ ဘဝဒိဋ္ဌိခေါ် သဿတဒိဋ္ဌိလဲ ရုပ်ကိုယ်ကြီးဖြစ်လျက် တည်နေတာကို စိတ်ဖြင့်တွေ့မှု ဖဿကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ၊ သေပြီးယင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆတဲ့ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိခေါ် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟာလဲ ရုပ်ကိုယ်ကြီး ပျက်စီးသွားတာကို တွေ့ရတဲ့ ဖဿကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ၊ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိနှစ်မျိုး ဖြစ်ပုံကို အမှတ်(၆)ဂါထာ နောက်ပိုင်းမှာလဲ နဲနဲတော့ ပြောခဲ့ပါပြီ။ သတ္တဝါတွေက အများအားဖြင့် ရုပ်အကြောင်းကိုသာ အသိများတယ်၊ စိတ်နာမ်အကြောင်း တိတိကျကျသိတဲ့သူက အလွန်နဲပါတယ်၊ တချို့ကဆိုယင် နာမ်ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ရုပ်သာ ရှိတယ်၊ သိနေတာလဲ ရုပ်၏အစွမ်းသတ္တိပဲလို့ ဒီလိုတောင် ယူဆပြောဟောနေကြသေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အမှတ်(၆)ဂါထာမှာ ရုပ်တို့၌ ပျက်စီးပုံ ဖြစ်ပုံကို မှီပြီး တဏှာဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်မှုဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားထားတာပါဘဲ။ အပြည့်အစုံ ဆိုယင်တော့ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာဟာ ရုပ်နာမ် ၂-ပါး, ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ပုံ ပျက်ပုံကို ဖဿဖြင့်တွေ့ပြီး ဆုံးဖြတ်တာပါဘဲ၊ အဲဒီ အယူ ၂-မျိုးလုံး ဖဿကြောင့် ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို "တည်မြဲ, ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဖဿကြောင့်ပင်တည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တည်မြဲ,ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဖဿကြောင့်ပင်တည်း။

ဒီဂါထာအရ ကျင့်ဘို့ကတော့ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် အကောင်း, အဆိုး, အလတ်စားခံစားမှုဝေဒနာ ထင်ရှားတဲ့အခါ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ သိသိသွားဘို့ပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ အတ္တကောင် သတ္တဝါကောင်ဟာ အမြဲတည်ရှိနေသည်ဟူ၍ ဖြစ်စေ၊ သေပြီးယင် ပြတ်စဲသွားသည်ဟူ၍ဖြစ်စေ ထင်မြင်ယင်လဲ အဲဒီထင်မြင်ချက်ဟာ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သွားရံပါဘဲ။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်နိုင်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

ပဌမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဖြစ်တယ်၊ ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောလာတာ လေးသီတင်းရှိသွားပြီ၊ အမှတ် (၉) ဂါထာအထိ ဟောပြီးခဲ့ပြီ။ ဒီကနေ့ အမှတ် (၁၀) ဂါထာက စပြီးဟောရမယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁၀)

၁၀။ ဖဿော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော။
ပရိဂ္ဂဟာ စာပိ ကုတောပဟူတာ။
ကိသ္မိံ အသန္တေ န မမတ္တ မတ္ထိ၊
ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ လောကသ္မိံ-လောက၌၊ ဖဿော-အာရုံကိုတွေ့မှု ဖဿသည်၊ ကုတောနိဒါနော-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်းတဲ့။ တနေ့က ဟောခဲ့တဲ့ အမှတ် (၉) ဂါထာမှာ သာတ အသာတ ဝိဘဝ

ဘ၀ဆိုတာတွေဟာ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ ဖြေရှင်းဟောကြား တော်မူခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီ ဖဿကတော့ ဘာ့ကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲ လို့ မေးတော်မူတာပါဘဲ၊ ဒီသုတ်မှာ အကြောင်းအဆက်ဆက်ကို လိုက်ပြီး မေးတာတွေပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ပရိဂ္ဂဟာ စာပိ-သိမ်းပိုက်ခြင်းတို့သည်လည်း ကုတောပဟူတာ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါကုန်သနည်း တဲ့။ ငါ့ဟာ ငါ့ဟာလို့ သိမ်းပိုက်တာတွေလဲ ဘာကြောင့်ပါ လဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအမေး ၂-ရပ်ကို "ဖဿတသွယ်၊ သိမ်းပိုက်ရယ်၊ အဘယ်ကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၀။ ဖဿ တသွယ်၊ သိမ်းပိုက်ရယ်၊ အဘယ်ကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်သနည်း။

နောက်တပိုဒ်ကတော့ ကိသ္မိံ အသန္တေ - အဘယ်တရား အဘယ်အကြောင်း မရှိလတ်သော်၊ မမတ္တံ-ငါ့ဟာအဖြစ်သည်၊ ဝါ-ငါ့ဟာဟု သိမ်းပိုက်ခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိပဲ ကင်းပါ သနည်း တဲ့။ ဘယ်အကြောင်း မရှိယင် ငါ့ဟာလို့ ထင်မြင်သိမ်း ပိုက်ခြင်း ကင်းပါသလဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကို "အဘယ် ကင်းလျှင်၊ ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက် ကင်းသနည်း" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အဘယ်ကင်းလျှင်၊ ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက် ကင်းသနည်း။

နောက်တပိုဒ်ကတော့ ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ-ဘယ်အရာ ပျက်ကွယ် လတ်-မရှိလတ်သော်၊ ဖဿာ-ရုပ်ဒွါရ ရုပ်အာရုံ အတွေ့-ဖဿတို့ သည်၊ န ဖုသန္တိ-မတွေ့မထိပဲ ကင်းကြပါသနည်း တဲ့။ ဖဿဆို တာ အခြားနေရာများမှာတော့ ဒွါရ. ၆-ပါး၌ အာရုံ ၆-ပါးကို တွေ့တဲ့သဘောပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီသုတ်မှာတော့ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် ဆိုတဲ့ ဒီဒွါရ ငါးပါးက အတွေ့ငါးပါးကိုသာ ရည်ရွယ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဖဿာ-ရုပ်ဒွါရ ရုပ်အာရုံ အတွေ့ လို့ အနက်ဖော်ပြန်လိုက်ပါတယ်၊ ဒါမှ အဖြေဂါထာ၌ ရူပေ ဝိဘူတေ-ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ တသားတည်းညီပါတယ်၊ အဲဒါကို "အဘယ်ကင်းငြား၊ ဖဿငါး၊ ထိပါးမရှိ ကင်းသနည်း" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

> အဘယ်ကင်းငြား၊ ဖဿငါး၊ ထိပါး မရှိ ကင်း
> သနည်း။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၁)

၁၁။ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿာ၊
ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ ပရိဂ္ဂဟာနိ။
ဣစ္ဆာယ သန္တျာ န မမတ္တာ မတ္ထိ၊
ရူပေ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ နာမဉ္စ-မြင်သိမှုစသော နာမ် ကိုရင်း၊ ရူပဉ္စ-မျက်စိနှင့် အဆင်းစသော ရုပ်ကိုရင်း ပဋိစ္စ-စွဲမှီ၍၊ ဖဿော-အာရုံကို တွေ့မှု-ဖဿသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ပေါ်၏ တဲ့။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်မှာ နာမ်ရုပ်ကြောင့် အာယတန ၆-ပါးဖြစ်သည်၊ မျက်စိ အဆင်းစသော အာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်သည်လို့ အသေးစိတ်ဝေဘန်ပြီး ဟောထားတယ်၊ ဒီဂါထာမှာတော့ အာယတနနှင့် နာမ်ရုပ်ကို တပေါင်းတည်းပြု ပြီးတော့ နာမ်ရုပ်ကို စွဲမှီပြီး ဖဿဖြစ်သည်လို့ ဟောတော်မူတာ ပါဘဲ၊ သဘောအားဖြင့်တော့ အတူတူပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မဟာနိဒ္ဒေသမှာ—

"စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ–မျက်စိကိုရင်း, အဆင်းရုပ်တို့ကိုရင်း စွဲမှီ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခု ဝိညာဏံ-မြင်သိစိတ်ဖြစ်သည်၊ တိဏ္ဏံ-မျက်စိ အဆင်း မြင်သိစိတ်ဟူသော သုံးပါးတို့၏၊ သင်္ဂတိ-ပေါင်းဆုံမိခြင်း သည်၊ ဖဿော-အာရုံတွေ့မှု-ဖဿပေတည်း၊ ဝါ-ပေါင်းဆုံမိခြင်း ကြောင့် ဖဿဖြစ်သည်" စသည်ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကိုမှီ၍ ဖဿ ၆-ပါး ဖြစ်ပုံကို ဝေဘန်ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ မြင်သိတယ်ဆိုယင် မျက်စိ လဲရှိလို့၊ အဆင်းလဲရှိလို့ မြင်တာဘဲ၊ မျက်စိက စက္ခာယတနဘဲ၊ အဆင်းက ရူပါယတနဘဲ၊ မြင်သိစိတ်က မနာယတနဘဲ၊ မြင်ခံ စား မြင်မှတ်သားစသည်က ဓမ္မာယတနဘဲ၊ အဲဒီ နာမ်ရုပ် အာယတနတွေကို စွဲမှီပြီး မြင်တွေ့မှု-ဖဿဆိုတာ ဖြစ်လာတာဘဲ။ ကြားတွေ့မှု စသည်ဖြစ်ပုံလဲ နည်းတူပါဘဲ၊ ကြံတွေ့မှု မနော သမ္ဖဿ ဆိုတာကတော့ ဘဝင်စိတ် ကြံသိစိတ် မနာယတနရယ်, ကြံခံစားမှု ဝေဒနာစသည်နှင့် အာရုံနှံမှီရာဆိုတဲ့ ဓမ္မာယတန ရယ်-အဲဒီနာမ်ရုပ် အာယတနများကို စွဲမှီပြီး ဖြစ်တာဘဲ၊ ရုပ်ကို ကြံတွေ့တဲ့အခါမှာတော့ အဲဒီ ရုပ်အာယတနကိုလဲမှီပြီး ဖြစ်ပါ

သေးတယ်၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ နာမ်ကိုင်း စွဲမှီပြီး ဖဿဖြစ်တယ်လို့ ဟောတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါကို "နာမ်ရုပ်နှစ်ခု၊ စွဲမှီပြု၊ တွေ့မှု ဖဿ ဖြစ်ပေါ်သည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ နာမ်ရုပ်နှစ်ခု၊ စွဲမှီပြု၊ တွေ့မှု ဖဿ ဖြစ်ပေါ်သည်။

နောက်တပိုဒ်ကတော့ ပရိဂ္ဂဟာနိ-ငါ့ဟာဟု သိမ်းပိုက်ခြင်းတို့သည်၊ ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ-နှစ်သက်လိုချင်သည့် တဏှာလျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏-တဲ့။ ဒါကတော့ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်၊ သက်ရှိသက်မဲ့တွေနဲ့ မိစ္ဆာအယူတွေကို ငါ့ဟာ ငါ့ဟာနဲ့ သိမ်းပိုက်နေကြတာဟာ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာရှိနေလို့ဘဲ၊ အဲဒါကို "လိုချင်တဏှာ၊ စွဲမှီကာ၊ ငါ့ဟာဟူ၍ သိမ်းပိုက်သည်" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လိုချင်တဏှာ၊ စွဲမှီကာ၊ ငါ့ဟာဟူ၍ သိမ်းပိုက်သည်။

နောက်တပိုဒ်ကတော့ ဣစ္ဆာယ-နှစ်သက်လိုချင်မှု တဏှာသည်၊ အသန္တျာ-မရှိလတ်သော်၊ မမတ္တံ-ငါ့ဟာဟု သိမ်းပိုက်ခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိပဲ ကင်းပါသည် တဲ့။ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာမရှိယင် ငါ့ဟာ့လို့ သိမ်းပိုက်ခြင်း မရှိတော့ဘူး တဲ့။ ဒါကတော့ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်၊ အဲဒါကို "လိုချင်ကင်းလျှင်၊

ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက် ကင်းလေသည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီ ထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လိုချင်ကင်းလျှင်၊ ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက်
ကင်းလေသည်။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ရူပေ–ရုပ်သည်၊ ဝိဘူတေ-ကင်း လတ်သော်၊ ဖဿာ·မြင်တွေ့မှုစသော ငါးပါးသော ဖဿတို့သည်၊ န ဖုသန္တိ–မတွေ့မထိပဲ မဖြစ်ပဲရှိကြလေတော့သည် တဲ့။ အမေး ဂါထာတုန်းက မေးပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဖဿ ၆-ပါးရှိရာမှာ ရုပ် အာရုံကို တွေ့တဲ့ဖဿ ငါးပါးကိုသာ ဒီနေရာမှာ ရည်ရွယ်ပြီး မေးခဲ့တယ်၊ ဒါကြောင့် ရုပ်မရှိယင် ရုပ်အာရုံကိုကျော်လွန်သွား ယင် ဖဿတွေ မဖြစ်တော့ဘူးလို့ ဖြေကြားပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြင်တွေ့မှု ကြားတွေ့မှု နံတွေ့မှု စားသိတွေ့မှု ထိတွေ့မှုဆိုတဲ့ ငါး ဒွါရဆိုင်ရာ ဖဿငါးပါး မဖြစ်တာကို ဆိုလိုတာပါဘဲ၊ အဲဒါကို “ရုပ်မရှိငြား၊ ဖဿငါး၊ ထိပါးမရှိ ကင်းလေသည်”လို့ ဆောင် ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရုပ်မရှိငြား၊ ဖဿငါး၊ ထိပါးမရှိ ကင်းလေသည်။

မနောသမ္ဖဿ ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးသက်သက်ဖြင့် အာရုံကိုတွေ့တဲ့ ဖဿနှင့်တကွ ၆–ပါးရှိနေပါလျက် ဒီနေရာမှာ ရုပ်အတွေ့ ဖဿ ငါးပါးကိုသာ ဘာကြောင့် ဟောပါသလဲလို့ စဉ်းစားစရာရှိပါ

တယ်၊ အဋ္ဌကထာများမှာတော့ အဲဒီအချက်ကို ဖြေရှင်းဖွင့်ပြတာ မရှိပါဘူး၊ ဘုန်းကြီး၏ ထင်မြင်ချက်အရ ဖြေရှင်းပြရမှာဘဲ၊ လူတွေက ရုပ်အကြောင်းကိုသာ အသိများကြပါတယ်၊ မျက်စိ ရုပ်နဲ့ အဆင်းရုပ်ရှိလို့ မြင်တွေ့မှု ဖဿဖြစ်တယ်၊ နားနဲ့ အသံရုပ် ရှိလို့ ကြားတွေ့မှု ဖဿဖြစ်တယ်၊ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ရုပ်ရှိလို့ နံတွေ့မှု ဖဿဖြစ်တယ်၊ လျှာနဲ့ အရသာရုပ်ရှိလို့ စားတွေ့မှုဖဿ ဖြစ်တယ်၊ ကိုယ်နဲ့ ထိတွေ့စရာရုပ်ရှိလို့ ထိတွေ့မှုဖဿ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ မျက်စိအဆင်းစသော ရုပ်တွေက အများမှာ ထင်ရှားနေ တယ်၊ စိတ်နာမ်တရားဆိုတာက သိပ်မထင်ရှားဘူး၊ ဒါကြောင့် တချို့ ကြံတွေးပညာရှိတွေက အသိစိတ်ရယ်လို့ သီးခြားမရှိဘူး၊ သိတာလဲ ရုပ်၏အစွမ်းဘဲ ရုပ်က သိတာဘဲလို့တောင် ယူဆ ပြောဟောနေကြသေးတယ်။

အဲဒီလို လူများစုမှာ ရုပ်က ထင်ရှားသောကြောင့် ဒီနေရာ မှာ သိလွယ်တဲ့ ရုပ်အတွေ့ငါးပါးကိုသာ ဟောတယ်လို့ ယူသင့် ပါတယ်၊ ဟိုတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေဆိုတာလဲ ယခုလူတွေလို နေမှာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်မရှိပဲ စိတ် စေတသိက် နာမ်သက်သက်သာရှိတဲ့ အရူပဘုံက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အကြောင်းကို သိနားလည်သူကလဲ အလွန်နဲပါတယ်၊ ယခု ဒီသုတ်မှာ အဲဒီ အရူပပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းကိုလဲ ဖော်ပြဟောကြား ပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ အရူပဗြဟ္မာနဲ့ အရူပဈာန်အကြောင်း ဟောရန်အတွက် ရုပ်အတွေ့ ဖဿငါးပါးကိုသာ ဟောတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။

ရှုပေ ဝိဘူတေ-အရ ရုပ်ကင်းတယ် ရုပ်ကို လွန်မြောက်တယ် ဆိုရာမှာ မဟာနိဒ္ဒေသဥ္ (၁) ဉာတပရိညာဖြင့် ရုပ်ကို ပိုင်းခြား သိပြီး လွန်မြောက်ခြင်းက တမျိုး၊ (၂) တီရဏပရိညာဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီး လွန်မြောက်ခြင်းက တမျိုး၊ (၃) ပဟာနပရိညာဖြင့် နိစ္စ သုခ အတ္တအစွဲကို ပယ်နိုင် အောင်သိပြီး လွန်မြောက်ခြင်းက တမျိုး၊ (၄) ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်ခြင်းက တမျိုး ဒီလို ၄-မျိုး ဝေဘန်ဖွင့်ပြထားတယ်၊ အဲဒီ ၄-မျိုးထဲက ရှေ့ ၃-မျိုးကတော့ ဝိပဿနာနဲ့သာ ဆိုင်ပါ တယ်၊ ဒီနေရာနဲ့တော့ မဆိုင်ပါဘူး။ ဒီနေရာမှာတော့ ရုပ်အာရုံ ကို လွန်မြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ အမှတ် (၄) ဝိဘူတနဲ့သာ ဆိုင်ပါ တယ်။

အဲဒါက ဘယ်လိုလဲဆိုယင် စတုက္ကနည်းအရ ကသိုဏ်းစျာန် ၄-ပါးကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အရူပစျာန်ကို ရချင်ယင် ရှေးဦးစွာ မြေပုံသဏ္ဌာန် ပထဝီကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ ရေပုံသဏ္ဌာန် အာပေါ ကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ မီးပုံသဏ္ဌာန် တေဇောကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ လေ ပုံသဏ္ဌာန် ဝါယောကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ ညိုမဲသောအဆင်းကသိုဏ်း ဖြစ်စေ၊ဝါသောအဆင်းကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ နီသောအဆင်းကသိုဏ်း ဖြစ်စေ၊ ဖြူသောအဆင်းကသိုဏ်း ဖြစ်စေ၊ အရောင် အလင်း ကသိုဏ်းဖြစ်စေ အဲဒီကသိုဏ်းနိမိတ် ၉-ပါးထဲက တပါးပါးကို ရှုနေယင်း ဟင်းလင်းပြင် ကောင်းကင်ဘဲလို့ နှလုံးသွင်းရတယ်၊ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းတော့ အဲဒီကသိုဏ်းနိမိတ်ရုပ် အာရုံတည်ရာ တွေဟာ တစိတ် တပိုင်းချင်း ပေါက်ပျက်ပြီး ဟင်းလင်းပြင်

ကောင်းကင် အနေဖြင့် ထင်လာတယ်၊ ကသိုဏ်းရုပ်တွေ အကုန်ပျောက်ပြီး ဟင်းလင်းပြင် ကောင်းကင် အနေဖြင့်သာ ထင်နေတဲ့အခါ ကသိုဏ်းရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်သွားတာဘဲ၊ အဲဒီ ဟင်းလင်းပြင် (အာကာသ) ကောင်းကင်ကို အာရုံပြုပြီး အာကာသာနဉ္စာယတန အရူပဈာန်ဆိုတာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလို ကသိုဏ်းရုပ်အာရုံ လွန်မြောက်သွားတာကို ရည်ပြီးတော့ (ရူပေ ဝိဘူတေ)ရုပ် ကင်းလတ်သော် (န ဖုသန္တိ ဖဿာ) မြင်တွေ့မှုစသော ဖဿငါးပါးတို့ မထိမတွေ့တော့ပဲ ကင်းသွားကြတယ်လို့ ဆိုတာပါဘဲ၊ ဒီလိုဆိုတော့ ကသိုဏ်းရုပ်ကိုတွေ့မှု မနောသမ္ဖဿလဲ ကင်းတယ်လို့ ဆိုဘွယ်ရှိပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန် ရချင်ယင် အဲဒီ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်စိတ်ကိုပဲ ဝိညာဏ် ဝိညာဏ်ဟုဖြစ်စေ၊ အနန္တံ အနန္တံ-အဆုံးမရှိ အဆုံးမရှိဟူ၍ဖြစ်စေ နှလုံးသွင်းနေရတယ်၊ သမာဓိ အားပြည့်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီဈာန်စိတ်ကိုသာ အာရုံပြုလျက် ဝိညာဏဉ္စာယတနခေါ်တဲ့ ဈာန်စိတ်ဖြစ်တယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်နေတာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို ရချင်ယင် အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်စိတ်၏ မရှိခြင်း ကင်းခြင်းကို အာရုံပြုပြီး မရှိ မရှိဟုဖြစ်စေ၊ ဆိတ်သည် ဆိတ်သည်ဟုဖြစ်စေ ကင်းသည် ကင်းသည်ဟုဖြစ်စေ

နှလုံးသွင်းနေရတယ်၊ သမာဓိအား ပြည့်တဲ့အခါကျတော့ ဟင်းလင်းပြင်အာကာသကို အာရုံပြုတဲ့ စျာန်စိတ်၏ မရှိခြင်း ကင်းဆိတ်ခြင်းကို အာရုံပြုလျက် အာကိဉ္စညာယတနစျာန် ဖြစ်တယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်နေတာပါဘဲ။

နောက်ပြီးကော့ အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်ကို ရချင်ယင် မရှိခြင်း ကင်းဆိတ်ခြင်းကို အာရုံပြုလျက် ဖြစ်နေတဲ့ အဲဒီ အာကိဉ္စညာယတနစျာန်စိတ်ကို ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့တယ်လို့ နှလုံးသွင်းနေရတယ်၊ သမာဓိအားပြည့်တဲ့အခါ အဲဒီ အာကိဉ္စညာယတနစျာန်စိတ်ကို အာရုံပြုလျက် နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်စိတ် ဖြစ်တယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်နေတာဘဲ။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ အရူပစျာန် ၄-ပါးဘဲ၊ ဥပစာသမာဓိ ၄-ပါးနှင့်တကွ အဲဒီ အရူပစျာန်စိတ် ၄-ပါးဟာ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်နေတဲ့ စျာန်စိတ်တွေဘဲ၊ အဲဒီ အရူပစျာန်တွေ ရနေတဲ့ သူမှာ အဲဒီစျာန်တွေကို ဝင်စားနေခိုက်၌ မျက်စိ အဆင်းစသော ရုပ်တွေ မထင်ရှားသောကြောင့် မြင်တွေ့မှုစသော ဖဿငါးပါးဟာ ထိတွေ့ခြင်းမရှိပဲ ကင်းနေကြပါတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ အဲဒီ စျာန်တွေကို မရသေးတဲ့သူတွေမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် မသိနိုင်ပါဘူး၊ သုတမယဉာဏ် ဖြစ်ပွါးရုံလောက်ပါဘဲ။

ဒီအမှတ်(၁၁)ဂါထာအရ ကျင့်သုံးဘို့ကတော့ မြင်တွေ့မှု ကြားတွေ့မှု စသည်ဖြစ်တိုင်း "မျက်စိနှင့်အဆင်းဆိုတဲ့ ရုပ်တရား၊

မြင်သိမှုဆိုတဲ့ နာမ်တရား စသည်ကို မှီပြီး ဖြစ်တဲ့ အာရုံတွေ့မှု ဖဿဘဲ''လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ သိသိသွားဘိုပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ အားထုတ်နေဆဲယောဂီ ဆိုယင် ငါ့ဟာအနေနဲ့ သိမ်းပိုက်လိုတဲ့စိတ်ဖြစ်တိုင်း လိုချင်တဲ့ တဏှာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားမျှဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ အဲဒီ သိမ်းပိုက်လိုတဲ့သဘောကို ပယ်ပယ်သွားရပါဘဲ။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်လျက် ကျင့်သုံးနိုင်ကြ၍ မိမိတို့အလိုရှိ အပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

ဆဋ္ဌမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ကလဟဝိဝါဒသုတ်တရားကို ဟောလာတာ ငါးကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ၊ အမှတ်(၁၁)ဂါထာအထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်း လပြည့် ဒီကနေ့ အမှတ်(၁၂)ဂါထာက စပြီး ဟောရမယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁၂)

၁၂။ ကထံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ၊
သုခံ ဒုခဉ္စာပိ ကထံ ဝိဘောတိ။
ဧတံ မေ ပဗြူဟိ ကထံ ဝိဘောတိ၊
တံ ဇာနိယာမာတိ မေ မနော အဟု။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ ကထံ သမေတဿ-အဘယ်သို့ ကျင့်သောသူအား၊ ရူပံ ဝိဘောတိ-ရုပ်အာရုံ ကင်းကွာပါသနည်း၊ ဝါ-ရုပ်အာရုံကို ကျော်လွန်ပါသနည်း တဲ့။

အဲဒီအမေးကို "ဘယ်သို့ကျင့်က၊ ရုပ်ခမ္မ၊ ကင်းပ ကျော်လွန်ပါသနည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ ဘယ်သို့ကျင့်က၊ ရုပ်ခမ္မ၊ ကင်းပ ကျော်လွန် ပါသနည်း။

သုခံ ဒုက္ခဉ္စာပိ–သုခနှင့် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း အကောင်းအဆိုး ရုပ်အာရုံ ၂-မျိုးသည်လည်း၊ ကထံ ဝိဘောတိ-ဘယ်သို့ကျင့်က ကင်းပကျော်လွန်ပါသနည်း တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ "ကောင်းဆိုးနှစ်ဖုံ၊ ရုပ်အာရုံ၊ ဘယ်ပုံ ကျော်လွန်ပါသနည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကောင်းဆိုးနှစ်ဖုံ၊ရုပ်အာရုံ၊ဘယ်ပုံ ကျော်လွန်ပါသနည်း။

ကထံ ဝိဘောတိ-အဘယ်သို့ ကင်းပ ကျော်လွန်သည်ဟူသော၊ ဧတံ-ဤအကြောင်းအရာကို၊ မေ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး ငါဘုရားအား၊ ပဗြူဟိ-ရှင်းလင်း ဖြေကြားတော်မူပါလော့၊ မေ မနော-ငါ၏ စိတ်သည်၊ တံ ဇာနိယာမာတိ-ထိုအကြောင်းအရာကို သိကြရ လိမ့်မည်ဟူ၍၊အဟု-ဖြစ်ခဲ့ပါသတည်း တဲ့။ အဲဒါကို"ထိုအခြင်းရာ၊ ဟောပြပါ၊ စိတ်မှာ သိအံ့မြှော်သတည်း"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ထိုအခြင်းရာ၊ ဟောပြပါ၊ စိတ်မှာ သိအံ့မြှော်သတည်း။

အမှတ် (၁၁) ဂါထာမှာ ရုပ်မရှိယင် အာရုံငါးပါးတွေမှ ဖဿမဖြစ်ကြောင်း ဟောပြခဲ့တယ်၊ အဲဒီရုပ်တရားမရှိအောင် ကင်းအောင် အဲဒီရုပ်တရားကို ကျော်လွန်အောင် ဘယ်လိုကျင့်ရပါသလဲလို့ မေးတာပါဘဲ။ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၃)

၁၃။ န သညသညီ န ဝိသညသညီ၊
နောပိ အသညီ န ဝိဘူတသညီ။
ဧဝံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ၊
သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ (ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်ကျင့်လျှင်၊) န သညသညီ-ပကတိ ကာမသညာလဲ မရှိပေ၊ န ဝိသညသညီ-ရူးသွပ်ဖောက်ပြန်သောသညာလဲ မရှိပေ၊ န ဝိဘူတသညီ-ထင်ရှားသော ရူပဈာန်သညာလဲ မရှိတော့ပေ၊ နောပိ အသညီ-အမှတ်သညာ လုံးဝမရှိသည်လည်း မဟုတ်ပေ၊ ဧဝံ-ဤသို့သောအခြင်းအရာဖြင့်၊ သမေတဿ-ကျင့်သောသူအား၊ ရူပံ-ရုပ်အာရုံဟူသမျှသည်၊ ဝိဘောတိ-ကင်းလေတော့၏၊ ဝါ-ရုပ်အာရုံကို ကျော်လွန်လေတော့၏။ ဟိ-မှန်ပေ၏၊ ဝါ-ထိုသို့သိရခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ ပပဉ္စသင်္ခါ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာန-

ဟူသော နယ်ခွဲတရားအဖို့တို့သည်၊ သညာနိဒါန-သညာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကြကုန်၏ တဲ့။

ဆိုလိုတာကတော့ ကသိုဏ်းအာရုံမှာ ရူပါဝစရစျာန်လေးပါး ငါးပါးကိုရထားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အရူပစျာန်ကိုရအောင် အားထုတ်ယင် အာကာသမှတပါးသော ကသိုဏ်း ၉-ပါးထဲက တပါးပါးကို အာရုံပြုရတယ်၊ အဲဒီကသိုဏ်းရုပ်ပြန့်နှံ့ထင်ပေါ်ရာအရပ်ကို (အာကာသ) ဟင်းလင်းပြင် ဟင်းလင်းပြင်လို့ နှလုံးသွင်းရတယ်၊ အဲဒီလိုနှလုံးသွင်းတော့ မူလက ကသိုဏ်းရုပ် ထင်ပေါ်ရာအရပ်တွေဟာ ဟင်းလင်းပြင် ဖြစ်ပြီးထင်တယ်၊ အဲဒီလိုထင်ပြီး အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကို ရတယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံကင်းအောင် ရုပ်အာရုံကို ကျော်လွန်အောင်ကျင့်ပုံဘဲ။ အဲဒီကနောက် အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်စိတ်ကို အဖန်ဖန်ရှုပြီး ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်ကို ရတယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံနဲ့ ကင်းကွာသည်ထက် ကင်းကွာအောင်ကျင့်ပုံဘဲ။ အဲဒီကနောက် အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်စိတ်ကင်းပုံကို ရှုပြီး အာကိဉ္စညာတနစျာန်ကိုရတယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံနဲ့ ဝေးကွာသည်ထက် ဝေးကွာအောင် ကျင့်ပုံဘဲ။ အဲဒီကနောက် အဲဒီအာကိဉ္စညာယတနစျာန်စိတ်ကို အာရုံပြုပြီး နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်ကို ရတယ်၊ ဒါကတော့ ရုပ်အာရုံနဲ့ ဝေးကွာအောင်ကျင့်ပုံထဲမှာ နောက်ဆုံး အမြတ်ဆုံး အကျင့်ပါဘဲ။ အဲဒီ အရူပစျာန်လေးပါးနှင့် အခြေခံ ဥပစာစျာန် အခိုက်တွေမှာ ပကတိဖြစ်နေကျ ကာမသညာလဲမရှိဘူး၊ ရူးသွပ် ဖောက်ပြန်တဲ့သညာလဲ မရှိဘူး၊ ကသိုဏ်းရုပ်စသည်ကို အာရုံပြု

တဲ့ ရူပါဝစရစျာန်သညာလဲ မရှိဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာလို့ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာလို သညာလုံးလုံးကင်းနေတာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ အာကာသပညတ်, အဘာဝပညတ်, ပဌမအရူပစိတ်, တတိယအရူပစိတ်ဆိုတဲ့ အာရုံ ၄-ပါးထဲက တပါးပါးကို အာရုံပြုလျက် မှတ်သားမှုဆိုတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့သညာကတော့ ရှိနေတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် (နောပိ အသညီ-သညာလုံးဝမရှိသည်လည်း မဟုတ်ပေ လို့) ဆိုထားတာပါဘဲ။ အဲဒီအကြောင်းအရာများကို ဆောင်ပုဒ်သုံးခုစီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို တပုဒ်ချင်း ဆိုကြရမယ်။

၁၃။ ပကတိသညာ၊ မရှိပါ၊ ရှူးတာလဲပဲ မဟုတ်ပေ။

ပကတိသညာဆိုတာ ယခုလူအများမှာ ရှိနေတဲ့ ကာမာဝစရ့သညာတွေကို ပြောတာပါဘဲ၊ ယခုလူတွေမှာ မြင်ရတဲ့အဆင်းကိုလဲ မှတ်သားမိနေကြတယ်၊ ကြားရတဲ့အသံစသည်ကိုလဲ မှတ်သားမိနေကြတယ်၊ မိန်းမဘဲ၊ ယောကျ်ားဘဲ၊ ဘယ်သူဘဲ၊ ဘာဘဲစသည်ဖြင့် မှတ်မိနေကြတယ်၊ အဲဒါဟာ ပကတိသညာဘဲ၊ အရူပစျာန်ရအောင် အားထုတ်နေတဲ့သူ, အဲဒီအရူပစျာန်ရောက်နေတဲ့သူမှာ အဲဒီ ပကတိသညာလဲမရှိဘူး ကင်းကွာနေပါတယ် တဲ့။ ရှူးသွပ်သူမှာ ဖြစ်တဲ့သညာမျိုးလဲ မရှိပါဘူး တဲ့။ နောက်တပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ရူပသညာ၊ မရှိပါ၊ သညာလဲပဲ မကင်းပေ။

ကသိုဏ်းစသောနိမိတ်ကို အာရုံပြုလျက်ဖြစ်သော ရူပဈာန်သညာဆိုဘာ အသူးထင်ရှားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပါဠိဂါထာမှာ ဝိဘူတသညာ-လို့ ဟောထားတာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ မဟာနိဒ္ဒေသစသည်မှာ ယခုရှိနေတဲ့ ပါဠိအရအားဖြင့် အရူပသညာမရှိဘူး-လို့ပြဆိုလျက်ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒါကတော့ သင့်မယ်မထင်ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အဲဒီအရူပဈာန်သညာတွေဟာ လောကီသညာထဲမှာ အမြတ်ဆုံးတွေဘဲ၊ ဒါကြောင့် အဖြေဂါထာအမှတ် (၁၅)၌(တ္တောဝတဂ္ဂမ္ပိ ဝဒန္တိ ဟေကေ) ဟူသောစကားဖြင့် ယခု အမှတ် (၁၃) ဂါထာက ပြထားတဲ့သညာကို အချို့ကအမြတ်ဆုံးလို့ ဆိုကြကြောင်း ပြထားလျက်ရှိတာပါဘဲ၊ အကယ်၍ အရူပသညာလဲ မရှိဘူးဆိုလျှင် ရူပသညာကို၊ သို့မဟုတ်အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၏ အခြေခံမျှဖြစ်တဲ့ ဥပစာရဈာန်သညာကိုသာ အမြတ်ဆုံးလို့ ဆိုရမှာလို ဖြစ်နေပါတယ်၊ အမှန်ကတော့ ရူပဈာန်သညာဟာ ကသိုဏ်းရုပ်စသည်ကို အာရုံပြုနေတဲ့အတွက် ရုပ်ကိုကျော်လွန်တယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး၊ ဥပစာရဈာန်သညာကလဲ အရူပဈာန်သညာတွေလောက် မမြတ်တဲ့အတွက် သူတို့သာ အမြတ်ဆုံးလို့ မဆိုသင့်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် မိမိ၏ သဘောကျအားဖြင့် မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ၌ "စတုန္နံ ရူပသမာပတ္တီနံ လာဘိနော" အရာတွင် "စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနံ လာဘိနော"လို့ အဆင့်ဆင့်ရေးကူးထားရာမှာ မှားလာခဲ့တယ်လို့ ထင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ ရူပသညာမရှိပါ-လို့ စီထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ နောပိ အသညီ-ဆိုရာမှာ အရူပဈာန်သညာများနှင့် ယင်းတို့၏ ဥပစာရဈာန်သညာ

များရှိနေကြောင်းကို ပြတယ်လို့ ယူဆထားပါတယ်၊ ဒီလိုယူပါမှ "အချို့က ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံးလို့ ဆိုကြတယ်" ဆိုတဲ့စကားနဲ့ တသားတည်းညီညွတ်သွားပါတယ်။ ဒါဟာ ပါဠိပညာရှင်များ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားစရာပါဘဲ။ နောက် ဆောင်ပုဒ်တခု ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

> ကသိုဏ်းပယ်ခွါ၊ ကျင့်သူမှာ၊ ကင်းကွာ ရုပ်ကို ကျော်လွန်ပေ။

အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကို ရအောင် အားထုတ်သူမှာ ဉပစာရစျာန်ခဏမှအစပြုပြီး ရုပ်အာရုံကင်းကွာတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဉပစာရစျာန်သညာနှင့်တကွ အရူပစျာန်သညာတွေမှာလဲ ရုပ်အာရုံတွေ ကင်းသည်ထက် ကင်းပြီး ကျော်လွန်နေကြပါ တယ်၊ အဲဒီလို ရုပ်အာရုံတွေ ကင်းကွာနေတဲ့အတွက် အရူပစျာန် များကိုရအောင် အားထုတ်နေဆဲရော အရူပစျာန်များသို့ ရောက် နေဆဲရော ရုပ်အာရုံကို ကျော်လွန်အောင် ကျင့်နေသည်မည်တာ ပါဘဲ၊ အဲဒီ အခြေခံဉပစာများနှင့်တကွ အရူပစျာန်စိတ်များ ဖြစ်ခိုက်မှာ သညာမကင်းပုံကို အဘယ့်ကြောင့် သိရပါသလဲ ဆိုတော့—

ဟိ–ထိုအခိုက်၌ သညာမကင်းဟု သိရခြင်း၏အကြောင်းကား၊ ပပဉ္စသင်္ခါ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာနဟူသော နယ်ချဲ့အဖွဲ့တို့သည်၊ သညာ- နိဒါနာ-သညာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏၊ ဝါ-သညာလျှင်

အကြောင်းရင်း ရှိသောကြောင့် သိရပေသည် တဲ့။ အဲဒါကို (နယ်ခွဲစုမှာ၊ မှတ်သညာ၊ သူဟာ အကြောင်းမူရင်းပေ)လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နယ်ခွဲစုမှာ၊ မှတ်သညာ၊ သူဟာ အကြောင်းမူရင်းပေ။

ဒီအပိုဒ်မှာ ဆိုလိုတာကတော့ ရုပ်အာရုံကင်းတဲ့ အဲဒီဥပစာရ ဈာန်နှင့် အရူပဈာန်တွေ အကြောင်းပြုပြီး နယ်ခွဲအဖို့ဆိုင်ရာ ဘာဏ္ဍာလဲဖြစ်တယ်၊ ဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်တယ်၊ မာနလဲ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒါ တွေဟာ သညာရှိလို့ ဖြစ်တာဘဲ၊ သညာမရှိယင်တော့ မဖြစ် နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒီရုပ် အာရုံကင်းတဲ့ ဥပစာနှင့်တကွ အရူပ ဈာန် တွေမှာလဲ သညာမကင်းကြောင်း သိရတယ်လို့ ဆိုလို ပါတယ်။

ဒီကနေ့ဟောဘို့ တရားကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ၊ ဒီအမှတ် (၁၃) ဂါထာအရ ကျင့်ဘို့ရာကတော့ ရူပါဝစရဈာန် လေးပါး ငါးပါးကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်နဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်၊ ဒီအထဲမှာ ဝိပဿနာ ရှုဘို့လဲ မပါပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ယခု တရားနာနေသူတို့ အတွက် ကတော့ ဗဟုသုတပွားပြီး မြတ်စွာဘုရားအား သဒ္ဓါယုံကြည်မှု တိုးပွားဘို့ရာလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဒီအရူပ ဈာန်တွေ အရူပဘုံတွေအကြောင်းကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိသူက အလွန်နဲပါတယ်။ ယခုနေအခါ ဆိုယင် မရှိသလောက်ပင် နဲပါးဘွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအရူပဈာန် အကြောင်းကို

ဟောတဲ့တရားဟာ အလွန်နက်နဲပါတယ်၊ အဲဒီလို လူအများက မသိနိုင်အောင် အလွန်နက်နဲတဲ့ တရားတော်ကို ဟောပြတော်မူတာဟာ အလွန်ပင် အံ့သြဘွယ် ကြည်ညိုဘွယ် ကောင်းလှပါပေတယ်။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် သဒ္ဓါတရားကို ပွားစေပြီးလျှင် မိမိတို့ အားထုတ်နေကျ ကုသိုလ်တရားကို တိုးတက်ပွားများနိုင်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော လောကီ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

သတ္တမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆုတ် (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ကလဟဝိဝါဒသုတ် တရားကို ဟောလာတာ ၆-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ၊ အမှတ် (၁၃) ဂါထာအထိ ဟောပြီးခဲ့ပြီ၊ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆုတ် (၈)ရက် ဒီကနေ့ အမှတ်(၁၄) ဂါထာကစပြီး အမှတ် (၁၆) အဆုံး ဂါထာအထိ အပြီးဟောရမယ်။ နိမ္မိတမြတ်စွာဘုရားက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အလိုတော်အတိုင်း ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁၄)

၁၄။ ယံ တံ အပုစ္ဆိမှ အကိတ္တယီ နော၊
အညံ တံ ပုစ္ဆာမ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။
ဧတ္တာဝတဂ္ဂံ နု ဝဒန္တိ ဟေကေ၊
ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။
ဥဒါဟု အညမ္ပိ ဝဒန္တိ ဧတ္တော။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်ဘုရား၊ တံ-အရှင်ဘုရားကို၊ ယံ အပုစ္ဆိမှ- အကြင် အကြောင်းအရာကို မေးခဲ့ပါကုန်ပြီ၊ တံ- ထိုမေးသည့် အကြောင်းအရာကို၊ တွံ- အရှင်ဘုရားသည်၊ နော ငါတို့အား၊ အကိတ္တယိ- ဖြေရှင်းဟောကြား ခဲ့ပေပြီ။ အညံ- အခြားအကြောင်းအရာကို၊ တံ ပုစ္ဆာမ- အရှင်ဘုရားအား မေး ပါကုန်အံ့၊ ဣင်္ဃ- တိုက်တွန်း တောင်းပန်ပါသည်၊ တံ- ယခု မေးမည့် ထိုအကြောင်းအရာကို၊ ဗြူဟိ- ဖြေရှင်းဟောကြားတော် မူပါ အရှင်ဘုရား။ မေးသမျှကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော် မူခဲ့ပါပြီ၊ ယခု အခြားအကြောင်းအရာကို မေးပါမည်၊ အဲဒါကို ဖြေကြားတော်မူပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို "မေးတိုင်း ဖြေကြား၊ ဟောပြီးသွား၊ အခြားမေးပါမည်" လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ မေးတိုင်း ဖြေကြား၊ ဟောပြီးသွား၊ အခြား မေးပါမည်။

ဣဓ-ဤလောက၌၊ ပဏ္ဍိတာ-ပညာရှိဟု ဝန်ခံနေကုန်သော၊ ဧကေ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝေဒဂူ-အခြားသညာတွေမရှိ အရူပသညာမျှရှိသည် ဆိုသော ဤမျှဖြင့်၊ ယက္ခဿ-နတ်လူဗြဟ္မာ ၏၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ အဂ္ဂံ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ နု-ဆိုကြ ပါကုန်သလော တဲ့။ လပြည့်နေ့ကဟောခဲ့တဲ့ အမှတ် (၁၃) ဂါထာမှာ ပကတိသညာလဲ မရှိဘူး၊ အရူးသညာလဲ မရှိဘူး၊ (ဝိဘူတ) ကသိုဏ်းရုပ်စသည်ကို အာရုံပြုတဲ့ ထင်ရှားသော ရူပါ

ဝစရရဈာန်သညာလဲ မရှိဘူး၊ (အာကာသစသည်ကို အာရုံပြုတဲ့ အရူပါဝစရဈာန်သညာ ရှိနေသောကြောင့်) သညာမရှိတာလဲ မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုခဲ့တဲ့ ဤမျှဖြင့် လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါ၏ ဆင်းရဲမှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပုံကို အမြတ်ဆုံးလို့ အချို့က ဆိုကြပြောကြပါ သလားလို့ မေးတာပါဘဲ၊ အဲဒါကို "ဤမျှပေါက်မြောက်၊ လမ်းဆုံးရောက်၊ ချီးမြှောက်ပြောကြပါသလော"လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ ဆိုကြရမယ်။

ဤမျှပေါက်မြောက်၊ လမ်းဆုံးရောက်၊ ချီးမြှောက် ပြောကြပါသလော။

အမှတ် (၁၃) ဂါထာ၌ ပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အရူပဈာန်ရပြီး အရူပဘုံရောက်နေယင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမရှိ ဆင်းရဲ၏ ဆုံးရာရောက်နေပြီလို့ အချို့ပညာရှိတွေက ချီးမြှောက်ပြောပြော ကြပါသလားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နောက်မေးခွန်းကတော့—

ဥဒါဟု ထိုသို့မဟုတ်သျှင်၊ ဧတ္တော-ဤအရူပဈာန် အရူပဘုံမှ၊ အညံ-အခြားအရာကို၊ အဂ္ဂံ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ နု-ဆိုကြပါ ကုန်သလော တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ "သို့မဟုတ်လျှင်၊ ဤအပြင်၊ သန့်စင်လမ်းဆုံးဟောသလော"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါ ကို ဆိုကြရမယ်။

သို့မဟုတ်လျှင်၊ ဤအပြင်၊ သန့်စင်လမ်းဆုံးဟော သလော။

အဲဒီမေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဂါထာ ၂-ပုဒ်ဖြင့် ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၅)

၁၅။ ဧတ္တာဝတဂ္ဂမ္ပိ ဝဒန္တိ ဟေကေ၊
ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။
တေသံ ပနေကေ သမယံ ဝဒန္တိ၊
အနုပါဒိသေသေ ကုသလာဝဒါနာ။

မုနိ-နိမ္မိတဘုရားပွား မြတ်ဘုရား၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ပဏ္ဍိတာ-ပညာရှိဟု ဝန်ခံနေကုန်သော၊ ဧကေ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယက္ခဿ-နတ်လူပြဟ္မာ၏၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဧတ္တာဝတာ-ပိ-အရူပဈာန် အရူပဘဝဟူသော ဤမျှဖြင့်လည်း၊ အဂ္ဂံ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြ ဟောကြားကြကုန်၏ တဲ့။

အရူပဈာန်ရပြီး အရူပဘုံရောက်ယင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမရှိ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းတယ်၊ စင်ကြယ်တဲ့ အမြင့်အမြတ်ဆုံးဘဲလို့ အချို့ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဆိုကြတယ်တဲ့၊ အဲဒါကို "ဤမျှဖြင့်ပင်၊ လမ်းဆုံးထင်၊ သန့်စင် အချို့ဟောကြသည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၅။ ဤမျှဖြင့်ပင်၊ လမ်းဆုံးထင်၊ သန့်စင် အချို့
ဟောကြသည်။

ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှဖြင့်ဆိုတာ အရူပစျာန်လေးပါးနှင့် အရူပဘဝလေးပါးကို ပြောတာဘဲ၊ အဲဒါဟာ အမှတ် (၁၃)ဂါထာ၌ ပကတိသညာလဲမရှိ၊ ရှုးတဲ့သညာရှိတာလဲမဟုတ်၊ ဝိဘူတသညာဆိုတဲ့ ရူပါဝစရစျာန်သညာရှိတာလဲမဟုတ်၊ သညာလုံးဝကင်းတာလဲ မဟုတ်လို့ ပြဆိုခဲ့တဲ့ အရူပါဝစရစျာန်သညာလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံတာကို ပြန်လည်ဖော်ပြတာပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီအမှတ် (၁၃) ဂါထာကို အနက်ပြန်ဆိုပြစဉ်က ဝိဘူတသညာမရှိ-ဆိုရာမှာ ထင်ရှားတဲ့ ရူပါဝစရစျာန်သညာလဲ မရှိလို့ ပြန်ဆိုပြီးတော့ (နောပိ အသညီ) သညာမရှိသည်လဲ မဟုတ် ဆိုရာမှာ အရူပါ-ဝစရစျာန်သညာရှိနေကြောင်း အနက်ပြန်ဆို ဖော်ပြခဲ့တာပါဘဲ၊ အဲဒီလိုပြန်ဆိုမှ ဒီဂါထာ၌ "ဤမျှဖြင့်ပင် အချို့က အမြတ်ဆုံးစင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်သည်"လို့ ဆိုတာနဲ့ ကိုက်ညီပါတယ်၊ အဲဒါကို ပါဠိပညာရှင်များ အထူးသတိပြုကြစေလိုပါတယ်။ နောက် ၂-ပိုဒ် အနက်ကတော့—

တေသံ-ထိုပညာရှိဝန်ခံသူတို့တွင်၊ အနုပါဒိသေသေ ကုသလာဝဒါနာ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အကြွင်းမရှိချုပ်ခြင်း၌၊ (အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၌-လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ) ကုသလာဝဒါနာ-ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်ဟု ဝန်ခံကြကုန်သော၊ ဧကေ ပန-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား သမယံ-ဥစ္ဆေဒအယူကို၊ ဝါ-ဘဝပြတ်ခြင်းကို၊ အဂ္ဂံ, အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုဟောကြားကြကုန်၏ တဲ့။

ဘဝပြတ်တယ်ဆိုတာက ၂-မျိုးရှိတယ်၊ ကိလေသာကင်းငြိမ်းအောင် အားမထုတ်ရပဲ သူ့အလိုလိုပင် ဘဝပြတ်တယ်လို့ဆိုတာ

ကတမျိုး၊ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်အောင်ကျင့်၍ ကိလေသာ အကုန်ကင်းငြိမ်းသောကြောင့် ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်တွေ မဖြစ်တော့ပဲ ပြတ်စဲတယ်ဆိုတာက တမျိုး၊ ဒီလို ၂-မျိုးရှိတယ်၊ အဲဒီနှစ်မျိုးထဲမှ ဒီဂါထာ၌ ပြဆိုတားတဲ့ ဘဝပြတ်ပုံကတော့ ကိလေသာကင်းအောင် မကျင့်ရပဲ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအရ ဘဝပြတ်ပုံဘဲ။ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ အရူပဈာန်လေးပါးနဲ့ အရူပဘဝလေးပါးကို အမြတ်ဆုံးဆိုတာက သဿတဒိဋ္ဌိအယူရှိသူတို့၏ အဆိုဘဲ။ ယခုပြဆိုတဲ့ ဘဝပြတ်စဲခြင်းဆိုတာကတော့ ဥစ္ဆေဒအယူရှိသူတို့၏ အဆိုဘဲ။

ဒီဥစ္ဆေဒအယူအရ ဘဝပြတ်ပုံက (၇) မျိုးရှိတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့— (၁) ယခု လူ့ဘဝကသေယင် ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ဘူးလို့ ဒီလိုအယူက တမျိုးဘဲ၊ ဒီလိုအယူရှိတဲ့ လူတွေကတော့ နောက်ဘဝ မရှိဘူးလို့ ယူဆထားသောကြောင့် နောက်ဘဝကောင်းစားရေးအတွက် ဘာကုသိုလ်မှ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိဘူး၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကိုလဲ မရှောင်ကြဉ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရအားဖြင့် ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အားကိုးစရာ ကုသိုလ်မရှိသောကြောင့် အပါယ်လေးပါးကျရောက်ဖို့ရာ အနီးစပ်ဆုံးပါဘဲ။

(၂) နောက်တမျိုးကတော့ နတ်ဘဝရောက်ပြီးတော့ အဲဒီနတ်ဘဝက သေတဲ့အခါ ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတယ်၊ ဒီလို အယူရှိတဲ့သူကတော့ နတ်ဘဝ

ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကို ပြုရလိမ့်ဦးမယ်၊ အဲဒီကုသိုလ်ကံကြောင့် နတ်ဘဝရောက်ဖို့ နီးစပ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ နတ်ဘဝမှာ စုတေတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရအားဖြင့် သူ့ကံအားလျော်စွာ ဘဝအသစ်ကတော့ ဖြစ်ဖြစ်သွားရဦးမှာဘဲ။

(၃) နောက်တမျိုးကတော့ ရူပါဝစရဗြဟ္မာဖြစ်ပြီးနောက် အဲဒီဘဝမှ စုတေတဲ့အခါ ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတယ်၊ အဲဒီအယူရှိတဲ့သူမှာလဲ ရူပါဝစရဈာန်ကိုရအောင် အားထုတ်ဖွယ်ရှိပါတယ်၊ အဲဒီလို ရူပါဝစရဈာန်ကုသိုလ်ကိုရယင်တော့ ရူပါဝစရဗြဟ္မာ့ဘုံရောက်ဖို့ပါဘဲ၊ အဲဒီဗြဟ္မာဘဝမှ စုတေတဲ့အခါကျတော့ ရဟန္တာမဟုတ်ယင် သူ့ကံအားလျော်စွာ ဘဝအသစ်ဖြစ်ဖို့ကတော့ ရှိနေသေးတာပါဘဲ၊ နောက်ပြီးတော့ တချို့ ဗြာဟ္မဏဘာသာအယူဝါဒ ရှိသူတွေက သူတို့ဘာသာတရားအရ လိုက်နာကျင့်နေရုံမျှဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆသူတွေလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒီလိုလူတွေကတော့ ဈာန်ရအောင် အားမထုတ်တဲ့အတွက် သူတို့သေတဲ့အခါမှာ ကံအားလျော်စွာ ဘဝတခုခုမှာ ဖြစ်သွားကြရမှာဘဲ၊ အဲဒီလိုဖြစ်နိုင်ပုံများကို ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတော်စာအုပ် (နှာ ၃၄၉-စသည်)၌ ပြထားသော တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးက ခွေးဖြစ်ပုံဖြင့် ထင်ရှားသိနိုင်ပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ ယင်းစာအုပ် (နှာ ၃၅၃)၌ မဟာဒတ္တဆိုတဲ့ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ငရဲကျရောက်သွားပုံဖြင့်လဲ ထင်ရှားသိနိုင်ပါတယ်။

(၄) နောက်တမျိုးကတော့ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ ရောက်ပြီးတော့ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ပဲ ဘဝပြတ်သွားတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါဘဲ။

(၅) နောက်တမျိုးကတော့ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံရောက်ပြီး တော့ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘဝပြတ်သွားတယ်လို့ ယုံကြည် ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါဘဲ။

(၆) နောက်တမျိုးကတော့ အာကိဉ္စညာယတနဘုံရောက် ပြီးတော့ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘဝပြတ်သွားတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါဘဲ။

(၇) နောက်တမျိုးကတော့ နေဝသညာနာသညာယတန ဘုံရောက်ပြီးတော့ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘဝပြတ်သွားတယ် လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါဘဲ။ ဒီအရူပလေးဘုံက စုတေ တဲ့အခါ ဘဝပြတ်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အရူပါဝစရစျာန်များကို ရအောင်အားထုတ်နိုင်ယင် သူတို့ရောက် လိုတဲ့ အရူပဘုံများရောက်ဖို့ ရှိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီဘုံများမှ စုတေတဲ့အခါကျတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတောင် မကင်းသေးသော ကြောင့် ကာမဘဝများသို့ ပြန်ရောက်ပြီးတော့ အပါယ်လေးပါး သို့လဲ ရောက်နိုင်သေးတာပါဘဲ၊ သူတို့ထင်မြင်ယုံကြည်တဲ့အတိုင်း ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်အစဉ်ကတော့ မပြတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ဘဝ ပြတ်ပုံ ဟောကြတဲ့အကြောင်းကို "သူတို့ထဲမှ၊အချို့က ဘဝပြတ်ပုံ ဟောကြသည်" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သူတို့ထဲမှ၊ အချို့က၊ ဘဝပြတ်ပုံ ဟောကြသည်။

အဲဒီလို ပြောကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ သာမန်လူညံ့တွေတော့ မဟုတ်ဘူး၊ သူတို့က ခန္ဓာအကြွင်းမရှိ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ အနုပါဒိ-သေသနိဗ္ဗာန်ကို ကျွမ်းကျင်နားလည်ကြောင်းလဲ ဝန်ခံနေကြတဲ့ သူတွေ ဖြစ်ပါသတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ "ကြွင်းမဲ့ခန္ဓာ၊ ချုပ်ပြတ်ရာ၊ လိမ္မာသူလို့ သူတို့ဝန်ခံသည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

> ကြွင်းမဲ့ခန္ဓာ၊ ချုပ်ပြတ်ရာ၊ လိမ္မာသူလို့ သူတို့ဝန်ခံ
> သည်။

ဒါပေမဲ့ သူတို့ဝန်ခံတဲ့အတိုင်း အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်အစစ်ကိုတော့ သူတို့မသိကြပါဘူး၊ ဘဝင်မြင့်ပြီး ဝန်ခံကြတာပါတဲ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် သဿတဒိဋ္ဌိ စွဲမှီနေနေကြတယ်ဆိုတာကိုလဲ သိနားလည်ရမယ်၊ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ စွဲမှီရာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများနှင့် ယင်းဒိဋ္ဌိတို့၏ စွဲမှီရာ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတွေကိုလဲ အမှန်အတိုင်းသိရမယ်၊ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို အနိစ္စစသော အခြင်းအရာဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး အာသဝေါကိလေသာဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်တယ်၊ အဲဒီလို လွတ်မြောက်ယင်တော့ ငြင်းခုံဘွယ်လဲ မရှိတော့ဘူး၊ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်တွေလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီလို ကိလေသာတွေ အမြစ်ပြတ်လုံးဝကင်းငြိမ်းပါမှ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်တယ်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်နှင့်တကွ တပည့်ရဟန္တာအရှင်မြတ်တွေဟာ ဒီပုံဒီနည်း

ဖြင့် ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ပဲ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံတော်မူကြတယ်၊ အဲဒီ အကြောင်း အရာကို အမှတ်(၁၆) ဂါထာဖြင့် ဒေသနာတော်ကို နိဂုံးချုပ်သျက် ဒီလိုဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏အဖြေ နိဂုံးချုပ်ဂါထာ (၁၆)

၁၆။ ဧတေ စ ဉတွာ ဉပနိဿိတာတိ၊
ဉတွာ မုနီ နိဿယေ သော ဝိမံသီ။
ဉတွာ ဝိမုတ္တော န ဝိဝါဒမေတိ၊
ဘဝါဘဝါယ န သမေတိ ဓီရော။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါးမြတ်ဘုရား၊ ယော မုနိ-ဗုဒ္ဓဘုရား တည်းဟူသော အကြင်ရဟန်းမြတ်သည်၊ (နိဒ္ဒေသစသော အဖွင့်ကျမ်းတို့နှင့်အညီ ပြန်သော အနက်ဖြစ်သည်၊ ဤအနက်ကို ဉက္ကဋ္ဌနည်း အရ ယူ၍ ဩမကနည်းအရ အားဖြင့် ရဟန္တာ ရဟန်းကိုလည်း ယူသင့်၏၊ သို့မဟုတ်လျှင် ရဟန္တာဖြစ်ရုံမျှဖြင့် ကိစ္စမပြီးသေး၊ ဘုရားဖြစ်ပြီးမှ ကိစ္စပြီးသည်ဟုဆိုသော မိစ္ဆာဝါဒကို အားပေး ထောက်ခံရာ ရောက်ရာ၏။) ဝါ-ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းသည်၊ (ဤ အနက်အရ အားဖြင့် ဘုရား,ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ,သာဝက ရဟန္တာ အားလုံးကို ရသဖြင့် စောဒနာဘွယ် မရှိပေ။) ဧတေ-အရှုပ ဘဝကို အမြတ်ဆိုးဟူ၍ငြင်း၊ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝမှ စုတေလျှင် ဘဝပြတ်သည်ဟူ၍ငြင်း ဆိုကြသော ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊

ဥပနိဿိတာတိ-တည်မြဲအယူ, ပြတ်စဲအယူကို စွဲမှီနေကြသည်ဟု၊
ဉတွာ စ-သိပြီး၍ရှင်း။ အဲဒီအပိုဒ်အရ "တည်မြဲ, ကင်းပြတ်၊
ထိုနှစ်ရပ်၊ မှီကပ်ကြသည် သိပြီးလျှင်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထား
တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ တည်မြဲ, ကင်းပြတ်၊ ထိုနှစ်ရပ်၊ မှီကပ်ကြသည်
သိပြီးလျှင်။

အရူပဘဝသို့ရောက်လျှင် မအို မနာ မသေ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း
အကုန်ငြိမ်းသည်ဟူ၍ရှင်း, လူ့ဘဝ, နတ်ဘဝ, ရူပဘဝ, အရူပ
ဘဝတို့မှ သေလျှင် သူ့အလိုလိုပင် ဘဝပြတ်သည်ဟူ၍ရှင်း ပြော
ဆိုကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဿတဒိဋ္ဌိ ဆိုတဲ့ တည်မြဲအယူ
နှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဆိုတဲ့ ပြတ်စဲအယူကို စွဲလမ်း မှီကပ်နေကြသည်ဟု
သိပြီးလျှင်-လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ နောက်အပိုဒ်ကတော့-

နိဿယေ ဉတွာ စ-မှီရာဒိဋ္ဌိတို့ကို သိပြီး၍ရှင်း၊ ဝါ-စွဲမှီရာ
ဒိဋ္ဌိနှင့် စွဲမှီရာ ရုပ် နာမ်ခန္ဓာတို့ကို အမှန်အတိုင်းသိပြီး၍ရှင်း၊
(မှီရာဒိဋ္ဌိတို့ကို သိပုံကတော့ မှားယွင်းသော အယူတွေပဲလို့ သိဘို့
ပါဘဲ၊ စွဲမှီရာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ကို သိဘို့ကတော့ အနိစ္စစသည်ဖြင့်
မှန်စွာ သိဘို့ပါဘဲ။ အဲဒါကို သိပြီးတဲ့နောက်မှာ) ဝိမံသီ-သစ္စာ
လေးတန်ကို မှန်စွာသိသော ဉာဏ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည်၊ဟောတိ-
ဖြစ်၏၊ သော မုနိ-ဗုဒ္ဓဘုရားတည်းဟူသော ထိုရဟန်းမြတ်သည်၊
ဝါ-ရဟန္တာဖြစ်သော ထိုရဟန်းမြတ်သည်၊ ဉတွာ-သစ္စာ လေး

ပါးကို ပိုင်းခြားထင်ဆင် သိမြင်ပြီး၍၊ ဝိမုတ္တော-အာသဝေါ ကိလေသာဟူသမျှမှ ကင်းပလွတ်မြောက်သည် ဖြစ်၍။ ဝိဝါဒ်- ငြင်းခုံခြင်းသို့၊ န စေတိ-မရောက်တော့ပေ။ အဲဒါကို(မှီရာတွေပါ၊ သိပြီးကာ၊ သစ္စာကိုလဲ သိပြီးလျှင်။ လွတ်မြောက်သူမှာ၊ရဟန္တာ၊ ငြင်းရာသို့လဲ မရောက်ပြီ)လို့ ဆောင်ပုဒ်နှစ်ခုစီထားတယ်။ အဲဒါ တွေကို ဆိုကြရမယ်။

မှီရာတွေပါ၊ သိပြီးကာ၊ သစ္စာကိုလဲ သိပြီးလျှင်၊
လွတ်မြောက်သူမှာ၊ ရဟန္တာ၊ ငြင်းရာသို့လဲ
မရောက်ပြီ။

ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်က အမှန်တရားကိုသိပြီး ဟောပြောနေတာ ဟာ မသိသူတွေနဲ့ ငြင်းသည်မမည်ဘူး၊ မိမိလိုပင် အမှန်တရား သိကြပါစေလို့ မေတ္တာ ကရုဏာဖြင့် ချီးမြှောက်လို၍ ဟောပြော နေခြင်းသာဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ငြင်းခုံရာ မရောက်တော့ဘူးလို့ ဆိုတာပါဘဲ။ နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့-

ဓီရော-ပညာရှိ အစစ်ဖြစ်သော၊ သော မုနိ-ဗုဒ္ဓဘုရားတည်း ဟူသော ထိုရဟန်းမြတ်သည်၊ ဝါ-ရဟန္တာဖြစ်သော ထိုရဟန်း မြတ်သည်၊ ဘဝါဘဝါယ-ဘဝယုတ်မြတ် တဖန်ထပ်၍ ဖြစ်ရန် အလို့ငှါ၊ ဝါ-ဘဝယုတ်မြတ် နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်းသို့၊နသမေတိ- မရောက်တော့ပေ တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ "ဘဝတဖန်၊ ဖြစ်ဖို့ရန်၊ ကျန် မရှိ ငြိမ်းလေသည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြ ရမယ်။

ဘဝတဖန်၊ ဖြစ်ဖို့ရန်၊ ကေန်မရှိ ငြိမ်းလေသည်။

ဒီနေရာမှာ အတ္တစွဲရှိနေတဲ့သူတွေ၏ အမြင်အားဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတယ် ဆိုတာကို ပုဂ္ဂိုလ် အကောင်လိုက် ပျောက်ကွယ်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်၊ အဲဒီလိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ခေါ်ဝေါ်ရုံမျှပါဘဲ၊ တကယ်စင်စစ်တော့ ရှိတာမဟုတ်ပါဘူး၊ တကယ် ရှိနေတာကတော့ အကြောင်း အကျိုး ရုပ်နာမ် အစဉ်မျှသာ အဆက်ဆက် ဖြစ်နေတာပါဘဲ၊ ဥပမာ အားဖြင့် မီးလျှံ မီးတောက် ဆိုတာဟာ လောင်စာ အကြောင်း ရှိနေလျှင် မပြတ် တောက်လောင် နေသလိုပါဘဲ။ မိမိ၏ ဘဝရုပ် နာမ် ခန္ဓာကို ခင်မင်တွယ်တာမှု ကိလေသာ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သေခါနီးမှာ စွဲလမ်းခဲ့ပြီး သေသွားတဲ့အခါ အဲဒီစွဲလမ်းခဲ့ရာ အာရုံကိုစွဲမှီပြီး ပဋိသန္ဓေစိတ်ဆိုတာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်မိလျှင် အဲဒီ တဘဝလုံး စိတ်အစဉ်ဟာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သွားတော့တာဘဲ၊ အဲဒီဘဝက သေတဲ့အခါလဲ သေခါနီးက စွဲလမ်းခဲ့တဲ့အာရုံကို စွဲမှီပြီး ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်သွားတယ်၊ အဲဒီကနောက်လဲ တဘဝလုံး စိတ်အစဉ်ဟာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သွားပြန်တာဘဲ၊ ခင်မင်တွယ်တာတဲ့ ကိလေသာမကင်းသေးသမျှ ဒီနည်းဖြင့်ပင် ဘဝသစ်နာမ်ရုပ်တွေ အဆက်မပြတ် ဖြစ်နေတယ်။

သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာပညာအကျင့်ကို ကျင့်လို့ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ မိမိ၏ ဘဝ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာကို

ခင်မင်တွယ်တာမှု မရှိတော့ဘူး၊ သမုဒယသစ္စာခေါ်တဲ့ တဏှာ ကင်းသွားတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီဘဝက သေတဲ့အခါမှာ သေခါ နီး၌ တစုံတရာကိုမျှ မစွဲလမ်းတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် သေတယ်လို့ ဆိုရတဲ့ စုတိစိတ် ချုပ်သွားပြီးနောက် ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေလို့ ခေါ်ရတဲ့ နာမ်ရုပ် အသစ်မဖြစ်တော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ အကြောင်း ကိလေသာနှင့် ကံကင်းလို့ အကျိုးဘဝသစ် နာမ်ရုပ်တွေ မဖြစ် ပေါ်လာတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတာဘဲ။ ဥပမာအားဖြင့် မီးလျှံ မီးတောက်ဟာ လောင်စာ မရှိလျှင် ငြိမ်းသွား သလိုပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာ မဖြစ်မီကလဲ ကိလေသာနှင့် ကံဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားကြောင့် မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အစဉ်သာရှိခဲ့ တယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ကိလေသာမရှိလို့ ကံကလဲ အကျိုးမပေးနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စုတိစိတ် ချုပ်သွားသည့်နောက် ဘဝသစ် ရုပ်နာမ် မဖြစ်တော့ပဲ ငြိမ်းသွားရုံမျှပါဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအကောင်လိုက် ပျောက်သွားတာရယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ ရုပ်နာမ်အစဉ် အသစ်မဖြစ်တော့ပဲ ပြတ်စဲသွားရုံမျှပါဘဲ။

အဲဒီရဟန္တာ၏ ရုပ်နာမ်အစဉ် ပြတ်စဲပုံနှင့် ဥစ္ဆေဒအယူ အရ ဘဝပြတ်ပုံဟာ ဘယ်လိုထူးပါသလဲဆိုယင်-ဥစ္ဆေဒအယူ အရ ဘဝပြတ်စဲပုံကတော့ မသေခင်က အကောင်လိုက်တည် ရှိနေတယ်လို့ ယူဆထားတယ်၊ သေတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ အကောင်လိုက် ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ယူဆတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ထင်မြင်ယူဆတဲ့အတိုင်း သေပြီးတဲ့နောက်မှာ ဘာမျှ မရှိတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတာတော့မဟုတ်ပါဘူး၊ လောဘစသော

ကိလေသာမကင်းသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း သေခါနီးမှာ စွဲလမ်းခဲ့တဲ့အာရုံကို စွဲမှီပြီး စုတိစိတ်၏ အခြားမဲ့မှာ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ပြီး ဘဝသစ် ဖြစ်ဖြစ်သွားဦးမှာ ချည်းဘဲ။ အဲဒီတော့ ပြတ်စဲအယူမှာ မသေခင်က အကောင် လိုက်ရှိနေတယ်လို့ ထင်တာလဲမှားတယ်၊ သေပြီးယင် ဘာမျှ မရှိတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ထင်တာလဲမှားတယ်၊ အဲဒီ အယူမှားကို မှီပြီးတော့ ကိုယ်ကျိုးကိုသာငဲ့ပြီး မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေကို များစွာပြုမိမယ်၊ အဲဒီ အကုသိုလ်ကြောင့် သေတဲ့အခါ အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်သွားဘို့ရာ အင်မတန် နီးစပ်ပါတယ်၊ ကုသိုလ်ကိုလဲ ပြုမှာမဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် နောင်ဘဝတွေမှာ ကုသိုလ်၏အကျိုးဖြစ်တဲ့ ကောင်းစားချမ်းသာ မှုကိုလဲ ရဘို့ရာ အလွန်ဝေးတယ်။

ရဟန္တာမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှနောက်၌ ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်မဖြစ်ပဲ ပြတ်စဲသွားတယ်ဆိုတာကတော့ အကြောင်း ကိလေသာနှင့် ကံမရှိလို့ အကျိုးမဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် မှန်ကန် ကြောင်းလဲ ထင်ရှားတယ်၊ မူလကလဲ ပုဂ္ဂိုလ်အကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်အစဉ်မျှသာ ရှိခဲ့တယ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ အကြောင်းမရှိလို့ အကျိုးရုပ် နာမ်အစဉ် ပြတ်စဲသွားခြင်းမျှသာဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အကောင်လိုက် ပြတ်စဲပျောက်ကွယ် သွားတာမဟုတ်ဘူးဆိုတာလဲ အသင့်ယုတ္တိ အားဖြင့် မှန်ကန်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ပြတ်စဲအယူနဲ့ ရဟန္တာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတယ် ဆိုတာဟာ အနည်းငယ်မျှ တူခြင်းမရှိပဲ အများကြီး ကွဲပြား ထူးခြားနေပါတယ်။

ယခု ဟောပြခဲ့တဲ့ နိဂုံးချုပ်ဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်အရ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ကို ကျင့်လို့ ပြည့်စုံတဲ့အခါ ရဟန္တာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့ ကိလေသာတွေ အကုန်ကင်းငြိမ်းတဲ့အတွက် ဒီသုတ်၏အစမှာ ပြခဲ့တဲ့ ကလဟ-ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ဝိဝါဒ-ငြင်းခုံခြင်းစသော အကုသိုလ်ဟူသမျှ တွေလဲ အကုန်ကင်းပြီး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သွားတယ်၊ ဒါကြောင့် "န ဝိဝါဒမေတိ-ငြင်းခုံခြင်းသို့မရောက်တော့ဘူးလို့လဲ" ချီးကျူး ပြီး ဟောပြတော်မူပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဘဝသစ်ဖြစ်ပြီး ခံစားရမည့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲတွေလဲ အကုန်လုံး ပြတ်စဲကင်း ငြိမ်းတဲ့ အကြောင်းကို "ဘဝါဘဝါယ န သမေတိ-ဘဝယုတ် မြတ် နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်းသို့ မရောက်တော့ဘူး"လို့လဲ ချီးကျူး ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

ကလဟဝိဝါဒသုတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ပြဟောကြား လာတာ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ နိဂုံးချုပ်ဂါထာမှာ ပြထား သည့်အတိုင်း တည်မြဲ ပြတ်စဲအယူမှားကို စွဲမှီနေကြပုံသိပြီးတော့ ယင်းတို့၏ မှီရာဖြစ်တဲ့ တည်မြဲ ပြတ်စဲအယူနှင့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင်၊ သစ္စာလေးပါး

သိပြီး အာသဝေါကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်အောင်၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း စသည်တွေကင်းအောင် စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်သုံးအားထုတ်သွားကြဘို့ပါဘဲ။ တရားသိမ်းတော့မယ်။

ယခုပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်သုံးအားထုတ်ကြ၍ လောကီလောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတို့နှင့် ပြည့်စုံကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်တရားတော် ဤတွင် ပြီး၏။

(၂) စူဠဗျူဟသုတ်

ပဥ္စမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

တော်သလင်းလဆုတ် (၈) ရက်နေ့က ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောလို့ပြီးခဲ့ပြီ၊ ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလကွယ် နေ့ဖြစ်တယ်၊ ဒီကနေ့ကစပြီး စူဠဗျူဟသုတ်ကို ဟောရမယ်။

စူဠဗျူဟသုတ်အမည်

ဗျူဟ ဆိုတဲ့ပါဠိက စုပေါင်းခြင်း၊ စစ်ဆင်ခြင်း၊ ယက်ထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ အနက်များကိုပြတယ်၊ ဒီသုတ်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာမှာ "ပဥ္စမအဖြေ သုံးဂါထာတွင် ရှေ့ပိုင်းဖြင့်ပြထားတဲ့ အနက်ကို နောက်ပိုင်းဖြင့် ပယ်ထုတ်ပစ်သောကြောင့် **ဗျူဟ** မည်တယ်၊ ဒီသုတ်က သူ့အခြားမဲ့မှာပြထားတဲ့ ဗျူဟ သုတ်လောက် ဂါထာမများခြင်း မကြီးကျယ်ခြင်းကြောင့် **စူဠ** လဲမည်တယ်၊ အဲဒီအမည်နှစ်ရပ်ကိုပေါင်းပြီး စူဠဗျူဟ ခေါ်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်၊ "ပယ်ထုတ်ပစ်တဲ့သုတ်ငယ်" လို့ ဆိုလို

ပါတယ်။ တနည်းဖော်ပြရယင်တော့ ဒီသုတ်မှာ ပြဆိုထားတဲ့ အယူဝါဒတွေက အချင်းချင်း တိုက်ပွဲဆင်နေတဲ့ လက္ခဏာရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် **စူဠဗျူဟ** ဆိုတာ ဝါဒစစ်ဆင်ရေးသုတ် ငယ်လို့ ဆိုယင်လဲ သင့်ဘွယ်ရှိပါတယ်။

ဒီ စူဠဗျူဟသုတ်တရားတော်က ဝိတက်စရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ပြဟ္မာတွေအတွက် ဟောတဲ့တရားတော်ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရ နိမ္မိတဘုရားက ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁)

၁။ သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ၊
ဝိဂ္ဂယှ နာနာ ကုသလာ ဝဒန္တိ။
ယော ဧဝံ ဇာနာတိ သ ဝေဒိ ဓမ္မံ၊
ဣဒံ ပဋိက္ကောသ မကေဝလီသော။

ဂေါတမ–ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်ဘုရား၊ သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိ·ပရိဗ္ဗသာနာ·မိမိတို့၏ အယူအသီးအသီး၌ နေကုန်သော၊ ကုသ·လာ·ကျွမ်းကျင်သူပညာရှိဟု ဝန်ခံနေကြသောသူတို့သည်၊ ဝိဂ္ဂယှ·မိမိအယူကို ခိုင်မြဲစွာယူကုန်၍၊ ဝါ–အခြားအယူနှင့်မတူပဲ ကွဲပြားစွာယူကုန်၍၊ နာနာ-အမျိုးမျိုးသော အယူတို့ကို၊ ဝဒန္တိ-ပြောဟောနေကုန်၏ တဲ့။

လောကမှာ သတ္တဝါတွေက အယူဝါဒတွေ အမျိုးမျိုးကို ကြံဆပြီး ကိုယ့်အယူဝါဒအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးနေကြတယ်၊ အဲဒီလို စွဲမြဲစွာလိုက်နာကျင့်သုံးနေကြတဲ့အယူကို (သကံ သကံ-ဒိဋ္ဌိ) အသီးအသီးသော မိမိတို့၏ အယူ-လို့ဆိုတယ်၊ အဲဒီအယူကို အမြဲနေရာအိမ်လို သဘောထားပြီး အဲဒီအယူ၌နေကြတယ်-ဆိုတာကို ပရိဗ္ဗသာနာ-လို့ဆိုကြောင်း ဖွင့်ပြထားကြပါတယ်၊ မိမိတို့၏ အသီးအသီးသောအယူကိုသာလျှင် ယုံကြည်စွဲလမ်းပြီး အဲဒီအယူအတိုင်းသာ လိုက်နာကျင့်သုံးနေကြတယ်-လို့ ဆိုတာပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ **ကုသလာ**ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကလဲ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိတို့သည်-လို့ အနက်ရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မိစ္ဆာအယူရှိနေတဲ့သူတွေဟာ အယူဝါဒဆိုင်ရာ ဟုသမျှ၌ တကယ်ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတဲ့ ပညာရှိအစစ်တော့လဲ မဟုတ်ကြပါဘူး၊ သူတို့၏ ဝန်ခံချက်အရအားဖြင့်သာလျှင် ကုသလာ-လို့ ဆိုထားတာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် "ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှိဟု ဝန်ခံနေကြသော သူတို့သည်"လို့ လိုရင်းအနက်ကို ဖော်ပြီး ပြန်ထားပါတယ်၊ အမှတ် (၂) ဂါထာမှာ ဆိုထားတဲ့ ကုသလာဝဒါနာ-အရနှင့် အတူတူပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဝိဂ္ဂယှ-ပုဒ်၌ ဝိ-ဆိုတာက ထူးခြားစွာ-ခိုင်မြဲစွာ-လို့လဲ အနက်ရှိတယ်၊ အခြားအယူနှင့်မတူပဲ ကွဲပြားစွာ-လို့လဲ အနက်ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် "ဝိဂ္ဂယှ-မိမိအယူကို ခိုင်မြဲစွာယူကုန်၍၊ ဝါ-အခြားအယူနှင့်မတူပဲ ကွဲပြားစွာယူကုန်၍"လို့ ၂-နက်

ပြန်ထားပါတယ်၊ အဲဒီလိုပြန်ထားတဲ့ အနက်စကားရပ်ကို (ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ နေကြကာ၊ လိမ္မာသူလို့ သူတို့ဆိုကြသည်။ ခိုင်မြဲ, မတူ၊ မှတ်စွဲယူ၊ မူအမျိုးမျိုး ဟောကြားသည်·လို့) ဆောင်ပုဒ် ၂-ခု စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ နေကြကာ၊ လိမ္မာသူလို့ သူတို့ ဝန်ခံသည်။
ခိုင်မြဲ, မတူ၊ မှတ်စွဲယူ၊ မူအမျိုးမျိုး ဟောကြသည်။

ယော·အကြင်သူသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ငါတို့ယူသည့်အတိုင်း၊ ဇာနာတိ-သဘောပေါက် သိနားလည်၏၊ သသော·ထိုသူသည်၊ ဓမ္မံ-တရားမှန်ကို၊ ဝေဒိ–သိပေသည်။ ဧတံ-ဤငါတို့အယူကို၊ ပဋိက္ကောသံ-မြစ်ပယ်သော၊ သော ထိုသူသည်၊ အကေဝလီ-အသိဉာဏ်မပြည့်စုံသောလူညံ့ လူယုတ်ပေတည်း၊ ဧဝမ္ပိ ဝိဝါဒယန္တိ-ဤသို့လည်း ငြင်းခုံနေကြသည် တဲ့။

အဲဒီမှာ (ဧဝမ္ပိ ဝိဝါဒယန္တိ) ဆိုတဲ့ ၂-ပုဒ်ကတော့ နောက်ဂါထာမှယူပြီး ဆက်စပ်ပြတဲ့ပုဒ်ပဲ၊ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီပဌမဂါထာက နောက် ၂-ပါဒဟာ ဒုတိယဂါထာမှ ပဌမပါဒနှင့် တဆက်တည်း တဝါကျတည်းသာ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဆက်စပ်ပြီး အနက်ပြန်လိုက်တာပါဘဲ။ အဲဒီစကားရပ်ကတော့ အနက်ပေါ်လွင် ထင်ရှားပါတယ်၊ "သူတို့အယူကိုသိယင် အမှန်သိမြင်သူ၊ တားမြစ်ပယ်ချယင် အသိဉာဏ်မပြည့်စုံတဲ့ လူညံ့"လို့

ဆိုပြီး မိစ္ဆာအယူရှိသူတွေက ပြောဆိုငြင်းခုံနေကြတာဘဲ။ အဲဒါကို (ဒါကိုသိမှ၊ မြင်မှန်ကျ၊ ပယ်က လူညံ့ဆိုကြသည် လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဒါကိုသိမှ၊ မြင်မှန်ကျ၊ ပယ်က လူညံ့ဆိုကြသည်။

ပဌမဂါထာဖြင့် မေးခွန်း မပြည့်စုံသေးသောကြောင့် ဒီလိုဆက်ပြီး ဒုတိယဂါထာဖြင့် မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၂)

၂။ ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊
ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟု။
သစ္စော နု ဝါဒေါ ကတမော ဣမေသံ။
သဗ္ဗေဝ ဟီမေ ကုသလာဝဒါနာ။

ဧဝမ္ပိ (ငါတို့အယူသိလျှင် အမှန်သိသူ၊ ပယ်လျှင် မပြည့်စုံသူ-ဟု ဆိုသော) ဤပုံဤနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိဂ္ဂယှ-မြဲမြံစွာယူကုန်၍၊ ဝိဝါဒယန္တိ-ငြင်းခုံနေကြသည် တဲ့။ အဲဒါကို (ဤနည်းဖြင့်လဲ၊ ယူမှတ်စွဲ၊ ကွဲလွဲငြင်းခုံ နေကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ ဤနည်းဖြင့်လဲ၊ ယူမှတ်စွဲ၊ ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသည်။

ငါတို့အယူကို သိမှ လက်ခံမှ အသိအမြင်မှန်သည်၊ ငါတို့အယူကို လက်မခံပဲ ပယ်မြစ်ယင် ဉာဏ်မမှီသူ အသိအမြင်မပြည့်

စုံသူ လူယုတ် လူညံ့ လူဖျင်းဘဲလို မြဲမြံစွာ စွဲလမ်းလျက် အယူ သည်းပြီးတော့ ငြင်းခုံနေကြပါတယ် တဲ့။ အဲဒါဟာ ဘုရား လက်ထက်ကတည်းက အယူမှား အယူသည်းသူတွေရဲ့ ငြင်းခုံနေ ကြပုံဘဲ၊ တကမ္ဘာလုံးမှာ လူတွေက ဒီလိုအယူသည်းနေကြတော ချည်းပါဘဲ၊ ဘာမဟုတ်တဲ့ တောစွန်တောင်ကြားက အဝတ် တောင် ဝတ်ရမှန်းမသိတဲ့လူတွေကလဲ သူတို့၏အယူမှ မှန်တယ်လို့ ထင်နေကြတာဘဲ၊ ဘုရားမပွင့်မီကတည်းက ကမ္ဘာလောကကြီး ရော လူတွေ သတ္တဝါတွေရော ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းတယ်လို့ ယူတဲ့ဝါဒရှိခဲ့ပါတယ်၊ ဘုရားပွင့်ပြီးတဲ့နောက် နှစ်ပေါင်းလေးငါး ရာ တထောင်လောက်ကျမှ ထွန်းကားလာတဲ့ ဖန်ဆင်းဝါဒလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒီဝါဒတွေဟာ ဖန်ဆင်းဝါဒချည်းဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ဝါဒအချင်းချင်းလဲ အခြားသူတွေကို အထင်အမြင် သေးနေကြ တာဘဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လို့ အမည်ခံနေကြတဲ့ မဟာယာနဂိုဏ်း အယူ ဝါဒတွေထဲမှာလဲ ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းတဲ့အနေဖြင့် ယူဆ ထားတာတွေရှိနေတာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ သေပြီးယင် ဘာမျှ မရှိတော့ဘူးလို့ယူတဲ့ ဥစ္ဆေဒဝါဒကလဲ ဘုရားလက်ထက်ကတည်း က ရှိလာခဲ့တာဘဲ၊ အဲဒီဝါဒကြိုက်တဲ့သူတွေကလဲ နောက်ဘဝ ရှိတယ်လို့ ယူတဲ့သူတွေကို ဘိန်းစွဲနေတာနဲ့ တူတယ်လို့တောင် ရှုတ်ချပြောဆိုနေကြသေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့်—

ပရော-ငါတို့အယူကို လက်မခံသော အခြားသူသည်၊ ဗာ– လော-လူမိုက် လူညံ့တည်း၊ အက္ကုသလော-မတတ်သိ မကျွမ်းကျင်

သောသူတည်း၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ အာဟု-ရွတ်ချပြောဆိုနေကြပါသည်-လို့လဲ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကို (အခြားသူကို၊ လူညွှံဆို၊ ဒီလိုလဲပဲ ရွတ်ချသည်)လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အခြားသူကို၊ လူညွှံဆို၊ ဒီလိုလဲပဲ ရွတ်ချသည်။

ဣမေသံ-ဤသို့ ငြင်းခုံရွတ်ချ ပြောဆိုနေကြသော သူတို့၏၊ သစ္စာ ဝါဒေါ-မှန်ကန်သော အယူဝါဒကား၊ ကတမော နု-အဘယ် အယူဝါဒပါနည်းလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို (ဤသူတို့မှာ၊ မှန်ကန်စွာ၊ သစ္စာ ဝါဒ အဘယ်နည်း)လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသူတို့မှာ၊ မှန်ကန်စွာ၊ သစ္စာဝါဒ အဘယ်နည်း။

နိမ္မိတဘုရားဆိုတော့ ဘုရားအစစ်နှင့် အစစ အရာရာ တူနေပါတယ်၊ အမျိုးမျိုးအထွေထွေ အယူမှားနေကြတာတွေ သိပြီးသား ဖြစ်ရမှာဘဲ၊ အားလုံးပင် အယူမှားချည်း ဖြစ်နေပါလျက်ဘာကြောင့် ဒီလို မေးရပါသလဲလို့ စဉ်းစားစရာရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုမေးရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဖော်ပြထားပါတယ်။

ဟိ-ဤသို့မေးရခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ-ဤသူတို့သည်၊ ကုသလာဝဒါ-နာ-ဘာသာရေးအယူဝါဒအရာ၌ ကျွမ်းကျင်တတ်သိသောပညာ

ရှိတို့ဟူ၍ ဝန်ခံကြပါသည်၊ ဝါ-ဝန်ခံနေကြသောကြောင့် မေးရပါသတည်း-တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ (အကုန်လုံးပင်၊ ဉာဏ်အမြင်၊ ကျွမ်းကျင်သူလို့ သူတို့ဝန်ခံသည်)လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အကုန်လုံးပင်၊ ဉာဏ်အမြင်၊ ကျွမ်းကျင်သူလို့ သူတို့ဝန်ခံသည်။

ဒါလောက်ဆိုယင် အမေးဂါထာ ၂-ပုဒ်အတွက်ကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ အဖြေဂါထာကတော့ ၃-ပုဒ်ရှိတယ်၊ အစတုန်းကတော့ အဲဒီအဖြေ ၃-ဂါထာပါ ယနေ့ပြီးပါလိမ့်မယ်လို့ မြော်လင့်ခဲ့တယ်၊ ယခုတော့ အချိန်က ကုန်သွားပါပြီ၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၇) ရက်နေ့ကျမှ အဲဒီအဖြေဂါထာများကို ဟောရမှာဘဲ၊ ဒီကနေ့တော့ ဒီတွင်ပဲ တရားသိမ်းရမယ်။

ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့ မေးခွန်းများအရ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူများတွေ လွှမ်းမိုးနေတဲ့ လောကကြီးထဲမှာ ရှေးကုသိုလ်ကံကြောင့် ယခုလို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ တရားမှန်တွေကို ကြားနာကြရ ကျင့်သုံးကြရပေတယ်လို့ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ပြီး မိမိတို့အားထုတ်မြဲဖြစ်တဲ့ ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာတရားကို တိုးတက်ပွါးများ အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၂) စူဠဗျူဟသုတ်

ပဥ္စမပိုင်းအဆက်

စူဠဗျူဟသုတ်ကို ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလကွယ်နေ့က စပြီးဟောခဲ့တယ်၊ အမေးဂါထာ ၂-ပုဒ်သာ ပြီးခဲ့သေးတယ်၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၈) ရက်နေ့က အဖြေဂါထာများကို ဆက်ပြီးဟောဘို့ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ (၈) ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းက အင်အားလျော့သလိုလို ဖြစ်နေတာနဲ့ မဟောခဲ့ရဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီနေ့က မကျန်းမမာဖြစ်တာတော့လဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဆေးတခုကြောင့် အခြေပျက်သွားတယ်လို့ ထင်ရတာပါဘဲ၊ အဲဒီနေ့ နေ့လယ်ပိုင်းကစပြီး ပကတိအတိုင်း အားပြည့်ပြီး ကောင်းနေတာပါဘဲ။ သီတင်းကျွတ်လပြည့် ဒီကနေ့မှာ အဖြေဂါထာများကို ဆက်ဟောရမယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၃)

၃။ ပရဿ စေ ဓမ္မ မနာနုဇာနံ၊
ဗာလော မကော ဟောတိ နိဟီနပညော။
သဗ္ဗေဝ ဗာလာ'သု နိဟီနပညာ၊
သဗ္ဗေဝိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး မြတ်ဘုရား။ ပရဿ ဓမ္မံ-သူတပါး၏ဘာသာ တရားကို၊ အနာနုဇာနံ-ခွင့်မပြုပဲ ပယ်မြစ်သောသူသည်၊ နိဟီန-ပညော-အသိဉာဏ်ပညာ ယုတ်ညံ့သည်ဖြစ်၍၊ ဩမကော-အဆင့်အတန်းနိမ့်ကျသော၊ ဗာလော-မသိမလိမ္မာသူ လူညံ့ လူဖျင်းသည်၊ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။

အခြားသူတို့၏ ဘာသာတရားကို လက်မခံပဲ မြစ်ပယ်သူဟာ အသိဉာဏ်ပညာ ယုတ်ညံ့တဲ့ လူဖျင်း လူညံ့ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရယင်-တဲ့၊ ဒါက "မိစ္ဆာအယူရှိတဲ့လူတွေရဲ့ ပြောဆိုချက်အရဖြစ်မယ်ဆိုယင်"လို့ ပရိကပ္ပအားဖြင့် ကြံဆပြီး ဖော်ပြချက်ပါဘဲ၊ အဲဒါကို "သူများတရား၊ မြစ်ပယ်ရှား၊ ဉာဏ်အားနိမ့်သူ ဖြစ်ပါမူ"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ သူများတရား၊ မြစ်ပယ်ရှား၊ ဉာဏ်အားနိမ့်သူ ဖြစ်ပါမူ။

အဲဒီလို ဖြစ်လို့ရှိယင် သဗ္ဗေဝ-မိစ္ဆာအယူရှိသူ အားလုံးတို့ပင်၊ နိဟီနပညာ-ယုတ်ညံ့သော ဉာဏ်ပညာရှိကုန်သော၊ ဗာလာ၊ လူဖျင်း လူညံ့တို့သည်သာလျှင်၊ အဿု-ဖြစ်ကြလေကုန်ရာ၏။ (ဗာလာ+အဿု-မှ ဗာလာ'သု-ဟု သန္ဓိစပ်လျက် ဖြစ်နေသည်)

အဲဒါကို "အားလုံးသူတို့၊ ဉာဏ်မြင်ချို့၊ ဖြစ်ဖို့ရာသာ ရှိချေသည်"လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အားလုံးသူတို့၊ ဉာဏ်မြင်ချို့၊ ဖြစ်ဖို့ရာသာ ရှိချေသည်။

မိစ္ဆာအယူရှိသူတိုင်း ဉာဏ်အမြင် ချို့တဲ့ယုတ်ညံ့သူချည်းဖြစ်ဖွယ်ရှိတာက ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ မေးစရာရှိတဲ့အတွက် အဲဒီလိုဆိုရခြင်း၏အကြောင်းကို ဒီလိုဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။ ကသ္မာ·အဘယ့်ကြောင့်ဟုဆိုသော်၊ သဗ္ဗေ·အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ-ဤမိစ္ဆာအယူရှိသူတို့သည်၊ ဒိဋ္ဌိ—ပရိဗ္ဗသာနာ-မိစ္ဆာအယူဖြင့်သာ အယူသည်းကာနေကြချေသည်။ အယူသည်းကာ နေကြသောကြောင့်ပေတည်း တဲ့။

မိစ္ဆာအယူရှိနေသူတိုင်း မိမိတို့၏ အယူဖြင့်သာ အယူသည်းနေကြတယ်၊ အခြားသူတို့၏ အယူကို လက်မခံပဲ မြစ်ပယ်နေကြတာချည်းဘဲ၊ အဲဒါကြောင့်——

> သူများတရားကို ပယ်မြစ်ယင် ဉာဏ်အမြင်
> ယုတ်ညံ့သူ ဖြစ်ပါမူ အားလုံးပင် ယုတ်ညံ့သူ
> ချည်းသာ ဖြစ်ဖို့ရှိတယ်—

လို့ ဆိုပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီမှာ အကြောင်းပြစကားကို "ဘာ့ကြောင့်ဆိုလျှင်၊ အားလုံးပင်၊ အမြင်မှားနေသောကြောင့်တည်း" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

> ဘာ့ကြောင့်ဆိုလျှင်၊ အားလုံးပင်၊ အမြင်မှားနေသော
> ကြောင့်တည်း။

ယခုပြခဲ့တဲ့ ဖြေရှင်းချက်ကတော့ မေးခွန်းထဲမှာ "(ဣဒံ ပဋိက္ကောသ မကေဝလီ သော) ငါတို့၏ ဤဘာသာတရားကို

လက်မခံပဲ မြစ်ပယ်သူဟာ အသိဉာဏ်အဆင့်မပြည့်စုံတဲ့ လူယုတ်လူညံ့ဘဲ''လို့ ဆိုတဲ့စကားအရ ဖြေရှင်းချက်ပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ (ယော ဓေ ဇာနာတိ သဝေဒိ ဓမ္မံ) ငါတို့ပြောဟောနေတဲ့ ဤဘာသာအယူကို သိနားလည်ယင် အမှန်မြင်သူဖြစ်တယ်''လို့ ဆိုတဲ့ ပဌမစကားကိုလဲ ဒီလို ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၄)

၄။ သန္ဒိဋ္ဌိယာ စေ ပန ဝီဝဒါတာ၊
သံသုဒ္ဓပညာ ကုသလာ မုတီမာ။
န ကောစိ တေသံ ပရိဟီနပညော၊
ဒိဋ္ဌီ ဟိ တေသမ္ပိ တထာ သမတ္တာ။

ပန-ဤသို့သိလျှင် အမှန်တရားကို မြင်သည်ဟု ဆိုသောစကားအရ တနည်းအားဖြင့် ရှင်းပြရလျှင်၊ သန္ဒိဋ္ဌိယာ-မိမိ၏အယူဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဝီဝဒါတာ - အထူးဖြူစင်ကုန်သည်၊ သံသုဒ္ဓ-ပညာ-ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော ပညာရှိကုန်သည်၊ ကုသလာမုတီမာ-ကျွမ်းကျင်ကြသော ပညာရှင်တို့သည်၊ စေ သိယုံ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊ တေသံ-မိစ္ဆာအယူရှိသော ထိုသူတို့တွင်၊ ကောစိ-တစုံတယောက်မျှ၊ န ပရိ-ဟီနပညော-အသိဉာဏ်ပညာ ယုတ်ညံ့သူ မဖြစ်လေရာ တဲ့။

ကိုယ့်အယူ ကိုယ် သိမြင်လက်ခံသူတိုင်း အသိဉာဏ်ပညာ စင်ကြယ်မြင့်မြတ်သူ ဖြစ်ခဲ့လို့ရှိယင်၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတိုင်း အသိဉာဏ်ပညာ မြင့်မြတ်သူတွေချည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်၊ သူတို့ထဲမှ တစုံတယောက်မျှ အသိဉာဏ်ပညာ ယုတ်ညံ့သူ မဖြစ်တန်ရာပါဘူးတဲ့၊ အဲဒီ ပရိကပ္ပခေါ် ကြံဆချက်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ၂-ရပ်ကို "ကိုယ့်အယူဖြင့်သာ၊ စင်ကြယ်ကာ၊ ပညာသန့်စင် ကျွမ်းကျင်သော်။ သူတို့ထဲမှ၊ တယောက်မျှ၊ နိမ့်ကျပညာ မရှိရာ" လို့ ဆောင်ပုဒ် ၂-ခု စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ ကိုယ့်အယူဖြင့်သာ၊ စင်ကြယ်ကာ၊ ပညာသန့်စင် ကျွမ်းကျင်သော်။
သူတို့ထဲမှ၊ တယောက်မျှ၊ နိမ့်ကျပညာ မရှိရာ။

(ပဥ္စမပါဒ၌ စေ ပန ဝီဝဒါတာ-ဟူရာတွင်၊ စေဝ န ဝီဝ-ဒါတာ-ဟု မူရင်း၌ရှိသည်၊ ထိုအလိုအားဖြင့် (သန္ဒိဋ္ဌိယာ-မိမိ၏အယူဖြင့်၊ န ဝီဝဒါတာ ဝေ-မစင်ကြယ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ သမာနာ-ဖြစ်ကြပါကုန်လျက်၊ သံသုဒ္ဓပညာ-ကုန်သည်၊ ကုသလာ မုတိမာ-တို့သည်၊ စေ သိယုံ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့-ဟူ၍) အနက်ပြန်ရာ၏။ သို့သော် ဤ၌ပြထားသော သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာလာ မူကွဲပါဌ်လောက် မသိလွယ် မသန့်ရှင်းပေ။ ထို့ပြင် တတိယပါဒ၌ န ကောစိ တေသံ-ဟူရာတွင် မူရင်း၌ န တေသံ ကောစိ-ဟုရှိ၏၊ ထိုပါဌ်သည် ဆန်းလက္ခဏာနှင့် မညီသောကြောင့် မူလဟောရင်းပါဌ် ဟုတ်မည်မထင်ပါ၊ ပါဠိပညာရှင်တို့အတွက်သာ ဖြစ်သည်။)

ကိုယ့်အယူဖြင့်သာစင်ကြယ်ပါမူ မိစ္ဆာအယူရှိသူတွေထဲမှ တစုံ တယောက်မျှ ယုတ်ညံ့နိမ့်ကျသူ မရှိသင့်ဘူး-လို့ ဆိုနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

ဟိ-အသိဉာဏ်ပညာယုတ်ညံ့သူ တစုံတယောက်မျှ မရှိဟု ဆိုသင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ တေသမ္ပိ-မိမိတို့အယူမှ အခြား အယူရှိသူဟု ဆိုအပ်သော ထိုသူတို့၏လည်း၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူသည်၊ တထာ-ထိုအတူပင်၊ သမတ္တာ-ပြည့်စုံပေ၏၊ ဝါ-ပြည့်စုံသော ကြောင့်ပေတည်း တဲ့။ အဲဒါကို (သူတို့မှာလဲ၊ နည်းတူပဲ၊ ယူစွဲ ပြည့်စုံသောကြောင့်ပါ)လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သူတို့မှာလဲ၊ နည်းတူပဲ၊ ယူစွဲ ပြည့်စုံသောကြောင့်ပါ။

ပဌမစပြီး ဟောစတုန်းက အဋ္ဌကထာ၌ ဗျူဟ-အနက်ဖွင့်ပြ ပုံကို ပြောခဲ့တယ်၊ ပဌမအဖြေ ၃-ဂါထာတွင် ရှေ့ပိုင်းဖြင့် ပြထားတဲ့အနက်ကို နောက်ပိုင်းဖြင့် ပယ်ထုတ်ပစ်သောကြောင့် ဗျူဟမည်ပါတယ် တဲ့၊ အဲဒါဟာ ယခုပြောပြခဲ့တဲ့ ပယ်ထုတ်ပစ် ပုံတွေကို ဆိုတာပါဘဲ။

သူတို့အယူဖြင့် စင်ကြယ်တယ်ဆိုယင် သူတို့အယူအားလုံးကို အမှန်ချည်းလို့ ဆိုရပါမည်လား၊ အားလုံးကို မှန်သည်ဟု မဆို နိုင်ယင် ဘယ်ဟာကိုမှန်သည်ဟု ဆိုရပါမလဲ လို့ မေးစရာလဲရှိ

တယ်၊ အမေးဂါထာ အမှတ် ၂၊ တတိယပါဒမှာ သူတို့အယူ ဝါဒတွေထဲက ဘယ်ဟာ မှန်ပါသလဲလို့ မေးထားတာလဲရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီမေးခွန်းရာနဲ့ မေးထားချက်ကို ဒီလိုဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၅)

၅။ န ဝါဟမေတံ တထိယန္တိ ဗြူမိ၊
ယမာဟု ဗာလာ မိထု အညမညံ။
သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိ မကံသု သစ္စံ၊
တသ္မာ ဟိ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟန္တိ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ ယံ-အကြင် မိမိအယူကို စွဲမှီ၍၊ မိထု-အယူကွဲပြားသည့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သားတို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဗာလာ-မသိမလိမ္မာသူ လူညံ့ လူဖျင်းတို့ဟူ၍၊ အာဟု-နှိမ်ချသောအားဖြင့်ပြောကြားကြကုန်၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဧတံ-သူတို့၏ စွဲမှီရာဖြစ်သော ထိုအယူကို၊ တထိယန္တိ-မှန်ကန်သည်ဟူ၍၊ န ဗြူမိ-နေဝ ဗြူမိ-မဆိုသည်သာတည်း၊ (န ဝါဟ-ဟုရှိရာ၌ နေဝါဟ-ဟု မူရင်းပါဌ်၌ ဖြစ်ရာ၏။) အဲဒီစကားရပ်ကို (နှစ်ဖက်ချင်းချင်း၊ ညံ့စာရင်း၊ တင်သွင်းနေကြရာ။ ယင်းအယူစု၊ မှန်သည်ဟု၊ မှတ်ပြုငါက မဆိုပါ။)လို့ ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုစီထားဘယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ နှစ်ဖက်ချင်းချင်း၊ ညံ့စာရင်း၊ တင်သွင်းနေကြရာ။
ယင်းအယူစု၊ မှန်သည်ဟု၊ မှတ်ပြု ငါက မဆိုပါ။

ဘာကြောင့် မှန်သည်ဟု မဆိုပါသလဲလို့ မေးဘွယ်ရှိတဲ့အတွက်-သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိံ-အသီးအသီးသော မိမိ၏အယူကို၊ သစ္စံ-မှန်သည်ဟူ၍၊ အကံသု-ပြုကြ ထင်မှတ် နေကြလေသည်၊ တသ္မာဟိ-ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊ ပရံ-အယူကွဲပြားသည့် သူတပါးကို၊ ဗာလောတိ-မသိမလိမ္မာသူ လူယုတ်လူညံ့ဟူ၍၊ ဒဟန္တိ-နှိမ်ချပြောကြား ပစ်ပယ်ထားကြကုန်၏ တဲ့။ မိစ္ဆာအယူရှိသူတွေက သူတို့အယူကိုသာ မှန်သည်ဟု သိမှတ်ယုံကြည်ပြီး အယူသည်းနေကြသောကြောင့် အယူကွဲပြားသည့် သူတပါးကို ဗာလလို့ ပြောဆိုကြ အသိအမှတ်ပြုထားကြတာဘဲ၊ တကယ်စင်စစ်ကတော့ သူတို့အယူအသီးအသီးလဲ မမှန်တာချည်းပါဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (ကိုယ့်အယူတခု၊ မှန်သည်ဟု၊ မှတ်ပြုနေကြသောကြောင့်သာ။ အခြားသူကို၊ ဗာလလို၊ ပြောဆိုစွပ်စွဲနေကြတာ။)လို့ ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုစီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ့်အယူတခု၊ မှန်သည်ဟု၊ မှတ်ပြုနေကြသောကြောင့်
သာ။
အခြားသူကို၊ ဗာလလို၊ ပြောဆိုစွပ်စွဲနေကြတာ။

တချို့အယူဝါဒတွေက သေသေချာချာ စိစစ်ကြည့်မယ်ဆိုယင် ဘာမျှအခြေအမြစ် အနှစ်သာရရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ဘာသာအယူရှိနေတဲ့လူတွေက သူတို့အယူဘာသာကိုလဲ ဘာမျှဆင်ခြင်မကြည့်ဘူး၊ သူတပါးဟောပြောတာကိုလဲ

ဂရုမစိုက်ဘူး၊ သူတို့အယူကိုသာ မှန်တယ်လို့ တထစ်ချယူထား ပြီးတော့ အခြားအယူရှိတဲ့သူတွေကို အထင်သေးနေကြတယ်။ တချို့နယ်ပယ် အစွန်အဖျားက လူ့အရည်အချင်းနဲ့တောင် ကောင်းကောင်းမပြည့်စုံတဲ့ လူညံ့တွေကလဲ သူတို့ဘာသာအယူ သာ မှန်တယ်လို့ တထစ်ချစွဲမှတ်ထားပြီးတော့ အခြားသူတွေ ကို အထင်အမြင်သေးနေကြသေးတာဘဲ။ လောကထဲမှာ ဒီလို ဘာမဟုတ်တဲ့ မိစ္ဆာအယူတွေကို အမှန်ထင်နေတာတွေက များ နေကြတာဘဲ၊ ဒီလို မိစ္ဆာအယူတွေနဲ့ တွေ့ကြုံရမှာ အလွန်ပင် ကြောက်စရာ ရွံရှာစက်ဆုပ်စရာ ကောင်းတာဘဲ၊ ယခုလို ဗုဒ္ဓ တရားတော်အမှန်အကန်ကို ကြားနာပြီး ကျင့်သုံးနေကြရတာဟာ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာကောင်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဝမ်းသာစရာကောင်းတာကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ မိမိတို့ကျင့်သုံး နေကျ တရားမှန်ကို စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ် သွားကြဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ကြိုးစား ပွါးများအားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု   သာဓု   သာဓု

(၂) စူဠဗျူဟသုတ်

ဒုတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်သီတင်းကျွတ်လဆုတ် (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

စူဠဗျူဟသုတ် တရားတော်ကို တော်သလင်းလကွယ်နေ့က စပြီး ဟောခဲ့တယ်၊ အမေး၂-ဂါထာနဲ့ အဖြေ ၃-ဂါထာ ပေါင်း ၅-ဂါထာမျှသာ ပြီးသေးတယ်။ ဒီကနေ့ အမှတ် (၆) အမေးဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၆)

၆။ ယမာဟု သစ္စံ တထိယန္တိ ဧကေ၊
တမာဟု အညေပိ.တုစ္ဆံ မုသာတိ။
ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊
ကသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ။

ဂေါတမ- ဂေါတမနွယ်ဘွားမြတ်စွာဘုရား၊ ဧကေ-သမဏ အမည်ခံ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယံ သစ္စံ-အကြင်သစ္စာတရားကို၊ တထိယန္တိ-မချွတ်ကေန် မှန်သည်ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဟောပြောကြကုန်၏။ တံ-မှန်သည်ဟု ဆိုသော ထိုသစ္စာတရားကို၊ တုစ္ဆံ-အချည်းနှီးသာတည်း၊ မုသာ-ချွတ်ယွင်းသော တရားတည်း၊

ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ အညေ-တပါးသော သမဏ အမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုနေကြပါသည် တဲ့။

ဘာသာကိုင်း ဘာသာတိုင်းမှာ အဆုံးသတ် အမှန်တရား ဆိုတာ ရှိကြတာချည်းဘဲ၊ ဥစ္ဆေဒအယူရှိသူအချို့က လူ့ဘဝက သေယင် ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူး၊ ပြတ်စဲချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်လို့ ပြောဆိုကြတယ်၊ အဲဒါကို အချို့ ဥစ္ဆေဒအယူရှိသူများက မမှန်ဘူး မှားတယ်လို့ ဆိုပြီးတော့၊ နတ်ပြည်လောကမှ သေတဲ့အခါ ကျမှ ဘဝပြတ်ဘယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ အချို့က အဲဒါကိုပယ်ပြီး တော့ ရူပါဝစရ ဗြဟ္မာအဖြစ်က သေတဲ့အခါကျမှ ဘဝပြတ် တယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ အချို့က အဲဒါကိုပယ်ပြီး အာကာသာ နဉ္စာယတနဘုံက စုတေတဲ့အခါကျမှ ဘဝပြတ်တယ်လို့ ဆိုကြ တယ်၊ အချို့က ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံက စုတေမှ ဘဝပြတ်တယ် လို့ ဆိုကြတယ်၊ အချို့က အာကိဉ္စညာယတနဘုံက စုတေမှ ဘဝ ပြတ်ဘယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ အချို့က နေဝသညာ နာသညာယ တနဘုံက စုတေမှ ဘဝပြတ်တယ် အစဉ်ထာဝရငြိမ်းတယ်လို့ ဆို ကြတယ်။ ဒါက ဥစ္ဆေဒဝါဒချင်းပယ်မြစ်ကြပုံဘဲ။

သဿတအယူရှိတဲ့သူတွေကတော့ ကောင်းကင်က နတ်ဘုံ ရောက်ပြီး မပျက်မစီးပဲ ငြိမ်းအေးနေတယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ တချို့ က ရူပဗြဟ္မာဘုံရောက်ပြီး ငြိမ်းအေးတယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ တချို့က အရူပဘုံတွေရောက်ပြီးမှ ငြိမ်းအေးတယ်လို့ ဆိုကြ တယ်၊ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်လို့ ကောင်းကင်ဘုံရောက်ပြီး

မအို မနာ မသေ အမြဲတမ်း ငြိမ်းအေးတယ်လို့ ဆိုတာလဲ ဒိဿသဿတအယူထဲပါဝင်ပါတယ်။ တချို့ကလဲ ကိုယ်ထဲက အတ္တကိုတွေ့အောင် ရှာကြည့်နိုင်ယင် ဆင်းရဲငြိမ်းတယ်လို့ဆိုကြတယ်၊ တချို့က ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ အတ္တကို ခွဲခြားပြီးသိယင် ဆင်းရဲငြိမ်းတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့ကတော့ ဖန်ဆင်းဘုရားသခင်က ထာဝရမြဲတယ်၊ ဖန်ဆင်းခံသတ္တဝါတွေကတော့ မမြဲဘူး စသည်ဖြင့် ဆိုကြတယ်။

အဲဒီဝါဒအမျိုးမျိုးတွေဟာ သူတို့ဝါဒအရ နောက်ဆုံးသတ်ဌာနကို အမြဲတည်တဲ့ အမှန်သစ္စာလို့ဆိုပြီး အခြားဝါဒအရ အမှန်သစ္စာကို အမှား အချည်းနှီး အလကားဟု ပယ်မြစ်ကြတယ်၊ ယခုရွတ်ပြခဲ့တဲ့ ပါဠိအနက်က အဲဒီလို ဆိုပုံပယ်ပုံတွေကို ပြတာဘဲ၊ အဲဒါကို (မှန်ကန်ဝါဒ၊ အချို့က၊ ဖော်ပြပြောဆိုနေကြသည်။ အခြားသူတွေက၊ ယင်းဝါဒ၊ တုစ္ဆ မုသာ ဆိုကြသည်။)လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ မှန်ကန်ဝါဒ၊ အချို့က၊ ဖော်ပြပြောဆိုနေကြသည်။
အခြားသူတွေက၊ ယင်းဝါဒ၊ တုစ္ဆ မုသာ ဆိုကြသည်။

ဧဝမ္ပိ-ဤနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိဂ္ဂယှ-မြဲမြံကွဲလွဲစွာ စွဲယူကုန်၍၊ ဝိဝါဒယန္တိ-ငြင်းခုံနေကြပါသည်တဲ့။ အဲဒါကို (ဤနည်းဖြင့်လဲ၊ ယူအစွဲ၊ ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသည် လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤနည်းဖြင့်လဲ၊ ယူအစွဲ၊ ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသည်။

သမဏာ-ကိလေသာငြိမ်းသည့် သာမဏဟု ဝန်ခံနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧကံ-အမှန်တရားကို တပါးတည်းမျှ၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ န ဝဒန္တိ-မဟောပဲ များပြားစွာပြောဟောနေကြပါသနည်း တဲ့။ အဲဒါကို (သစ္စာဝါဒ၊ တခုမျှ၊ မက ဘာ့ကြောင့် ဟောသနည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သစ္စာဝါဒ၊ တခုမျှ၊ မက ဘာ့ကြောင့် ဟောသနည်း။

နောက်ဆုံးသတ် အမှန်တရားဆိုတာ တပါးတည်းဖြစ်သင့်တာဘဲ၊ အမှန်သိသူဆိုယင် အမှန်တရားကို တပါးတည်းသာ ဟောသင့်ပါလျက် ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သမဏလို့ ဝန်ခံသူတွေက အဲဒီအမှန်တရားကို တပါးမက အမျိုးမျိုးများစွာ ဘာ့ကြောင့် ဟောနေကြပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၇)

၇။ ဧကံ ဟိ သစ္စံ န ဒုတီယ မတ္ထိ၊
ယသ္မိံ ပဇာ နော ဝိဝဒေ ပဇာနံ။
နာနာ တေ သစ္စာနိ သယံ ထုနန္တိ၊
တသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ သစ္စံ-အမှန်တရားသည်၊ ဧကံ ဟိ-တပါးတည်းသာ ရှိပါသည်။ အမှန်သစ္စာတရားဆိုတာ တပါးတည်းသာ ရှိပါတယ်၊ ဒုတီယံ-နှစ်ခုမြောက် အမှန်တရားသည်၊

န အတ္တိ မရှိပေတဲ့။ အဲဒီ အမှန်သစ္စာတရားက ဘယ်ဟာလဲဆိုယင် နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားပါဘဲတဲ့၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နောက်ဆုံးသတ် သစ္စာတရားဆိုတာ ဘုရားရဟန္တာ အရှင်မြတ်များ နောက်ဆုံးသတ် ဝင်စံရတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရား တပါးတည်းသာ ရှိပါတယ် တဲ့။ ဒီအနက်အဓိပ္ပါယ်ဟာ အမှတ် (၉) ဂါထာမှာ နိစ္စာနိ-မြဲသောသစ္စာတွေဟာ များစွာမရှိဘူးဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ဆက်စပ်မိသောကြောင့် အသင့်အလျော်ဆုံးလို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နိဒ္ဒေသစသော အဖွင့်ကျမ်းတွေမှာ အရိယမဂ်ကိုလဲ တခုတည်းသောသစ္စာလို့ တနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်၊ အဲဒီအဖွင့်အရ ဆိုယင်တော့ အဆုံးသတ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အမှန်သစ္စာလဲ ဒီအရိယမဂ် တပါးတည်းသာရှိတယ်လို့ ယူရပါဘဲ။ အဲဒါကို (အမှန်သစ္စာ၊ တပါးသာ၊ အခြားဟာဟူ၍ မရှိပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ အမှန်သစ္စာ၊ တပါးသာ၊ အခြားဟာဟူ၍ မရှိပေ။

ယသ္မိံ-ယင်းသစ္စာတရား၌၊ ဝါ-ယင်းသစ္စာတရားကို၊ ပဇာနံ-သိသည့်ရှိသော်၊ ဝါ-သိသော၊ ပဇာ-နတ်လူပြဟ္မာ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နော ဝိဝဒေ-မငြင်းခုံတော့ပေ တဲ့။ နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကို မျက်မှောက်တွေ့ပြီးသိယင် အဲဒီတကယ်သိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငြင်းခုံခြင်းမရှိတော့ပါဘူး တဲ့။ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ အမှန်သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူတပါးအား ဟောပြောယင် အမှန်ကို သိစေလိုတဲ့ စေတနာကောင်းနဲ့သာ ဟောပြောလေ့ရှိတယ်၊ အနိုင်ရအောင် ငြင်းခုံလေ့မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့်

ပါဘဲ။ အဲဒါကို (ယင်းသစ္စာအား၊ သိမြင်သွား၊ ကွဲပြားငြင်းခုံ မရှိပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ယင်းသစ္စာအား၊ သိမြင်သွား၊ ကွဲပြား ငြင်းခုံမရှိပေ။

နိရောဓသစ္စာအမှန်တရားကို သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငြင်းခုံခြင်းမရှိဘူးဆိုတော့ ယခုလောကမှာ ငြင်းခုံနေကြတာဟာ အဲဒီအမှန်သစ္စာတရားကို မသိကြလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် တော-အမှန်တရားကို မသိလို့ ငြင်းခုံနေကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နာနာ သစ္စာနိ-အမျိုးမျိုး အထွေထွေ များစွာသော သစ္စာတရားတို့ကို၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်အကြံမျှဖြင့် တွေးဆကြံစည်ကြ၍၊ ထုန္တိ-မိမိတို့၏ အမှန်တရားကို ချီးမွမ်းပြောဆိုနေကြသည်တဲ့။ အဲဒါကို(များပြားထွေထွေ၊ သစ္စာတွေ၊ ထင်ခြေတွေးဆ ဟောကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

များပြားထွေထွေ၊ သစ္စာတွေ၊ ထင်ခြေတွေးဆ ဟော ကြသည်။

တဦးကတမျိုး အခြား တဦးကတမျိုး ကိုယ့်ထင်ခြေဖြင့် ကြံဆ တွေးတောပြီး ဟောပြောနေကြသောကြောင့် အမှန်တရားတွေဟာ တပါးမက များစွာဖြစ်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ (သဿတော လောကော၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ၊ မောဃမညံ) လောကသည် အစဉ်ထာဝရတည်မြဲနေသည်. ဤအယူသာမှန်သည်၊ အခြားအယူဟူသမျှ အချည်းနှီး အလကား အမှားချည်းပင်စသည်ဖြင့် ထိုသူတို့ ကြံဆဟောပြောပုံတွေ ထင်ရှားရှိနေပါတယ်၊ အဲဒီအကြောင်းအရာကို-

တသ္မာ-ထိုသို့ မိမိထင်ခြေဖြင့် အမျိုးမျိုးဟောပြောနေကြသောကြောင့်၊ သမဏာ-သမဏ အမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်နှ ကော ဝဒန္တိ-အမှန်တရားကို တပါးတည်းမဟောကြပဲ များစွာဟောကြသည်-လို့ ဖြေရှင်းဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို (တပါးမက၊ ထို့ကြောင့်ပ၊ များလှသစွာ ဟောကြသည်·လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တပါးမက၊ ထို့ကြောင့်ပ၊ များလှသစွာ ဟောကြသည်။

ဒီသုတ်မှာ ဒုတိယ အမေးအဖြေကတော့ ပြီးသွားပါပြီ။ လောကဥ္ယ ယခုဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း အမျိုးမျိုးအထွေထွေ ဟောနေကြတဲ့အမှန်တရားတွေကို စိစစ်ဝေဘန်ပြီး ဟောကြားတော်မူတာဟာ အံ့သြကြည်ညိုဘွယ် ဂုဏ်ထူးပါဘဲ၊ အဲဒီဂုဏ်တော်ကိုကြည်ညိုပြီးတော့ မိမိတို့မှာ ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ယခုလိုအမှန်တရားကို နာယူပြီး ကျင့်သုံးနေရပါပေတယ်လို့လဲ ဆင်ခြင်ပြီး ဝမ်းမြောက်ကြဘို့ပါဘဲ၊ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်တက်ကြွတဲ့စိတ်ဖြင့် ရှုမှတ်အားထုတ်နေကျဖြစ်တဲ့တရားကို တိုးတက်ပွါးများ အားထုတ်သွားကြဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ပွါးများအားထုတ်ကြ၍ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၂) စူဠဗျူဟသုတ်

တတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

စူဠဗျူဟသုတ်တရားတော်ကို ဟောလာတာ အမေး ၂-ရပ်နဲ့ အဖြေ ၂-ရပ်ကတော့ ပြီးခဲ့ပါပြီ။ သီတင်းကျွတ်လကွယ် ဒီကနေ့တော့ တတိယမေးခွန်းကစပြီး ဟောရမယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၈)

၈။ ကသ္မာ နု သစ္စာနိ ဝဒန္တိ နာနာ၊
ပဝါဒိယာသေ ကုသလာဝဒါနာ။
သစ္စာနိ သုတာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊
ဥဒါဟု တေ တက္က မနုဿရန္တိ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ ကုသလာဝဒါနာ-အရာရာတွင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည့် ပညာရှိဟု ဝန်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နာနာ-အသီးအသီးသော အမှန်သစ္စာတရားတို့ကို၊ ပဝါဒိယာသေ-စိတ်အားထက်သန်စွာ ဟောပြော

ကုန်လျက်၊ သစ္စာနိ-များစွာသော အမှန်တရားတို့ကို၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဝဒန္တိ နု-ဟောကြပါကုန်သနည်း။

ဘာသာရေးဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေက သူတို့ဟာ အရာရာမှာ တတ်သိနားလည်ပါတယ်၊ ပညာရှိပါလို့ ဝန်ခံနေကြပါတယ်။ အဲဒီလို ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက နောက်ဆုံးသတ်အမှန်သစ္စာတရားကို တဦးကတမျိုး အခြားတဦးကတမျိုး အသီးအသီး အမျိုးမျိုး စိတ်အားထက်သန်စွာ ဟောနေကြပါတယ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ နောက်ဆုံးသစ္စာအမှန်တရားကို တပါးတည်းမဟုတ်ပဲ ဘာ့ကြောင့် သစ္စာတရားများစွာတို့ကို ဟောနေကြပါသလဲတဲ့။ နောက်ဆုံးသတ် အမှန်တရားဆိုတာ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရအားဖြင့် နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်တပါးတည်းသာရှိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တနေ့က ဟောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖန်ဆင်းဝါဒအယူရှိတဲ့သူတွေက "ဘုရားသခင်က ကယ်တင်လို့ ကောင်းကင်ဘုံရောက်ယင် မအို မနာ မသေ အမြဲတမ်းတည်နေရတယ်" လို့ ပြောဟောနေကြတယ်၊ သူတို့၏ ပြောဟောချက်အရ အဲဒီကောင်းကင်ဘုံမှာ အဖိုအမအစုံရှိပြီး ကာမဂုဏ်တွေကို ခံစားနေရတယ်လို့ဆိုသောကြောင့် အဲဒီကောင်းကင်ဘုံဟာ ကာမာဝစရနတ်ဘုံလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ တချို့က အဲဒီလို နတ်ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်းချမ်းသာတယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊တချို့က ရူပါဝစရဗြဟ္မာ့ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်းချမ်းသာတယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ တချို့က အမှတ်သညာမရှိတဲ့ အသညသတ်ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ တချို့က အရူပ ၄-ဘုံရောက်ပြီး

အမြဲတမ်းချမ်းသာတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့က လူ့ဘဝက သေတာနဲ့ ဘာမျှမဖြစ်တော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ တချို့က နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ အရူပဘုံများကသေပြီး ဘဝပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ အဲဒီလိုနောက်ဆုံး အငြိမ်းဓာတ်အမှန်သစ္စာကို တပါးတည်းမဟုတ်ပဲ အသီးအသီး များစွာဟောပြောနေကြတယ်၊ အဲဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ မေးပါတယ်၊ အဲဒါကို (ပညာရှိပါ၊ ဝန်ခံကာ၊ သန်စွာဟောကြ အသီးသီး။ ဘာ့ကြောင့်သစ္စာ၊ များပြားစွာ၊ ဟောကာနေကြပါသနည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၈။ ပညာရှိပါ၊ ဝန်ခံကာ၊ သန်စွာဟောကြ အသီးသီး။
ဘာ့ကြောင့်သစ္စာ၊ များပြားစွာ၊ ဟောကာနေကြပါ
သနည်း။

နာနာ-အမျိုးမျိုးအထွေထွေကွဲပြားကုန်သော ဗဟူနိ သစ္စာနိ-များစွာသော သစ္စာတို့ကို၊ သုတာနိ-သုတာနိ-ကြားအပ်ဘူးပါကုန်သလော၊ ဝါ-ကြားဘူးသည်ဖြစ်၍ ဟောကြပါသလော။ ဥဒါဟု-ထိုသို့မဟုတ်ပါမူ၊ တေ- ထိုဘာသာရေးဆရာတို့သည်၊ တက္ကံ-မိမိ၏ အတွေးအကြံသို့၊ အနုဿရန္တိ-အစဉ်လိုက်ကြပါကုန်သလော၊ (ဝါ) အစဉ်လိုက်၍ ဟောကြပါကုန်သလော တဲ့။

ဆရာအဆက်ဆက်ထံမှ ကြားဘူးလို့ ဟောကြတာပါလား၊သို့မဟုတ် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြံတွေးပြီး ဟောကြတာပါလားလို့

ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ (အထွေထွေကွဲပြား၊ သစ္စာများ၊ နာကြားဘူးလို့ ဟောသလော။ သို့မဟုတ်လျှင်၊ ကိုယ့်အထင်၊ အစဥ် လိုက်၍ ဟောသလော-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အထွေထွေကွဲပြား၊ သစ္စာများ၊ နာကြားဘူးလို့ ဟောသလော။

သို့မဟုတ်လျှင်၊ ကိုယ့်အထင်၊ အစဥ်လိုက်၍ ဟောသလော။

ဒီကနောက်တော့ နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ မရှိပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာချည်း ၉-ဂါထာ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီ ၉-ဂါထာထဲက အစဆုံး အမှတ် (၉) ဂါထာကို ဒီလို ဟောထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၉)

၉။ န ဟေဝ သစ္စာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊
အညတြ သညာယ နိစ္စာနိ လောကေ။
တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌီသု ပကပ္ပယိတွာ၊
သစ္စံ မုသာတိ ဒွယဓမ္မ မာဟု။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ သညာယ- ဖောက်ပြန်စွာ မှတ်သားမှု-သညာကို၊ အညတြ-ကြဥ်ထား၍၊ (ဒီစကားဖြင့် သညာဝိပလ္လာသကြောင့်သာ သစ္စာတွေများစွာ ထင်ပေါ်နေ

တယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဂိုဏ်းဆရာတဦးက သူ့ထင်မြင်ယူဆ ချက်အတိုင်း အဆုံးသတ်သစ္စာကိုဟောတယ်၊ အဲဒီဟောပြော ချက်အတိုင်း မှတ်သားကြသည့်တပည့်တွေမှာ အဆုံးသတ်သစ္စာ တမျိုး ထင်ရှားပေါ်နေတယ်။ အခြားဆရာတဦးက ဟောပြော ချက်အတိုင်း မှတ်သားထားတဲ့ တပည့်တွေမှာလဲ အဆုံးသတ် သစ္စာတမျိုး ထင်ရှားပေါ်နေတယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ဆရာအမျိုး မျိုးတို့၏ ဟောပြောချက် မှတ်သားထားတဲ့သညာကြောင့်သာ အဆုံးသတ်သစ္စာတွေ များနေတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။) သညာ ယ-အလွဲအမှားကို မှတ်သားသည့်သညာကို၊ အညတြ- ကြဉ် ထား၍၊ လောကေ-လောက၌၊ နိစ္စာနိ-မြဲကုန်သော၊ (ဒီပုဒ်ဖြင့် နိရောဓသစ္စာကဲ့သို့ပင် အဆုံးသတ်အမြဲတမ်း တည်နေသည်ဟု အမှတ်မှားသည့်သစ္စာတို့ကို ဆိုကြောင်းထင်ရှားတယ်၊ ဗုဒ္ဓတရား တော်အရအားဖြင့် နိရောဓသစ္စာတပါးတည်းသာ ရှိသည်ဟု ဆိုလိုကြောင်းလဲ ထင်ရှားပါတယ်။) နိစ္စာနိ-မြဲကုန်သော၊ နာနာ- အထွေထွေအထူးထူး ကွဲပြားကုန်သော၊ ဗဟူနိ သစ္စာနိ-များ စွာကုန်သော သစ္စာတို့သည်၊ န ဟောဝ သန္တိ-မရှိကြသည်သာ လျှင်တည်း။

ဆရာအမျိုးမျိုးတို့ ဟောပြောသည့်အတိုင်း အလွဲအမှား တွေကို မှတ်သားတဲ့ သညာကြောင့် အဆုံးသတ်အမြဲတမ်းတည် နေတဲ့ သစ္စာတွေ များပြားနေတယ်၊ တည်ထွင်ဟောပြောတဲ့ ဆရာတွေမှာလဲ မှားယွင်းစွာကြံစည်ထားတဲ့အမှားတွေကို မှတ် သားတဲ့သညာကြောင့် အဲဒီသစ္စာတွေများပြားနေတယ်၊ အလွဲ

အမှားကို မှတ်သားတဲ့ အဲဒီသညာ ဝိပလ္လာသခေါ်တဲ့ သညာမရှိယင် အဲဒီမျိုးပြားတဲ့ အဆုံးသတ်အမြဲတမ်းသစ္စာတွေ မရှိပါဘူး၊ နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်အစစ်တပါးတည်းသာ ရှိတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (အမြဲဘည်နေ၊ သစ္စာတွေ၊ ထွေထွေ အများမရှိချေ။ သညာကြောင့်သာ၊ လောကမှာ၊ သစ္စာအများ ဟောကြချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၉။ အမြဲတည်နေ၊ သစ္စာတွေ၊ ထွေထွေအများမရှိချေ။
သညာကြောင့်သာ၊ လောကမှာ၊ သစ္စာအများ ဟော
ကြချေ။

သညာကြောင့် လောကမှာ ထင်ရှားဟောပြောနေကြတဲ့ သစ္စာဆိုတာတွေက ဘယ်လိုဟာတွေပါလဲဆိုယင် အမှတ် (၈) ဂါထာကို ဖွင့်ပြရာမှာ ပြခဲ့တဲ့ ကောင်းကင်ဘုံအစရှိသော အဆုံးသတ်အမြဲတမ်းချမ်းသာလို့ ထင်မှတ်နေကြတဲ့ သစ္စာတွေပါဘဲ။ အမှန်သစ္စာ တပါးတည်းရှိတယ်ဆိုတာက ဘာလဲဆိုလျှင် ဘုရားရဟန္တာများမှာ စုတိစိတ်ချုပ်သွားသည့်နောက်၌ ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမဖြစ်တော့ပဲ အစဉ်ထာဝရငြိမ်းတဲ့ နိရောဓသစ္စာပါဘဲ။ မဟာနိဒ္ဒေသစသည်မှာတော့ မဂ္ဂသစ္စာကိုလဲ ဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်၊ အဲဒါကိုတော့ ဒီဂါထာမှာ နိစ္စာနိ-မြဲကုန်သော သစ္စာတို့-လို့ ဆိုတဲ့စကားရပ်နှင့် ညီ မညီ ဆင်ခြင်သင့်ပါတယ်။

ယခုပြခဲ့တဲ့ စကားရပ်ဖြင့် သစ္စာအများကို ဘာ့ကြောင့် ဟောကြသလဲ၊ ကြားဘူးလို့ ဟောကြသလားဆိုတဲ့ အမေးကို ဖြေကြားတော်မူတာပါဘဲ၊ ကြားဘူးတဲ့အမှားတွေကို မှတ်သားတဲ့သညာကြောင့် သစ္စာအများကို ဟောနေကြတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ အလွဲအမှားကို ကြံစည်တဲ့ ဝိတက်ကြောင့် ဟောတာရှိတဲ့အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

တက္ကဉ္စ-ကြံစည်တွေးဆခြင်းကိုလည်း၊ ဒိဋ္ဌိသု-မိမိ ယုံကြည်နှစ်သက်သောအယူတို့၌၊ ပကပ္ပယိတွာ- အဖန်ဖန်လေ့လာသောအားဖြင့်ဖြစ်ပွါးစေ၍၊ (ဒီစကားရပ်ဖြင့် မိမိ၏အကြံအစည်သို့လိုက်ပြီးတော့လဲ သစ္စာအများ ဟောကြားနေကြောင်း ပြပါတယ်) သစ္စံ-မိမိအယူသာမှန်သည်၊ မုသာ-အခြားသူတို့၏ အယူကား အချည်းနှီး အလကား အမှားသာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒွယဓမ္မံ-အမှန်နှင့်အမှား နှစ်ပါးသောတရားကို၊ အာဟု- ဟောပြောနေကြလေသည် တဲ့။

မိမိယုံကြည်တဲ့ အယူဝါဒအရ အဖန်ဖန်ကြံစည်တွေးဆပြီးတော့ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်လို့ ကောင်းကင်ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်ဆိုတာကသာ မှန်တယ်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်ဆိုတာကသာ မှန်တယ်၊ သေပြီး ဘာမျှမရှိတော့ဘူးဆိုတာကသာ မှန်တယ်၊ အခြားအယူတွေက မှားဘယ်စသည်ဖြင့် ကိုယ့်အယူသာမှန်တယ်၊ အခြားအယူတွေက

မှားတယ်လို့ ဒီလိုလဲကြံစည်တွေးဆမှုကို အကြောင်းပြုပြီး ပြောဟောနေကြတယ် တဲ့။ အဲဒါကို (ကြံစည်တွေးဆ၊ ကိုယ့်ဟာမှ၊ မုချမှန်သည်ဆိုကြချေ၊ အခြားဟာကား၊ ချွတ်ယွင်းမှား၊ နှစ်ပါးနှစ်ထွေ ဟောကြချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြံစည်တွေးဆ၊ ကိုယ့်ဟာမှ၊ မုချ မှန်သည်ဆိုကြချေ။
အခြားဟာကား၊ ချွတ်ယွင်းမှား၊ နှစ်ပါးနှစ်ထွေ ဟော-
ကြချေ။

အမြေဂါထာ (၁၀)

၁၀။ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ၊
ဧတေ စ နိဿာယ ဝိမာနဒဿီ။
ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ ပဟဿမာနော၊
ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟ။

စ-ထိုမှတပါး ဟောပြောပုံကား၊ ဒိဋ္ဌေ ဝါ-မြင်ရသည်၌သော်ရင်း၊ ဝါ-ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာအယူကိုသော်ရင်း၊ သုတေ ဝါ၊ ကြားရသည်၌သော်ရင်း၊ ဝါ-သုမင်္ဂလာအယူကိုသော်ရင်း၊ သီလဝတေ-ဝါ-အလေ့အကျင့်၌သော်ရင်း၊ ဝါ-သီလဗ္ဗတပရာမာသအယူကိုသော်ရင်း၊ မုတေ ဝါ-နံလျက် စားသိလျက် ထိသိလျက်ရောက်ရသည်၌သော်ရင်း၊ ဝါ-မုတမင်္ဂလာ အယူကိုသော်ရင်း၊ ဧတေ-ဤအယူတို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝိမာနဒဿီ-နှလုံးမသာ

ဘူယ် ရှုတ်ချဘူယ်ကို မြင်တွေ့သော်လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ မူလ ရင်းအယူအဆုံးအဖြတ်၌ မြဲမြံစွာတည်၍၊ ပဟာသမာနော-ရွှင်ပျ လျက်၊ ဝါ-ရွှင်ပျသောစိတ်ရှိလျက်၊ ပရော-အယူကွဲပြား အခြား သူသည်၊ ဗာလော-မသိတတ်သော၊ အက္ကုသလော-မကျွမ်းကျင် သော သူတည်း၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ အာဟ-ရှုတ်ချပြောဆို လေသည် တဲ့။

ကောင်းတာကိုမြင်ရယင် ကောင်းကျိုးရတယ်၊ မကောင်း တာကိုမြင်ရယင် ဆိုးကျိုးရတယ်လို့ယူတာက ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာအယူဘဲ၊ အဲဒီအယူနှင့်စပ်ပြီး ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးမရတာလဲ တွေ့ရတဲ့ အတွက် အဲဒီအယူကို မှားတယ်လို့ ရှုတ်ချဘူယ်ရှိနေတယ်၊ ထို့ အတူပင် အကြားကောင်း အကြားဆိုးကြောင့် အကျိုးအပြစ် မပေါ်တာလဲရှိတဲ့အတွက် သုတမင်္ဂလာအယူကိုလဲ ရှုတ်ချဘူယ်ရှိ တာဘဲ၊ အကောင်းအဆိုး နံသိရ စားသိရ ထိသိရတာတွေနှင့် စပ်ပြီး အကျိုးအပြစ်မပေါ်တာလဲရှိတဲ့အတွက် မုတမင်္ဂလာအယူ ကိုလဲ ရှုတ်ချဘူယ်ရှိတာဘဲ။နောက်နောက်ဘဝကာလမှာ ကောင်း ကျိုးရလိမ့်မယ်လို့ယုံကြည်ပြီး သစ်ပင်တောတောင် စသည်ကို အရိုအသေပြုတာ၊ နတ်, ဗြဟ္မာ, ဖန်ဆင်းတဲ့သူကို ကိုးကွယ် ပူဇော်တာတွေဟာ သီလဗ္ဗတပရာမာသအယူဘဲ၊ အဲဒီကိုးကွယ် ပူဇော်နေတဲ့သူတွေမှာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာမရပဲ ဆင်းရဲနေကြ တာရယ်၊အခြားသူတွေမှာ ကောင်းစားချမ်းသာနေတာရယ်-ဒီလို ဟာကို ထင်ရှားတွေ့နေရတဲ့အတွက် အဲဒီအယူကိုလဲ ရှုတ်ချဘူယ် ရှိနေဘာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဖန်ဆင်းတဲ့သူက အသက်ရှင်

နေတုန်းတော့ ချမ်းသာအောင် မကယ်ဘူး၊ သေပြီးတဲ့နောက် ကာလကျမှ ကယ်တင်တယ်ဆိုတာလဲ ကျေနပ်ဖွယ်မရှိဘူး။ အဲဒီလို ကျေနပ်ဖွယ်မရှိတာ ရှုတ်ချဘွယ်ရှိနေတာကို ဆင်ခြင်ကြည့်လို့ တွေ့မြင်ရပေမဲ့ မူလကစွဲယူ ဆုံးဖြတ်ထားတဲ့အတိုင်းပင် ကိုယ့်အယူသာမှန်တယ်လို့ မြဲမြံစွာယူပြီးတော့ အခြားအယူရှိတဲ့သူကို မသိမလိမ္မာတဲ့သူဘဲ လူညံ့ဘဲလို့ ရှင်ရှင်ပျပျနဲ့ပင် ရှုတ်ချပြောဆိုနေပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကို (မြင်ကြားရောက်တွေ့၊ ကျင့်အလေ့၊ မှီ၍ရှုတ်ချဘွယ်။ တွေ့မြင်သော်လဲ၊ ဆုံးဖြတ်ထဲ၊ တည်မြဲတည်ကာ ရှင်ပျစွာ။ ကျွမ်းကျင်ကင်းပ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချပြောဆိုသူများကို·လို့) ဆောင်ပုဒ် သုံးခုစီထားတယ်၊ အဲဒီသုံးပုဒ်ကတော့ အချင်းချင်းဆက်စပ်ပြီးယူမှ အနက်အဓိပ္ပါယ်ပေါ်ပါတယ်· အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၀။ မြင်ကြားရောက်တွေ့၊ ကျင့်အလေ့၊ မှီ၍ရှုတ်ချဘွယ်။
တွေ့မြင်သော်လဲ၊ ဆုံးဖြတ်ထဲ၊ တည်မြဲ တည်ကာ
ရှင်ပျစွာ။
ကျွမ်းကျင် ကင်းပ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချ ပြောဆို
သူများကို။

အဲဒီဆောင်ပုဒ်တွေထဲမှာ **မြင်** ဆိုတာက ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ၊ **ကြား** ဆိုတာက သုတမင်္ဂလာ၊' **ရောက်တွေ့** ဆိုတာက မုတမင်္ဂလာ၊ **ကျင့်အလေ့** ဆိုတာက သီလဗ္ဗတအယူဘဲ၊ အဲဒီအယူတွေကိုမှီပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် မကျေနပ်စရာတွေကို တွေ့ရသော်လဲ မူလက

ခွဲယူထားတဲ့အယူ အဆုံးအဖြတ်အတိုင်းသာ တည်မြဲတည်ပြီး တော့ အယူကွဲပြားတဲ့အခြားသူကို ရှင်ပျစ္စာပင် ရှုတ်ချနေတယ် လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသူတွေရဲ့ ပြုကျင့် နေပုံနဲ့ အလွန်ကိုက်ညီတာပါဘဲ။

အဲဒီလို သူတပါးကို ရှုတ်ချနေယင် ကျရောက်နိုင်တဲ့ အပြစ် ကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၁)

၁၁။ ယေနေဝ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟာတိ၊
တေနာတုမာနံ ကုသလောတိ စာဟ။
သယ မတ္တနာ သော ကုသလာဝဒါနော၊
အညံ ဝိမာနေတိ တဒေဝ ပါဝ။

ဝေဝံ သတိ-ဤသို့ ရှုတ်ချပြောဆိုလတ်သော်၊ ယေန-အကြင် အယူဖြင့်၊ ပရံ-အယူကွဲပြားသည့် သူတပါးကို၊ ဗာလောတိ ဒဟာတိ မသိမလိမ္မာသူလူယုတ်လူညံ့ဟူ၍ ရှုတ်ချပြောဆိုထား၏၊ တေနေဝ-ထိုအယူဖြင့်ပင်လျှင်၊ အာတုမာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ကုသ လောတိ စ-တတ်သိကျွမ်းကျင်သူပညာရှိ ဟူ၍လည်း၊ အာဟ- ပြောဆိုချီးမြှောက်၏ တဲ့။ အဲဒီစကားရပ်ကို (အကြင်ကြောင်း အရ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချ ပြောဆို သူများကို။ ထိုအကြောင်းဖြင့် ပင်၊ တတ်ကျွမ်းကျင်၊ ဂုဏ်တင်ပြောဆို မိမိကို-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ အကြွင်ကြောင်းအရ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချ ပြောဆို
သူများကို။
ထိုကြောင်းဖြင့်ပင်၊ တတ်ကျွမ်းကျင်၊ ဂုဏ်တင်ပြောဆို
မိမိကို။

အဲဒီလို သူတပါးကို လူယုတ်လူညံ့၊ မိမိကို ပညာရှိလို့ ပြောဆိုနေတာဟာ အမှတ်(၈) အမေးဂါထာမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ **ကုသလာဝဒါနေ**-အရ မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ပညာရှိလို့ ချီးမြှောက်ရာ ရောက်တယ်။ အဲဒီဂါထာမှာပင် **ပဝါဒိယာသေ**-အရ ကိုယ့်အယူကို စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ အထင်ကြီးပြီး ပြောနေရာလဲ ရောက်တယ် ဆိုတာကို ဒီလိုဖော်ပြပါတယ်။

သော-သူတပါးကို ရှုတ်ချ၍ မိမိကိုယ်ကို အမွန်းတင်သော ထိုသူသည်၊ အတ္တနာ-အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ သယံ-ကိုယ်တိုင် သာလျှင်၊ ကုသလာဝဒါနော-ပညာရှိဟုဆိုလျက်၊ အညံ-အယူကွဲပြား အခြားသူကို၊ ဝိမာနေတိ-ရှုတ်ချနေ၏၊ တဒေဝ-ထိုမိမိ အယူကိုသာလျှင်၊ ပါဝ-စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြောဆိုနေချေသည်တဲ့။ အဲဒါကို(မိမိကိုယ်ကို၊ကျွမ်းကျင်ဆို၊ သူ့ကိုရှုတ်ချ၊ယင်းဝါဒ ဟောပြနေချေသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မိမိကိုယ်ကို၊ ကျွမ်းကျင်ဆို၊ သူ့ကိုရှုတ်ချ၊
ယင်းဝါဒ ဟောပြနေချေသည်။

ဒီကနေ့ဟောဘို့ ရည်ရွယ်ထားတာကတော့ ပြီးသွားပါပြီ။ တနာရီနီးပါးလဲ ကြာသွားပြီ။ မိစ္ဆာအယူဝါဒတွေ ဝေဘန်ဟောကြားသောတရားကို နာကြားရသဖြင့် မိမိတို့မှာ ရှေးကုသိုလ်ကံ ထောက်မ၍ ယခုဘဝ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတရားမှန်ကို နာကြားရပေတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး စိတ်အားတက်ကြွစွာနှင့် အလုပ်တွေ ထုတ်နေကျတရားကို တိုးတက်ပွါးများအားထုတ်သွားကြရုံပါဘဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ပွါးများ အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု　　သာဓု　　သာဓု

(၂) စူဠဗျူဟသုတ်

စတုတ္ထပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

စူဠဗျူဟသုတ်တရားကို ဟောလာတာ ၄-ကြိမ်ရှိပြီ၊ အမှတ် (၁၁)ဂါထာအထိ ပြီးခဲ့ပါပြီ။ ဒီကနေ့ အမှတ်(၁၂)ဂါထာ ကစပြီး ဟောရမယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏အဖြေဂါထာ(၁၂)

၁၂။ အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ သော သမတ္တော၊
မာနေန မတ္တော ပရိပုဏ္ဏမာနီ။
သယမေဝ သာမံ မနသာ'ဘိသိတ္တော၊
ဒိဋ္ဌီ ဟိ သာ တဿ တထာ သမတ္တာ။

သော-မိမိကိုယ်ကို ကျွမ်းကျင်သူဆို၍ သူတပါးကို ရှုတ်ချ လျက် မိမိအယူဝါဒကို ထက်သန်စွာ ဟောပြောနေသော ထိုသူ သည်၊ အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ-အကြောင်း,လက္ခဏာ,ဓမ္မနှ ဟူသော အနှစ်သာရကို ကျော်လွန်သော အယူဖြင့်၊ ဝါ-အနှစ်သာရကင်း

သောအယူဖြင့်၊ သမတ္တော-ပြည့်ဝ စုံလင်သည်ဖြစ်၍၊ မာနေန-မိမိအယူကို စွဲမှီသောမာန်မာနဖြင့်၊မတ္တော-ယစ်မူးတက်ကြွလျက်၊ ပရိပုဏ္ဏမာနီ-တင်းတင်းပြည့်ဝ အလွန်တက်ကြွသော မာန်မာန ရှိနေချေသည်။ သယမေဝ-မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ သာမံ-မိမိကိုယ်ကို၊ မနသာ-စိတ်နေစိတ်ထားဖြင့်၊ အဘိသိတ္တော-တတ်သိ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်ဟု အဘိသိက်သွန်းရာလဲ ရောက်နေချေ၏။ ဟိ-အကြောင်းကား၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ သာ ဒိဋ္ဌိ-အနှစ်မဲ့သော ထိုဒိဋ္ဌိသည်၊ တထာ-ထိုသို့ အလွန်အထင်ကြီးအောင်, ပညာရှိဟု အဘိသိက်သွန်းရာ ရောက်လောက်အောင်၊ သမတ္တာ-တင်းကြပ် များစွာပြည့်ဝလျက်ရှိချေသည်၊ ဝါ-ပြည့်ဝလျက်ရှိသောကြောင့် ပေတည်း တဲ့။

အမှတ်(၁၁)ဂါထာမှာ မိမိကိုယ်ကို ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှိ ဟု ဆိုပြီး အယူကွဲပြား သူတပါးကို ရှုတ်ချတယ်၊ မိမိအယူကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြောဟောနေတယ်လို့ ဆိုခဲ့တယ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူ့မှာ အတိသာရဆိုတဲ့ မိစ္ဆာအယူဖြင့်ပြည့်ဝလျက် ရှိနေတယ်၊ **အတိသာရ** ဆိုတာအနှစ်သာရကို ကျော်လွန်တယ်လို့ အနက်ရှိတယ်၊ အဲဒီပုဒ်အဖွင့်ကို နိဒ္ဒေသမှာ အကြောင်းကို ကျော်လွန်တဲ့အယူ၊ လက္ခဏာကို ကျော်လွန်တဲ့အယူ၊ ဌာနကို ကျော်လွန်တဲ့အယူလို့ ဖွင့်ပြထားတယ်၊ အဲဒီတော့ ဒီနေရာမှာ အနှစ်သာရဆိုတာ အကြောင်းရယ်၊ လက္ခဏာရယ်၊ ဌာနရယ်-ဒီသုံးပါးဘဲလို့ ယူရတယ်၊ အနှစ်သာရ ကျော်လွန်တယ်ဆိုတော့ အနှစ်သာရကင်းမဲ့တယ်လို့ ဆိုတာပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီမိစ္ဆာ

အယူမှာ အကြောင်းယုတ္တိအနှစ်သာရလဲ မရှိဘူး၊ သဘောလက္ခဏာ အနှစ်သာရလဲ မရှိဘူး၊ တည်ရာ မှီရာ ဌာန အနှစ်သာရလဲ မရှိဘူးလို့ ဆိုရာရောက်တယ်။

သတ္တဝါတွေနဲ့ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ဗြဟ္မာက ဖန်ဆင်းတယ်လို့ အချို့က ယူကြကြောင်း သုတ်သီလက္ခန်ပါဠိ(နှာ ၁၇) စသည်မှာ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူပါတယ်။ "ဗြဟ္မာက ဖန်ဆင်းတယ်" ဆိုတဲ့ အဲဒီဝါဒကို စိစစ်ကြည့်ယင်အကြောင်းယုတ္တိကိုလဲ မတွေ့ရဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုယင် ကောင်းအောင်လို့သာ ဖန်ဆင်းရမှာဘဲ၊ အထူးအားဖြင့်မိမိအား ကိုးကွယ်ယုံကြည်နေတဲ့သူတွေကို ကောင်းအောင် ဖန်ဆင်းသင့်တာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ တလောကလုံးကို လျှောက်ကြည့်ယင်ဆင်းရဲတဲ့သူတွေကသာ အတိုင်းမသိ များပြားနေတာကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီ ဝါဒယုံကြည်တဲ့သူတွေထဲမှာလဲ ဆင်းရဲတဲ့သူတွေကအတိုင်းမသိ များနေတာဘဲ၊ အဲဒီဝါဒကို မယုံကြည်တဲ့သူတွေ၊ ဆန့်ကျင်တဲ့သူတွေထဲမှာလဲ ချမ်းသာတဲ့လူတွေက ရှိနေတာဘဲ၊ နောက်ပြီးတော့ အသစ်ဖြစ်အောင်တောင် ဖန်ဆင်းနိုင်ယင် မိမိအား ယုံကြည်ကိုးကွယ်နေတဲ့သူတွေကို မသေခင်အတွင်း ထင်ရှားစွာ ကယ်မစရာကောင်းတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သေပြီးမှ ကယ်တင်တယ်ဆိုတော့ ယုံကြည်စရာအကြောင်းယုတ္တိ မရှိပဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ "ဗြဟ္မာက ဖန်ဆင်းတယ်" ဆိုတဲ့ဝါဒမှာ ယုံကြည်ဘွယ်အကြောင်းယုတ္တိ အနှစ်သာရ ကင်းနေတယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဒိဋ္ဌိ–အယူ အမြင်ဆိုတာ မှန်တဲ့ သဘော လက္ခဏာရှိရမှာဘဲ၊ အဲဒါလဲ မိစ္ဆာအယူတွေကို စိစစ်ကြည့်ယင် မှန်ကန်တဲ့သဘောလက္ခဏာမရှိဘူး၊ သဿတအယူကို စိစစ်ကြည့် ယင်လဲ မှန်ကန်တဲ့သဘော လက္ခဏာ မရှိဘူး၊ ဥစ္ဆေဒအယူကို စိစစ်ကြည့်ယင်လဲ မှန်ကန်တဲ့သဘောလက္ခဏာမရှိဘူး၊ စိစစ်ပြ ရမယ်ဆိုယင်တော့ အင်မတန်ကျယ်ဝန်းသွားပါလိမ့်မယ်၊ ဗြဟ္မ ဇာလသုတ်စသည်မှာ စိစစ်ဝေဘန်ချက်တွေ ရှိနေပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် မိစ္ဆာအယူတွေမှာ ထင်မြင်သည့်အတိုင်း မှန်ကန်တဲ့ သဘော လက္ခဏာမရှိပဲ ကင်းနေပါတယ်။

တည်ရာမှီရာဌာန ဆိုတာကတော့ ယုံကြည်အားကိုးလောက် တဲ့ အကြောင်းပဲ ဖြစ်သင့်ပါတယ်၊ အဲဒါကတော့ အကြောင်း ယုတ္တိဆိုတာနှင့် သဘောတူတဲ့ ဝေါဟာရပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် အကြောင်းယုတ္တိ မရှိယင် တည်ရာမှီရာ ဌာနလဲ မရှိဘူးလို့ ဆိုရ မှာဘဲ။ ဒါကြောင့် အတိသာရဒိဋ္ဌိဆိုတာ ယုံကြည်ဘွယ် အကြောင်းယုတ္တိနှင့် အမြင်မှန်တဲ့သဘောလက္ခဏာ မရှိတဲ့ အယူ မှားပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ ချီးမွမ်းပြီးတော့ သူ တပါးကို ရှုတ်ချလျက် ကိုယ့်အယူကို စိတ်အား ထက်သန်စွာနဲ့ ပြောဟောနေတဲ့သူဟာ အဲဒီအနှစ်မဲ့ အယူဖြင့် တင်းတင်းရင်းရင်း ပြည့်နေသောကြောင့် အဲဒီအယူအစွဲကိုမှီပြီး မာန်မာနလဲ တင်း ကြပ်ပြည့်ဝနေတယ်၊ သူ့ကိုယ်သူ ပညာရှိလို့လဲ စိတ်ကူးဖြင့် အဘိသိက်သွန်းနေရာလဲ ရောက်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (အကြောင်း လက္ခဏာ၊ ကျော်လွန်ကာ၊ ယူတာ အတိသာရတည်း။ ယင်း

အယူပြည့်စုံ၊ မာန်ယစ်တုံ၊ ကုံလုံမာနကြွယ်သူတည်း။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပင်၊ ပညာရှင်၊ ကျွမ်းကျင် ဘိသိက်သွန်းသူတည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ အကြောင်း လက္ခဏာ၊ ကျော်လွန်ကာ၊ ယူတာ
အတိသာရတည်း။
ယင်းအယူ ပြည့်စုံ၊ မာန်ယစ်တုံ၊ ကုံလုံမာန-
ကြွယ်သူတည်း။
ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပင်၊ ပညာရှင်၊ ကျွမ်းကျင်ဘိသိက်
သွန်းသူတည်း။

အဲဒီမိစ္ဆာအယူရှိသူမှာ မာန်မာန အလွန်တက်ကြွပြီး အထင်ကြီးနေတာ မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ပညာရှိဟု အဘိသိက်သွန်းရာရောက်နေတာဟာ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုလျှင် သူ့အယူက အဲဒီလို အထင်ကြီးလောက်အောင် အဘိသိက်သွန်းရာရောက်လောက်အောင် တင်းကြပ်ပြည့်ဝနေသောကြောင့်ပါဘဲ တဲ့။ အဲဒါကို (ဘာ့ကြောင့်ဟူမူ၊ ယင်းအယူ၊ ထိုသူထိုမျှ ပြည့်ဝသောကြောင့်တည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဘာ့ကြောင့်ဟူမူ၊ ယင်းအယူ၊ ထိုသူ ထိုမျှ ပြည့်ဝသော-
ကြောင့်တည်း။

အဖြေဂါထာ (၁၃)

၁၃။ ပရဿ စေ ဟိ ဝစသာ နိဟီနော၊
တုမော သဟာ ဟောတိ နိဟီန ပညော။
အထ စေ သယံ ဝေဒဂူ ဟောတိ ဓီရော၊
န ကောစိ ဗာလော သမဏေသု အတ္ထိ။

ဟိ-မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်၍ သူတပါးအား နှိမ်ချခြင်း၌ အပြစ်ကိုပြရလျှင်၊ ပရဿ-သူတပါး၏၊ ဝစသာ-နှိမ်ချသည့် စကားဖြင့်၊ နိဟီနော-ယုတ်ညံ့သူသည်၊ စေသိယာ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ တုမော-နှိမ်ချပြောဆိုသော ထိုသူသည်၊ သဟ-နှိမ် ချခံရသူနှင့်အတူတကွ၊ နိဟီနပညော-အသိဉာဏ် ယုတ်ညံ့သူ သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏ တဲ့။ အထင်ကြီးသူက နှိမ်ချပြောဆိုသည့် အတိုင်း ခံရသူမှာ ဉာဏ်ပညာနိမ့်ကျသူဖြစ်လျှင် ထိုနှိမ်ချပြော ဆိုသူလဲ ဉာဏ်ပညာနိမ့်ကျသူ တပါတည်း ဖြစ်မှာပဲတဲ့။ ဘာ့ ကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီနှိမ်ချပြောဆိုသူကိုလဲ အခြားသူက နှိမ် ချပြောဆိုမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (သူဆိုတိုင်းပ၊ ယုတ်ညံ့က၊ တကွသူလဲ ယုတ်ညံ့သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၃။ သူဆိုတိုင်းပ၊ ယုတ်ညံ့က၊ တကွသူလဲ ယုတ်ညံ့
သည်။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် ကိုယ့်အယူကို အထင်ကြီးပြီး သူတပါးကို အညံ့စားအနေဖြင့် မပြောသင့်ကြောင်း ပြဆိုတာပါဘဲ၊ နောက်

ပြီးတော့၊အထ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍၊ သယံ-နှိမ်ချပြောဆိုသူကိုယ်တိုင်ကမူ၊ ဝေဒဂူ - ဉာဏ်ပညာဖြင့် ရောက်တတ်သိတတ်သော၊ ဓီရော-ပညာရှိသည်၊ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ သမဏေသု-သမဏအမည်ခံ ဘာသာရေးငြင်းခုံသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ကောစိ ဗာလော-လူယုတ် လူညံ့ တစုံတယောက်မျှ၊ န အတ္ထိ-မရှိတော့လေရာ-တဲ့။ ရှေ့စကားအတိုင်း မဟုတ်ပဲ နှိမ်ချပြောဆိုသူကတော့ ပညာရှိသာဖြစ်တယ် ဆိုယင်တော့ သမဏအမည်ခံ ဘာသာရေး ငြင်းခုံနေကြသူတွေထဲမှ လူယုတ် လူညံ့ တဦးတယောက်မျှမရှိပဲ ပညာရှိတွေချည်းလို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ် တဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့—ဘာသာရေး ငြင်းခုံနေကြတဲ့သူတွေဟာ သူတပါးကို နှိမ်ချပြောဆိုကြတာချည်း ဖြစ်သောကြောင့်ပါဘဲ။ အဲဒါကို (သို့မဟုတ်ပါ၊ ဆိုသူမှာ၊ ပညာဉာဏ်ရှင် ဖြစ်ပါလျှင်။ ငြင်းသူထဲမှ၊ တယောက်မျှ၊ ဗာလ လူညံ့မရှိရာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သို့မဟုတ်ပါ၊ ထိုသူမှာ၊ ပညာဉာဏ်ရှင် ဖြစ်ပါလျှင်။
ငြင်းသူထဲမှ၊ တယောက်မျှ၊ ဗာလ လူညံ့ မရှိရာ။

အပြေဂါထာ (၁၄)

၁၄။ အညံ့ ဓမ္မံ ဝဒတော ယာ’ဘိဝဒန္တိ ဓမ္မံ၊
အပရဒ္ဓါ သုဒ္ဓိ မကေဝလီ တေ။
ဝေမ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော ဝဒန္တိ၊
သန္ဒိဋ္ဌိရာဂေန ဟိ တေ’ဘိရတ္တာ။

ဣတော-ငါတို့၏ ဤအယူဝါဒတရားမှ၊ အညံ ဓမ္မံ-အခြားဘာသာရေးတရားကို၊ ယေ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဘိဝဒန္တိ-အမှန်အမြတ်ထား၍ ဟောကြားကုန်၏၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်သောအကျင့်လမ်းကို၊ ဝါ-စင်ကြယ်သောအကျင့်လမ်းမှ၊ အပရဒ္ဓါ-ချွတ်ချော်တိမ်းပါး လွဲမှားကြသည်ဖြစ်၍၊ အကေဝလီ-မပြည့်စုံပဲ ယုတ်ညံ့ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏-တဲ့။ မိမိတို့၏ အယူဝါဒတရားမှ အခြားအယူဝါဒတရားကို ဟောကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စင်ကြယ်တဲ့လမ်းမှန်မှ ချွတ်ယွင်းလွဲမှားကြတဲ့ လူယုတ် လူညံ့တွေဘဲ တဲ့၊ အဲဒါဟာ ဘာသာရေးငြင်းခုံနေကြတဲ့ တိတ္ထိဆရာတို့၏ ပြောဆိုပုံပါဘဲ။ အဲဒါကို(ဤတရားမှ၊ အပြင်ပ၊ ဓမ္မ ဟောသူတွေ။ စင်ကြယ်မဂ်မှ၊ ချွတ်ယွင်းကြ၊ ပြည့်ဝမစုံချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ ဤတရားမှ၊ အပြင်ပ၊ ဓမ္မ ဟောသူတွေ။
　　စင်ကြယ်မဂ်မှ၊ ချွတ်ယွင်းကြ၊ ပြည့်ဝ မစုံချေ။

ဧဝမ္ပိ-ဤသို့လည်း၊ ပုထုသော တိတ္ထျာ-များစွာသောတိတ္ထိတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏ တဲ့။ ခုတင်က ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း တိတ္ထိတွေက ပြောဆိုနေကြပါတယ်တဲ့၊ တိတ္ထ ဆိုတာက ဆိပ်ကမ်းဘဲ၊ ဒီနေရာမှာတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ဆိပ်ကမ်းအနေဖြင့် တင်စားပြီး တိတ္ထလို့ဆိုတယ်၊ အဲဒီ ဆိပ်ကမ်းသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိအယူရှိသူကို တိတ္ထိယ-တိတ္ထိလို့ ဆိုပါတယ်၊ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိအယူရှိတဲ့ တိတ္ထိတွေက ခုတင်ကပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ပြောဆိုနေကြပါတယ်

တဲ့။ အဲဒါကို (ဤသို့ဟောကြား၊ တိတ္ထိများ၊ စကားလဲ ရှိနေပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ တိတ္ထိတွေက အဲဒီလို ဟောကြားနေကြတယ်၊ အဲဒီလို ဟောကြားတဲ့စကားလဲ ရှိနေပါတယ် တဲ့။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသို့ဟောကြား၊ တိတ္ထိများ၊ စကားလဲ ရှိနေပေ။

တိတ္ထိတွေက ဘာကြောင့် ဒီလိုပြောဆိုနေကြပါသလဲလို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် အဲဒီအကြောင်းကို ဒီလိုပြဆိုထားပါတယ်။

ဟိ-ထိုသို့ပြောဆိုကြခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ တေ-ထိုတိတ္ထိတို့သည်၊ သန္ဒိဋ္ဌိရာဂေန-မိမိ၏အယူ၌ တပ်စွဲသောရာဂဖြင့်၊ အဘိရတ္တာ-လွန်လွန်ကဲကဲ တပ်စွဲနေကြကုန်၏၊ တသ္မာ-ထိုကြောင့်ပေတည်း၊ ဝါ-လွန်လွန်ကဲကဲ တပ်စွဲနေကြသောကြောင့် ထိုသို့ပြောဆိုနေကြပါသတည်း တဲ့။ အဲဒါကို (ကိုယ့်အယူသာ၊ ထင်ကြီးကာ၊ လွန်စွာတပ်မက်သောကြောင့်ပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ ကိုယ့်အယူကိုသာ အထင်ကြီးပြီး အလွန်တပ်မက်စွဲလမ်းနေကြသောကြောင့် အဲဒီလို မပြောသင့်တဲ့စကားကို ပြောဆိုကြတာပါ တဲ့။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ့်အယူသာ၊ ထင်ကြီးကာ၊ လွန်စွာ တပ်မက်သော
ကြောင့်ပေ။

ဒီလို မှားယွင်းသော အယူဝါဒတွေ ဝေဘန်ဟောကြား ထားတဲ့ ဘုရားစကားတော်တွေကို နာကြားရတော့ မိမိတို့မှာ တရားမှန်ကို နာကြားပြီး ကျင့်သုံးနေကြရတာဟာ အင်မတန် ဝမ်းသာ ဝမ်းမြောက်စရာပါဘဲ။

အဲဒီလို ဝမ်းသာ ဝမ်းမြောက်ကြလျက် မိမိတို့ ကျင့်သုံး အားထုတ်နေကျ တရားကို တိုးတက်ပွါးများ အားထုတ်ကြပြီး တော့ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု　　သာဓု　　သာဓု

(၂) ရူဠဗျူဟသုတ်

ပဌမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ရူဠဗျူဟသုတ်ကိုတော်သလင်းလကွယ်နေ့ကစပြီးဟောခဲ့တယ်၊ ဟောခဲ့တဲ့အကြိမ် ၅-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ။ အပိုင်းအားဖြင့်တော့ ၄-ပိုင်း ပြီးခဲ့ပြီ၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ဒီကနေ့တော့ အပြီးအဆုံး ဟောရ မှာဘဲ။ ဂါထာတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အဖြေဂါထာ ချည်းပါဘဲ။

အဖြေဂါထာ (၁၅)

၁၅။ ဣမေ၀ သုဒ္ဓိံ ဣတိ ၀ါဒယန္တိ၊
နာညေသု ဓမ္မေသု ၀ိသုဒ္ဓိ မာဟု၊
ဧ၀မ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော နိ၀ိဋ္ဌာ၊
သကာယနေ တတ္ထ ဒဠှ၀ဒါနာ။

အဘိရတ္တာ - မိမိတို့အယူ၌ အလွန်အကဲ တပ်စွဲကုန်သော၊ (ရှေ့ဂါထာမှ လိုက်စပ်သည်) ပုထုသော တိတ္ထျာ-များစွာကုန်

သော တိတ္ထိတို့သည်၊ ဣတိ-ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဣမေဝ-ဤ မိမိတို့အယူ၌သာလျှင်၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝါဒယန္တိ-ပြော ဆိုကြကုန်၏၊ အညေသု-မိမိတို့၏အယူမှ တပါးကုန်သော၊ ဓမ္မေ- သု-တရားတို့၌၊ ဝိသုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ န အာဟု-မဆိုကြ ကုန်၊ ဝါ-မစင်ကြယ်ခြင်းကို ဆိုကြကုန်၏-တဲ့။ ရှေ့ပိုင်းက ပြဆို ခဲ့သည့်အတိုင်းပင် သူတို့အယူတရား၌သာ စင်ကြယ်တယ်၊ အခြား အယူတရားတို့၌ မစင်ကြယ်ဘူးလို့ ဆိုကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (ဤအယူ၌သာ၊ သန့်ရှင်းတာ၊ အခြားမှာ မသန့် ဆိုကြသည်- လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၅။ ဤအယူ၌သာ၊ သန့်ရှင်းတာ၊ အခြားမှာ မသန့် ဆိုကြသည်။

ဝေမ္ပိ-ဤပုံ ဤနည်းအားဖြင့်လည်း၊ သကာယနေ-မိမိတို့၏ အယူဝါဒအကျင့်လမ်း၌၊ နိဝိဋ္ဌာ-သက်ဝင်လျက်တည်နေကုန်၏။ အဲဒါကို (ဤသို့လဲပဲ၊ ယူအစွဲ၊ ခိုင်မြဲသက်ဝင်နေကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသို့လဲပဲ၊ ယူအစွဲ၊ ခိုင်မြဲသက်ဝင်နေကြသည်။

တေ-ထိုတိတ္ထိတို့သည်! (ထည့်) တတ္ထ-ထို၌မိမိတို့၏ အယူဝါဒ အကျင့်လမ်း၌၊ ဒဠှဝဒါနာ-ခိုင်မြဲသည်ဟု ဆိုကုန်၏။ အဲဒါကို (ထိုသူတို့ဟာ၊ ကိုယ့်လမ်းမှာ၊ ခိုင်စွာရှိ၏ ဆိုကြသည် လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ထိုသူတို့ဟာ၊ ကိုယ့်လမ်းမှာ၊ ခိုင်စွာရှိ၏ ဆိုကြသည်။

အမြေဂါထာ (၁၆)

၁၆။ သကာယနေ၀ ါပိ ဒဠှ၀ဒါနော၊
ကမေတ္ထ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟေယျ။
သယံ၀ သော မေဓဂ မာ၀ဟေယျ။
ပရံ ၀ဒံ ဗာလ မသုဒ္ဓိ ဓမ္မံ။

သကာယနေ ဧ၀-မိမိ၏ အယူ၀ါဒ အကျင့်လမ်း၌သာလျှင်၊ ဒဠှ၀ဒါနောပိ-ခိုင်မြဲသည်ဟုဆိုနိုင်သော်လည်း၊ ဧတ္ထ-အယူ၀ါဒ အသီးအသီးရှိကြသော ဤသူတို့တွင်၊ ကံ ပရံ-အဘယ် အခြားသူကို၊ ဗာလောတိ-မသိမလိမ္မာသူ လူညံ့ဟူ၍၊ ဒဟေယျ-ချထားနိုင် - ရှုတ်ချပြောဆိုနိုင်ရာအံ့နည်း၊ ၀ါ-မပြောမဆိုနိုင်ရာပါ-တဲ့။ အဲဒါကို (ကိုယ့်အယူ၌သာ မြဲမြံစွာ၊ စွဲကာနေ၏ ဆိုသော်လည်း။ ဘယ်သူကိုမျှ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချ ဆိုဘွယ်မရှိပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ မြဲမြံစွာ၊စွဲကာနေ၏ဆိုသော်လည်း။
ဘယ်သူကိုမျှ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချဆိုဘွယ်မရှိပါ။

ပရံ—အယူကွဲပြားသည့် သူတပါးကို၊ အသုဒ္ဓိဓမ္မံ—မစင်ကြယ်သည့် အယူအကျင့်တရားရှိသော၊ ဗာလံ-မသိမလိမ္မာသူ လူယုတ် လူညံ့ဟူ၍၊ ၀ဒံ-၀ဒန္တော ရှုတ်ချပြောဆိုလျှင်၊ ၀ါ၊ ပြောဆိုသော၊ သော ထိုသူသည်၊ သယံ၀-မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်၊ မေဓဂံ-ငြင်းခုံခြင်းကို၊ အာ၀ဟေယျ—ဆောင်လာရာရောက်၏၊ ၀ါ- ဆောင်လာသူဖြစ်ရာ၏-တဲ့။ အခြားအယူရှိသူကလဲ သူ့အယူနှင့်

သူ စွဲမြဲနေသောကြောင့် ထိုအခြားသူကို ဗာလ လူညံ့ဟု မဆိုထိုက်ပေဘူး၊ ထိုသို့ မရှုတ်ချထိုက်သူကို ရှုတ်ချပြောဆိုလျှင် မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိထံသို့ ငြင်းခုံပွဲကို ဆောင်ယူလာရာရောက် တယ်လို့ ဆိုလိုဘာပါဘဲ။ အဲဒါကို(မစင်ကြယ်တရား၊ သူတပါး၊ ဉာဏ်အားမဲ့သူဆို ဆိုပါမူ။ ထိုသို့ဆိုလျှင်း၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ ဆောင် သွင်းလာသူဖြစ်တော့သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မစင်ကြယ်တရား၊ သူတပါး၊ ဉာဏ်အားမဲ့သူ ဆိုပါမူ။
ထိုသို့ဆိုလျှင်း၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ ဆောင်သွင်းလာသူ ဖြစ်
တော့သည်။

ဒီစူဠဗျူဟ တသုတ်လုံးဖြင့် သိစေလိုရင်းမှာ မှုမမှန်ပဲ ဘာသာရေး အယူသန်နေကြသောသူတို့က မိမိတို့အယူသာမှန် ကြောင်း၊ မိမိတို့သာ မြင့်မြတ်ကြောင်း၊ အခြားအယူဘာသာ တရားတို့ မှားကြောင်း၊ ယင်းအခြား အယူရှိသူတို့ ယုတ်ညံ့ ကြောင်း အသီးအသီးယူဆပြောဆိုနေကြသော်လဲ သူတို့ယုံကြည် ယူဆပြောဆိုသည့်အတိုင်း မမှန်ကန်ကြောင်း၊ မိမိကိုယ်ကို ချီး မြှောက်၍ သူတပါးရှုတ်ချခြင်းကိုလဲ မပြုသင့်ကြောင်းများကို သိစေလိုရင်းပါဘဲ။

သို့ပေမဲ့ ဘာသာရေးအယူသည်းသူတွေကတော့ သူတို့အယူသာ မှန်တယ်၊ သူတို့သာမြင့်မြတ်တယ်လို့ အစွဲသန်ပြီးတော့ သူတပါး ကို ရှုတ်ချနေကြတာပါဘဲ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကို

နာယူပြီးကျင့်သုံးနေကြတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေကတော့ အခြားဘာသာဝင်တွေကို မရှုတ်ချကြပါဘူး၊ အခြေအနေအရ တန်းတူထားပြီးတော့လဲ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းကြပါတယ်၊ လောကအခြေအနေကောင်းယင် အထက်တန်းစားထားပြီးတော့တောင် ဆက်ဆံကြတာလဲရှိပါတယ်။ အခြားဘာသာဝင်အချို့ကတော့ ဘာသာအယူ ကွဲပြားတဲ့သူတွေကို အယုတ်အညံ့အနေဖြင့်သာ ဆက်ဆံကြတယ်၊ အတူတကွ စားသောက်ခြင်းကိုလဲ မပြုနိုင်ဘူး၊ အခြားသူတွေက ချက်ပြုတ်ပြုပြင်ပေးတာကိုလဲ မစားနိုင်ကြဘူး၊ ဘာသာရေး ကွဲပြားသူအနည်းငယ်ကိုဆိုယင် သူတို့ဘာသာရေးတူ လူများစုက ဘိနှိပ်တတ်ကြတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် လူများစုကတော့ အခြား ဘာသာဝင်လူနည်းစုကို မဘိမနှိပ်သည့်အပြင် တတ်နိုင်သမျှ ချီးမြှောက်အားပေး ကူညီလေ့တောင်ရှိကြပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်နှင့်အညီ မေတ္တာ ကရုဏာဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြတာပါဘဲ။ ဘာသာအယူ မှုမမှန်တဲ့သူတွေကတော့ မိမိတို့၏ အယူအဆုံးအဖြတ်မှာတည်ပြီးတော့ ကိုယ့်အယူကိုသာ အမှန်းတင်ကာ နှိုင်းချိန်ခြင်းကိုလဲပြုပြီးတော့ အခြားဘာသာဝင်တွေကို အနိုင်ရအောင်ငြင်းခုံပြောဟောကြတယ်၊ အတင်းအဓမ္မဘိနှိပ်ပြီးတော့လဲ မိမိတို့၏ ဘာသာအယူထဲကို သွတ်သွင်းလေ့ရှိကြတယ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း တထောင်လောက်ဆီကဆိုယင် အချို့ဘာသာဝင်အာဏာရှင်တွေက လက်နက်များဖြင့် ခြိမ်းခြောက်နှိပ်စက်ပြီးတော့တောင် သူတို့ဘာသာအယူထဲကို သွတ်သွင်းကြကြောင်း သမိုင်းအရဖြင့် ထင်ရှားသိရတယ်။အဲဒီလိုအငြင်းအခုံအထိ ရောက်

သွားတတ်ပုံကိုလဲ ယခုရွတ်ပြမည့် ဂါထာတဝက်ဖြင့် နောက်ဆုံး ပြတော်မူပါတယ်။

အပြေဂါထာ (၁၇) ရှေ့ပိုင်း

၁၇ (က)။ ဝိနိဿယေ ဌတွာ သယံ ပမာယ၊
ဥဒ္ဓံ သ လောကသ္မိံ ဝိဝါဒ မေတိ။

သ သော-ငြင်းခုံခြင်းကို ဆောင်လာရာရောက်သည်ဟု ဆို အပ်သော ထိုအယူသည်းသူသည်၊ ဝိနိဿယေ-မိစ္ဆာအယူ အဆုံး အဖြတ်၌၊ ဌတွာ-စွဲမြဲစွာတည်ပြီး၍၊ သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဝါ-မိမိကိုယ်တိုင် ဥာဏ်ဖြင့်၊ ပမာယ-မိစ္ဆာအယူကို ဟောကြားသူ နှင့် ယင်းအယူဝါဒကို နှိုင်းချိန်ပြီးလျှင်၊ ဥဒ္ဓံ-ထိုမှအထက်ဖြစ် သော နောက်ကာလ၌၊ လောကသ္မိံ-လောက၌၊ ဝိဝါဒံ-ငြင်းခုံ ခြင်းသို့၊ ဧတိ-ရောက်လေတော့သည် တဲ့။ ဒီစကားဟာ မိစ္ဆာ အယူရှိသူတို့၏ မသင့်လျော်သော ပြုမူပုံတို့ကို ဖော်ပြသော စကားရပ်များထဲတွင် နောက်ဆုံးစကား ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို (အယူမှားဖြင့်သာ၊ ဆုံးဖြတ်ရာ၊ တည်ကာကိုယ်တိုင်၊ နှိုင်းချိန် သည်။ ထို့ထက်လွန်ကာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းရာသို့လဲ ရောက်တော့ သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၇ (က)။ အယူမှားဖြင့်သာ၊ ဆုံးဖြတ်ရာ၊ တည်ကာ
ကိုယ်တိုင်နှိုင်းချိန်သည်။
ထို့ထက်လွန်ကာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းရာသို့လဲ
ရောက်တော့သည်။

ပြဆိုခဲ့ပြီး စကားရပ်တို့ဖြင့် မိစ္ဆာအယူ အစွဲရှိသူတွေ၏ မသင့်မလျော်သော ကြံစည်ပြုမူပြောဆိုပုံများနှင့် မိစ္ဆာအယူကြောင့် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ပုံများကို ဖော်ပြခဲ့တာပါဘဲ၊ အဲဒီလိုပြခြင်းဖြင့် အဲဒီမိစ္ဆာအယူများကို စွန့်ပယ်သင့်ကြောင်း သဘောပေါက်နားလည်စေတာပါဘဲ၊ အဲဒီလို သဘောပေါက်နားလည်ကြတဲ့ နတ်တွေပြဟ္မာတွေအား အဲဒီမိစ္ဆာအယူအစွဲတွေကို စွန့်ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်သုံးဘို့ နောက်ဆုံးပိတ်အနေအားဖြင့် ဒီလိုညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

နောက်ဆုံးညွှန်ကြားတော်မူပုံ ဂါထာ (၁၇-ခ)

၁၇ (ခ)။ ဟိတွာန သဗ္ဗာနိ ဝိနိစ္ဆယာနိ၊
န မေဓဂံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ။

သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝိနိစ္ဆယာနိ- မိစ္ဆာအယူအဆုံးအဖြတ်တို့ကို၊ ဟိတွာန-စွန့်ပယ်ပြီး၍ တည်သော၊ ဝါ-စွန့်ပယ်ပြီးသော၊ ဇန္တု-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောကေ-နတ်လူပြဟ္မာ သတ္တဝါများဟူသော လောကထဲ၌၊ မေဓဂံ-ငြင်းခုံခြင်းကို၊ နကုဗ္ဗတိ-မပြုတော့သည်သာတည်း တဲ့။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အယူမှားအဆုံးအဖြတ်ဟူသမျှကို စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နတ်လူပြဟ္မာ သတ္တဝါများထဲမှာ ငြင်းခုံခြင်းမရှိတော့ပဲ အမြဲငြိမ်းအေးချမ်းသာသွားပါတယ် တဲ့။ အဲဒါ

ကို (အယူမှားဆုံးဖြတ်၊ အရပ်ရပ်၊ ပယ်လတ်အားလုံးကင်းစေ လျှင်။ သို့ဖြစ်သူဟာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းတာမရှိ ကင်းသန့်စင်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၇ (ခ)။ အယူမှားဆုံးဖြတ်၊ အရပ်ရပ်၊ ပယ်လတ်အား
လုံး ကင်းစေလျှင်။
သို့ဖြစ်သူဟာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းတာမရှိ ကင်း
သန့်စင်။

အယူမှားကင်းအောင် ကျင့်သင့်ကြောင်း

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ပယ်တာဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ပဲ၊ ဒီတော့သောတာပန်ဖြစ်ကတည်းက အယူမှားကင်းစင်သွားပြီလို့ သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့်အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်အယူမှားကင်းစင်အောင်ဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်အောင် ကျင့်ရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီသောတာပတ္တိမဂ်ရောက်အောင် ဘယ်လိုကျင့်ရမလဲဆိုတော့ ဒီစူဠဗျူဟသုတ်မှာတော့ အဲဒီ ကျင့်ပုံကျင့်နည်းကို တိုက်ရိုက် ဖော်ပြချက်မပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရှေ့ပိုင်းကဟောခဲ့တဲ့ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်မှာတော့ အဲဒီကျင့်ပုံကျင့်နည်းကို ပြဆိုထားချက်တွေ ရှိခဲ့ပါတယ်၊ အထူးအားဖြင့်တော့ ပုရာဘေဒသုတ် အမှတ်(၈) ဂါထာ၌ "ဥပေက္ခကော သဒါ သတော" ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ဖြင့် "အခါခပ်သိမ်း မပြတ်မစဲအမှတ်ရလျက် ကျင့်ရမယ်"လို့ ပြ ထားတယ်၊ အဲဒီစကားရပ်အရဖြင့် ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှား

ပေါ်လာသမျှကို အမှတ်ရပြီး သိခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွါးပြီး မဂ်ဖိုလ်တရားထူးတွေကို ရသွားကြတယ် လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါထက်သာပြီး ပြည့်စုံတာကတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ မာလုကျပုတ္တသုတ်စသည်တို့မှာ ပြထား တဲ့အတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါး၌ ထင်ရှားပေါ်လာသမျှရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်ဖြင့် အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို ရလျက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့အယူမှားအဆုံးအဖြတ်ဟူသမျှကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီကျင့်စဉ်ကို တိုတိုနဲ့မှတ်ရအောင် ဘုန်းကြီး က ဒီလိုဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။

ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်

ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြဲ ဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္တ သိရ ဒိဋ္ဌိစင်တဲ့-။

မြင်မှု ကြားမှု နံ့သိမှု စားသိမှု ထိသိမှု ကြံသိမှုတွေပေါ် လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း မြင်တယ်ကြားတယ်စသည်ဖြင့် မပြတ် ရှုမှတ်နေရမယ်၊ အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နေလျှင် မျက်စိနဲ့အဆင်းက တခြား မြင်သိတာက တခြား မှတ်သိတာက တခြား စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိလာမယ်၊ အဲဒီလိုသိရာမှာ မျက်စိနဲ့အဆင်းက အာရုံ မပြုတတ်တဲ့ရုပ်-မြင်သိတာ မှတ်သိတာက အာရုံပြုတတ်တဲ့နာမ် စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ပိုင်းခြားပြီးသိတယ်။ အထူးအားဖြင့်

လက် ခြေ စသည်လှုပ်တာကို လှုပ်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရာမှာ လှုပ်တာက ရုပ်+မှတ်သိတာက နာမ် စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့် နာမ်ကို ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။

အဲဒီကနောက် ကွေးချင်တယ် ကွေးတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရာမှာ ကွေးချင်လို့ ကွေးတာဘဲ၊ ကွေးချင်တာက အကြောင်း+ကွေးတာက အကျိုးစသည်ဖြင့်လဲ ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်၊မြင်တယ်လို့မှတ်ရာမှာလဲ မျက်စိနဲ့အဆင်းရှိလို့မြင်တယ်၊ မျက်စိနဲ့အဆင်းက အကြောင်း+မြင်သိတာကအကျိုး စသည်ဖြင့်လဲ ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။သိပုံတွေကတော့ အလွန်များပြားကျယ်ဝန်းပါတယ်၊ဒါလောက်ဆိုလျှင် ရိပ်မိလောက်ပါပြီ။ အဲဒီလိုသိပုံကို ရည်ပြီးတော့ (ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ် နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုး သိမြင်-လို့) ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာပါဘဲ။

အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နေလျှင် ကြားတာလဲ ကြားပြီး ချုပ်ခြင်းပျောက်သွားတယ်၊ ထိသိတာလဲ ထိသိပြီး ချုပ်ခြင်းပျောက်သွားတယ်၊ ကြံသိတာလဲ ကြံသိပြီး ချုပ်ခြင်းပျောက်သွားတယ်၊ နောက်ကျတော့ မြင်တာလဲမြင်ပြီး ချုပ်ခြင်းပျောက်သွားတယ်ဆိုတာကို ရှုမှတ်နေယင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်တိုင်းသိတိုင်း လျှပ်ရောင်များလိုပင် ချုပ်ခြင်းပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရတဲ့အတွက် မမြဲတာချည်းဘဲ၊ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နဲ့ ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ သူ့သဘောအတိုင်းသူ့ဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တသဘောတရားချည်းဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိသိသွားတယ်၊ အဲဒီလို သိသိသွား

တာဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်တွေဘဲ၊ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်သွားတယ်၊ အဲဒီအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသမျှကင်း စင်သွားတယ်။ အဲဒီလို အရိယမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်ပြီး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကင်းစင်ပုံကို ရည်ပြီးတော့—

ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြဲ ဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွှင်၊
အနတ္တ သိရ ဒိဋ္ဌိ စင်-လို့

ဆောင်ပုဒ်စီထားတာဘဲ။ အဲဒီလိုကျင့်လို့ သောတာပန်ဖြစ်ယင် ဒိဋ္ဌိ ကင်းစင်တော့တာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ လောဘ မာန အစရှိ သော ကိလေသာအချို့က ရှိနေသေးတဲ့အတွက် ပြောဆိုပြုလုပ် ရာတွေမှာ သန့်ရှင်းသင့်သလောက် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်လှမယ် မဟုတ်သေးဘူး၊ အစင်ကြယ်ဆုံးကတော့ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှ အထူးစင်ကြယ်တယ်။ ဒါ ကြောင့် သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာမှာ-အရဟတ္တနိကူဋေန-အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို အထွတ်တပ်သဖြင့်၊ ဒေသနံ-စူဠဗျူဟသုတ် ဒေသနာ တော်ကို၊ နိဋ္ဌာပေသိ-နိဂုမ်းကမ္ပတ် အပြီးအဆုံးသတ်တော်မူပါ သတည်း-လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၇ (ခ) အမှတ် ဖြင့် ပြထားတဲ့ အဆုံးသတ် ဂါထာဝက်စာပိုဒ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိကို ပယ် နိုင်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်မျှသာမဟုတ်ပဲ စွမ်းနိုင်ပါက အရဟတ္တ

မဂ်ဖိုလ်အထိ ကျင့်သုံးအားထုတ်ပြီး ဒိဋ္ဌိစသော ကိလေသာတွေ ကိုပယ်ရန် ညွှန်ကြားတော်မူတယ်လို့ မှတ်ကြရမယ်။

ရဟန္တာက မငြင်းခုံဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ

အယူမှား ကင်းစင်ပြီး အသိအမြင်မှန်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့သူဟာ ငြင်းခုံခြင်းမရှိဘူးဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲဆိုလျှင်၊ အမြင်မှန်ရနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အမြင်မှားအသိမှားနေတဲ့သူကို သင့်လျော်တဲ့ အခါမှာ အမြင်မှန်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြတာကတော့ ရှိတာပါ ဘဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင်၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တာဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရား တွေကို အများသတ္တဝါတွေက နိစ္စ သုခ အတ္တလို့ အထင်မှား အမြင်မှားနေကြတယ်၊ အဲဒီအထင်မှား အမြင်မှားနေတဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ အမြင်မှန်ရစေရန် မြတ်စွာဘုရားက(သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ) ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတွေဟာ အနိစ္စ မမြဲတဲ့တရား တွေချည်းဘဲ၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲတရားတွေချည်းဘဲ၊ အနတ္တ-အတ္တ မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားတွေချည်းဘဲလို့ ဟောတော်မူပါတယ်၊ အဲဒါဟာ အမြင်မှန် ရပါစေဆိုတဲ့ မေတ္တာ ကရုဏာ စေတနာ ဖြင့် ဟောကြားတော်မူတာဘဲ၊ အနိုင်ရအောင် ငြင်းတာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါလိုပါဘဲ၊ အမြင်မှန်ရထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အမြင် မှားနေတဲ့သူအား အမှန်ကိုဖော်ပြပြောဆိုတာဟာ ငြင်းတာ မဟုတ်ပါဘူး၊မေတ္တာ ကရုဏာဖြင့် အမှန်ကို ပြောပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို အမှန်ကိုပြောပြတဲ့ ဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မည်သူနှင့်မျှ ငြင်းသည်မမည်ကြောင်းကို ခန္ဓဝဂ္ဂသံ ယုတ်ပါဠိ (နှာ ၁၁၃) ပုပ္ဖသုတ်မှာ ဒီလိုဟောထားပါတယ်။

အမှန်ပြောသူမှာ ငြင်းရာမရောက်ကြောင်း

နာဟံ ဘိက္ခဝေ လောကေန ဝိဝဒါမိ၊ လောကောဝ
မယာ ဝိဝဒတိ၊ န ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဝါဒီ ကေနစိ
လောကသ္မိံ ဝိဝဒတိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အဟံ-ငါသည်၊ လောကေန-သတ္တဝါ အပေါင်းဟူသော လောကနှင့်၊ န ဝိဝဒါမိ-မငြင်းခုံပါ၊ လောကောဝ-သစ္စကပရိဗိုဇ်စသော လောကသည်သာလျှင်၊ မယာ-ငါနှင့်၊ ဝိဝဒတိ-ခနွာငါးပါးဟာ အတ္တပါစသည်ဖြင့် ငြင်းခုံ၏။ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဓမ္မဝါဒီ-အမှန်ကိုသိပြီး၍ အမှန်ကို ပြောဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောကသ္မိံ-သတ္တဝါအပေါင်း ဟူသော လောက၌၊ ကေနစိ-တစုံတယောက်နှင့်မျှ၊ န ဝိဝဒတိ-မငြင်းခုံပေ၊ ဝါ-အမှန်ကိုပြောပြနေခြင်းသာဖြစ်၍ ငြင်းခုံသည် မမည်ပေ တဲ့။

အဲဒီဘုရားစကားတော်နှင့်အညီ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကင်းစင်နေသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ အထင်မှား အမြင်မှားနေသော သူတို့အား အမှန်တရားကို ဟောပြောရတာပါဘဲ၊ ကံ ကံ၏အကျိုးမရှိဘူး လို့ အထင်မှား အမြင်မှားနေသူအား ကံ ကံ၏အကျိုးရှိကြောင်း တတ်နိုင်သမျှ ရှင်းလင်းပြောကြားရတာဘဲ၊ သေပြီးယင် ဘာမျှ မရှိတော့ဘူး၊ အလိုလိုပင် ဘဝပြတ်စဲသွားတယ်လို့ အထင်မှား အမြင်မှား အယူမှားနေသူအား တဏှာမကင်းသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မှာ သေပြီးလျှင် သူ့ကံအားလျော်စွာ ရုပ်နာမ်အသစ် ဘဝ

အသစ်ဖြစ်လျက် ရှိနေသေးကြောင်း တတ်နိုင်သမျှ ရှင်းလင်းပြောကြားရတာဘဲ၊ သီလကျင့်ဘို့ မလိုဘူး၊ သမာဓိ ပညာဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး-စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဟောနေသူအား သီလ သမာဓိ ပညာဆိုတာ ဗုဒ္ဓသာသနာအစစ်ဖြစ်ကြောင်း သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်ကို ပိတ်ပင်လျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် တတ်နိုင်သမျှ ရှင်းလင်းပြောကြားရတာဘဲ၊ အဲဒီလို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော အယူအမြင်မျိုးသို့ ရောက်မသွားရအောင်လဲ ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးအနေဖြင့် အမှန်တရားကို ပြောကြားရတာဘဲ။ အဲဒီလို အမှန်တရားတွေကို ပြောဟောတဲ့အတွက် ငြင်းခုံရာမရောက်ပါဘူး၊ နာယူသောသူတို့အား အမှန်သိပြီးအမှန်ကိုကျင့်နိုင်ကြပါစေဆိုတဲ့ မေတ္တာ ကရုဏာ ပညာရှေ့သွားရှိတဲ့ စေတနာဖြင့် ချီးမြှင့်ပြောကြားခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိစ္ဆာအယူအဆုံးအဖြတ် ကင်းပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပြောသင့်ပြောထိုက်သည့်အမှန်ကိုသာ ပြောမည်ဖြစ်သောကြောင့် ငြင်းခုံခြင်းသို့ မရောက်တော့ဘူးလို့ ဟောတော်မူတာပါဘဲ။

ဂူဠဗျူဟသုတ် တရားတော်နှင့် စပ်ပြီး ပြောသင့် ပြောထိုက်တာကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ဒီသုတ်မှာ အမှတ် (၁၇-က) အထိစကားရပ်တို့ဖြင့် မိစ္ဆာအယူနှင့်စပ်ပြီး မသင့်လျော်တာတွေကို အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ဖော်ပြဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ဟောပြောချက်များအရ မိစ္ဆာအယူ၏ အပြစ်ကိုမြင်ပြီး

အဲဒီလိုမိစ္ဆာအယူမျိုး မိမိသန္တာန်မှာ ဘယ်အခါမျှ မဖြစ်ရအောင် ကျင့်သုံးဘို့ လိုပါတယ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကင်းပြီးဖြစ်တဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်ကတော့ ဒီသုတ်တရားကို ကြားနာပြီး ဝမ်းမြောက်ဖို့ပါဘဲ၊ အဲဒီ မိစ္ဆာအယူဆိုတာက ယခု မိမိမှာ မရှိသော်လဲ အရိယမဂ် မရောက်သေးယင် နောက်ဘဝများမှာ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သေးတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် အမှတ်(၁၇-ခ) နိဂုမ်းချုပ်သြဝါဒစကားတော်အရ မိစ္ဆာအယူ ဟူသမျှကို အရိယမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်ကြဖို့ လိုပါတယ်။ ပဌမမဂ်ဖြင့် ပယ်ပြီးဖြစ်ငြားသော်လဲ သာ၍စင်ကြယ်စေနိုင်သော အထက်မဂ်ဖိုလ်များကို ရအောင်လဲ အားထုတ်ကြဘို့ လိုပါတယ်။

အဲဒီလို အားထုတ်ကြသဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ထက်သန်တိုးတက်လျက် မိမိဘို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၂) စူဠဗျူဟသုတ် တရားတော် ဤတွင်ပြီး၏။

(၃) မဟာဗျူဟသုတ်

ပဉ္စမပိုင်း

၁၃၃၉-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၈) ရက်နေ့ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၈) ရက်နေ့ ဖြစ်တယ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့က စူဠဗျူဟသုတ်တရားကို အပြီးသတ် ဟောခဲ့တယ်၊ ဒီကနေ့ မဟာဗျူဟသုတ် တရားကို စပြီးဟောရမယ်၊ စူဠဗျူဟသုတ်ကို ဝိတက် စရိုက်ရှိသူတို့အတွက် ဟောတော်မူတယ်၊ ဒီမဟာဗျူဟသုတ်ကိုတော့ မောဟစရိုက် ရှိသူတို့အတွက် ဟောတော်မူတယ်၊ ဒီသုတ်မှာဂါထာ ၂၀-ရှိပြီး စူဠဗျူဟသုတ်ထက် ကျယ်သောကြောင့် မဟာဗျူဟ သုတ်လို့ အမည်ပေးထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အလိုတော်နှင့် အညီ နိမ္မိတဘုရားက ဒီလို မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ(၁)

၁။ ယေ ကေစိ မေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ၊
ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ ဝိဝါဒယန္တိ။
သဗ္ဗေဝ တေ နိန္ဒ'မန္ဝာနယန္တိ၊
အထော ပသံသမ္ပိ လဘန္တိ တတ္ထ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၊ ယေ ကေစိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသောအိမ်၌နေကုန်သော၊ဝါ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူသည်းနေကုန်သော၊ဣမေ-ဤတိတ္ထိပရိဗိုဇ်တို့သည်၊ ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ-ဤအယူသာမှန်သည်ဟူ၍၊ ဝိဝါဒယန္တိ-ငြင်းခုံ နေကြကုန်၏၊ (ဝိဝါဒယန္တိ အရာ၌ ပဝါဒယန္တိ-ဟူ၍ငှင်း၊ စ ဝါဒယန္တိ-ဟူ၍ငှင်း ဤသို့လဲ ရှိ၏။) သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုငြင်းခုံနေကြသော သူတို့သည်။ နိန္ဒံ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို၊ အန္ဒာနယန္တိ-အဖန်ဖန် ဆောင်ယူကုန်သလော၊ ဝါ-ရရှိကြပါကုန်သလော၊ အထော-ထိုသို့မဟုတ်မူ၍၊ တတ္ထ- ထိုငြင်းခုံခြင်းကြောင့်၊ ပသံသမ္ပိ-ချီး မွမ်း ခြင်း ကိုလည်း၊ လဘန္တိ၊ ရကြပါကုန်သေးသလော တဲ့။

အဲဒီဂါထာမှာ ပဌမ ၂-ပါဒအရ (အယူသည်းကြ၊ လူတွေက၊ ဒါမှ မှန်သည် ငြင်းကြသည် လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ် နောက် ၂-ပါဒအရ (ကဲ့ရဲ့ခြင်းသာ၊ သူတို့မှာ၊ ရကာနေကြပါသလော။ သို့မဟုတ်ပဲ၊ ချီးမွမ်းလဲ၊ မလွဲ ရကြသေးသလော-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ အယူသည်းကြ၊ လူတွေက၊ ဒါမှ မှန်သည် ငြင်းကြသည်။
ကဲ့ရဲ့ခြင်းသာ၊ သူတို့မှာ၊ ရကာနေကြပါသလော။
သို့မဟုတ်ပဲ၊ ချီးမွမ်းလဲ၊မလွဲ ရကြသေးသလော။

ဆိုလိုရင်းအတိုချုပ်ကတော့ ဘာသာရေးအယူသည်းနေကြတဲ့ သူတွေဟာ ကိုယ့်အယူဝါဒ ကိုယ့်ဘာသာတရားသာ မှန်တယ်၊

အခြားဘာသာ အယူဝါဒကို မှားတယ်လို့ ဆိုပြီး ငြင်းခုံနေကြတယ်၊ အဲဒီလို ငြင်းခုံနေကြတဲ့သူတွေဟာ သူများ၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုသာ ရနေကြပါသလား၊ သူများ၏ ချီးမွမ်းခြင်းကိုလဲ ရကြပါသေးသလား-လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၂)

၂။ အပ္ပံ ဟိ ဧတံ န အလံ သမာယ၊
ဒုဝေ ဝိဝါဒဿ ဖလာနိ ဗြူမိ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိဝါဒယေထ၊
ခေမာ ဘိပဿံ အဝိဝါဒဘူမိံ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွါး မြတ်ဘုရား၊ဧတံ-ဤအချီးမွမ်းခံရခြင်းသည်၊ အပ္ပံဟိ- အနည်းငယ်မျှသာလျှင်တည်း၊ သမာယ- ရာဂစသော ကိလေသာငြိမ်းရန်၊ န အလံ-မစွမ်းနိုင်သည်သာလျှင်တည်း တဲ့။ ဘာသာရေးအယူဝါဒငြင်းခုံခြင်းကြောင့်ကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ချီးမွမ်းတာကိုလဲ ရပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီချီးမွမ်းခြင်းခံရတာက မများလှပါဘူး၊ အနည်းငယ်မျှပါဘဲ၊ အဲဒီချီးမွမ်းခံရတဲ့အကျိုးက ရာဂ ဒေါသစသော ကိလေသာတွေ ငြိမ်းဖို့ရာလဲ မဖြစ်ပါဘူး တဲ့။ အဲဒါကို (ချီးမွမ်းခံရ၊ မများလှ၊ ရာဂငြိမ်းရန် မစွမ်းပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ ချီးမွမ်းခံရ၊ မများလှ၊ ရာဂငြိမ်းရန် မစွမ်းပါ။

အဲဒီမှာ ရာဂငြိမ်းရန်-လို့ ဆိုတာကတော့ ပဓာနနည်း,ဥပလက္ခဏာနည်းအရ ဆိုထားတာဘဲ၊ ဆိုလိုရင်းကတော့ ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကောဓ ဥပနာဟစသော အကုသိုလ် ကိလေသာဟူသမျှ ငြိမ်းရန်မစွမ်းနိုင်ပါဘူး-လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ၊ နောက်တပိုဒ်ကတော့—

ဝိဝါဒသာ-ငြင်းခုံခြင်း၏၊ ဖလာနိ ဒုဝေ-အကျိုးတို့သည် နှစ်ပါးတို့ဟူ၍၊ ဝါ-နှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို၊ ဗြူမိ-ငါဘုရားက ဟောပါသည် တဲ့။ ငြင်းခုံကြတဲ့သူတွေမှာ အရှုံးနှင့် အနိုင် အကျိုးတပါးပါးကိုလဲ ရတယ်၊ ကဲ့ရဲ့တာနဲ့ ချီးမွမ်းတာ တပါးပါးကိုလဲ ရတယ်၊ ဒါကတော့ တချို့က ကဲ့ရဲ့ကြလိမ့်မယ်၊ တချို့ကတော့ ချီးမွမ်းကြလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် ၂-ပါးလုံးကိုလဲ ရပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ ကြည်ညိုတဲ့သူတို့ထံမှ လာဘ်ရနိုင်တယ်၊ မကြည်ညိုတဲ့သူတို့ထံမှ ရသင့်တာမရပဲ ရှိတတ်တယ်၊ အဲဒီလာဘ အလာဘ ၂-မျိုးကိုလဲ ရတတ်တယ်၊ နောက်ပြီးတော့ မိမိပြောဆိုဘာကို ကြိုက်တဲ့သူတွေက မိမိ၏အခြွေအရံ ဖြစ်တတ်တယ်၊ မကြိုက်တဲ့သူတွေက မိမိဘက်မှ ထွက်ခွါသွားတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ယသနဲ့ အယသ ဒီ၂-မျိုးကိုလဲ ရတတ်တယ်၊ ထို့အတူပင် ချမ်းသာနဲ့ဆင်းရဲ၊ ဝမ်းသာတာနဲ့ နှလုံးမသာတာ၊ အလိုရှိအပ်တဲ့ ဣဋ္ဌနဲ့ အလိုမရှိအပ်တဲ့ အနိဋ္ဌဆိုတာတွေ ၂-မျိုး ၂-မျိုးကိုလဲ ရတတ်ဘာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီအပိုဒ်အရ (ငြင်းခုံမှုမှာ၊ ကျိုးနှစ်ဖြာ၊ ရတာငါဟောသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ငြင်းခုံမှုမှာ၊ ကျိုးနှစ်ဖြာ၊ ရတာငါဟောသည်။

ဘာသာရေး အငြင်းအခုံမှာသာမဟုတ်ဘူး၊ တခြားငြင်းခုံမှုတွေမှာလဲ အကောင်းနဲ့အဆိုး ၂-မျိုး ၂-မျိုးသော အကျိုးတွေကို ရတတ်တာချည်းဘဲ၊ အဲဒီ ၂-မျိုး ၂-မျိုးထဲမှာ အဆိုးကတော့ အပြစ်ရှိကြောင်း ထင်ရှားနေပါပြီ၊ အကောင်းကလဲ ရာဂစသော ကိလေသာငြိမ်းရန်အတွက် မစွမ်းနိုင်သည့်ပြင် ရာဂစသည် ဖြစ်ပွါးဘို့ရာသာ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့အကျိုးမှာလဲ အပြစ်ရှိတယ်လို့ သိစေလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်—

တေနှိ-ဤငြင်းခုံမှု၏ အကျိုးဖြစ်သော အပြစ်ကိုလည်း၊ ဒိသွာ-သ်မြင်ပြီး၍၊ အဝိဝါဒဘူမိံ·ငြင်းခုံမှုကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို၊ ခေမံ-ဘေးငြိမ်းရာဟူ၍၊ အဘိပဿံ-အမြတ်ထားကာ ရှုစားမြော်လင့်သည်ဖြစ်၍၊ န ဝိဝါဒယေထ·မငြင်းခုံပဲ ရှိရာတော့သတည်း·လို့ သွန်ကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို (ယင်းအကျိုး-ပြစ်ပါ၊ ငြင်းငြိမ်းရာ၊ ရှုကာငြင်းမှုပယ်သင့်သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ယင်းအကျိုး-ပြစ်ပါ၊ ငြင်းငြိမ်းရာ၊ ရှုကာငြင်းမှု ပယ်သင့်
    သည်။

အဲဒီ ငြင်းခုံမှု၏ အကျိုးဖြစ်တဲ့ အပြစ်ကိုရော ငြင်းခုံမှုကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရော ရှုမြင်ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ငြင်းခုံမှုကို ပယ်ရမယ်၊ ·မငြင်းခုံပဲ နေရမယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။

အခြေပြုဂါထာ (၃)

၃။ ယာ ကာစိမာ သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ၊
သဗ္ဗာဝ ဧတာ န ဥပေတိ ဝိဒ္ဒါ။
အနူပယော သော ဥပယံ ကိမေယျ၊
ဒိဋ္ဌေ သုတေ ခန္တိ မကုဗ္ဗမာနော။

ယာ ကာစိ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဣမာ သမ္မုတိယော-သမုတ်ဟောဆိုထားသော ဤအယူဝါဒတို့သည်၊ ပုထုဇ္ဇာ-ဘာသာရေးဆရာအများကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ သဗ္ဗာဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာ-ဤဘာသာရေးအယူဝါဒတို့ကို၊ ဝိဒ္ဒါ-ဘုရားတပည့်ပညာရှိသည်၊ န ဥပေတိ-မချဉ်းကပ်ပေ တဲ့။ အဲဒါကို (တိတ္ထိအများ၊ သမုတ်ထား၊ များပြားအယူတွေ။ ပညာရှိဟာ၊ ယင်းတို့မှာ၊ စွဲကာမယူပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ တိတ္ထိအများ၊ သမုတ်ထား များပြားအယူတွေ။
ပညာရှိဟာ၊ ယင်းတို့မှာ၊ စွဲကာမယူပေ။

ဒီမှာ ဝိဒ္ဒါ-အရ ပညာရှိဆိုတာ ဘုရားတပည့် ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာပညာရှိကို ယူနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်နှစ်ပိုဒ်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ရဟန္တာပညာရှိသာ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ အဲဒီနှစ်ပိုဒ်၏ အနက်ကတော့—

သော-ထိုဘုရားတပည့် ရဟန္တာပညာရှိသည်၊ အနူပယော-ကပ်ငြိတွယ်တာတတ်သောတဏှာနှင့် ဒိဋ္ဌိကင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဥပယံ-

ကပ်ငြိ တွယ်တာအပ်သော၊ ကိံ-အဘယ်အရာသို့၊ ယေျ-ကပ်ရောက်ရာအံ့နည်း၊ ဝါ- ဘယ်အရာသို့မျှ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် မကပ်ရောက်ရာ-တဲ့။ အဲဒါကို(ကပ်ငြိကင်းကွာ၊ ထိုသူဟာ၊ ဘယ်မှာကပ်ငြိရောက်အံ့နည်းလို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကပ်ငြိကင်းကွာ၊ ထိုသူဟာ၊ ဘယ်မှာကပ်ငြိရောက်အံ့နည်း။

နောက်ဆုံးတပိုဒ်မှာတော့ ဒိဋ္ဌေ-မြင်ရသည်၌၎င်း၊ ဝါ-မြင်ရတာနှင့်စပ်၍ စင်ကြယ်ခြင်း၌၎င်း၊ (ဘယ်လိုအာရုံကောင်းကို မြင်ရယင် စင်ကြယ်တယ်၊ ကောင်းကျိုးရတယ်ဆိုတဲ့အယူ၌ဟု ဆိုလို၏) သုတေ-ကြားရသည်၌၎င်း၊ ဝါ-ကြားရတာနှင့်စပ်၍ စင်ကြယ်ခြင်း၌၎င်း၊ (မုတေ–နံလျက် စားလျက် ထိလျက် ရောက်ရသည်၌၎င်း၊ ဝါ-ရောက်ရတာနှင့်စပ်၍ စင်ကြယ်ခြင်း၌၎င်း၊) ခန္တိံ-နှစ်သက်ခြင်းကို၊ အကုဗ္ဗမာနော-မပြုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏-တဲ့။ မြင်ရတဲ့အဆင်းစသည့်၌ နှစ်သက်ခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူးဟု ဆိုလိုပါတယ်၊ တနည်းအားဖြင့် ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသည့်၌ နှစ်သက်ခြင်းမရှိတော့ဘူးဟု ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (ဒိဋ္ဌ သုတာ၊ မင်္ဂလာ၊ သာယာနှစ်သက် ကင်းသတည်း–လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

ဒိဋ္ဌ သုတာ၊ မင်္ဂလာ၊ သာယာနှစ်သက် ကင်းသတည်း။

ဗုဒ္ဓသာသနာအပြင်ဘက်မှာ သီလဆိုတဲ့ အလေ့လောက်နဲ့ ဝတ ဆိုတဲ့အကျင့်မျှဖြင့် ပြည့်စုံပြီလို့ ယူဆဟောပြောနေကြ

တာ, ကျင့်နေကြတာလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒီလို အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် မပြည့်စုံသေးကြောင်းကိုလဲ 'ဒီလိုဖော်ပြ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၄)

၄။ သီလဗ္ဗတမာ သညမေနာဟု သဉ္ဇိံ၊
ဝတံ သမာဒါယ ဥပဋ္ဌိတာသေ။
ဣဓေဝ သိက္ခေမ အထဿ သုဒ္ဓိံ၊
ဘဝူပနီတာ ကုသလာဝဒါနာ။

သီလဗ္ဗတမာ-သီလလျှင်အမြတ်ရှိသောသူတို့သည်၊ ဝါ-သီလကို အမြတ်ဆုံးဟု အယူရှိသောသူတို့သည်၊ သညမေန-ကိုယ်နှင့်နှုတ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့်၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းကို၊ အာဟု-ဟောပြောပြဆိုကြကုန်၏၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဝတံ-နွားခွေးစသည်တို့၏အကျင့်, နတ်သိကြားစသည်ကို ကိုးကွယ်သောအကျင့်ကို၊ ဥပဋ္ဌိတာ-ကပ်ရောက်စွဲမြဲလျက် တည်ကြကုန်၏ တဲ့။ သီလဝတဆိုတဲ့ အလေ့အကျင့်ကို အမြတ်ဆုံးဟု ယုံကြည်ယူဆနေကြသော (သီလဗ္ဗတပရာမာသ) အယူရှိသောသူတို့က ကိုယ်နှင့်နှုတ်ကို စောင့်ထိန်းတဲ့ သီလဖြင့်ပင် သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်၊ နွားခွေးစသည်တို့လိုလဲ ကျင့်နေကြတယ်၊ နတ်သိကြား ဗြဟ္မာ ဘုရားသခင်စသည်တို့ကိုလဲ ကိုးကွယ်ပူဇော်နေ

ကြဘယ် တဲ့။ အဲဒါကို (သီလအမြတ် ထင်မှတ်သူတွေ၊ ကိုယ်နှုတ်စောင့်လျှင်း သန့်ရှင်းဆိုပေ၊ နွားခွေးအလေ့ ကျင့်၍တထွေ၊ နတ်စသား ဝတ်တွားကိုးကွယ်နေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ (က)။ သီလအမြတ် ထင်မှတ်သူတွေ၊
ကိုယ်နှုတ်စောင့်လျှင်း သန့်ရှင်းဆိုပေ၊
နွားခွေးအလေ့ ကျင့်၍တထွေ၊
နတ်·စသား ဝတ်တွားကိုးကွယ်နေ။

သီလကိုအမြတ်ဆုံးဟု ဆိုသောဝါဒကို သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တသမဏမုဏ္ဍိကာ၏သား သမဏ-ကဆိုကြောင်း (မ ၂-၂၁၅)မှ ထုတ်ဆောင်၍ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ပြထားတယ်၊ အတိုချုပ်ပြောရမှာဘဲ၊ (၁) ကိုယ်ဖြင့်ယုတ်မာတဲ့ မကောင်းမှုကို မပြုဘူး၊ (၂) နှုတ်ဖြင့် ယုတ်မာတဲ့စကားကို မပြောဘူး (၃) ယုတ်မာတဲ့ အကြံကို မကြံဘူး၊ (၄) ယုတ်မာတဲ့ အသက်မွေးခြင်းကို မပြုဘူးဆိုတဲ့ ဒီအကျင့် ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ သမဏဟာ အမြတ်ဆုံးကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့သူ အမြတ်ဆုံးအဖြစ်သို့ ရောက်တဲ့သူ မည်ပါတယ် တဲ့။ အဲဒါဟာ သီလမျှဖြင့် စင်ကြယ်ကြောင်း ပြဆိုတဲ့ ဝါဒပါဘဲ တဲ့။ အဲဒီအဆိုကို ဒီမှာ "သီလအမြတ် ထင်မှတ်သူတွေ၊ကိုယ်နှုတ်စောင့်လျှင်း သန့်ရှင်းဆိုပေ"လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ကောင်းမြတ်တဲ့အကျင့်တော့ ဟုတ်ဘယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ သမာဓိ ပညာမပြည့်စုံပဲနဲ့ သီလမျှဖြင့် ပြည့်စုံစင်ကြယ်တယ်၊

သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ဆိုလိုတဲ့အတွက် အဲဒီ အယူကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-အယူမှားလို့ ဆိုရတာပါဘဲ။ အဲဒီ သီလပြည့်စုံရုံနဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုမရောက်နိုင်ဘူး၊ အခြားမဲ့နောက်ဘဝမှာ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ သုဂတိဘဝသို့ရောက်ဖို့ရာလောက်သာ သေချာပါတယ်၊ အဲဒီဘဝမှာ အိုခြင်းသေခြင်းစသော ဆင်းရဲတွေကို ခံစားရဦးမယ်၊ အဲဒီကနောက်ဘဝတွေကျတော့ အပါယ်လေးပါးလဲ ကျရောက်နိုင်သေးတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီအယူကို မှားတယ်လို့ဆိုရတာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့-ဝတ-ဆိုတဲ့ အကျင့်တွေကို မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဒီလိုပြထားတယ်၊ ဟတ္ထိဝတ-ဆင်လိုကျင့်တာ၊အဿဝတ-မြင်းလိုကျင့်တာ၊ ဂေါဝတ-နွားလိုကျင့်တာ၊ ကုက္ကုရဝတ-ခွေးလိုကျင့်တာ၊ ကာကဝတ-ကျီးလိုကျင့်တာ တဲ့၊ ဒါတွေကတော့ ဆင်စသည်လို အတုလိုက်ပြီးကျင့်တာလို့ပဲယူကြပါတယ်၊ဆင်စသည်ကို ကိုးကွယ်တာလဲ ဖြစ်သင့်တာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဝါသုဒေဝဝတ-ဝါသုဒေဝဆိုတဲ့ မင်းနှင့်စပ်ဆိုင်တဲ့ အကျင့် တဲ့၊ဒါကတော့ ဃဋပဏ္ဍိတဇာတ်မှာ ဃဋပဏ္ဍိတ၏ အစ်ကိုအကြီးဆုံးဖြစ်သူဘဲ၊ သူက မင်းလဲဖြစ်ဘယ်၊ သူ့အတုကိုယူပြီး ကျင့်စရာတော့ ရှိပုံမပေါ်ပါဘူး၊ သူ့ကိုကိုးကွယ်တဲ့အကျင့်ပဲ ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဗလဒေဝဆိုတာလဲ ဝါသုဒေဝ၏ညီဘဲ၊ သူကလဲ မင်းပါဘဲ၊ အဲဒီ ဝတဟာလဲ ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်ဖြစ်မှာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ပုဏ္ဏဘဒ္ဒဝတ မဏိဘဒ္ဒဝတဆိုတာတွေလဲ ပုဏ္ဏဘဒ္ဒ မဏိဘဒ္ဒဆိုတဲ့နတ်တွေကို ကိုးကွယ်တဲ့အကျင့်ဖြစ်မှာပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ အင်္ဂဝတ ဆိုတာ မိုးလိုအတုလိုက်ပြီး ကျင့်လို့တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ မိုးကိုပူဇော်ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်ဖြစ်မှာဘဲ။ ဒီကနောက်လဲ နာဂဝတ စသည်တွေဟာ ပူဇော်ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်တွေချည်း ဖြစ်မှာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် နဂါး ဂဠုန် ဘီလူး အသုရာ ဂန္ဓဗ္ဗနတ် စတုမဟာရာဇ်နတ် လ နေ သိကြား ဗြဟ္မာ နတ်တို့ကို ကိုးကွယ်တာတွေလဲ ဝတခေါ်တဲ့ အကျင့်တွေချည်းဘဲ၊ နောက်ဆုံးအကျင့်ကတော့ ဒိသာဝတတဲ့၊ အရပ်မျက်နှာတွေကို ပူဇော်ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်ပါဘဲ။

အဲဒီအထဲမှာ ဗြဟ္မာဆိုတာ ရှေးခေတ်တုန်းက ကမ္ဘာလောကကို ဖန်ဆင်းတဲ့သူအနေနဲ့ ပူဇော်ကိုးကွယ်နေကြတာဘဲ၊ ယခုတော့ ဖန်ဆင်းသူကို ဗြဟ္မာလို့ မခေါ်ကြတော့ဘူး၊ ထာဝရဘုရားသခင်လို့ ခေါ်ကြတယ်၊ အဲဒီတော့ ဗြဟ္မာဆိုတဲ့အမည်နဲ့ ကိုးကွယ်ကြသည်ဖြစ်စေ၊ ထာဝရဘုရားသခင်အနေနဲ့ ကိုးကွယ်ကြသည်ဖြစ်စေ ဖန်ဆင်းသူအနေနဲ့ ကိုးကွယ်ကြသည်ဖြစ်စေ ဖန်ဆင်းသူအနေနဲ့ ကိုးကွယ်ကြတာချင်းကတော့ အတူတူပါဘဲ။

ယခုထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဝတဆိုဘဲ့ အကျင့်တွေထဲမှာ အတုလိုက်ပြီး ကျင့်တာတွေအတွက် "နွားခွေးအလေ့ ကျင့်ရှိတာတွေ" လို့ ခေါင်းစဉ်စီသားတယ်။ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဆင်အကျင့်ကစပြီး ပြထားပေမဲ့ နွားခွေးအကျင့်က ပိုပြီးထင်ရှားဘဲ့အတွက် အဲဒီနွားခွေးအကျင့်ကိုသာ ဥပလက္ခဏာနည်းအရ ဖော်ပြသားပါတယ်။ ပိုပြီးထင်ရှားပုံကတော့-မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော် ကုက္ကုရဝတိကသုတ်

မှာ နွားလိုကျင့်တဲ့ပုဏ္ဏနှင့် ခွေးလိုကျင့်တဲ့သေနိယတို့က မြတ်စွာဘုရားထံလာရောက်ပြီး သူတို့၏အကျင့်နဲ့စပ်ပြီး အကျိုးအပြစ်ကို မေးလျှောက်ကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက နွားလိုကျင့်သူဟာ အပြည့်အစုံကျင့်ယင် နောက်ဘဝ၌ နွားဖြစ်ရကြောင်း၊ ခွေးလိုကျင့်သူလဲ အပြည့်အစုံ ကျင့်ယင် နောက်ဘဝ၌ ခွေးဖြစ်ရကြောင်း၊ အကျင့်နှစ်မျိုးလုံးပင် မပြည့်စုံလျှင် ထိုအကျင့်ကြောင့် နတ်ဖြစ်ရလိမ့်မယ်လို့ ယူဆတဲ့မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် ငရဲနှင့်တိရစ္ဆာန် တမျိုးမျိုး၌ဖြစ်ရကြောင်းများကို ဖြေကြားတော်မူတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏တရားကိုနာယူပြီး သေနိယ·က သာသနာမှာဝင်ပြီး ရဟန်းပြု၍ကျင့်သဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြောင်း၊ ပုဏ္ဏ-ကတော့ သရဏဂုံတည်ရုံမျှသာ ရှိကြောင်းများကို ပြဆိုထားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ် ပါထိကသုတ်မှာ ကောရခတ္တိယ ဆိုတဲ့လူဟာ ခွေးလို ကျင့်နေကြောင်း၊ သေသွားတဲ့အခါ ကာလဉ္စိကဆိုတဲ့ အယုတ်အည့်ဆုံး အသုရကာယ် (ပြိတ္တာမျိုး) ဖြစ်ရကြောင်းများကိုလဲ ပြထားတာရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ပိုပြီးထင်ရှားတဲ့အတွက် နွားအကျင့် ခွေးအကျင့်ကို ဥပလက္ခဏနည်းအရဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးခေတ်တုန်းက အချို့လူမျိုးတွေဟာ ဆင် မြင်း နွား ခွေး စသော အရုပ်တွေကို ကိုးကွယ်နေကြကြောင်းကို ဘာသာရေးသမိုင်းစာများ၌ တွေ့ရပါတယ်၊ ဒါကြောင့် နွားခွေးစသည်ကို ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်လဲ ဝတဆိုတဲ့အကျင့်ထဲမှာ ပါဝင်သင့်တာပါဘဲ။

ဝါသုဒေဝဝတ စသော ကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာ အကျင့်(၁၇) မျိုးထဲက နတ်ကိုးကွယ်တာက အရပ်တိုင်းမှာလိုပင် ထင်ရှားပါတယ်၊ ဆောင်ပုဒ် လင်္ကာထဲမှာလဲ အက္ခရာတလုံးထဲ အနေနဲ့ အဆင်ပြေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝတ (၁၇) မျိုးအတွက် "နတ်-စသား ဝတ်ဘွား ကိုးကွယ်နေ" လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီက နောက် တတိယ နှင့် စတုတ္ထ ပါဒတို့၏ အနက်ကတော့-

တေ-ထိုသီလဗ္ဗတ အယူရှိသူတို့သည်၊ ဣဓေဝ-ဤအယူ၌သာလျှင်၊ သိက္ခမ-ကျင့်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံကုန်၏၊ အထ-ထို့ပြင်း အဿ-အယူဝါဒကို ဟောပြသော ထိုဆရာ၏၊ (အဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ပြချက်နှင့်အညီ ပြန်ချက်ဖြစ်သည်၊ သို့သော် တ-သဒ္ဒါ၏စွဲရာ ဆရာဟူသော အနက်ကား ဤသုတ်၌ မရှိခဲ့သေး၊ အယူသာ ရှိခဲ့သည်၊ ထို့ကြောင့်) ဝါ-ထိုအယူ၏၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ အာဟု-ဆိုကုန်၏၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဘဝူပနီတာ-သီလ ဝတ အသူအစွဲက ဘဝသို့ ဆောင်ကပ်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ဘဝ၌ ကပ်ငြိလျက် ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ကုသလာဝဒါနာ-တတ်သိကျွမ်းကျင်သည့် ပညာရှိဟု ဝန်ခံကြကုန်၏ တဲ့။

အဲဒီ သီလဗ္ဗတ အယူရှိတဲ့သူတွေဟာ သူတို့အယူဖြင့် ကောင်းမြတ်တဲ့ဘဝ ရောက်ပြီး ဆင်းရဲမှု စင်ကြယ်လွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆကြတယ်၊ ကောင်းကင်ဘုံက ဘုရားကို ကိုးကွယ်

ခြင်းဖြင့် အဲဒီ ကောင်းကင်ဘုံ ရောက်ပြီး အမြဲတန်း ချမ်းသာသွားတယ်လို့ အဲဒီလို ယုံကြည်ကြတယ်၊ ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ အိုခြင်း သေခြင်းစသော ဆင်းရဲမကင်းတဲ့ ဘဝထဲမှာ ကပ်ငြိနေကြတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ သူတို့က အရာရာမှာ ကျွမ်းကျင်တတ်သိတဲ့ ပညာရှိဖြစ်ကြောင်းလဲ ဝန်ခံနေကြပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကို(ဤဋ္ဌသာတည် ကျင့်မည်ကြံပေ၊ ထိုဆရာပင် သန့်စင် ဆိုပေ၊ ထိုအကျင့်ပင် သန့်စင် ဆိုပေ၊ ဘဝမှာပဲ တပ်စွဲတည်နေ၊ ပညာရှိဖြစ်၏ ဝန်ခံချေ-လို့)ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄ (ခ)။ ဤဋ္ဌသာတည် ကျင့်မည်ကြံပေ၊
ထိုဆရာပင် သန့်စင် ဆိုပေ၊
ထိုအကျင့်ပင် သန့်စင် ဆိုပေ၊
ဘဝမှာပဲ တပ်စွဲတည်နေ၊
ပညာရှိ ဖြစ်၏ ဝန်ခံချေ။

ယခု ရွတ်ဆို ဟောပြခဲ့သော ဂါထာများအရ ငြင်းခုံခြင်းဟူသမျှ၏ အပြစ်ကို မြင်ပြီးလျှင် ငြင်းခုံမှုကင်းအောင် ကြဉ်ရှောင်ကြဘို့လဲ အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်၊ သီလ သမာဓိ ပညာဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှ အလွတ်ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူဝါဒ ဟူသမျှမှလဲ ကင်းရှင်းဘို့ အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်၊ ယခုဒီမှာ တရားနာနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အဲဒီနှစ်မျိုးမှ ကင်းရှင်းနေကြတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီ ကင်းရှင်းစင်ကြယ်သင့်သမျှ ကင်းရှင်း စင်ကြယ်ကြ၍ မိမိတို့ရှုမှတ် အားထုတ်နေကျ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ တည်းဟူသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့ကို တိုးတက်ပွါးများအားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု　　သာဓု　　သာဓု

(၃) မဟာဗျူဟသုတ်

ဒုတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

မဟာဗျူဟသုတ်ကို ၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၈)ရက်နေ့က စပြီး ဟောခဲ့တယ်၊ အမေး ၁-ဂါထာနှင့်အဖြေ ၃-ဂါထာ ပေါင်း ၄-ဂါထာ ဟောလို့ပြီးခဲ့ပြီ၊ ယခု တန်ဆောင်မုန်းလကွယ်နေ့မှာ အမှတ် (၅) အဖြေ ဂါထာက စပြီး ဟောရမယ်။

အဖြေဂါထာ (၅)

၅။ သစေ စုတော သီလဝတတော ဟောတိ၊
ပဝေဓတိ ကမ္မ ဝိရာဓယိတွာ။
ပဇပ္ပတိ ပတ္ထယတိ စ သုဒ္ဓိံ၊
သတ္ထာဝ ဟီနော ပဝသံ ဃရမှာ။

သော-ထိုသီလဗ္ဗတအယူရှိသောသူသည်၊ သီလဝတတော-သူကျင့်သုံးနေသော အလေ့အကျင့်မှ၊ စုတော-ရွေ့လျောပျက်စီး

သွားသည်၊ စေ တောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ကမ္မံ-ပြုသင့်သော အလေ့အကျင့် အမှုကံကို၊ ငိရာဓယိတ္ဂာ-ချွတ်ယွင်းစေသောကြောင့်၊ ပဝေဓတိ-စိုးရိမ် ပူပန်သောအားဖြင့် လှုပ်ရှားလေတော့၏၊ သုဒ္ဓိံ-သံသရာ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ပဇပ္ပတိ-ယောင်ယမ်း တသ၏၊ ပတ္ထယတိ စ-တောင့်တလည်း တောင့်တ၏ တဲ့။

အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် စင်ကြယ်တယ်၊ အိုနာသေစသော သံသရာ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ အယူရှိတဲ့သူဟာ သူ၏ဘာသာဘာရေးက ညွှန်ကြားထားသည့်အတိုင်း အလေ့အကျင့်ကို ရိုသေစွာ ကျင့်သုံးနေတယ်၊ မပြုသင့်ဘူးလို့ ညွှန်ကြားထားချက်ကို မပြုဘဲကြဉ်ရှောင်နေတယ်၊ မိမိတို့၏ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားသခင်ကို ညွှန်ကြားချက်ရှိသည့်အတိုင်း အရိုအသေပြုတယ်၊ အဲဒီမှာ မပြုသင့်တာကို မပြုပဲနေတာက သီလဘဲ၊ အရိုအသေပြုနေတာ ပူဇော်ရှိခိုးနေတာက ဝတ-ဆိုတဲ့အကျင့်ဘဲ။ အဲဒီလိုအလေ့အကျင့်ကို ပြုနေခြင်းဖြင့် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော ဘုရားသခင်က မအို မနာမသေရာ ကောင်းကင်ဘုံသို့ ကယ်တင် ပို့ဆောင်ပေးလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး ကျင့်နေတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ကျင့်နေရာမှ အကြောင်းမညီညွတ်၍ ကျင့်ဝတ် ပျက်ကွက်နေလျှင် အဲဒီ သီလဝတဆိုတဲ့ အလေ့အကျင့်မှ လျောကျပျက်စီးတော့တာဘဲ၊ အဲဒီလို အလေ့အကျင့်မှ လျောကျပျက်စီးသွားလျှင် ဘုရားသခင်က ကယ်တင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ ထာဝရ ငရဲသို့ ပစ်ချခံရတော့မယ် စသည်ဖြင့် တွေးတောပြီး မိမိ၏ အလေ့အကျင့် ချွတ်ယွင်းမှုကြောင့်

စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး စိတ်မငြိမ်မသက် လှုပ်ရှားနေရရှာပါတယ် တဲ့၊ ဆင်းရဲမှု လွတ်မြောက်စင်ကြယ်ခြင်းကို ယောင်ယမ်း တမ်းတနေပါတယ်၊ ပူဇော် ပ,သပြီး ဆုလဲ တောင်းနေပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီ ၃-ပိုဒ်ကို (လေ့အကျင့်မှ လျောကျသူမှာ၊ ကံချွတ်ယွင်းသွား လှုပ်ရှားနေရာ၊ စင်ကြယ် တ,သ တောင့်တခါခါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ လေ့အကျင့်မှ လျောကျသူမှာ၊
ကံချွတ်ယွင်းသွား လှုပ်ရှားနေရာ၊
စင်ကြယ် တ,သ တောင့်တ ခါခါ။

အဲဒီလို ဖြစ်ပုံဟာ ဘာနဲ့တူပါသလဲဆိုတော့-ဃရမှာ-အိမ်မှ၊ ပဝသံ- ထွက်ခွါကွေကွင်းခဲ့သောသူသည်၊ သတ္ထာ – ခရီးသွားဖော်မှိုရာကုန်သည်အပေါင်းမှ၊ ဟီနော– ကျန်ရစ်ခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ ပဇပ္ပတိ ပတ္ထယတိ ဣဝ- ကုန်သည်အပေါင်းသို့ အမှီလိုက်ရန်, မိမိအိမ်သို့ပြန်ရန် ကြံဖန်မြှော်မှန်း ယောင်ယမ်းတ–သ တောင့်တနေဘိသကဲ့သို့ပင်တည်း တဲ့။

ရှေးခေတ်တုန်းက အိန္ဒိယနယ်ပယ်ဆီမှာ တခြားမြို့ရွာ ခရီးဝေးကိုသွားချင်ယင် လှည်းအစီးပေါင်းငါးဆယ် တရာစသည်ဖြင့် အရောင်းအဝယ်လုပ်နေတဲ့ ခရီးသွားကုန်သည်တွေနဲ့အတူလိုက်ပါသွားရတာယ်၊ ဒါမှ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းတယ်၊ဒါကြောင့် အဲဒီခရီးသွားဖော် မှီခိုရာကုန်သည်တွေနှင့် အတူလိုက်ပါလာတဲ့

သူဟာ လမ်းခရီးနားနေရာမှ ကုန်သည်များက ခရီးထွက်သွားတဲ့ အခါ အိပ်ပျော်နေလို့ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ကျန်နေရစ်ယင် အဲဒီလူဟာ အဖော် ခရီးသည်တွေနောက်လဲ အမှီလိုက်ချင်လို့ ယောင်ယမ်းတ-သ တောင့်တနေတယ်၊ အိမ်ကို ပြန်ဘို့ရာလဲ ယောင်ယမ်းတ-သ တောင့်တနေတယ်၊ယခုသီလဝတ ပျက်နေတဲ့သူကလဲ အဲဒီလူလိုပဲ ယောင်ယမ်းတ-သ တောင့်တ နေရှာပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကို (သွားဖော်များမှ ကျန်ကျသူ ဟာ၊ မှီလိုငြား အိမ်သွားတူလှပါ·လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သွားဖော်များမှ ကျန်ကျသူဟာ၊
မှီလိုငြား အိမ်သွားတူလှပါ။

ခရီးသည်အဖော်များမှ ကျန်နေရစ်တဲ့သူဟာ ခရီးသည် အဖော်များကို အမှီလိုက်ဖို့၊ သို့မဟုတ် မိမိအိမ်ပြန်ဖို့ လိုလား တောင့်တနေသလိုပါဘဲ တဲ့။ လမ်းပန်းမကျွမ်းကျင်ယင် သို့မ ဟုတ် လမ်းခရီး၌ ဘေးရန်တွေရှိနေယင် အမှီလိုက်ဖို့လဲ ခက် တယ်၊ အိမ်ပြန်ဖို့လဲခက်တယ်၊ ဒါကြောင့် ယောင်ယမ်းတ-သ တောင့်တပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေရသလိုပဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းနေ တယ်လို့လဲ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီလိုဆင်းရဲတွေမှကင်းပြီး ချမ်းသာစွာ နေနိုင်တဲ့နည်းကို ဒီလိုညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၆)

၆။ သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ပဟာယ သဗ္ဗံ၊
ကမ္မဥ္စ သာဝဇ္ဇ’ နဝဇ္ဇမေတံ။
သုဒ္ဓိံ အသုဒ္ဓိန္တိ အပတ္ထယာနော၊
ဝိရတော စရေ သန္တိ’ မနုဂ္ဂဟာယ။

တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ-အလေ့အကျင့်ဟူသမျှကိုလည်း၊ ဝါ-သီလဗ္ဗတ အယူဝါဒဟူသမျှကိုလည်း၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍ တဲ့။ သီလဗ္ဗတ အယူကိုတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်ပယ်ရန်၊ အလေ့အကျင့် ဟူသမျှကိုတော့ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်ပယ်ရန် ညွှန်ပြတော်မူပါတယ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကုသိုလ်သီလ ကုသိုလ် အကျင့်ဖြစ်အောင် ကျင့်ဘို့မလိုတော့ဘူး၊ ဝိနည်းဆိုင်ရာသီလကို တော့ စောင့်ထိန်းနေပါတယ်၊ သမထဝိပဿနာဆိုင်ရာ အကျင့် ကိုလဲ ကျင့်နေပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကုသိုလ်သီလ ကုသိုလ်ဝတ တော့မဖြစ်ဘူး၊ အကျိုးမပေးတတ်တဲ့ ကြိယာသီလ ကြိယာ ဝတသာလျှင် ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလိုပြည့်စုံသည်အထိကျင့်ဘို့ ညွှန် ကြားတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါကို (လေ့ကျင့်ဖုံဖုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်ပယ်ပြီးကာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြ ရမယ်။

၆။ လေ့ကျင့်ဖုံဖုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်ပယ်ပြီးကာ။

သာဝဇ္ဇံ-အပြစ်ရှိသော၊ အနဝဇ္ဇံ-အပြစ်ကင်းသော၊ တေ ကမ္မဒွ-ဤအကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံ ၂-ပါးကိုလည်း၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍-တဲ့။ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီးတဲ့ ရဟန္တာမှာ အပြစ်ရှိတဲ့အကုသိုလ်ကံဟူသမျှကိုလဲ ပယ်ပြီး စွန့်ပြီးဖြစ်တယ်၊ အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံဟူသမျှကိုလဲ ပယ်ပြီးစွန့်ပြီးဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကုသိုလ်ဆိုင်ရာ အလုပ်ဟူသမျှကို မလုပ်တော့ဘူးလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တွေဟာ သီလကိုလဲ စောင့်ထိန်းနေတာပါဘဲ၊ သမထဝိပဿနာကိုလဲ ပွါးများနေတာပါဘဲ၊ ဘုရားစသည်ကိုလဲ အရိုအသေပြု ရှိခိုးနေတာပါဘဲ၊ တရားကိုလဲ ဟောနေတာပါဘဲ၊ မိမိမှာ အပိုရှိနေတဲ့ ဆွမ်းသင်္ကန်းစသည်ကို အခြားရဟန်းများအား ပေးလှူနေဘာပါဘဲ၊ အဲဒီလို ကုသိုလ်အမှုမျိုးတွေကိုတော့ ပြုမြဲပြုလုပ်နေတာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ကောင်းကျိုးပေးတတ်တဲ့ ကုသိုလ်တရားတော့မဖြစ်ဘူး၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်လဲမဟုတ်, အကျိုးဝိပါက်လဲမဟုတ်ဘဲ့ ကြိယာတရားမျှသာဖြစ်တယ်၊ အကုသိုလ်အမှုကတော့ လုံးဝကင်းရှင်းနေတယ်၊ ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များမှာလိုပင် ကုသိုလ်ဖြစ်တတ်တဲ့ အမှုမျိုးကတော့ မကင်းပါဘူး၊ အခါအခွင့်အားလျော်စွာ ပြုနေတာပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ အကျိုးပေးတတ်ဘဲ့ ကုသိုလ်တရားကတော့ မဖြစ်ဘူး၊ ကြိယာတရားမျှသာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အပြစ်ကင်းတဲ့ကုသိုလ်ကံကိုလဲ ပယ်တယ်လို့ ဆိုဘာပါဘဲ။ အဲဒါကို (ပြစ်ရှိပြစ်ကင်း၊ ကံနှစ်သင်း၊ ပယ်ခွင်း စွန့်ပြီးကာ-သို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ပြစ်ရှိ ပြစ်ကင်း၊ ကံနှစ်သင်း၊ ပယ်ခွင်းစွန့်ပြီးကာ။

သုဒ္ဓိ-ဆင်းရဲကင်းရှင်း စင်ကြယ်ခြင်းကိုရင်း၊ အသုဒ္ဓိ-မကင်းရှင်း မစင်ကြယ်ခြင်းကိုရင်း၊ ဣတိ- ဤနှစ်ပါးလုံးကို၊ အပတ္ထယာနော-မတောင့်တမူ၍၊ (နေရာ၏-၅ စပ်)

သုဒ္ဓိ အသုဒ္ဓိအရကို နိဒ္ဒေသ၌ ဖွင့်ပြထားသည်မှာ အကုသိုလ်တရားကို အသုဒ္ဓိ+ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို သုဒ္ဓိဟူ၍ရင်း၊အကုသိုလ်နှင့် ကာမဂုဏ်ကို အသုဒ္ဓိ+ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးကို သုဒ္ဓိဟူ၍ရင်း၊ အကုသိုလ်,ကာမဂုဏ်နှင့် ဒိဋ္ဌိကို အသုဒ္ဓိ+လောကီကုသိုလ်တရားကို သုဒ္ဓိဟူ၍ရင်း၊ အကုသိုလ်, ကာမဂုဏ်, ဒိဋ္ဌိနှင့် လောကီကုသိုလ်ကို အသုဒ္ဓိ+သောတာပတ္တိမဂ်ကို သုဒ္ဓိဟူ၍ရင်း ပြဆိုထားတယ်၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို သုဒ္ဓိအဖြစ်ဖြင့် တောင့်တခြင်းသည် ကလျာဏပုထုဇဉ်တို့နှင့် ဆိုင်ပါတယ်၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ သုဒ္ဓိကို တောင့်တကြပါတယ်၊ ရဟန္တာကတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ အမြတ်ဆုံးသုဒ္ဓိကိုလဲ ရောက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် မတောင့်တတော့ဘူး၊ အခြားသုဒ္ဓိနှင့် အသုဒ္ဓိတို့ကို မတောင့်တသည်မှာ ဆိုဘွယ်မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် သုဒ္ဓိနှင့် အသုဒ္ဓိကို မတောင့်တမူ၍ (နေကြောင်း) ပြဆိုတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို (သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၊ မစင်ကြယ်၊ လိုတယ်မရှိရာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၊ မစင်ကြယ်၊ လိုတယ်မရှိရာ။

ဝိရတော-စင်ကြယ် မစင်ကြယ် (ကို လိုလားခြင်း)မှ ကြဉ် ပယ်ကင်းရှင်းလျက်၊ သန္တိံ-မိစ္ဆာအယူဟူသော သန္တိကို၊ အနုဂ္ဂဟာယ-မယူမစွဲမူ၍၊ စရေ-နေရာတော့သတည်း တဲ့။ သန္တိဆိုတာ အမြဲတမ်းငြိမ်းအေးတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အစ္စန္တသန္တိ (စင်စစ်ငြိမ်း အေးတာ)က တပါး၊၊ နီဝရဏစသည်တို့မှ အခိုက်အတန့်မျှငြိမ်း အေးတဲ့ ဈာန်သမာပတ်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ တဒင်္ဂသန္တိက တပါး၊ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးဆိုတဲ့ သမ္မုတိသန္တိက တပါး-ဒီလိုသုံးပါးရှိကြောင်း မဟာနိဒ္ဒေသ (နှာ ၅၇)မှာ ပြဆိုထားတယ်၊ အဲဒီသုံးပါးထဲက "မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့က ငြိမ်းအေးတရားအဖြစ်ဖြင့် သမုတ်ထား တဲ့" သမ္မုတိသန္တိကို မယူမစွဲပဲရှိတဲ့အကြောင်း ဒီဂါထာမှာလဲ မဟာနိဒ္ဒေသက ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ အဲဒီအဖွင့်နှင့်အညီ အနက် ပြဆိုချက်ပါဘဲ။ အဲဒါကို (သန္တိကိုလဲ၊ မယူပဲ၊ နေမြဲကြဉ်ရှောင် ကာ-လို့)ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။အဲဒီမှာ"နေမြဲကြဉ်ရှောင်ကာ" လို့ ဆိုတာက ကြဉ်ရှောင်ပြီး နေမြဲပင်နေရာသည်-လို့ ဆိုလိုတာ ပါဘဲ။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သန္တိကိုလဲ၊ မယူပဲ. နေမြဲကြဉ်ရှောင်ကာ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို သမ္မုတိသန္တိခေါ်တယ်ဆိုတာ တယ်ပြီးမထင်ရှား လှပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ဟိုတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာ တွေလဲ အဲဒီအနက်ကို သိနားလည်ရန် လွယ်လှမယ်မဟုတ်ပါ ဘူး၊နောက်ပြီးတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတာက သောတာပန်ကတည်းက ကင်းလာခဲ့တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ရဟန္တာ၏ သီးခြားဂုဏ်ထူးလဲ

မဟုတ်ပါဘူး၊ အဲဒီတော့ ရဟန္တာမှာ မိစ္ဆာအယူအစွဲကင်းတယ် ဆိုတာဟာ အလွန်ဂုဏ်မြောက်တဲ့ လက္ခဏာလဲ မရှိပါဘူး၊ နောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ သန္တိဟု အသိများနေသော ကြောင့် သန္တိကို (အနုဂ္ဂဟာယ) မယူမူ၍-ဟူသောအနက်ဖြင့် ရဟန္တာဟာ နိဗ္ဗာန်ကိုမယူပဲ နေရမှာလိုလို ထင်မှားစရာလဲရှိပါ တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးသဘောကျတဲ့အနက်ကတော့ အနု-နဲ့ ဂဟ-မှ အနုဂ္ဂဟာယ-လို့ ပုဒ်ပြီးတယ်၊ သန္တိဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ချီး မြှောက်၍ ဟူသောအနက်ကိုယူရယင် ပိုပြီးကောင်းမယ်လို့ ထင် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သန္တိံ-စင်စစ်ငြိမ်းအေးသော နိဗ္ဗာန်ကို၊ အနုဂ္ဂဟာယ - ချီးမြှောက်၍၊ စရေ - နေရာတော့သတည်း-လို့ အနက်ပြန်လိုပါတယ်၊ အဲဒီအနက်အရ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ (သန္တိကိုသာ၊ ချီးမြှောက်ကာ၊ နေရာတော့သတည်း-တဲ့) အဲဒါ ကို ဆိုကြရမယ်။

သန္တိကိုသာ၊ ချီးမြှောက်ကာ၊ နေရာတော့သတည်း။

ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေဟာ အချိန်အားလျော်စွာ အရဟတ္တ ဖလသမာပတ်ဝင်စားလျက် နိဗ္ဗာန်၏ အေးငြိမ်းခြင်းအရသာကို ခံစားနေလေ့ရှိကြပါတယ်၊ အဲဒီဖလသမာပတ်မှ ထတဲ့အခါ ကြားမှု ထိသိမှု မြင်မှု ဆင်ခြင်မှုစသော မငြိမ်းအေးတဲ့ သင်္ခါရ ဆင်းရဲတွေကို တွေ့နေရတယ်၊ ဥပမာအားဖြင့် အသံတိတ်ဆိတ် နေတဲ့နေရာမှ ဆူဆူညံညံနေရာ ရောက်သွားယင် မငြိမ်းအေး တာတွေကို တွေ့ရပြီးတော့ ဆိတ်ငြိမ်ရာမှာနေရစဉ်က ငြိမ်းအေး တာကို ပြန်ပြီးသတိရလျက် ချီးမွမ်းလိုစိတ်ရှိသလိုပင် ဖလသမာ

ပတ်မှ ထတဲ့အခါ သင်္ခါရဆင်းရဲတွေကို တွေ့ရသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ ငြိမ်းအေးတဲ့အရသာကို ချီးကျူးလျက် ဥဒါန်းကျူး လေ့ရှိကြပါတယ်။ ဥဒါန်းကျူးပုံကတော့—

သုသုခံ ဝတ နိဗ္ဗာနံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဒေသိတံ။
အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ၊ ယတ္ထ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ။

ယတ္ထ - အကြင်နိဗ္ဗာန်အရပ်၌၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲ ဟူသမျှသည်၊ နိရုဇ္ဈတိ-ချုပ်ငြိမ်းလျက် ကင်းလျက်ရှိ၏၊ အသောကံ-စိုးရိမ်ခြင်း လဲ မရှိသော၊ ဝိရဇံ-ကိလေသာမြူလဲ့မရှိသော၊ ခေမံ-ဘေးရန် ခပ်သိမ်းတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဒေသိတံ-မြတ်စွာ ဘုရားက ဟောကြားအပ်သော၊ တံနိဗ္ဗာနံ–ထိုနိဗ္ဗာန်အရပ်သည်၊ သုသုခံ ဝတ–ဧကန်-အလွန်ပင် ချမ်းသာပါပေစွတကား တဲ့။ နိဗ္ဗာန်ကို ချီးမွမ်းကြောက်လျက် နေရာသည်ဆိုတဲ့အနက်ဟာ ယခု ရွတ်ပြတဲ့ ရဟန္တာဥဒါန်းနဲ့လဲ ကိုက်ညီနေပါတယ်။

ရဟန္တာဖြစ်အောင် မကျင့်လျှင် ဘဝတဏှာမကင်းသေး၍ ဆင်းရဲမငြိမ်းသေးဘူးဆိုတာကိုလဲ ဒီလိုရှင်းလင်း မိန့်ကြားတော် မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၇)

၇။ တမူပနိဿာယ ဇိဂုစ္ဆိတံ ဝါ၊
အထ ဝါပိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
ဥဒ္ဒံသရာ သုဒ္ဓိ မနုတ္ထုနန္တိ၊
အဝီတတဏှာ သေ ဘဝါဘဝေသု။

ဥဒ္ဒိသရာ-သေသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ရှိမြဲရှိနေသည်ဟု ယူသော သဿတဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဇိဂုစ္ဆိတံ-မကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်သော၊ တံ-ဝါ တပံ-ပင်ပန်းစွာ ကျင့်သော ထိုအကျင့်ကိုမူလည်း၊ ဥပနိဿာယ-အမှီပြု၍၊ (စင်ကြယ်ခြင်းကို ·ဟောကုန်၏-ဆိုတာနှင့်စပ်ယူပါ။ ကာမရာဂစသည်ကို စက်ဆုပ်၍ မစားပဲနေခြင်းစသည်ဖြင့် ကိုယ်ပင်ပန်းအောင် ကျင့်ကြတယ်၊ ကိုယ်ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေတဲ့အခါ ကာမရာဂ အကြမ်းစားမျိုးမဖြစ်ဘူး၊ အလွန်မကျန်းမမာ ရောဂါနှိပ်စက်နေသောအခါ ကာမရာဂအကြမ်းစားမျိုးတွေ မဖြစ်တာမျိုးပါဘဲ၊ အဲဒီလို ကာမရာဂ အကြမ်းစားတွေမဖြစ်တာကို စင်ကြယ်တယ်လို့ ယူဆပြောဆိုနေကြတာပါဘဲ။) အထ ဝါပိ·ထိုမှတပါးလည်း၊ ဒိဋ္ဌံ ဝါ-ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာကိုသော်၎င်း၊ သုတံ ဝါ-သုတမင်္ဂလာကိုသော်၎င်း၊ မုတံ ဝါ- မုတမင်္ဂလာကိုသော်၎င်း၊ ဥပနိဿာယ-အမှီပြု၍၊ သုဒ္ဓိံ၊ စင်ကြယ်ခြင်း-ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းကို၊ အနုတ္ထုနန္တိ-အဖန်ဖန် ချီးကျူးပြောဟောကုန်၏၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဘဝါ ဘဝေသု-ဘဝကြီးငယ်တို့၌၊ အဝီတတဏှာ-မကင်းသောတဏှာ ရှိကြကုန်၏၊ ဝါ-တဏှာမကင်းကြသည်ဖြစ်၍ ထိုသို့ ပြောဟောနေကြသည် တဲ့။

ကိုယ်ပင်ပန်းအောင်ကျင့်တဲ့ တပ မည်သော အကျင့်ကြောင့် အကုသိုလ်ကံဟောင်းတွေလဲ အကျိုး ပေးပြီး ဖြစ်သွားတယ်၊ ယခုလဲ ကာမရာဂတွေကင်းပြီး စင်ကြယ်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် နောက်ဘဝမှာ အို နာ သေ စသော ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်

စင်ကြယ်တယ်လို့ ဥဒ္ဒံသရခေါ်တဲ့ သဿတအယူရှိသူတို့က ပြော ဟောကြတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ သုတမင်္ဂလာ မုတ မင်္ဂလာတို့ကို မှီပြီးတော့လဲ ထိုအတူပင် နောက်ဘဝမှာ ဆင်းရဲ မှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ ပြောဟောနေကြတယ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ နောက်ဘဝ၌ အမြဲတမ်း ချမ်းသာသွားမယ်လို့ အယူရှိကြတဲ့အတွက် ဘဝတဏှာမကင်းပဲ ရှိနေကြတယ်၊ အဲဒီ လို ဘဝတဏှာ မကင်းသောကြောင့် အဲဒီလို ဟောပြောနေကြ တာပါဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကို (စက်ဆုပ်သဖြင့်၊ ပင်ပန်း ကျင့်၊ အသင့်မှီကာ ဟောကြသည်။ ဒိဋ္ဌ သုတာ၊ မုတ ပါ၊ မှီကာ စင်ကြယ်ဟောကြသည်။ ဥဒ္ဒံသရ၊ ယူဝါဒ၊ ရှိကြသူတို့ ဟောကြသည်။ ဘဝဖြာဖြာ၊ သူတို့မှာ၊ တဏှာမကင်း၊ ရှိနေ သည်-လို့) ဂါထာတပိုဒ် တပိုဒ်စီ အတွက် ဆောင်ပုဒ် တပုဒ်စီ စီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ စက်ဆုပ်သဖြင့်၊ ပင်ပန်းကျင့်၊ အသင့်မှီကာ ဟော ကြသည်။

အကုသိုလ်ကို စက်ဆုပ်သဖြင့် ကိုယ်ပင်ပန်းအောင် ကျင့်ပြီး နောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ ဟော ကြတယ် တဲ့။

ဒိဋ္ဌ သုတာ၊ မုတပါ၊ မှီကာ စင်ကြယ် ဟောကြသည်။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသည်ဖြင့်လဲ ထိုအတူပင် လွတ်မြောက် စင်ကြယ် တယ်လို့ ဟောကြပါတယ် တဲ့။ ဒါကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ယခုခေတ်မှာတော့ အဲဒီလို ဟောပြောတဲ့ ဘာသာရေး ကို ထင်ရှားမတွေ့ရဘူး၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသည်ကြောင့် ယခု လော လောဆယ် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး ရတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတာ ကိုသာ တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီ အယူထဲမှာ ရက်ရာဇာ ပြဿဒါး စသည် ယုံကြည်တာလဲ ပါဝင်ပါတယ်။

ဥဒ္ဒိသရ၊ ယူဝါဒ၊ ရှိကြသူတို့မှာ။

အဲဒီလို နောက်ဘဝ၌ မအို မနာ မသေ ဆင်းရဲကင်းတယ် လို့ ယူဆပြောဟောနေကြတဲ့ သူတွေဟာ သေပြီးတဲ့နောက်လဲ အတ္တကောင်ဟာ ဘယ်တော့မှ မပျက်စီးဘူး ရှိမြဲ ရှိနေတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ဥဒ္ဒိသရခေါ် သဿတအယူရှိသူတွေဘဲလို့ ဆိုလို ပါတယ်။

ဘဝဖြာဖြာ၊ သူတို့မှာ တဏှာမကင်း ရှိနေသည်။

အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ နောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲ ကင်းတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆကြပေမဲ့ ဘဝတဏှာ မကင်းသေးသောကြောင့် တောင့်တ ကြံတွေးပြီး ပူပန်လှုပ်ရှားနေကြရတယ် ဆိုတဲ့အပြစ်ကို ဒီလို ပြဆိုတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၈-က)

၈ (က)။ ပတ္ထယမာနဿ ဟိ ဇပ္ပိတာနိ၊
ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသု။

ဟိ-အပြစ်ကို ဖော်ပြရလျှင်၊ ပတ္ထယမာနဿ-ဘဝ တဏှာ မကင်းသေး၍ တောင့်တ နေသောသူအား၊ ဇပ္ပိတာနိ-ယောင်

ယမ်း တ,သ ခြင်းတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ တဏှာ မကင်းသေးတဲ့သူဟာ လိုရာ လိုရာကို တောင့်တနေတယ်၊ တောင့်တနေတော့ ယောင်ယမ်း တ,သ မှု တမ်းတမှုတွေလဲ ဖြစ်နေတာဘဲ တဲ့။ အဲဒါကို (တောင့်တလျက်သာ၊ နေသူမှာ၊ လိုရာမှန်းဆ တမ်းတသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၈ (က)။ တောင့်တလျက်သာ၊ နေသူမှာ၊ လိုရာ မှန်းဆ တမ်းတသည်။

ပကပ္ပိတေသု-ကြံတွေးမိသော အရာတို့၌၊ ပဝေဓိတံ ဝါပိ-စိုးရိမ်ပူပန်လျက် လှုပ်ရှားခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်သည်တဲ့။ တဏှာမကင်းသေးတဲ့သူမှာ မင်းဘေး ခိုးသူဘေး စသည်ကို အကြောင်းပြုပြီး နောင်ရေးအကြောင်းအရာများကို ကြံတွေးပြီးတော့လဲ စိုးရိမ်ပူပန်လျက် စိတ်နှလုံး တုန်လှုပ်ဆင်းရဲခြင်းလဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကို (ကြံတွေးမိငြား၊ အာရုံများ၊ လှုပ်ရှားစိုးရိမ် ပူပန်သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြံတွေးမိငြား၊ အာရုံများ၊ လှုပ်ရှားစိုးရိမ်ပူပန်သည်။

အဲဒီလို တမ်းတ လှုပ်ရှားနေတာဟာ ဘဝတဏှာ မကင်းသေးလို့ဘဲ၊ ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းလဲ မကင်းသေးလို့ဘဲ။ ဘဝတဏှာ ကင်းတဲ့ ရဟန္တာမှာတော့ ဘဝ၌ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းမရှိတော့ဘူး၊ ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းမရှိတဲ့အတွက် နောက်ဘဝ နောက်

ကာလနှင့် စပ်ပြီး တောင့်တခြင်းလဲ မရှိဘူး၊တမ်းတခြင်းလဲ မရှိဘူး၊ တုန်လှုပ်ခြင်းလဲ မရှိဘူး ဆိုတာကိုလဲ ဒီလို ပြဆိုတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၈-ခ)

ဂ (ခ)။ စုတူပပါတော ဣမ ယဿ နတ္ထိ၊
သ ကေန ဝေဝေယျ ကုဟိံ ဝ ဇပ္ပေ။

ဣမ-ဤလောက၌၊ ယဿ-အကြင်ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား၊စုတူပပါတော-သေခြင်း ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းသည်၊ (ပါဠိ၌ အက္ခရာနည်းသော စုတိ-ကိုရှေ့ထား၍ ဆိုသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ ဖြစ်ပြီးနောက် သေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။) နတ္ထိ-မရှိ၊ သ,သော-ထိုဖြစ်ခြင်း သေခြင်းမရှိသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကေန-ဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ဝေဝေယျ-တုန်လှုပ်ရာ အံ့နည်းတဲ့။ ယုတ်ညံ့သောဘဝ၌ ဖြစ်ရခြင်း၊ နောင်အခါ၌ ဆင်းရဲရမည်ဖြစ်ခြင်းစသော ဘယ်လို အကြောင်းကြောင့်မျှ မတုန်လှုပ် မစိုးရိမ်တော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်) ကုဟိံ ဝါ-အဘယ်၌မူလည်း၊ ဇပ္ပေ-ယောင်ယမ်းတမ်းတရာအံ့နည်း၊(ဘယ်လို ဘဝဖြစ်ရပါစေ၊ မအို မနာ မသေပဲ ရှိရပါစေစသည်ဖြင့် ဘယ်အရာမှာမျှ ယောင်ယမ်း တမ်းတခြင်း မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (ဖြစ်,သေကင်းကွာ၊ ရဟန္တာ၊ ဘယ်မှာ တမ်းတရှိအံ့နည်း။ ဘာ့ကြောင့်ဖြစ်ဖြစ်၊လှုပ်ရှားလစ်၊ စင်စစ် မရှိတော့သတည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၈ (၁)။ ဖြစ်, သေ ကင်းကွာ၊ ရဟန္တာ၊ ဘယ်မှာ
တမ်းတ ရှိအံ့နည်း။
ဘဝ့ကြောင့် ဖြစ်ဖြစ်၊ လှုပ်ရှားလစ်၊ စင်စစ်
မရှိတော့သတည်း။

မိစ္ဆာအယူဝါဒတို့အရ အားဖြင့် နောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် စင်ကြယ်တယ်လို့ ဆိုပေမယ်လို့ ဘဝတဏှာ မကင်းသေး၍ ဘဝ၌ ဖြစ်နေလျှင် ဆင်းရဲကင်းဘို့ တောင့်တမှု၊ ဆင်းရဲရှုမှာကို ကြောက်ပြီး စိုးရိမ်ပူပန်မှုစသော ဆင်းရဲတွေဟာ မကင်းကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်၊ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီ တောင့်တမှု တမ်းတမှု စိုးရိမ်ပူပန်မှုစသော ဆင်းရဲတွေ အကုန်ကင်းတယ်။ ဒါကြောင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းချင်ယင် ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ ဒီက ယောဂီတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်နှင့် အညီ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ ရောက်ပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်စေနိုင်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအကျင့်ကို ကျင့်သုံး အားထုတ် နေကြတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် မိမိတို့ ရှုမှတ် ကျင့်သုံးမြဲ ရှုမှတ် ကျင့်သုံး သွားကြဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို ရဟန္တာအထိဖြစ်စေနိုင်သော သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအကျင့်လမ်းမှန်ကို တိုးတက်ကျင့်သုံး ရှုမှတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု   သာဓု   သာဓု

(၃) မဟာဗျူဟသုတ်

တတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် နတ်တော်လဆုတ် (၈)ရက်နေ့ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

မဟာဗျူဟသုတ်ကို ဟောလာတာ ၂-သီတင်းရှိပြီ၊ (၈) ဂါထာပြီးခဲ့ပြီ၊ နတ်တော်လဆန်း (၈)ရက်နေ့ကတော့ နှစ်ပတ်လည် ပူဇော်ပွဲနေ့ဖြစ်၍ ဟောချိန်မရသောကြောင့် မဟောခဲ့ရဘူး၊ လပြည့်နေ့ကလဲ တိပိဋကဓရ စာပြန်ပွဲ ဖွင့်တဲ့နေ့ ဖြစ်၍ အချိန်မရသောကြောင့် မဟောခဲ့ရဘူး၊ လဆုတ်(၈)ရက် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် ၉-ဂါထာက စပြီး ဟောရမယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရဖြင့် နိမ္မိတဘုရားက ဒီလို မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ(၉)

၉။ ယမာဟု ဓမ္မံ ပရမန္တိ ဧကေ၊
တမေဝ ဟီနန္တိ ပနာဟု အညေ။
သစ္စော နု ဝါဒေါ ကတမော ဣမေသံ၊
သဗ္ဗေဝ ဟီမေ ကုသလာဝဒါနာ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ ကေ-အချို့ ဘာသာရေးဆရာတို့သည်၊ ယံ ဓမ္မံ-အကြင်ဘာသာရေးတရားကို၊ ပရမန္တိ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုဟောကြားကုန်၏၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ တမေဝ-ထိုဘာသာရေးတရားကိုပင်၊ အညေ-အခြားဘာသာရေးဆရာတို့က၊ ဟီနန္တိ-ယုတ်ညံ့သည်ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆို ဟောကြားကုန်၏ တဲ့။ အချို့ ဘာသာရေးဆရာတို့က အမြတ်လို့ ဆိုရတာကို အခြားဘာသာရေးဆရာတွေက အယုတ်လို့ ဆိုကြတယ်တဲ့၊ ကိုယ့်ဘာသာရေးကို အမြတ်လို့ ဆိုကြရာမှာ အခြားဘာသာရေးဆရာတို့က အယုတ်အညံ့ အမှားလို့ ဆိုကြတာကို ပြောတာပါဘဲ။ အဲဒါကို (အကြင်ဓမ္မ၊ အချို့က၊ မြတ်လု့ ဆိုကြသည်။ အခြားသူတွေက၊ ယင်းဓမ္မ၊ ဟီနအယုတ် ဆိုကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၉။ အကြင်ဓမ္မ၊ အချို့က၊ မြတ်လု့ဆိုကြသည်။
အခြားသူတွေက၊ယင်းဓမ္မ၊ ဟီန အယုတ်ဆိုကြသည်။

ဣမေသံ-ဤသို့ ပြောဟောငြင်းခုံနေသောသူတို့၏၊ ဝါ-ဤသို့ ဆိုသော ဝါဒတို့တွင်၊ ကတမော ဝါဒေါ-အဘယ်ဝါဒသည်၊ သစ္စောနု-အမှန်ဖြစ်ပါသနည်းတဲ့။ ဒီလို ကိုယ့်ဟာကိုယ်သာမြတ်တယ်၊ သူများဟာ ယုတ်ညံ့တယ်လို့ ပြောဆိုနေကြတဲ့ ဘာသာရေးဆရာတွေ၏ အယူဝါဒအမျိုးမျိုး များစွာထဲမှာ အဘယ်ဝါဒက မှန်ပါသလဲ လို့ မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို (ဤသူတို့မှာ၊ မှန်ကန်စွာ၊ သစ္စာဝါဒ အဘယ်နည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားဘယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသူတို့မှာ၊ မှန်ကန်စွာ၊ သစ္စာဝါဒ အဘယ်နည်း။

ဘာ့ကြောင့် ဒီလို မေးရသလဲ ဆိုတော့ ဟိ-မေးရခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ သဗ္ဗဝ-အလုံးစုံ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ-ငြင်းခုံပြောဆိုနေကြသော ဤသူတို့သည်၊ ကုသလာဝ-ဒါနာ-ကျွမ်းကျင်တတ်သိ ပညာရှိဟု ဝန်ခံကြပါသည်၊ ဝါ-ဝန်ခံနေကြသောကြောင့် မေးရပါသည်တဲ့။ အဲဒါကို (အားလုံးပင်လျှင်၊ တတ်ကျွမ်းကျင်၊ ဉာဏ်ရှင် ဝန်ခံသောကြောင့်တည်း–လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အားလုံးပင်လျှင်၊ တတ်ကျွမ်းကျင်၊ ဉာဏ်ရှင်
ဝန်ခံသောကြောင့်တည်း။

အဲဒီ အမေးကို မြတ်စွာ ဘုရားက ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၀)

၁၀။ သစ္စံ ဟိ ဓမ္မံ ပရိပုဏ္ဏ မာဟု၊
အညဿ ဓမ္မံ ပန ဟီန မာဟု။
ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊
သကံ သကံ သမ္မုတိ မာဟု သစ္စံ။

မုနိ–နိမ္မိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ သကံ ဟိ ဓမ္မံ-မိမိ၏ ဘာသာရေးတရားကို သာလျှင်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံကောင်းမြတ်သည်ဟူ၍၊ တေ-ငြင်းခုံနေသော ဤဘာသာရေးဆရာတို့သည်၊ အာဟု-

ပြောဆိုကုန်၏၊ အညသာ ဓမ္မံ ပန-အခြားသူ၏ ဘာသာရေး တရားကိုမူကား၊ ဟီနံ-အယုတ်အညံ့ဟူ၍၊ အာဟု-ဆိုကုန်၏ တဲ့။ အဲဒါကို (ကိုယ့်တရားကို၊ ပြည့်စုံဆို၊ အခြားကို ယုတ်ညံ့ဆိုကြ သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၀။ ကိုယ့်တရားကို၊ ပြည့်စုံဆို၊ အခြားကို ယုတ်ညံ့ ဆိုကြသည်။

ဝေမို-ဤပုံ ဤနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိဂ္ဂယှ-မြဲမြံစွာ ယူကုန်၍၊ ဝိဝါဒယန္တိ-ငြင်းခုံနေကြကုန်၏ တဲ့။ ကိုယ့်ဘာသာရေးတရားကို သာ ပြည့်စုံကောင်းမြတ်တယ်ဆိုပြီး သူများတရားကို အယုတ် အညံ့အမှားလို့ ပြောဆို ငြင်းခုံနေကြတာဟာ ဘာသာရေးဆရာ တို့၏ လမ်းစဉ်ဘဲ၊ ဒါကြောင့် "အပြင်ပဘာသာရေး ဝါဒတွေ ဟာ ဘယ်သူ့ဟာမှ မမှန်ဘူး၊ အမှားချည်းဘဲ"လို့ တဲ့တဲ့မပြောဘဲ သွယ်ဝိုက်ပြီး ဖြေရှင်းတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါကို (ဤသို့လဲပဲ၊ ခိုင်အမြဲ၊ ယူစွဲ ငြင်းခုံနေကြသည်-လို့)ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသို့လဲပဲ၊ ခိုင်အမြဲ၊ ယူစွဲ ငြင်းခုံနေကြသည်။

အဲဒီလို ငြင်းခုံကြခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဖော်ပြ တော်မူပါတယ်။ တေ-ဤငြင်းခုံနေသော ဘာသာရေးဆရာတို့ သည်၊ သကံ သကံ-မိမိဟာ မိမိဟာဖြစ်သော၊ သမ္မုတိံ-အမှန် ဟု သမုတ်ထားသော ဘာသာရေးတရားကို၊ သစ္စံ-အမှန်ဟူ၍၊

အာဟု-ပြောဆိုကြ၏၊ ဝါ-ပြောဆိုနေကြသော ကြောင့်ပေတည်း တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ (ကိုယ့်ဟာ ကိုယ့်ဟာ၊ အယူသာ၊ မှန်တာရယ်လို့ ဆိုကြသည်-လို့)ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ့်ဟာ ကိုယ့်ဟာ၊ အယူသာ၊ မှန်တာရယ်လို့
ဆိုကြသည်။

ဘာသာရေး အယူသည်းသူတိုင်းက ကိုယ့်အယူသာ မှန်တယ်လို့ အသီးအသီးပြောဆိုနေကြတယ်၊ အဲဒီလို ပြောဆိုနေကြတော့ အခြား ဘာသာရေးတွေကို အယုတ် အညံ့ အမှားလို့ ဆိုရာရောက်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် ငြင်းခုံနေကြတာပါဘဲ၊ ဘယ်သူ့ဟာမှ တကယ်မှန်တာတော့ မရှိပါဘူးလို့ သွယ်ဝိုက်ပြီးတော့ သိနားလည်စေပါတယ်။ ထို့အတူပင် အခြားနည်းဖြင့်လဲ ဖြေရှင်းပြတော်မူ ပြန်ပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၁)

၁၁။ ပရဿ စေ ဝမ္ဘယိတေန ဟီနော၊
န ကောစိ ဓမ္မေသု ဝိသေသိ အဿ။
ပုထူ ဟိ အညဿ ဝဒန္တိ ဓမ္မံ၊
နိဟီနတော သမှိ ဒဠှဝဒါနာ။

ပရဿ-သူတပါး၏၊ ဝမ္ဘယိတေန-ရှုတ်ချခြင်းကြောင့်၊ ဟီနော-ယုတ်ညံ့သည်၊ စေ အဿ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ကောစိ-တစုံ

တယောက်မျှ၊ ဓမ္မေသု-ဘာသာရေး တို့၌၊ ဝါ-ဘာသာရေး တရားတို့ကြောင့်၊ ဝိသေသီ-ထူးသောဂုဏ်ရှိသည်၊ ဝါ-ထူးခြား မြင့်မြတ်သည်၊ န အသာ - မဖြစ်ရာတော့သည် သာတည်းတဲ့။ သူတပါးက ရှုတ်ချခြင်းကြောင့် ယုတ်ညံ့သည် ဖြစ်ပါမူ ဘာသာ ရေးတရားတိုင်း သူဘပါး၏အရှုတ်ချ ခံနေရတာချည်းဘဲ၊ ဒါ ကြောင့် ဘယ်ဘာသာဝင် တဦးတယောက်မျှ မိမိဘာသာရေး ကျင့်ဝတ်ကြောင့် ထူးခြားမြင့်မြတ်သူ မဖြစ်နိုင်သည်သာ၊ ဘာ သာဝင်ဟူသမျှ အကုန်လုံး အယုတ် အညံ့ချည်း ဖြစ်ဖို့ရှိတော့ တာဘဲ တဲ့၊ ဒီစကားဖြင့်လဲ ဘယ်ဝါဒမှ မမှန်ဘူးဆိုတာကို သွယ် ဝိုက်ပြီး သိနားလည်စေပါတယ်။ အဲဒါကို (သူများရှုတ်ချ၊ ပြော ရုံမျှ၊ ဓမ္မအယုတ်ဖြစ်ပါလျှင်။ ဓမ္မအရ၊ တဦးမျှ၊ ထူးလှ မရှိဖြစ် ဖွယ်ပင်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ သူများရှုတ်ချ၊ ပြောရုံမျှ၊ ဓမ္မ အယုတ် ဖြစ်ပါလျှင်။
ဓမ္မအရ၊ တဦးမျှ၊ ထူးလှ မရှိ ဖြစ်ဖွယ်ပင်။

အဲဒါ ဘာ့ကြောင့်လဲလို့ ဆိုတော့ ဟိ-ထူးခြားမြင့်မြတ်သူ မဖြစ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ ပုထူ-ဘာသာရေးဆရာများ စွာတို့သည်၊ (ဘာသာရေး ဆရာတိုင်းပင်ဟု ဆိုလို၏။) သမှိ-မိမိ၏ ဘာသာရေးတရား၌၊ ဒဠှဝဒါနာ-အကောင်းအမြတ်အနေ ဖြင့် မြဲမြံစွာ ပြောဟောကြကုန်လျက်၊ အညဿ ဓမ္မံ-အခြားသူ ၏ ဘာသာရေးတရားကို၊ နိဟီနတော-အယုတ် အညံ့ အနေ အားဖြင့်၊ ဝါ-အယုတ်အညံ့ ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဟောကြကုန်၏၊

ဝါ-ပြောဟောကြသောကြောင့် ပေတည်း တဲ့။ ကိုယ့်ဘာသာရေး ကိုသာ အကောင်းအမြတ် အနေဖြင့် မြဲမြံစွာ ယုံကြည်ယူစွဲကြ လျက် အခြားဘာသာရေး ဟူသမျှကို အယုတ်အညံ့ အမှားဟု အများက ဟောပြောနေကြသောကြောင့် ဘာသာရေး တရား တိုင်း အရှုတ်ချခံကြရတာချည်းဘဲ၊ အဲဒီလို အရှုတ် အချ ခံရရုံ မျှဖြင့် တကယ်ယုတ်ညံ့သွားယင် ဘာသာရေးတိုင်းမှာ မိမိ၏ ဘာသာရေး အကျင့်ကြောင့် မြင့်မြတ်သူ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အယုတ်အညံ့ချည်းသာ ဖြစ်ဖို့ရှိပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ (ကိုယ့် အယူ၌သာ၊ စွဲမြဲစွာ၊ ဟောကာနေကြသည့်အပြင်။ အခြားသူ ဓမ္မ၊ အများက၊ ရှုတ်ချ ပြောဆိုသောကြောင့်ပင်-လို့) ဆောင် ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ စွဲမြဲစွာ၊ ဟောကာနေကြ
　သည့်အပြင်။
အခြားသူဓမ္မ၊ အများက၊ ရှုတ်ချပြောဆို
　သောကြောင့်ပင်။

အဖြေဂါထာ(၁၂)

၁၂။ သဒ္ဓမ္မ ပူဇာပိ နေသံ တထေဝ၊
ယထာ ပသံသန္တိ သကာယနာနိ။
သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ တထိယာ ဘဝေယျုံ၊
သုဒ္ဓီ ဟိ နေသံ ပစ္စတ္တမေဝ။

ယထာ-အကြောင်းအခြင်းအရာဖြင့်၊ သကာယနာနိ-မိမိ၏ တည်မှီရာ အယူဝါဒတို့ကို၊ ပသံသန္တိ-မှန်ကန်သည် မြင့်မြတ်သည်ဟု ချီးမွမ်းကြကုန်၏၊ တထာ-ထိုသို့ ချီးမွမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ နေသံ-ထိုဘာသာရေး ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သဒ္ဓမ္မပူဇာပိ-သဒ္ဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော မိမိတရားကို ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း၊ တထေဝ-မှန်ကန်သည်သာလျှင်၊ စေ သိယာ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဖြစ်ပါမူ! သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ-ဘာသာရေးဝါဒဟူသမျှ အကုန်လုံး တို့ပင်လျှင်၊ တထိယာ-အမှန်တို့ချည်းသာ၊ ဘဝေယျုံ-ဖြစ်ကုန်ရာသည် တဲ့။ မိမိတို့၏ ဘာသာဝါဒကို မှန်သည်ဟု ချီးမွမ်းကြသည့် အခြင်းအရာအားဖြင့် သူတော်တရားလို့ ဆိုရတဲ့ မိမိတို့၏ ဘာသာရေးတရားကို ပူဇော်ခြင်း, ဘာသာရေး ဆရာ့ ဆရာများကို ပူဇော်ခြင်းဟာလဲ အမှန်သာဖြစ်လို့ရှိယင် ဘာသာဝါဒဟူသမျှ အကုန်လုံးပင် အမှန်ချည်းဖြစ်ရာပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကို (မိမိနေရာ၊ အယူသာ၊ ကောင်းစွာ ချီးကျူးကြသည့်သွင်။ သူတော်တရား၊ ပူဇော်ငြား၊ မမှား အမှန်ဖြစ်ပါလျှင်။ အားလုံးဝါဒ၊ ဟူသမျှ၊ မှန်ကြသည်ချည်း ဖြစ်လေရာ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ မိမိနေရာ၊ အယူသာ၊ ကောင်းစွာ ချီးကျူးကြ
သည့်သွင်။
သူတော်တရား၊ ပူဇော်ငြား၊ မမှားအမှန် ဖြစ်
ပါလျှင်။
အားလုံးဝါဒ၊ ဟူသမျှ၊ မှန်ကြသည်ချည်းဖြစ်လေရာ။

ဟိ-ထိုသို့ အမှန်ချည်းဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ နေသံ-ထိုဘာသာရေး ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ခြင်း-ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်၊ ပစ္စတ္တမေဝ-အသီးအသီးသော မိမိ၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ကြသည်ချည်းပင်၊ ဝါ-အသီးအသီးသော မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသောကြောင့်ပေတည်း တဲ့။ ဘာသာရေး အယူဝါဒ ရှိသူတိုင်းမှာ စင်ကြယ်ခြင်း-ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဟာ မိမိတို့၏ ဘာသာရေး အလိုအားဖြင့် ရှိသည်ချည်းဟု ယုံကြည်ကြသောကြောင့် ပါဘဲ တဲ့။ အဲဒါကို (ဘယ့်ကြောင့် ဆိုဘိ၊ သူတို့၏၊ သုဒ္ဓိ စင်ကြယ် လွတ်မြောက်တာ။ အသီးသီးပင်၊ သူ တို့ တွင်၊ သက် ဝင် ယုံ ကြည် သော ကြောင့် ပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို။ ဆိုကြရမယ်။

ဘယ့်ကြောင့် ဆိုဘိ၊ သူတို့၏၊ သုဒ္ဓိ စင်ကြယ်
လွတ်မြောက်တာ။
အသီးသီးပင်၊ သူတို့တွင်၊ သက်ဝင် ယုံကြည်
သောကြောင့်ပါ။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အပြင်ဘက်က ဘာသာရေး ဆရာတွေက သူတို့ဘာသာတရားသာမှန်တယ်၊ အခြား ဘာသာဝါဒတွေကို မှားတယ်လို့ ဒီလိုချည်း ပြောဆိုငြင်းခုံနေကြပေမဲ့ သူတို့ဘာသာ ဝါဒတွေ အကုန်လုံးဟာ အမှားချည်းဘဲ၊ မှန်တာရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာကို ဒွဲ့ဒိုးအားဖြင့် မပြောပဲ ပရိယာယ်အားဖြင့် သွယ်ဝိုက်ပြီး သိနားလည်အောင် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာ ဖြေရှင်းတော်

မူပါတယ်။ အဲဒီဖြေရှင်းချက်များကို ကြားနာရတဲ့အတွက် မိမိတို့မှာ ယခုဘ၀၌ ရှေးကပြုစုပွားများခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံ၏ အစွမ်းကြောင့် လူသူတော်ကောင်းဖြစ်ပြီး မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမှန်ကို ကြားနာရ ကျင့်ရပါပေတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး ဝမ်းမြောက်ကြဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်ပြီး အားထုတ်နေကျ ဗုဒ္ဓ တရားမှန်ကို တိုးတက်၍ ကျင့်သုံးပွားများ အားထုတ်နိုင်သဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု   သာဓု   သာဓု

(၃) မဟာဗျူဟသုတ်

စတုတ္ထပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် ပြာသိုလဆုတ် (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

မဟာဗျူဟသုတ်ကို ဟောလာတာ ၃-သီတင်းရှိပြီ၊ ဂါထာ အမှတ်(၁၂)အထိ ပြီးခဲ့ပြီ။ နတ်တော်လဆုတ် ၁၂-ရက်နေ့မှ စ၍ ဘားအံနှင့် မော်လမြိုင်သို့ သွားနေရသဖြင့် ဒီသုတ်ကိုဆက် မဟောရပဲ ရှိနေခဲ့တယ်။ ပြာသိုလဆုတ် ၅-ရက်နေ့ကမှ ရန်ကုန် သို့ ပြန်ရောက်ခဲ့တယ်၊ ပြာသိုလဆုတ်(၈)ရက် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် ၁၃၊ ၁၄-ဂါထာများကို ဟောရမယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၃)

၁၃။ န ဗြာဟ္မဏဿ ပရနေယျ မတ္ထိ၊
ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။
တသ္မာ ဝိဝါဒါနိ ဥပါတိဝတ္တော၊
န ဟိ သေဋ္ဌတော ပဿတိ ဓမ္မမညံ။

ဗြာဟ္မဏဿ-မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို အပပြုပြီး ပယ်ပြီးသော ရဟန္တာအား၊ (ဗြာဟ္မဏ ဆိုတာ အိန္ဒိယက ပုဏ္ဏား

လူမျိုးကိုလဲ ဆိုတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီမှာတော့ အဲဒီလို ပုဏ္ဏားလူမျိုး ရိုးရိုးကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အကုသိုလ် ကိလေသာဟူသမျှ ကိုပယ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဟာနိဒ္ဒေသမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာနစသော မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဟူသမျှကို အပပြုပြီး ပယ်ပြီး ဖြစ်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုကြောင်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့်)ဗြာဟ္မဏဿ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပရနေယျံ-သူတပါးက သိစေအပ် ညွှန်ကြားအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ညွှန်ကြားဘွယ်သည်၊ နတ္ထိ-(သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်) မရှိတော့သည်သာတည်း။

•

ရဟန္တာမှာ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို အပြည့်အစုံ သိပြီးဖြစ်သောကြောင့် သူတပါးက သိစေဘို့ ညွှန်ကြားဘို့မလိုပါဘူးတဲ့။ အဲဒါကို (ရဟန္တာအား၊ သူတပါး၊ ညွှန်ကြားပေးဘွယ်မရှိပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

ရဟန္တာအား၊ သူတပါး၊ ညွှန်ကြားပေးဘွယ်မရှိပါ။

ဓမ္မေသု-မိစ္ဆာအယူတရားတို့၌၊ နိစ္ဆေယျ-ကြံစည်ဆုံးဖြတ်၍၊ သမုဂ္ဂဟီတံ-စွဲယူခြင်းသည်လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိတော့သည်သာတည်း။ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူ တရားတို့၌လဲ မည်သည့် အယူကိုမျှ ကြံဆ တွေးတော ဆုံးဖြတ်ပြီး စွဲယူခြင်း မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။

အဲဒါကိုလဲ (အယူတွေမှာ၊ ဆုံးဖြတ်ကာ၊ ယူတာလဲပဲ မရှိပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

အယူတွေမှာ၊ ဆုံးဖြတ်ကာ၊ ယူတာလဲပဲ မရှိပါ။

တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိဝါဒါနိ-မိစ္ဆာအယူကို စွဲမှီ၍ ငြင်းခုံမှုတို့ကို၊ ဥပါတိဝတ္တော-လွန်မြောက် ကင်းရှင်းလျက် ရှိပေ၏။ အဲဒါကိုလဲ(ထို့ကြောင့်ငြင်းခုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်လွန်မြောက် နေသည်သာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ထို့ကြောင့်ငြင်းခုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်လွန်မြောက်နေသည်သာ။

ဟိ-လွန်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတပါးကား၊ အညံ-သတိပဋ္ဌာန်စသော ဗောဓိပက္ခိယ အကျင့်မှ တပါးသော၊ ဝါ-အရိယမဂ်အကျင့်မှ တပါးသော၊ ဓမ္မံ-အကျင့်တရားကို၊ သေဋ္ဌတော-မှန်ကန်မြင့်မြတ်သော တရားအနေအားဖြင့်၊ န ပဿတိ-မရှုမြင်မထင်မှတ်တော့ပေ၊ ဝါ-မရှုမြင် မထင်မှတ်သောကြောင့်ပေတည်း တဲ့။ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုယင်လဲ ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါး ပါဝင်နေတယ်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုယင်လဲ အဲဒီ ၃၇-ပါးလုံး ပါဝင်နေတာပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် တိုတိုနဲ့ပြောလိုက ပြောရအောင် (ဝါ-အရိယမဂ်အကျင့်မှတပါးသော-လို့) တနည်းအနက်ပြန်လိုက်တာပါဘဲ။ ဗောဓိပက္ခိယ ၃၇-ပါး မပါတဲ့တရား၊ သတိပဋ္ဌာန်မပါတဲ့တရား၊ အရိယမဂ္ဂင်မပါတဲ့တရားဆို

တာ ဗုဒ္ဓသာသနာတွင်းတရားမဟုတ်ဘူး၊ သာသနာပလမ်းမှား တရားတွေဘဲ၊ အဲဒီလို လမ်းမှား အယူမှားကို အကျင့်ကောင်း အကျင့်မြတ်အဖြစ်ဖြင့် မထင်မြင်မယူဆဘူး၊ အသိအမှတ်မပြုပါ ဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့်လဲ ငြင်းခုံမှုကင်းပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ (အခြားတရား၊ အမြတ်ထား၊ မြင်သွားမရှိသောကြောင့်ပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အခြားတရား၊ အမြတ်ထား၊ မြင်သွားမရှိသောကြောင့်ပါ။

ဒီနေရာမှာ မေးစရာရှိတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-ရဟန္တာဟာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုင်ရာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုင်ရာတရားတွေကို ဟောပြော နေတယ်မဟုတ်ပါလား၊ အဲဒီတော့ အခြားတရားကိုလဲ အမှား အဖြစ်ဖြင့် ပြောဟောနေရာရောက်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သတိ ပဋ္ဌာန်မဂ္ဂင် ဗောဓိပက္ခိယမှ အခြားတရားတွေကို ပယ်ဖျက်ငြင်းခုံ ရာမရောက်ပေဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ ရှေ့ပိုင်းမျှား၌လဲ ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ၊ အမှန်တရားကိုသိပြီး အဲဒီအမှန် တရားကို ဟောပြောနေတာဟာ အခြားသူမျှားအား အမှန်ကို သိစေရန် မေတ္တာ ကရုဏာဖြင့် ဟောပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ငြင်းခုံတာမဟုတ်ပါဘူး၊ ဥပမာအားဖြင့် ရောဂါရှိနေသူအား ဆေးမှားကိုမသုံးပဲ ဆေးမှန်ဆေးကောင်းကို သုံးဘို့ညွှန်ကြားတာ မျိုးပါဘဲ။တနည်းအားဖြင့် စီးပွါးရေးလမ်းမှားလိုက်နေသူအား စီးပွါးရေးလမ်းမှန်ကို ညွှန်ကြားတာနဲ့လဲ တူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၄)

၁၄။ ဇာနာမိ ပဿာမိ တထေဝ ဧတံ၊
ဒိဋ္ဌိယာ ကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိံ။
အဒက္ခိ စေ ကိဉ္စိ တုမဿ တေန၊
အတိသိတွာ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိံ။

ကေ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဇာနာမိ ပဿာမိ-ငါသိသည် ငါမြင်သည်၊ ဧတံ-ဤအရာသည်၊ တထေဝ-ကိုယ်တိုင်အသိအမြင် ဖြစ်သောကြောင့် သိမြင်သည့်အတိုင်း မှန်သည်သာတည်း၊ဤလတ်-ဤသို့ ထင်မြင်ယူဆသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-အယူဖြင့်၊ သုဒ္ဓိံ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ပစ္စေန္တိ-ယုံကြည်ဆုံးဖြတ် သိမှတ်ကြကုန်၏-တဲ့။

အဲဒီမှာ ငါသိသည်-ဆိုတာက အဘိညာဉ်ဉာဏ်ဖြင့် သူတပါးစိတ်ကိုသိတာနဲ့ ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီးသိတာကို ဆိုလိုပါတယ်၊ ငါမြင်သည်ဆိုတာကတော့ ပကတိမျက်စိဖြင့်မြင်တာနဲ့ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် မြင်တာကို ဆိုလိုပါတယ်။ အယူအစွဲဖြစ်ပုံကတော့ အဘိညာဉ်ဖြင့် သူတပါးစိတ်ကိုသိပြီးတော့ အဲဒီသိရတဲ့စိတ်နဲ့ စိတ်၏တည်ရာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အမြဲထာဝရ တည်ရှိနေတယ်လို့ထင်မြင်တဲ့သဿတဒိဋ္ဌိလဲဖြစ်နိုင်တယ်၊အဲဒီစိတ်၏တည်ရာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သေပြီးတဲ့နောက် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး လို့ ဉစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဘိညာဉ်ဖြင့် ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ငါဟာ ရှေး

ရှေးဘဝတွေကလဲ ရှိလာခဲ့တယ်၊ ယခုလဲ ရှိမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မြင်တဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နိုင်တယ်။

ပကတိမျက်စိဖြင့် ရှေးကမြင်ခဲ့ဘူးတဲ့ လူစသည်ကို ထပ်ခါ ထပ်ခါ မြင်ရသောကြောင့် ရှေးကမြင်ခဲ့တာလဲ ဒီလူဘဲ၊ ယခုမြင်တာလဲ ဒီလူဘဲ၊ မပျက်စီးပဲအမြဲတည်ရှိနေတယ်စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်ပြီး တသက်လုံးတည်ရှိနေတဲ့ အတ္တကောင်အနေဖြင့် ထင်မှတ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိလဲဖြစ်နိုင်တယ်၊ သေသွားတဲ့အခါကျတော့ မမြင်မတွေ့ရလို့ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ထင်တဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် လောကကိုမြင်တဲ့အခါမှာ ဘဝအသစ်အသစ် ထပ်ဖြစ်ဖြစ်နေတာကို မြင်တွေ့ရတဲ့အတွက် သတ္တဝါဟာ သေတဲ့အခါလဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး တည်မြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်တဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိလဲဖြစ်နိုင်တယ်၊ တချို့သတ္တဝါတွေ ထပ်ဖြစ်တာကို မတွေ့ရတဲ့အတွက် သေပြီး ပြတ်စဲသွားတယ်ထင်တဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလဲဖြစ်နိုင်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ တချို့ဗြဟ္မာတွေ သေတာကို မတွေ့ရတဲ့အတွက် အဲဒီလိုဘဝမျိုးကို အိုနာသေဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့လဲ ထင်တတ်တယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်သိရမြင်ရတာကိုအမှန်ပဲလို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ မည်သို့ပြုကျင့်ပြီး မည်သို့ဖြစ်ရလျှင် အိုနာသေဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို ထင်မြင်ယုံကြည်ပုံကို ဆောင်ပုဒ်သုံးခုစီထားတယ်၊ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ သူတပါးစိတ်ပါ၊ ရှေးကြောင်းရာ၊ သိတာအမှန်ပင်။
အဘိညာဉ်နှင့်၊ မျက်စိဖြင့်၊ မြင်လင့်အမှန်ပင်။
သို့သိမြင်လင့်၊ အယူဖြင့်၊ဖြစ်သင့်စင်ကြယ်ယုံကြသည်။

ပရစိတ္တဝိဇာနန အဘိညာဉ်ဖြင့် သူတပါးစိတ်ကိုလဲ ကိုယ်တိုင်သိတယ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာဉ်ဖြင့် ရှေးဘဝဟောင်းတွေလဲ ကိုယ်တိုင်သိတယ်၊ အဲဒါတွေအမှန်ချည်းဘဲ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် လောကအကြောင်းအရာတွေကို ကိုယ်တိုင်မြင်တယ်၊ ဒါလဲ အမှန်ဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီအသိအမြင်သုံးမျိုးကတော့ အဘိညာဉ်ရပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပကတိမျက်စိနဲ့ ကိုယ်တိုင်မြင်တာလဲ အမှန်ဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကတော့ အဘိညာဉ်မရတဲ့သူတွေနဲ့လဲ ဆိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်သိတာမြင်တာကို အခိုင်အမာ ပြုပြီးတော့ သူတို့၏ ဘာသာရေးအသိအမြင်အရအားဖြင့် စင်ကြယ်တယ်၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှလွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆကြပါတယ်တဲ့။

အဒက္ခိ စေ-ထိုသို့သိမြင်ပြီးဖြစ်ငြားအံ့၊ ဝါ-ထိုသို့ ကိုယ်တိုင် သိမြင်ပြီး ဖြစ်ရုံမျှဖြင့် အကယ်၍ စင်ကြယ်လွတ်မြောက်ငြားအံ့၊ တုမဿ-ထိုသို့ သိမြင်သောသူအား၊ တေန-ထိုသိမြင်ခြင်းဖြင့်၊ ကိဉ္စိ-အဘယ်ကိစ္စပြီးအံ့နည်း၊ ဝါ-အဘယ်ကိစ္စမျှ မပြီးပါဘူးတဲ့။ အဘိညာဉ်ဖြင့် သိမြင်ရုံမျှဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်ရုံမျှ ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုပိုင်းခြား၍သိခြင်းကိစ္စ၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စ၊ မဂ္ဂ

သစ္စာကို ပွါးစေခြင်းကိစ္စဆိုတဲ့ ဒီကိစ္စလေးပါးထဲက ဘယ်ကိစ္စကို ပြီးစေပါသလဲ၊ ဘယ်ကိစ္စကိုမျှ မပြီးစေနိုင်ပါဘူး၊ ဒီကိစ္စလေးပါးကို မပြီးစေနိုင်လျှင် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ စင်ကြယ်ခြင်းဟာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ (တကယ်မြင်ငြား၊ ထိုသူအား၊ ပြီးသွားကိစ္စ အဘယ်နည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တကယ်မြင်ငြား၊ ထိုသူအား- ပြီးသွားကိစ္စ အဘယ်နည်း။

အဲဒီလို ဘာကိစ္စကိုမျှမပြီးစေပဲ စင်ကြယ်တယ်လို့ ယုံကြည်ပြောဆိုကြတာကတော့ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့် ဗောဓိပက္ခိယအကျင့်ဆိုတဲ့ အကျင့်လမ်းမှန်ကိုကျော်လွန်ပြီးတော့ လမ်းမှားဖြင့် ယုံကြည်ပြောဟောနေကြတာဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

အတိသိတ္ဝာ- အမှန်ကိုကျော်လွှားရှောင်ဖယ်၍၊ အညေန- အခြားသော နည်းလမ်းမှားဖြင့်၊သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝဒန္တိ- ပြောဆိုနေကြကုန်၏-လို့ ဆက်ပြီးဖော်ပြတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ (အမှန်ကျော်လင့်၊ အခြားဖြင့်၊ ဖြစ်သင့်စင်ကြယ် ဆိုကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အမှန်ကျော်လင့်၊ အခြားဖြင့်၊ ဖြစ်သင့်စင်ကြယ်ဆိုကြသည်။

အဲဒီ အတိသိတ္ဝာ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိံ-ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကို မဟာနိဒ္ဒေသမှာ တနည်းအားဖြင့် ဒီလိုလဲ ဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်။ ဖွင့်ပုံကတော့—

ဗုဒ္ဓါဒယော-ဘုရားစသည်တို့သည်၊ (ထည့်ပါ၍) အတိသိတ္တာ-အယူမှားကို ကျော်လွန်ဖယ်ရှား၍၊ အညေန-သတိပဋ္ဌာန်စသော အခြားအကျင့် လမ်းမှန်ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝဒန္တိ-ဟောကြားတော်မူကြကုန်၏ တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ (ဒိဋ္ဌိကျော်လင့်၊ အခြားဖြင့်၊ ဖြစ်သင့်စင်ကြယ် ဟောကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ဒိဋ္ဌိကျော်လင့်၊ အခြားဖြင့်၊ ဖြစ်သင့်စင်ကြယ်ဟောကြသည်။

ဒီလို ပါဠိတပိုဒ်ထည်းကို ၂-နည်းဖြင့် ဖွင့်ပြတာကတော့ သဒ္ဒါနက်အားဖြင့် ဖြစ်သင့်တဲ့အတွက် သုတပွားရန်ရည်၍ ဖွင့်ပြခြင်းဖြစ်ပါလိမ့်မယ်၊ ဘုရားအလိုတော်အရ အားဖြင့်တော့ အနက်တပါးတည်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါတယ်၊ ဟိုတုန်းက ကြားနာသူတွေဟာလဲ အဲဒီအနက်တပါးတည်းကိုသာ သိနားလည်ဖွယ်ရှိပါတယ်၊ အဲဒီအနက် ၂-ပါးထဲမှာ ပဌမအနက်ဟာ ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်သင့်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ အတိသိတ္တာ-ကျော်လွန်တယ်ဆိုတာဟာ အမှန်ကို ကျော်လွန်ရာမှာသာ သုံးလေ့ရှိသောကြောင့်ပါဘဲ။

ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဂါထာ ၂-ပိုဒ်ထဲမှ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိမှန်ပြီးစီးပုံဟာ အတုယူစရာဘဲ၊ နောက်ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွားစေတဲ့အကျင့် ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးအကျင့်ဆိုတာတွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်းက အကျင့်

မှန်တွေဘဲ၊ အဲဒီအကျင့်မှန်တွေကို ယခုကျင့်နေကြရတာဟာ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာကောင်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအကျင့်လမ်းမှန်ကိုကျင့်နေကြရတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ပြီး တိုးတက်ကျင့်သုံးသွားကြဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ကျင့်သုံးသောအားဖြင့် ဝိပဿနာတွေ ရင့်သန်ပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၃) မဟာဗျူဟသုတ်

ပဥ္စမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် ပြာသိုလကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

မဟာဗျူဟသုတ်ကို ဟောလာတာ ၄-သီတင်းရှိပြီ၊ ဂါထာအမှတ်(၁၄)အထိ ပြီးခဲ့ပြီ။ ပြာသိုလကွယ် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် ၁၅၊၁၆-ဂါထာများကို ဟောရမယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၅)

၁၅။ ပဿံ နရော ဒက္ခတိ နာမရူပံ၊
ဒိသွာန ဝါ ဉဿတိ တာနိမေဝ။
ကာမံ ဗဟုံ ပဿတု အပ္ပကံ ဝါ၊
န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

ပဿံ-ပကတိမျက်စိ အဘိညာဉ် ဉာဏ်တို့ဖြင့် မြင်သော၊ နရော-လူသည်၊ နာမရူပံ-နာမ်ရုပ်ကို၊ ဒက္ခတိ-သာမန်မြင်ရုံးမြင်စဉ်ဖြင့်သာ မြင်လတံ့။ ပကတိမျက်စိဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ပရစိတ္တဝိဇာနန,ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဉ်တို့ဖြင့် ဖြစ်စေ

ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်ပါသည် ဆိုတဲ့လူဟာ နာမ်ရုပ်ကို သာမန်မြင်ရိုး မြင်စဉ်မျှဖြင့် မြင်မှာဘဲ၊ ရှုမှတ်ပြီးမြင်သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကို ခွဲခြားသိတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်းအကျိုး ခွဲခြားသိတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အဖြစ် အပျက်ကို မြင်သိတာ မျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအနေ, မိန်းမ ယောကျ်ား အနေ, တည်မြဲတည်ရှိနေတဲ့ အနေစသည်ဖြင့်သာ မြင်မှာပါတဲ့၊ အဲဒါကို (မြင်သောသူဟာ၊ ရိုးရိုးသာ၊ မြင်မှာ့ နာမ်ရုပ်ကို-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၅။ မြင်သောသူဟာ၊ ရိုးရိုးသာ၊ မြင်မှာ နာမ်ရုပ်ကို။

ဒိဿွာန ဝါ-ကိုယ်တိုင်မြင်ပြီး၍လည်း၊ တာနိမေဝ-ရိုးရိုးမြင် ထားသော ထိုနာမ်ရုပ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဥ ဿတိ-ဆင်ခြင်ကြံစည် သောစိတ်ဖြင့် သိလတံ့ တဲ့။ မြင်ပြီးနာမ်ရုပ်ကိုလဲ ရိုးရိုးမြင်ခဲ့တဲ့ အတိုင်းပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေစသည်ဖြင့် ကြံတွေးပြီး တော့ လဲ သိမှာပါတဲ့၊ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအနေ အပြစ် တင်ဘွယ်အနေ စသည်ဖြင့် မသိနိုင်ပါဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (မြင်ပြီးသောခါ၊ ထို့တူသာ၊ သိမှာနာမ်ရုပ်ကို-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မြင်ပြီးသောခါ၊ ထို့တူသာ၊ သိမှာ နာမ်ရုပ်ကို။

အပိုဒ် ၂-ခုက ပါဠိသက်သက် ကြည့်ယင် ရည်ရွယ်ချက်ကို သိနားလည်ဘို့ ခက်ပါတယ်၊ မဟာနိဒ္ဒေသ အဖွင့်ကို မှီပြီးတော့ ယခုပြောပြခဲ့တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိနားလည်ရပါတယ်။ ဆိုလို

ရင်း အတိုချုပ်ကတော့ ပကတိမျက်စိနှင့် လောကီ အဘိညာဉ် တို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် တွေ့ရတိုင်း အမှန်ချည်း မဟုတ် ဘူး၊ ဖြစ်ခိုက်ရှမ်နာမ်ကို ရှုပြီးသိမှသာ အမှန်သိ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။

ဗဟုံ ဝါ-များစွာကို ဖြစ်စေ၊ အပ္ပံ ဝါ-အနည်းငယ်ကိုဖြစ် စေ၊ ကာမံ ပဿတု-ပကတိမျက်စိနှင့် လောကီအဘိညာဉ်တို့ဖြင့် အကယ်၍ မြင်သိပါစေ၊ ဟိ-ထိုသို့ပင် ကိုယ်တိုင် မြင်သိသော် လည်း၊ တေန-ထိုသို့ မြင်သိခြင်းဖြင့်၊ သုဒ္ဓိံ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ် မြောက် စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ကုသလာ-ခန္ဓာ အာယတနစသည်တို့၌၊ သိမြင်ကျွမ်းကျင်သော (ဘုရားစသော) ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည်၊ န ဝဒန္တိ-မဟောကြပါကုန် တဲ့။

ပကတိမျက်စိဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုစသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နဲနဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ များများဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်တိုင် တွေ့အားဖြင့် မြင်သော်လဲ ထိုသို့ မြင်ရုံသိရုံမျှဖြင့် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ် လို့ မဟောကြပါဘူးတဲ့၊ ဘယ်သူတွေကလဲဆိုတော့ ကုသလာ- ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် သစ္စာ ဣန္ဒြေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တွေမှာ ကျွမ်းကျင် သိမြင်တော်မူကြတဲ့ အရှင်မြတ်တွေ၊ သတိပဋ္ဌာန် စသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားတွေမှာ ကျွမ်းကျင် သိမြင်တော်မူကြတဲ့ အရှင်မြတ်တွေက မဟောကြ တာပါတဲ့၊ အဲဒီအရှင်မြတ်တွေဆိုတာကလဲ ဘုရား ရဟန္တာ အရှင် မြတ်တွေပါဘဲ။ အဲဒီ ၂-ပိုဒ်အတွက် (နဲနဲ များများ၊မြင်သော်

ငြား၊ မြင်သွားရုံဖြင့်မူ။ စင်ကြယ်ခြင်းကား၊ ဥာဏ်ရှင်များ၊ ဟောကြားမရှိပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်များ စီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

နန့် များများ၊ မြင်သော်ငြား၊ မြင်သွားရုံဖြင့်မူ။
စင်ကြယ်ခြင်းကား၊ဉာဏ်ရှင်များ၊ဟောကြားမရှိပါ။

အဖြေဂါထာ (၁၆)

၁၆။ နိဝိဿဝါဒီ န ဟိ သုဗ္ဗိနာယော၊
ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိပုရက္ခရာနော။
ယံ နိဿိတော တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနော၊
သုဒ္ဓိံ ဝဒေါ တတ္ထ တထဒ္ဒသာ သော။

နိဝိဿဝါဒီ-အယူများ၌ သက်ဝင်စွဲလမ်းလျက် ဟောပြောနေလေ့ရှိသူသည်၊သုဗ္ဗိနာယော-ဆုံးမသွန်သင် ပြုပြင်ပေးရန် လွယ်ကူသည်၊ န ဟိ ဟောတိ-မဖြစ်တော့သည်သာတည်းတဲ့။ အယူများကို ယုံကြည်စွဲလန်းပြီး ပြောဆိုနေတဲ့သူကို အမြင်မှန်ရအောင် ဆုံးမ သွန်သင်ပြုပြင်ပေးဘို့ မလွယ်ဘူး၊ ခဲယဉ်းပါတယ်တဲ့၊ အဲဒါဟာ သာသနာပက အယူသာ မဟုတ်ဘူး ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို မှားယွင်းစွာယူဆပြီး ပြောဆိုနေတဲ့သူလဲ သွန်သင်ပြုပြင်ပေးဘို့ ခက်တာဘဲ၊ ဘုရားလက်ထက်တော်က **အရိဋ္ဌ** ဆိုတဲ့ ရဟန်း, **သာတိ** ဆိုတဲ့ ရဟန်းများလိုပင် ဆုံးမသွန်သင်၍ မရတာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အရိဋ္ဌ,သာတိတို့၏ အကြောင်းအရာ

များကို သိလိုလျှင် **သလ္လေခသုတ် တရားတော်ကြီး** စာအုပ် ဒုတိယတွဲ-နှာ ၂၆၇-စသည်မှာ ကြည့်ရှု နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အဆုံးအမခက်ပုံကို (သက်ဝင်ဟောပြ၊ နေပါက၊ ဆုံးမည္ဆန်ကြား မလွယ်ချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ သက်ဝင်ဟောပြ၊ နေပါက၊ ဆုံးမည္ဆန်ကြား
မလွယ်ချေ။

အဲဒီလို အဆုံးမခက်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဆက်ပြီး ပြထားပါတယ်။ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိ ပုရက္ခရာနော-ကြံဆ မှတ်စွဲထားသောအယူမှားကို ရှေ့သွားပြုလျက် ရှိနေချေသည်၊ ဝါ-ကြံဆ မှတ်စွဲထားသော အယူမှားကို ရှေ့သွားပြုလျက် ရှိနေသော ကြောင့်တည်းတဲ့။ အဲဒါကို(ကြံဆမှတ်ထား၊ အယူမှား၊ ရှေ့သွား ပြုလျက် နေတတ်ချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြံဆမှတ်ထား၊ အယူမှား၊ ရှေ့သွားပြုလျက် နေတတ်ချေ။

ယံ-အကြင်အယူ အကြင်ဆရာကို၊ နိဿိတော-မှီခိုအားထား လျက်ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုအယူ ထိုဆရာ၌၊ သုဘံ ဝဒါနော-တင့် တယ်သည် ကောင်းမြတ်သည်ဟု ဆိုလေ့ချီးကျူးလေ့ရှိ၏ တဲ့။ **သူ့**မှီရာအယူနဲ့ သူ့ဆရာကို ကောင်းမြတ်တင့်တယ်တယ်လို့လဲ ချီး **ကျူး**ပြောဆိုနေတတ်ပါတယ် တဲ့။အဲဒါကို(အယူမှီရာ၊ သူ့ဆရာ၊

ထိုမှာတင့်တယ် ဆိုတတ်ချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါ
ကို ဆိုကြရမယ်။

အယူမှီရာ၊ သူ့ဆရာ၊ ထိုမှာတင့်တယ် ဆိုတတ်ချေ။

သော- ဆုံးမပြုပြင်ရန်မလွယ်ကူသော ထိုသူသည်၊ သုဒ္ဓိဝဒေါ-သူ့အယူဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းကို ဟောပြောနေလျက်၊တတ္ထ ထိုအယူ၌၊တထံ-သူပြောနေသည့်အတိုင်းပင် မှန်သည်ကို၊အဒ္ဒသ-ထင်မြင်နေလေတော့၏ တဲ့။ အဲဒါကို(စင်ကြယ်ဟောပြ၊ သူ့ဝါဒ၊ မှန်လှထင်မြင်နေတတ်ချေ-လို့)ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

စင်ကြယ်ဟောပြ၊ သူ့ဝါဒ၊ မှန်လှထင်မြင် နေတတ်ချေ။

ယခုနေအခါလဲ ဘုရားတရားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဟောပြောနေတာရှိတာဘဲ။ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက သီလကို ရိုရိုသေသေစောင့်ထိန်းဘို့ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်၊ တချို့က အဲဒီသီလကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးရန်မလိုဘူးလို့ ဘုရားတရားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဟောနေကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သတိပဋ္ဌာန်စသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေကို မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွါးစေဘို့၊ သမာဓိဘာဝနာ ပညာဘာဝနာတို့ကို ဖြစ်ပွားစေဘို့၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ကိုယ်တိုင်သိမြင်အောင်ရှုလျက် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ဖြစ်ပွါးစေဘို့ ဟောတော်မူခဲ့တယ်၊ တချို့က

အဲဒီလိုဟောထားတဲ့ ဘုရားစကားတော်တွေကိုပယ်ပြီး တရားအားထုတ်ဖို့မလိုဘူးလို့ ဟောပြောနေကြတယ်။ အဲဒီလို ဟောပြောချက်တွေဟာ ဘုရားတရားတော်နဲ့ဆန့်ကျင်ကြောင်း အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ဟောပြောချက်တွေကို အမှန်ထင်ပြီး ယုံကြည်နေတဲ့သူတွေကလဲ ရှိနေတာဘဲ၊ အဲဒီလို ယုံကြည်နေတဲ့သူတွေကို စပ်ဆိုင်ရာပညာရှိများက သွန်သင်ညွှန်ပြပေးသော်လဲ သူတို့က လက်မခံဘူး၊ သူတို့၏မူလဆရာနဲ့ သူတို့ယုံကြည်ထားတဲ့ ဝါဒကိုသာ အမှန်လို့ထင်မှတ်စွဲလန်းပြီး တဆင့်ဝါဒဖြန့်ဟောပြောနေကြတာဘဲ။ အဲဒါဟာ ယခု ဒီအမှတ် ၁၆-၇ ါထာက အဆိုနဲ့အညီ ဖြစ်နေတာပါဘဲ၊ သံဝေဂဖြစ်စရာ အလွန်ကောင်းပါတယ်။

ဘုန်းကြီး၏ အမြင်အရ ဖော်ပြရယင်တော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် အမည်ခံပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ ဘုရားဟောတရားတော်ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်ညီ-မညီ အထူးသတိပြုပြီး ဆင်ခြင်စရာကောင်းတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က "ဗုဒ္ဓသာသနာအပြင်ဘက်မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိဘူး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိရာမှာ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်စသည်မရှိဘူး၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာသာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိတယ်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဖြစ်ပွါးစေပြီး ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်စသည်ဟာလဲ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာသာ ရှိတယ်လို့" အတိအလင်းဟောကြားထားပါတယ် (ဒီသုတ်

မဟာဝါ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ၁၂၄) အဲဒီဒေသနာတော်အရ အားဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွါးများအားထုတ်မှုကိုပယ်ယင် အဲဒီပယ်မြစ်သူ၏သန္တာန်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မတည်ဘူးလို့ ဆိုဘွယ်ရှိနေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့-တချိန်က မဟာနာမ်မင်းက မြတ်စွာဘုရားအား ဒီလိုလျှောက်တယ်၊ “အကြောင်းတခုခုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကတဖက်, ရဟန်းသံဃာစသည် တလောကလုံးက တဖက် ကွဲနေမယ်ဆိုယင် တပည့်တော်က မြတ်စွာဘုရားဘက်ကသာ နေပါမယ်ဘုရား” လို့ လျှောက်ပါတယ်။ (မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ် နှာ ၃၂၆) အဲဒီစကားဟာ အလွန်သင့်မြတ်တဲ့စကားပါဘဲ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ဆိုယင် ဗုဒ္ဓတရားတော်ကိုသာ အလေးအမြတ်ပြုသင့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားစကားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့အယူအဆမျိုးကို မကြံမိမပြောမိကြပါစေနဲ့လို့ ကရုဏာရှေ့ထားပြီး ဒီလိုသတိပေးစကားကိုလဲ ဖော်ပြရတာဘဲ။

ဒီကနေ့အတွက်ဟောတဲ့ ဂါထာ ၂-ပုဒ်၏အနက်အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ၊ အများလူထုအတွက်ဆိုယင်တော့ ဒီသုတ်မှာ ဟောပြထားတဲ့အတိုင်း အယူမှားကိုအမှန်ထင်ပြီး ဟောနေကြတာကို အထူးသတိပြုပြီး ရှောင်ကြဘို့ပါဘဲ။ ယခု ဒီမှာ တရားနာနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ကတော့ အမှန်တရားကို ကြားနာပြီး သိပြီးဖြစ်ကြဘဲ့အပြင် ကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်ပြီးတော့ အမှန်ကိုတွေ့ပြီးဖြစ်နေကြသောကြောင့် အဲဒီလိုသတိပေးစရာတောင် မလိုပါဘူး၊မိမိတို့မှာ ကံကောင်းထောက်မ၍ တရားမှန်တွေကိုသာ ကြားနာယုံကြည်ပြီး ကျင့်နေကြရပေတယ်၊ တရား

အရသာအမှန်တွေကိုလဲ သိသင့်သမျှသိကြရပေတယ်လို့ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ပြီး ဝမ်းမြောက်ကြဘို့သာ ရှိတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ဝမ်း မြောက်ပြီးတော့ စွမ်းနိုင်သမျှ တိုးတက်ရှုမှတ်အားထုတ်သွားကြ ရုံပါဘဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်အားထုတ်ကြသဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် တိုး တက်ရင့်သန်ပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြ ပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၃) မဟာဗျူဟသုတ်

ဆဋ္ဌမပိုင်း

၁၃၃၉–ခု တပို့တွဲလဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

မဟာဗျူဟသုတ်ကို ဟောလာတာ ၅-သီတင်းရှိပြီ၊ ဂါထာ အမှတ် (၁၆) အထိ ပြီးခဲ့ပြီ။ တပို့တွဲလဆန်း (၈) ရက် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် (၁၇-၁၈) ဂါထာများကို ဟောရမယ်။

အမြေဂါထာ (၁၇)

၁၇။ န ဗြာဟ္မဏော ကပ္ပမုပေတိ သင်္ခါ၊
န ဒိဋ္ဌိသာရီ နပိ ဉာဏဗန္ဓု။
ဉတွာ စ သော သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ၊
ဥပေက္ခတိ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ။

ဗြာဟ္မဏော-မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို အပပြုပြီးပယ်ပြီးသော ရဟန္တာသည်၊ သင်္ခါ-သင်္ခါယ-သိသင့်သမျှကို သိပြီး၍၊ ဝါ-သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ ကပ္ပံ-တဏှာဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြင့် တွေးတောကြံဆခြင်းသို့၊ န ဥပေတိ-မရောက်တော့သည်သာတည်း။

ဗြဟ္မဏလို့ခေါ်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သိသင့်သမျှကို မှန်စွာ သိပြီးဖြစ်သောကြောင့် တဏှာဖြင့် ကြံဆတွေးတောခြင်း မရှိတော့ဘူး၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံဆ တွေးတောခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူးတဲ့။ အဲဒီမှာ သိသင့်သမျှဆိုတာက သစ္စာလေးပါးပါဘဲ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိရမယ်၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံ့တိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရား ဆင်းရဲအစစ်တရားတွေချည်းဘဲ၊ အဲဒါတွေကို ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်၍ အဖြစ်အပျက်ကို သိပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အနေဖြင့် ပိုင်းခြားပြီး သိရမယ်၊ အဲဒီလို သိတာဟာ ပိုင်းခြား၍ သိသင့်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဘဲ။

သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ နှစ်သက်လိုချင်မှု တဏှာကို ပယ်သောအားဖြင့် သိရမယ်၊ မြင်မှု ကြားမှုစသည်ကို ရှုမှတ်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ သိတိုင်း သိတိုင်း အဲဒီမြင်မှု စသည်မှာ နှစ်သက်လိုချင်မှု မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်သောအားဖြင့် မှန်စွာသိခြင်းပါဘဲ။

ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုသိရတဲ့ အာရုံမှာ မသိမှု-အဝိဇ္ဇာ ကင်းကင်းသွားတယ်၊ အဝိဇ္ဇာကင်းတော့ တဏှာတို့ ဥပါဒါန်တို့ ကံတို့ ကံကြောင့်ဖြစ်မည့် ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ ဆိုတာတွေဟာလဲ တပါတည်း ကင်းငြိမ်းသွားကြတယ်၊ အဲဒါဟာ တဒင်္ဂ နိရောဓသစ္စာကို ပြီးစေသောအားဖြင့် သိသွားတာဘဲ။

ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အနိစ္စ စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိသိသွားတဲ့ သဘောတရားတွေက ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ မဂ်တရား မဂ္ဂသစ္စာတရားဘဲ၊ အဲဒါကိုလဲ ပွားစေလျက် သိပြီးဖြစ်သွားတယ်။ မြင်မှု ကြားမှုစသည်ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး အဲဒီလို သိသိသွားတာဟာ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ဖြင့် မှန်စွာ သိသွားပုံပါဘဲ။ အဲဒီလိုရှုသည်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ ကိလေသာတွေနှင့် ရုပ်နာမ်တွေ အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အရိယမဂ်ဖြင့် တွေ့သိသွားတယ်၊ အဲဒါက နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုသွားတာဘဲ။ အဲဒီလို အရိယမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားယင် သစ္စာ လေးပါးလုံးကို သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားတယ်၊ အထူးအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသွားယင် သိသင့်သမျှ သိခြင်းကိစ္စ လုံးဝပြည့်စုံသွားတယ်၊ အဲဒီလို သိတာကိုရည်ပြီးတော့ "သဗ္ဗံ ဉာတံ-သိသင့်သမျှ သိပြီး၍၊ ဝါ-သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်" လို့ ဆိုထားတာပါဘဲ။

ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီလို အမှန်တရားတွေကို သိပြီးဖြစ်ဖြစ်သောကြောင့် တဏှာဖြင့် သာယာလျက် ကြံစည်တွေးတောခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူး၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် အယူမှားလျက် ကြံစည်တွေးတောခြင်းလဲ မရှိတော့ပါဘူး တဲ့။ အဲဒါကို (ရဟန္တာမှန်လျှင်၊ သိပြီးလျှင်၊ ဆင်ခြင်တွေးဆ မရှိပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၇။ ရဟန္တာမှန်လျှင်၊ သိပြီးလျှင်၊ ဆင်ခြင် တွေးဆ မရှိပြီ။

န ဒိဋ္ဌိသာရီ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနောက်သို့လဲ မလိုက်တော့ပြီ။ မူလက မိစ္ဆာအယူရှိသူ ဖြစ်ပေမယ်လို့ အမှန်တရားကို သိပြီးသောအခါကျ တော့ အဲဒီမိစ္ဆာအယူနောက်သို့လဲ မလိုက်တော့ဘူးတဲ့၊ မိစ္ဆာ အယူအားလျော်စွာ ကြံစည်ယူစွဲခြင်း ပြောဆို ပြုလုပ်ခြင်း မရှိ တော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကတော့ သောတာပန်ဖြစ် ကတည်းက ပြီးစီးလာခဲ့တဲ့ဂုဏ်ပါဘဲ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်တဲ့ အခါကျ တော့ သာပြီး ထင်ရှားလာပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ - နပိ ဉာဏဗန္ဓု-ဉာဏ်ဖြင့် ဖွဲ့တယ်အပ်သော မိတ်ဆွေလဲ မရှိတော့ပေ၊ ဝါ-ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာ ဒိဋ္ဌိကို မိတ်ဖွဲ့ခြင်းလဲ မရှိတော့ပေ တဲ့။ အဲဒီမှာ ဉာဏဗန္ဓု-ဉာဏ်ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့တယ်ဆိုတာ နက်နဲပါတယ်၊ အသိခက်ပါတယ်၊ ဒီပုဒ်ကို ကြားရရုံ မြင်ရရုံနဲ့တော့ ဘယ်လို ဉာဏ်ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့တယ်ဆိုတာကို သိနားလည်ဘို့ မလွယ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောစဉ်တုန်းက ရိုးရိုး စကား ဝါကျများဖြင့် အကျယ် ဟောပြီးမှ ဂါထာဖြင့် အကျဉ်းချုပ် ဟောခဲ့လေ သလားလို့ စဉ်းစားဘွယ်ရှိပါတယ်။

ယခုတော့ မဟာနိဒ္ဒေသ အဖွင့်ကို ကြည့်ပြီးတော့ လောကီ ဈာန် သမာပတ် ရှစ်ပါး၌ ပါဝင်သောဉာဏ်, လောကီအဘိ ညာဉ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ခြင်းမရှိတာ ဆိုလိုကြောင်းသိရပါတယ်။ မိတ်ဖွဲ့ပုံကတော့ ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဈာန်အသိဉာဏ်ဖြင့် သာ ယာ တပ်မက်ခြင်းလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အယူမှားကို စွဲယူခြင်းလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ထူးခြားစွာသိတဲ့ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ကို မှီ၍ သာ ယာ တပ်မက်မှုလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ သဿတဒိဋ္ဌိ စသော မိစ္ဆာအယူ

လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အဲဒါတွေဟာ ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိကို မိတ်ဖွဲ့ခြင်းတွေပါဘဲ။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီလို ဉာဏ်ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ခြင်း လုံးဝ မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။ အဲဒါကို (ဒိဋ္ဌိနောက်လဲ၊ မလိုက်ပဲ၊ ဉာဏ်စွဲ မိတ်ဆွေမဖွဲ့ပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဒိဋ္ဌိနောက်လဲ၊ မလိုက်ပဲ၊ ဉာဏ်စွဲ မိတ်ဆွေ မဖွဲ့ပြီ။

သော-ထိုရဟန္တာသည်၊ ဥတ္တ-မှန်စွာသိပြီး၍၊ ဝါ-မှန်စွာသိပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ ပုထုဇ္ဇာ-များစွာသော မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မုတိယော စ-သမုတ်ပဲညတ်ထားသော မိစ္ဆာအယူတို့ကိုလည်း၊ ဥပေက္ခတိ-ဂရုမစိုက်ပဲ လျစ်လျူရှုလျက်ရှိပေ၏-တဲ့။ ရဟန္တာ မဖြစ်မီက ပဌမဆုံး အနေအားဖြင့် ဆိုလျှင်တော့ သောတာပန် မဖြစ်မီက မိစ္ဆာအယူတွေရှိယင်လဲ ရှိနိုင်တယ်၊ သောတာပန် ဖြစ်ကတည်းက အဲဒီမိစ္ဆာအယူတွေဟာ ကင်းစင်ခဲ့တယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ကင်းရှင်းကြောင်း သာပြီးထင်ရှားတယ်။ အဲဒါကို (တိတ္ထိအများ၊ သမုတ်ထား၊ များပြားအယူတွေ။ သိပြီးမှန်စွာ၊ ရဟန္တာ၊ ရှုကာလျစ်လျူနေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တိတ္ထိအများ၊ သမုတ်ထား၊ များပြားအယူတွေ။

သိပြီးမှန်စွာ၊ ရဟန္တာ၊ ရှုကာ လျစ်လျူနေ။

အဲဒီမှာ " သိပြီး မှန်စွာ " ဆိုတာက မှန်စွာ သိပြီးတော့ မှန်စွာ သိပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ အဲဒီ အယူတွေကို ရဟန္တာက ဂရုမစိုက် နှလုံးမသွင်းပဲ လျစ်လျူရှုနေပေမယ်လို့ ရဟန္တာနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲပြားတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေကတော့ အဲဒါတွေကို အလွန်ကောင်းမြတ်တဲ့အနေဖြင့် မြဲမြံစွာ ယူနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌ-ရဟန္တာနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲပြား အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဥဂ္ဂဟာဏန္တိ-မြဲမြံစွာ စွဲယူလျက် ရှိကြကုန်၏တဲ့။ အဲဒါကို (အခြားသူတွေဟာ၊ ခိုင်မြဲစွာ၊ ယူကာနေကြချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အခြားသူတွေဟာ၊ ခိုင်မြဲစွာ၊ ယူကာနေကြချေ။

အဲဒီမှာ ရဟန္တာမှ အခြားသူတွေလို့ အနက်ရပေမဲ့ ရဟန္တာနှင့် သဘောကွဲပြားဆန့်ကျင်တဲ့ ပုထုဇဉ်ကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်၊ အခြားအရိယာတွေကိုတော့ မဆိုလိုပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ရဟန္တာနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲပြား အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်-လို့ အနက် အထူးဖော်ပြီး ပြန်ခဲ့တာပါဘဲ။

အဖြေဂါထာ(၁၈)

၁၈။ ဝိသဇ္ဇ ဂန္ထာနိ မုနီဓ လောကေ၊
ဝိဝါဒဇာတေသု န ဝဂ္ဂသာရီ။
သန္တော အသန္တေသု ဥပေက္ခကော သော၊
အနုဂ္ဂဟော ဥဂ္ဂဟာဏန္တိ မညေ။

ဣမလောကေ-ဤလောက၌၊ မုနိ-မုန်စွာသိပြီးသော ရဟန္တာ ရဟန်းသည်၊ ဂန္ထာနိ-သံသရာ၌ ဖွဲ့တွယ်တတ်သော ဂန္ထလေးပါး ကိလေသာ တရားတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇ-ပယ်စွန့်ပြီး၍၊ ဝါ-ပယ်စွန့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝိဝါဒဇာတေသု-ဖြစ်သော ငြင်းခုံမှု ရှိသော သူတို့၌၊ ဝါ-အယူအစွဲဖြင့် ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသောသူတို့၌၊ နဝဂ္ဂသာရီ-ကွဲလွဲသော အယူနောက်သို့ မလိုက်တော့ပေ၊ ဝါ-အယူကွဲသောအားဖြင့် သူတို့ထဲ၌ မပါဝင်တော့ပေတဲ့။

ရဟန္တာဟာ ဖွဲ့တွယ်တတ်သော ဂန္ထလေးပါးလုံးကို စွန့်ပယ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အယူအစွဲဖြင့် ကွဲလွဲငြင်းခုံ နေကြသော သူတွေထဲမှာ ကွဲပြားကြောင်း ဖြစ်တဲ့အယူကို လက်ခံသောအား ဖြင့် မပါဝင်တော့ဘူး။ မည်သူနှင့်မျှ ဆန့်ကျင်ကွဲပြားခြင်း မရှိ တော့ဘူး လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဖွဲ့တွယ်တတ်သောဂန္ထ လေးပါး ဆိုတာက (၁)အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ၊ (၂) ဗျာပါဒ ကာယဂန္ထ၊ (၃)သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ၊ (၄) ဣဒံသစ္စာ ဘိနိဝေသ ကာယဂန္ထ ဆိုတဲ့ ဒီလေးပါးပါဘဲ။

အတိုချုပ် ပြောရယင်တော့ အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ လောဘရယ်၊ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ ဒေါသရယ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ဆိုတဲ့ အလေ့ အကျင့် အမှားကို အမှန်လို့ ထင်မြင်ယူဆတဲ့ ဒိဋ္ဌိရယ်၊ မိမိအယူ သာ မှန်တယ်၊ အခြားအယူတွေဟာ အမှားချည်းဘဲလို့ ထင်မြင် ယူဆတဲ့ (ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ-ခေါ်) ဒိဋ္ဌိရယ် ဒီလေးပါးပါဘဲ၊ အဲဒီ လေးပါးဟာ လက်ရှိ ရုပ်နာမ် အပေါင်းဆိုတဲ့ ကာယနဲ့

နောက်ဘဝ ရုပ်နာမ်အပေါင်းဆိုတဲ့ ကာယကို ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် အဲဒီ လေးပါးကို ကာယဂန္ထလို့ ခေါ်တယ်၊ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ် အပေါင်းတွေ အဆက်မပြတ်ဖြစ်အောင် ဖွဲ့တွယ်စေတဲ့ တရားလို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ၊ ဥပမာအားဖြင့် ကြိုးတစနှင့် တစ ဆက်စပ် ဖွဲ့တွယ် ပေးတာမျိုးပါဘဲ။ အဲဒီ လေးပါးထဲမှာ လိုချင်နှစ်သက်ပြီး ရှေးရှု ကြံစည်တတ်တဲ့ အဘိဇ္ဈာ-လောဘ ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားပါတယ်၊ ပြစ်မှားသေပျက်စေလိုတဲ့ ဗျာပါဒ ဒေါသဆိုတာကလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဂန္ထ ၂-ပါးကိုတော့ အထူး ပြောနေစရာ မလိုပါဘူး။

ကျန်တဲ့ ၂-ပါးကတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိချည်းပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ထူးခြားပုံကတော့ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ ဆိုတဲ့ အယူက မိမိအယူသာမှန်တယ်၊ အခြားအယူဟူသမျှဟာ အမှားချည်းဘဲလို့ ထင်မြင်ယူစွဲတဲ့ ဒိဋ္ဌိဘဲ၊ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါး လုံးနှင့်ဆိုင်တယ်။

အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် သံသရာဝဋ္ဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ထင်မြင်ယူစွဲတဲ့ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ အယူကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာအပြင်ဘက်က အကျင့်ဟူသမျှကို ယုံကြည်ယူစွဲတဲ့အယူပါဘဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်း အကျင့်မှန်က သစ္စာလေးပါးကို သိအောင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာကို ဖြစ်ပွားစေရတယ်၊ သီလနှင့် သမာဓိကို အခြေခံ မှီငြမ်းပြုပြီး

ဝိပဿနာပညာကို ဖြစ်ပွားစေရတာပါဘဲ၊ အဲဒါဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်က အကျင့်လမ်းမှန် အစစ်ပဲ၊ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေတယ်၊ မဂ္ဂင်ကို ပွားစေတယ်၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားစေတယ်၊ ဗောဓိပက္ခိယတရားကို ပွားစေတယ် ဆိုတာတွေလဲ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါဘဲ၊ ဝိပဿနာရှုပြီး ပွားစေရတာချည်းပါဘဲ။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အပြင်ဘက်မှာတော့ သစ္စာလေးပါးကို သိအောင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဖြစ်ပွားစေရတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။တစုံတခုသော အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် သံသရာဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆနေကြတယ်၊ ဘယ်လိုဟာတွေလဲ ဆိုတော့ နွား ခွေး စသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်မျိုး၊ နတ် သိကြား ဘုရားသခင်ကို ကိုးကွယ် ပူဇော်တဲ့ အလေ့အကျင့်မျိုး၊ နေ့လ စသည်ကို ကိုးကွယ် ပူဇော်တဲ့ အလေ့အကျင့်မျိုး၊ ဒီလို အလေ့အကျင့်တွေပါဘဲ။ နွား ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ကိုတော့ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ကုက္ကုရဝတိကသုတ် သုတ်ပါထေယျ ပါဠိက သုတ်များမှာ ပြဆိုထားပါတယ်၊ ဗမာလို လွယ်လွယ်နဲ့ သိချင်ယင်တော့ ဘုန်းကြီး ဖွင့်ပြဟောကြားထားတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီး ဒုတိယတွဲ(နှာ ၁၀၅) စသည်မှာ ကြည့်နိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီမှာတော့ အခြားအလေ့အကျင့်တွေလဲ ထုတ်ပြ ထားလျက် ရှိပါတယ်။

အဲဒီ အလေ့အကျင့်တွေထဲမှာ သစ္စာလေးပါးသိအောင်ကျင့်တာလဲ မပါဘူး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေတာလဲ မပါဘူး။မဂ္ဂင်

ရှစ်ပါးကို မပွားစေလို့ သစ္စာလေးပါးကို မသိယင် ကိလေသာ မငြိမ်းဘူး။ ကိလေသာ မငြိမ်းယင် သံသရာဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ မလွတ်ဘူး၊ အဲဒီလို သံသရာဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ မလွတ်ပါပဲ လွတ်တဲ့ အနေဖြင့် ယုံကြည်ယူဆတာဟာ သီလဗ္ဗတပရာမာသအယူဘဲ။ အဲဒါကို (သစ္စာမမြင်၊ မဂ္ဂင်မပါ၊ လေ့ကျင့်ကာဖြင့်၊ ချမ်းသာမြဲမည်၊ စွဲယုံကြည်၊ ခေါ်သည် သီလဗ္ဗတပရာမာသတည်း-လို့)ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သစ္စာမမြင်၊ မဂ္ဂင်မပါ၊ လေ့ကျင့်ကာဖြင့်၊ ချမ်းသာ
မြဲမည်၊ စွဲယုံကြည်၊ ခေါ်သည် သီလဗ္ဗတပရာ
မာသတည်း။

တချို့က သီလမျှဖြင့် သံသရာဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူစွဲနေကြတယ်၊ တချို့က ရူပဈာန် အရူပဈာန်မျှဖြင့် သံသရာဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူစွဲနေကြတယ်၊ အဲဒီလို ယုံကြည်ယူစွဲနေတာလဲ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ချည်းဘဲ။ သီလလောက် ဈာန်သမာဓိလောက်တောင် မဖြစ်စေပဲ၊အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် သံသရာဝဋ္ဋဆင်းရဲမှလွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူစွဲတာကို သီလဗ္ဗတပရာမာသမည်ကြောင်း အထူးပြောစရာမရှိပါဘူး။ အဲဒီ အကြောင်းအရာကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ ဒုတိယတွဲ (နှာ ၃၃၃)မှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိအောင်ရှုခြင်း, အရိယမဂ်ဖိုလ်

ကို ဖြစ်စေခြင်းမရှိပဲ ဆင်ခြင်ရုံမျှစသော အလွယ်နည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆ ပြောဆိုတာလဲ သီလဗ္ဗတပရာမာသထဲ အတွင်းဝင် မဝင် ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

အရေးကြီးတာကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာဝင်ဆိုယင် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်နှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်သုံးဘို့ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က—

“ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု-ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီနော-အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်၊ ဝိဟရ-တော-နေစဉ်၊ တဿ-ထိုငါ၏၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ န စိရဿေဝ-မကြာမီပင်လျှင်၊ အနုပါဒါယ-မစွဲလမ်းမူ၍၊ အာသဝေဟိ-အာသဝ-ကိလေသာတို့မှ၊ ဝိမုစ္စိ-လွတ်မြောက်ခဲ့လေပြီ၊ ဝါ-လွတ်မြောက်လျက် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့လေပြီ”လို့ မိမိကိုယ်တော်တိုင် တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုလျက် ဝိပဿနာမဂ္ဂင်များကို ပွါးစေပြီး အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်လျက် ဘုရားဖြစ်ခဲ့ပုံကို အထင်အရှား ဟောတော်မူထားပါတယ် (ဒီဃနိကာယ မဟာဝဂ္ဂ မဟာပဒါနသုတ်နှာ ၃၀)။

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်မှာလဲ အဲဒီလို ဝိပဿနာမဂ္ဂင် ပွါးစေခဲ့ပုံကို(မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ)စသည်ဖြင့် အထင်အရှား ဟောထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပွါးစေရမယ် ဆိုတာကိုလဲ

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်စသည်မှာ အထင်အရှား ဟောထားပါ တယ်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ မြင်ခိုက် ကြားခိုက်စသည်မှာ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေဘဲ၊ အဲဒီတရားတွေကို ပေါ် တိုင်း ပေါ်တိုင်း မရှုမိယင် တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းတယ်၊ ရှုပြီး အဲဒီတရားတွေ၏ အဖြစ် အပျက် အနိစ္စစသည်ကို သိယင် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွါးတယ်။ အဲဒီဝိပဿ နာမဂ္ဂင်တွေ ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါကျမှ အရိယမဂ်လေးပါးဆို တာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒါဟာ ဘုရားရဟန္တာ အရိယာအလောင်း လျာတိုင်း၏ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ရိုး ဖြစ်စဉ်ဘဲ။ အဲဒီ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် အရ ဝိပဿနာမရှုလျှင် အနုလောမဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အနုလောမဉာဏ်မဖြစ်ယင် ဂေါတြဘူဉာဏ်ဆိုတာ လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်မဖြစ်ယင် မဂ်လေးပါးဆိုတာလဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ မဂ်လေးပါးမဖြစ်ယင် ဖိုလ်လေးပါးဆိုတာလဲ မဖြစ် နိုင်ဘူး။ အဲဒါဟာ အနုလောမဝိပဿနာက မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ဂေါတြဘူကို ဖြစ်စေတယ်၊ ဂေါတြဘူက မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေတယ်၊ အရိယမဂ်က မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အရိယ ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေတယ်''လို့ ဟောထားတဲ့ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ဖြင့် အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ''ဝိပဿနာမရှုပဲ အခြားနည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်'' လို့ ဟောပြောတဲ့ ဝါဒဟူသမျှဟာ ယခုပြဆိုခဲ့တဲ့ မဟာပဒါန

သုတ်, ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်စသည်တို့နှင့်လဲ ဆန့်ကျင်တယ်၊ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နှင့်လဲ ဆန့်ကျင်တယ်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် စသည်တို့နှင့်လဲ ဆန့်ကျင်တယ်၊ အဲဒီ ဘုရားဟော ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် မဆန့်ကျင်ပဲ တသားတည်း ညီညွတ်အောင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်။

ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဂန္ထလေးပါးထဲက သီလဗ္ဗတပရာမာသနဲ့ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိ ၂-ပါးကတော့ သောတာပန်ဖြစ်ကတည်းက ကင်းခဲ့ပါပြီ၊ ဗျာပါဒ ဆိုတဲ့ ဒေါသကလဲ အနာဂါမ်ဖြစ်ကတည်းက ကင်းခဲ့ပါပြီ၊ အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ လောဘကတော့ ရဟန္တာဖြစ်မှကင်းတယ်၊ ဒါကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါ ဂန္ထလေးပါးလုံးကို စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်၊ အဲဒီလို ဂန္ထလေးပါးလုံး ကင်းစင်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် အယူဝါဒအစွဲအလမ်းကိုမှီ၍ တကယ်ငြင်းခုံနေကြသူတွေ, စိတ်ကူးသက်သက်ဖြင့် ငြင်းခုံနေကြသူတွေထဲမှာ တဖက်ဖက်က အယူကိုလက်ခံလျက် သူတို့၏ အကွဲအပြားထဲ ပါဝင်ခြင်းမရှိတော့ပါဘူးတဲ့။ အဲဒါကို (ဂန္ထလေးဖြာ၊ ရဟန္တာ၊ ပယ်ခွါ စွန့်ပြီးပြီ။ ငြင်းခုံနေဆဲ၊ အများထဲ၊ ဂိုဏ်းကွဲပါဝင် မပူပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၈။ ဂန္ထလေးဖြာ၊ ရဟန္တာ၊ ပယ်ခွါ စွန့်ပြီးပြီ။
　　ငြင်းခုံနေဆဲ၊ အများထဲ၊ ဂိုဏ်းကွဲ ပါဝင်မပူပြီ။

သော-ထိုရဟန္တာသည်၊ အသန္တေသု - အယူမှားကို စွဲလျက် မငြိမ်မသက်သောသူတို့၌၊ သန္တော-အယူအစွဲကင်းလျက် ငြိမ်သက်သည်ဖြစ်၍၊ ဥပေက္ခကော-အယူအစွဲရှိသူများနှင့် ထိုအယူအစွဲတို့ကို လျစ်လျူရှုလျက် ငြိမ်သက်နေပေ၏-တဲ့။ အဲဒါကို (မငြိမ်သက်စွာ၊ လူထဲမှာ၊ ငြိမ်ကာလျစ်လျူနေပေသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မငြိမ်သက်စွာ၊ လူထဲမှာ၊ ငြိမ်ကာ လျစ်လျူနေပေသည်။

အဲဒါဟာ "စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ-မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော-ဝမ်းသာသည်လဲမဟုတ် နှလုံးမသာသည်လဲ မဟုတ်ပေ။ သတော-အမှတ်ရလျက်၊ သမ္ပဇာနော-မှန်စွာသိသည်ဖြစ်၍၊ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ-အညီအမျှ လျစ်လျူရှုလျက် နေပေ၏" စသည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာအရ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေတာပါဘဲ။

အညေ-ရဟန္တာနှင့် ဆန့်ကျင် ကွဲပြား အခြားသူတို့သည်၊ ဥဂ္ဂဟာယန္တိ-မိစ္ဆာအယူကို မြဲမြံစွာယူလျက် ရှိကြကုန်၏၊ သော-ထိုရဟန္တာသည်ကား၊ အနုဂ္ဂဟော-အယူဝါဒဟူသမျှကို မစွဲမယူ လျစ်လျူရှုလျက်သာရှိပေ၏ တဲ့။ အဲဒါကို (အခြားသူတွေက၊ စွဲယူကြ၊ သူက မယူ ကင်းပေသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အခြားသူတွေက၊ စွဲယူကြ၊ သူက မယူ ကင်းပေသည်။

ဒီဂါထာ ၂-ပုဒ်ဖြင့် သိစေလိုရင်းကတော့ မိစ္ဆာ့အယူဝါဒ တွေကို စွဲယူပြီးတော့ ငြင်းခုံနေကြတဲ့သူတွေက သူတို့ဟာ ဗြာဟ္မဏပါလို့ ဝန်ခံနေကြပေမဲ့ ကိလေသာတွေကို အပပြုပြီး စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာဗြာဟ္မဏ အစစ်မဟုတ်ကြောင်းကိုလဲ သိစေတယ်၊ "သစ္စာလေးပါးကို မှန်စွာသိပြီးတော့ ကြံစည် တွေးဆခြင်းလဲမရှိ၊ အယူဝါဒနောက်သို့လဲ မလိုက်၊ ဈာန်ဉာဏ် လောကီအဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် တဏှာ ဒိဋ္ဌိကို ဖွဲ့တွယ်ခြင်းလဲ မရှိပဲ၊ အယူဝါဒဟူသမျှကို လျစ်လျူရှုနေနိုင်တဲ့ ရဟန္တာ ဗြာဟ္မဏအစစ်ဖြစ်အောင် ကျင့်ရမယ်"လို့လဲ သိစေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ "ဂန္ထလေးပါးကို ပယ်ပြီးဖြစ်လျက် ဝါဒ အငြင်းအခုံ အကွဲအပြားထဲမှာ ပါဝင်လိုစိတ်ကင်းတဲ့ မုနိအစစ် ဖြစ်အောင်လဲ အားထုတ်ရမယ်၊ အယူဝါဒဖြင့် ငြင်းခုံကြလျက် မငြိမ်သက်တဲ့ သူတွေထဲမှာ ငြိမ်သက်စွာ လျစ်လျူရှုနေနိုင်တဲ့ မုနိအစစ်ဖြစ်အောင်လဲ အားထုတ်ရမယ်"ဆိုတာကိုလဲ သိစေ ပါတယ်။

ယခုဒီမှာ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ရှုမှတ်အား ထုတ်နေကြတာဟာ အဲဒီ ဗြာဟ္မဏအစစ် မုနိအစစ်ဆိုတဲ့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းရအောင် အားထုတ်နေကြ တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီတရားတော်ကို ကြားနာပြီးတော့ သတိ သမာဓိ ဉာဏ်များ ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံရအောင် တိုးတက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်သွားကြရုံပါဘဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်သောအားဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

(၃) မဟာဗျူဟသုတ်

သတ္တမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တပို့တွဲလဆုတ် (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

မဟာဗျူဟသုတ်ကို ဟောလာတာ ၆-သီတင်းရှိပြီ၊ ဂါထာ အမှတ် (၁၈) အထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ တပို့တွဲလပြည့်နေ့ကတော့ ဖျာပုံ သာသနာ့ရိပ်သာ ၂၅-နှစ်မြောက် ငွေရတုပွဲကို သွားနေရလို့ ဒီသုတ်တရားကို ဟောခွင့်မရခဲ့ဘူး၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၈) ရက် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် (၁၉)နှင့်(၂၀) နောက်ဆုံး (၂)ဂါထာ ကို ဟောရမယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၉)

၁၉။ ပုဗ္ဗာသဝေ ဟိတွာ နဝေ အကုဗ္ဗံ၊
န ဆန္ဒဂူ နောပိ နိဝိဿဝါဒီ။
သ ဝိပ္ပမုတ္တော ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ဓီရော၊
န လိမ္ပတိ လောကေ အနတ္တဂရဟီ။

သော-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဗ္ဗာသဝေ-ရှေးအာသဝေါ တို့ကို၊ ဟိတွာ-ပယ်ပြီး၍၊ နဝေ-အသစ် အာသဝေါတို့ကိုလည်း၊ အကုဗ္ဗံ-မပြုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏-တဲ့။

ရှေးအာသဝေါဆိုတာ ရှေးကာလက မြင်ကြား တွေ့သိခဲ့ရတဲ့ ရုပ်နာမ်အာရုံတွေကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကာမရာဂ စသော အကုသိုလ်ကိလေသာတွေဘဲ၊ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ယောဂီ လဲ အဲဒီ အာသဝေါကိလေသာတွေ မဖြစ်နိုင်အောင် ပယ်နေရ တာဘဲ၊ ပယ်ပုံကတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ် နေယင်း ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ ကြံစည်မိယင် အဲဒီကြံစည် တဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ အရဟတ္တမဂ် ရောက်ကတည်းက ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေကို ပြန်လည် ကြံတွေးပြီး ဖြစ်မည့် အကုသိုလ် ကိလေသာဟူသမျှတွေကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီး ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီလို ပယ်ပြီးဖြစ်တာကို ရည် ပြီးတော့ "ရှေးအာသဝေါတို့ကို ပယ်ပြီး၍" လို့ ဆိုတာပါဘဲ။ အသစ်အာသဝေါတို့ကိုလည်း မပွါးဘူး–ဆိုတာကတော့ မြင်ဆဲ ကြားဆဲစသော ပစ္စုပ္ပန်အာရုံတွေနှင့် စပ်ပြီး ဖြစ်မည့်ကိလေသာ တွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ပဲ ကင်းငြိမ်းနေတာကို ဆိုတာပါဘဲ။ အဲဒါကို (ရှေးအာသဝ၊ စွန့်ပယ်ချ၊ နောက်မှ အသစ်မပွါးပြီ·လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၉။ ရှေးအာသဝ၊ စွန့်ပယ်ချ၊ နောက်မှ အသစ် မပွါးပြီ။

န ဆန္ဒဂူ·အလိုဆန္ဒနောက်သို့လည်း မလိုက်ပြီ-တဲ့။ ဆန္ဒာဂတိ ဒေါသာဂတိစသော အဂတိလေးပါးနောက်သို့ မလိုက်ကြောင်း လဲ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ တဏှာဆိုတဲ့ အလို

နောက်သို့ မလိုက်ဘူးလို့ဆိုတာက ပိုပြီးရှင်းပါတယ်၊ ပုထုဇဉ်တွေမှာ တဏှာအလိုနောက် လိုက်ပြီးကြံနေကြ ပြောနေကြ ပြုနေကြရတယ်၊ သောတာပန် သကဒါဂါမိတွေလဲ အပါယ်လားကြောင်း မဟုတ်တဲ့ တဏှာအလိုနောက် လိုက်နေကြရသေးတာဘဲ၊ အနာဂါမ်လဲ ဘဝတဏှာဆိုတဲ့ အလိုနောက် လိုက်နေရသေးတာဘဲ၊ ရဟန္တာမှာတော့ တဏှာဟူသမျှကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဘယ်တဏှာအလိုနောက်မှ မလိုက်ရတော့ဘူး၊ အဲဒါ အင်မတန်ကောင်းတာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့—နောပိ နိဝိဿဝါဒီ-မိစ္ဆာအယူဟူသမျှ၌ သက်ဝင်စွဲယူ၍ ပြောဆိုနေခြင်းလည်း မရှိတော့ပြီ တဲ့။ ဒါကတော့ သောတာပန်ဖြစ်ကတည်းက မိစ္ဆာအယူအစွဲ ကင်းလာခဲ့တာမို့ ထင်ရှားပါတယ်၊ ရဟန္တာမှာ အယူအစွဲကင်းကြောင်း သာပြီး ထင်ရှားတာပေါ့။ အဲဒီ ၂-ပုဒ်အရ (ဆန္ဒနောက်လဲ၊ မလိုက်ပဲ၊ ယူစွဲသက်ဝင် မဟောပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဆန္ဒနောက်လဲ၊ မလိုက်ပဲ၊ ယူစွဲ သက်ဝင် မဟောပြီ။

သော ဓီရော-ပညာရှိဖြစ်သော ထိုရဟန္တာသည်၊ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ-အယူမှားဟူသမျှတို့မှ၊ ဝိပ္ပမုတ္တော-ကင်းရှင်း လွတ်မြောက်လေပြီ တဲ့။ အဲဒါကို (ဒိဋ္ဌိတို့မှ၊ ထိုဓီရ၊ လွတ်ရ ကင်းရှင်းစွာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဒိဋ္ဌိတို့မှ၊ ထိုဓီရ၊ လွတ်ရ ကင်းရှင်းစွာ။

လောကေ-လောကဉ်၊ န လိမ္ပတိ-တဏှာဖြင့် မကပ်ငြိတော့ပြီ တဲ့။ သတ္တဝါဆိုတဲ့ သတ္တလောကဉ်လဲ မကပ်ငြိဘူး၊ မိမိသန္တာန် က ရုပ်နာမ်,သူတပါးသန္တာန်က ရုပ်နာမ်,မြေကြီး သစ်ပင် တော တောင်စတဲ့ အပြင်ပရုပ်တွေ ဆိုတဲ့ သင်္ခါရလောကဉ်လဲ မကပ် ငြိဘူး၊ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံအစရှိတဲ့ ဩကာသ လောကဉ်လဲမကပ်ငြိ ဘူး၊ ဘယ်မှာမျှ မကပ်ငြိတော့ဘူးတဲ့။ နောက်ပြီးတော့ အနုတ္တ ဂရဟီ-မိမိကိုယ်ကိုလည်း မကဲ့ရဲ့ မရှုတ်ချတော့ပြီ တဲ့။ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မပြုသင့် မပြောသင့်တာကို ပြုမိ ပြောမိတဲ့ အတွက် မှားလေစွ မှားလေစွလို့ စိတ်ပူပန်ပြီး မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချရတာတွေလဲ ရှိတတ်တယ်၊ ဒါန သီလကုသိုလ်ကို မပြုမိ တဲ့အတွက် မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချရတာလဲ ရှိတယ်၊ သမထ ဘာ ဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာကို အားမထုတ်မိတဲ့အတွက် မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရတာလဲ ရှိတယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်ကို မပွားစေခဲ့မိဘူး၊ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကို မပွားစေခဲ့မိဘူးစသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရတာ လဲ ရှိတယ်၊ ရဟန္တာမှာတော့ မပြုသင့် မပြောသင့်တာကို ပြုခြင်း ပြောခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူး၊ပြုသင့် ကျင့်သင့်တဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တွေကိုလဲ လိုလေသေးမရှိ အပြည့်အစုံ ကျင့်ပြီးပြီ၊ ဒါ ကြောင့် "မပြုသင့် မပြောသင့်တာ ပြုမိလေခြင်း ပြောမိလေခြင်း လို့ စိတ်ပူပန်စရာ ကဲ့ရဲ့စရာလဲ မရှိတော့ဘူး၊ ပြုကျင့် သင့်တဲ့ သီလစသည်တွေကို မပြုကျင့်မိလေခြင်းလို့ စိတ်ပူစရာ ကဲ့ခဲ့စရာ လဲမရှိတော့ဘူး၊ အဲဒါကို (လောကဉ်လဲ၊ မကပ်ပဲ၊ ကိုယ်ထဲကဲ့ရဲ့ ကင်းလေပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

လောကဉ်လဲ၊ မကပ်ပဲ၊ ကိုယ်ထဲ ကဲ့ရဲ့ ကင်းလေပြီ။

မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းကင်းတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ရှေ့စကားနဲ့ ကာရန် ကိုက်ညီအောင် ကိုယ်ထဲ-လို့ ဆိုထား ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏နောက်ဆုံး အဖြေဂါထာ (၂၀)

၂၀။ သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော၊
ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
သ ပန္နဘာရော မုနိ ဝိပ္ပမုတ္တော၊
န ကပ္ပိယော နူပရတော န ပတ္ထိယော။

ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ ဒိဋ္ဌံ ဝါ-မြင်ရသော အရာသည်၎င်း၊ သုတံ ဝါ-ကြားရသောအရာသည်၎င်း၊ မုတံ ဝါ-နံလျက် စားသိလျက် ထိသိလျက် ရောက်ရ တွေ့ရသော အရာသည်၎င်း၊ (ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ သုတမင်္ဂလာ မုတမင်္ဂလာလို့လဲ ဖွင့်ပြ ချက်ရှိ၏၊ ယင်းအနက်ကား ပြည့်စုံသင့်သလောက် မပြည့်စုံပေ။) ဝိညာတံ ဝါ-ကြံသိရသော အရာသည်၎င်း၊ (ဝါ-သဒ္ဒါတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ထည့်သည်။) အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တေသု သဗ္ဗဓမ္မေသု-ထို မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရ သိရသော တရား အားလုံးတို့၌၊ (ဓမ္မအရ ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးဟု ဖွင့်ပြချက်ရှိ၏၊ ပြည့်စုံသင့်သလောက် မပြည့်စုံပေ။) သ, သော-ထိုရဟန္တာသည်၊ ဝိသေနိဘူတော-သေမင်း စစ်သည် ကင်းလျက်ရှိပေသည်-တဲ့။

သေမင်း၏ စစ်သည်ဆိုတာ ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ စသည်ဖြင့် ပြဆိုထားတဲ့ ကာမရာဂစသည်တွေပါဘဲ၊ မြင်ရတဲ့

အာရုံစသည်နှင့် စပ်ပြီးတော့ ကာမရာဂစသည်တွေ ဖြစ်နေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ တဘဝ တဘဝမှ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဲဒီ ကာမရာဂစသည်ကြောင့် ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်နေကြရတယ်၊ ဖြစ်ရာရာ ဘဝတိုင်းမှာ သေသေ နေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမရာဂ စသည်တွေကို သေမင်း၏ စစ်သည်တွေလို့ ဆိုရတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာတဲ့ဘယ်တရားနှင့်မျှ စပ်ပြီး ကာမရာဂစသည်တွေ မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ မဖြစ်ရတော့ မသေရတော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ သေမင်း၏ စစ်သည်ဖြစ်တဲ့ ကာမရာဂစသည် ကင်းနေလို့ပါဘဲ။ အဲဒါကို (မြင်,ကြား,တွေ့ရ၊ ကြံသိရ၊ ဓမ္မအားလုံးမှာ။ သေမင်းစစ်သည်၊ ကင်းလေပြီ၊ မုနိ ရဟန္တာ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂၀။ မြင်,ကြား, တွေ့ရ၊ ကြံသိရ၊ ဓမ္မအားလုံးမှာ။
သေမင်းစစ်သည်၊ ကင်းလေပြီ၊ မုနိ ရဟန္တာ။

သ,သော မုနိ-ထိုရဟန္တာ ရဟန်းသည်၊ ပန္နဘာရော-ချအပ်ပြီးသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ရှိပေပြီ၊ ဝါ-ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဟူသမျှကို ပယ်ချအပ်ပေပြီ တဲ့။ ဝန်ထုပ် ဆိုတာ (၁) ကိလေသာဝန်ထုပ်က တခု၊ (၂) အဘိသင်္ခါရ ဆိုတဲ့ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံ ဝန်ထုပ်က တခု၊ (၃) ခန္ဓာဝန်ထုပ်က တခု ဒီသုံးခုပါဘဲ။ ပုထုဇဉ်တွေမှာ လောဘ ဒေါသစသော ကိလေသာတွေကလဲ မပြတ်ဖြစ်လျက် ရှိနေသောကြောင့် အလွန်ပင် ဝန်လေးပါတယ်။

အဲဒီ ကိလေသာတွေကြောင့် သာယာတပ်စွဲပြီးတော့လဲ မပြတ် အားထုတ် လုပ်ကိုင်နေကြရတယ်၊ စိတ်ဆိုးပြီးတော့လဲ ပြုလုပ် အားထုတ်နေကြရတယ်၊ မမြဲတာကို မြဲတယ်လို့၊ ဆင်းရဲတွေကို ချမ်းသာလို့၊ ရုပ် နာမ် သဘော တရားတွေကို အတ္တကောင် ငါကောင်လို့ ထင်မှတ်သိမှားတဲ့ အဝိဇ္ဇာ မောဟကြောင့်လဲ မပြတ်ပြုလုပ် အားထုတ်နေကြရတယ်၊ ဒိဋ္ဌိမာနစသည်ကြောင့်လဲ မပြတ် ပြုလုပ်နေကြရတယ်၊ အဲဒီလို ပြုလုပ်ရခြင်းကြောင့်လဲ ဝန် လေးနေတာဘဲ၊ အဲဒါဟာ ကိလေသာဝန်ထုပ်ကို ထမ်းဆောင် နေရလို့ ဝန်လေးနေတာပါဘဲ။

ဒါကြောင့်တင် မကသေးဘူး၊ အဲဒီလိုပြုလုပ်တိုင်း ပြုလုပ်တိုင်း အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံတွေ ဖြစ်ပွားနေတယ်၊ အဲဒီကံဆိုတဲ့ အဘိသင်္ခါရကြောင့် အပါယ်လေးပါး ရောက်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲ ရတယ်၊ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေမှာဖြစ်ပြီးတော့လဲ အိုခြင်း သေခြင်း စသော ဆင်းရဲတွေကို ခံစားနေကြရတယ်၊ ဒါဟာ အဘိသင်္ခါရ ဆိုတဲ့ ကံကြောင့် ဝန်လေးနေတာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေ ရှိနေလို့ အဲဒီ ခန္ဓာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေကြရတယ်၊ ဒီခန္ဓာတွေ ကောင်းစားအောင်လို့ အမြဲမပြတ် ရှာကြံ ပြုပြင်ပေးနေရတယ်၊ ဒီလိုပြုပြင်ပေးနေပေမယ်လို့ တနေ့ကျတော့ အိုရတယ် နာရတယ် သေရတယ်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေကိုလဲ တွေ့ကြုံ ခံစား နေကြရတယ်၊ ငရဲဘုံမှာတော့ အဆင်းရဲဆုံးပါဘဲ၊ အဲဒီလို

ဆင်းရဲ ပင်ပန်းပြီး ဝန်လေးနေတာဟာ ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာတွေ ရှိနေလို့ပါဘဲ။

ရဟန္တာမှာတော့ ကိလေသာတွေလဲ မရှိသောကြောင့် ဝန်ပေါ့နေတယ်၊ ဘဝအကျိုးကို ဖြစ်စေမည့် ကံဟောင်းကံသစ် ဆိုတဲ့ အဘိသင်္ခါရတွေမရှိသောကြောင့်လဲ ဝန်ပေါ့နေတယ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ဖြစ်မည့် ရုပ် နာမ်ခန္ဓာ မရှိသောကြောင့်လဲ ဝန်ပေါ့နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဟူသမျှကို ပယ်ချအပ်ပေပြီ-လို့ ဆိုတာပါဘဲ၊ အင်မတန် ကောင်းတာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့-ဝိပ္ပမုတ္တော-ကိလေသာ ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှလည်း ကင်းရှင်းလွတ်မြောက်ပေပြီတဲ့။ ဒါကတော့ "ဝန်ထုပ်ကို ပယ်ချပြီးပြီ"ဆိုတာနဲ့ပင် ထင်ရှားနေပါပြီ၊ ဒါပေမဲ့ "ကိလေသာ အနှောင် အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်တယ်"ဆိုတဲ့ ဒီဝေါဟာရ စကားလုံးက ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ စကားလုံး ဖြစ်ပါတယ်။

သောတာပတ္တိမဂ် ဖိုလ် ရောက်ပြီး သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသော အပါယ်လားကြောင်း ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့က လွတ်မြောက်ပါမှ အပါယ်ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်တယ်၊ (၇) ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီးဖြစ်ရမည့် သုဂတိ ဘဝဆင်းရဲတွေမှလဲ လွတ်မြောက်တယ်။ သကဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး အကြမ်းစား ကာမရာဂ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့ကင်းမှ (၂) ဘဝထက်ပိုလွန်ပြီး ဖြစ်ရမည့် သုဂတိ ဘဝဆင်းရဲတွေမှ လွတ်

မြောက်တယ်။ အနုစားဖြစ်တဲ့ ကာမရာဂ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ ကိလေသာ အနှောင် အဖွဲ့ကင်းမှ ကာမ ဘဝဆင်းရဲ ဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်တယ်။ ရူပရာဂ အရူပရာဂ အဝိဇ္ဇာ စသော ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့တွေအကုန်ကင်းမှ သံသရာဆင်းရဲ ဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်တယ်။ ကိလေသာအကြမ်းစားတွေ မဖြစ်ရအောင် ဆင်ခြင်နေရုံမျှဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိလေသာ အသေးအဖွဲ့ကလေးများကို ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ဖျောက်ရုံ မျှဖြင့် ဖြစ်စေ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ အပါယ်ဆင်းရဲစသည်မှ မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ကိုယ်တော်တိုင်လဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏ အဖြစ် အပျက်ကို ရှုလျက် ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်များကို ပွားစေပြီးတော့ အဲဒီအာသဝေါ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လုံးဝ လွတ်မြောက်တော်မူခဲ့ကြောင်းကို (အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ) အာသဝေါတို့မှ စိတ် လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီလို့ အထင်အရှား ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ (ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ) စသည်ဖြင့်လဲ မူလပဏ္ဏာ၊ ဘယဘေရဝသုတ် စသည်မှာ ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ မိမိလိုပင် တပည့်သာဝကတွေ အားလဲ ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင် ကျင့်ဘို့ သုတ်ပေါင်းများစွာတို့၌ ဟောထားပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ "ကိလေသာဆိုတာ အမြဲရှိနေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကိလေသာကင်းအောင် အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး"လို့ ဘုရားတရားတော်နှင့်ဆန့်ကျင်ဘက် ဒီလိုပြောဟောနေကြတာလဲ ရှိနေတယ်။

"ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လုပ်လို့ ဖြစ်တာဘဲ၊ အဲဒီ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ဖို့မလိုဘူး"လို့ ဘုရားတရားတော်နှင့်ဆန့်ကျင်ဘက် ဒီလိုပြောဟောနေကြတာလဲရှိနေတယ်၊ အဲဒီလိုပြောဟောတာကို အကောင်းအမြတ်အနေဖြင့် ယုံကြည်ပြီး အလေးအမြတ် ပြုနေတဲ့သူတွေလဲ ရှိတာဘဲ။ အဲဒီလို ပြောဟောချက်ဟာ ဘုရားအလိုတော်နှင့် ညီ, မညီ ဆင်ခြင်ဘို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဂါထာမှာ ဝိပ္ပမုတ္တော-သို့ ဟောထားတဲ့ ဘုရား စကားတော်နှင့် စပ်ပြီး သတိပေးစကား အနေဖြင့် ဖော်ပြလိုက်တာပါဘဲ။

အထူး သတိပြုစရာကတော့ အရိယ မဂ်ဖိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ မလွတ်မြောက် သေးတဲ့ သူတွေမှာ လိုချင်နှစ်သက်စရာနဲ့ တွေ့ရယင် မလိုချင် မနှစ်သက်ပဲ ကင်းအောင် ဘယ်သူမှ မတတ်နိုင်ဘူး၊ စိတ်ဆိုးစရာနဲ့ တွေ့ရယင်လဲ စိတ်မဆိုးပဲ ကင်းအောင် ဘယ်သူမှ မတတ်နိုင်ဘူး၊ ဝမ်းသာစရာရှိယင်လဲ ဝမ်းမသာပဲ ဘယ်သူမှ မနေနိုင်ဘူး၊ စိတ်ညစ်စရာရှိယင်လဲ စိတ်မညစ်ပဲ ဘယ်သူမှ မနေနိုင်ဘူး၊ နှစ်သက်မှု စိတ်ပျက်မှု ဖြစ်လာတဲ့အခါ ဆင်ခြင်ရုံနဲ့ ပျောက်တယ်လို့ ထင်ရတာကလဲ မကြီးကျယ်တဲ့ အသေးအဖွဲ့ကလေးများမှ်ုပါဘဲ၊ တကယ်ကြီးကျယ်တဲ့ နှစ်သက်မှု စိတ်ပျက်မှုကြီးတွေကျတော့ ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့် လုံးဝကင်းစေရန် မတတ်နိုင်ပါဘူး၊ အဲဒါ အင်မတန်ထင်ရှားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာကို အကြွင်းမဲ့ မပယ်ရသေးယင် သေခါနီးကျတော့ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် ဆိုတာ ပေါ်လာတာချည်းဘဲ၊ အဲဒီ ထင်ပေါ်လာတဲ့ အာရုံနိမိတ်ကို မည်သူမျှ မပယ်ဖျောက်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီအာရုံနိမိတ်ကို စွဲလမ်းပြီး သေသွားရမှာချည်းဘဲ၊ အဲဒီလိုသေပြီးတဲ့ အခြားမဲ့မှာ အဲဒီအာရုံနိမိတ်ကို အာရုံပြုပြီး ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်မှာကလဲ ကိန်းသေပဲ၊ ဒီပုံဒီနည်းဖြင့် ပုထုဇဉ်ဆိုယင်တော့ အပါယ်ဘဝစသည်မှာလဲ ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲဘို့ရာဟာ ကိန်းသေပဲ၊ဒါကြောင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ မလွတ်သေးယင် ဘဝဆင်းရဲတွေကို အကန့်အသတ်မရှိ ခံစားသွားရမှာဘဲ၊ အဲဒါကို အထူးသတိပြုရမယ်။

အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ဟူသမျှမှ လုံးဝကင်းပြီး လွတ်မြောက်နေတဲ့ ရဟန္တာမှာတော့ ဘယ်လောက်ကြီးကျယ်တဲ့ နှစ်သက်ဖွယ် စိတ်ပျက်ဖွယ်တွေနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ နှစ်သက်မှု စိတ်ပျက်မှုစသော ကိလေသာတွေဟာ အသေးအဖွဲ တစွန်းတစကလေးမျှတောင် မဖြစ်တော့ဘူး၊ စိတ်ဟာ အမြဲတမ်း စင်ကြယ်နေတော့တာဘဲ၊ အဲဒါဟာ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဖြင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ဟူသမျှမှ ကင်းရှင်းစွာ လွတ်မြောက်နေလို့ပါဘဲ၊ အဲဒီလို စင်စစ်လွတ်မြောက်အောင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွါးစေရတဲ့ ဘာဝနာအလုပ်ကို အပြည့်အစုံ အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်၊ ကိလေသာဖြစ်လာမှ ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့်တော့ ကိလေ

သာအနှောင်အဖွဲ့မှ လုံးဝလွတ်မြောက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို (ဝန်ထုပ်ကင်းပ၊ ကိလေမှ၊ လွတ်ရ ကင်းရှင်းစွာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဝန်ထုပ်ကင်းပ၊ ကိလေမှ၊ လွတ်ရ ကင်းရှင်းစွာ။

ပန္နဘာရော-ဝန်ထုပ်တွေကို ပစ်ချပြီးဖြစ်လို့ အဲဒီဝန်ထုပ်တွေလဲ ကင်းပြီး ပေါ့ပါးနေပါပြီတဲ့၊ နောက်ပြီးတော့ ဝိပ္ပမုတ္တော-ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှလဲ လွတ်မြောက်နေလို့ အစဉ်ထာဝရ လွတ်လပ်ချမ်းသာနေပါပြီ တဲ့၊ အဲဒါဟာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်လဲ ဆိုတော့ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင်တွေကို ဖြစ်ပွါးစေပြီးတော့ အရိယမဂ်ဖိုလ်လေးပါးကို ရောက်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ အဲဒီလို ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့တွေ လုံးဝကင်းလွတ်နေပါမှ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိစိတ် ချုပ်ကင်းသွားတဲ့ နောက်ကာလမှာ ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ မဖြစ်တော့ပဲ ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှ လုံးဝအကုန်ကင်းငြိမ်းသွားတယ်၊

သော-ထိုရဟန္တာသည်၊ န ကပ္ပိယော-တဏှာ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံတွေးစွဲယူခြင်းလဲ မရှိတော့ပြီ၊ န ဥပရတော-မည်သည့်ဘဝ မည်သည့်ဌာနဥ္မျှ ပျော်မွေ့ခြင်းလဲ မရှိတော့ပြီ၊ (ဒီနေရာမှာ ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် တကွ ကျင့်ဆဲ (သေက္ခ) ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မရသေးတဲ့ တရားထူးရဘို့ လိုလားတောင့်တတာကိုလဲ ဥပရတိ-ပျော်မွေ့မှုလို့ ဖွင့်ပြထားတာလဲ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီလို တရားထူး

ရလိုတာကိုတော့ ရှုတ်ချရန်မသင့်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်၊ လောကထဲ· ပျော်မွေ့တာကိုသာ ရှုတ်ချသင့်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။) နဲ့ ပတ္ထိ-ယော-မည်သို့ ဖြစ်ရပါစေ စသည်ဖြင့် တောင့်တခြင်းလဲ မရှိ တော့ပြီ တဲ့၊ အဲဒါကတော့ လောကီ လောကုတ္တရာ ဘယ်ဟာကိုမျှ တောင့်တခြင်းမရှိတော့ကြောင်း ဖော်ပြတာပါဘဲ။ အဲဒါကို (ကြံစည်, တောင့်တ၊ ပျော်မူမှု၊ လုံး၀ ကင်းရှင်းပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြံစည်, တောင့်တ၊ ပျော်မူမှု၊ လုံး၀ ကင်းရှင်းပါ။

ကြံစည်မှုလဲကင်းတယ်၊ တောင့်တမှုလဲကင်းတယ်၊ ပျော်မွေ့မှုလဲ ကင်းတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ၊ ပါဠိဂါထာ အစဉ်အရအားဖြင့်တော့ ပျော်မူမှုကင်းတယ်၊ တောင့်တမှုမှ ကင်းတယ်လို့ ဆိုထားတာပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ မြန်မာလင်္ကာမှာတော့ ကာရန်ကိုက်အောင်လို့ "ကြံစည်, တောင့်တ၊ ပျော်မူမှု"လို့ ရှေ့နောက်ပြန်ပြီးစီထားတယ်။ ရဟန္တာမှာ တဏှာဖြင့် နှစ်သက်သာယာပြီး ကြံတာမျိုး, ဒိဋ္ဌိဖြင့် အထင်လွဲပြီး ကြံတာမျိုး လုံး၀မရှိတော့ဘူး၊ ဘာကိုမှ လိုချင်တောင့်တမှုလဲ မရှိတော့ဘူး၊ ဘယ်မှာမှ ပျော်မွေ့မှုလဲ မရှိတော့ဘူး တဲ့၊ အလွန်စင်ကြယ် အလွန်ချမ်းသာတဲ့ ဖြစ်ပုံဘဲ။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ဘယ်လိုဘ၀ရုပ်နာမ်မျှ မဖြစ်တော့ပဲ အမြဲတမ်းအေးငြိမ်းသွားတာဘဲ။

ယခု မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်ကို အမှန်အတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရ

အောင် မပြတ်ရှုမှတ် အားထုတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီလို ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းပြီး အစဉ်ထာဝရငြိမ်းအေးသွားကြဘို့ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ မြန်မြန်ရောက်အောင် တတ်နိုင်သမျှ တိုးတက်ပြီး အားထုတ်သွားကြဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ကိလေသာခပ်သိမ်း ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းသည့် အရိယမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားထူး တရားမြတ်များကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

မဟာဗျူဟသုတ်တရားတော် ပြီး၏။

မဟာသမယသုံးသုတ်တရားတော် ဤတွင် ပြီး၏။

တွဲဆုတ် (၀) ၃၉-ခု။
(၂၊ ၃၊ ၇၀)

ချစ်ဖွယ်လောဘ၊ ထိုနှစ်ဝ၊ ဆန္ဒလိုချင်မှုကြောင့်ပင်။
လူ၏မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာပြီးကြောင်း ရင်းပင်။

သာယာစဖွယ်၊ ရှုံမုန်းဘွယ်၊ မှီတွယ်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်သည်။
ရုပ်ဝတ္ထုတွင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊ လိုချင်စွဲမှတ် ဆုံးဖြတ်သည်။

သာယာ, မုန်းဘွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ ဖြစ်တယ် ဖဿကြောင့်
ပေတည်း။

တည်မြဲ,ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဖဿကြောင့်ပေတည်း။
ရုပ်နာမ်နှစ်ခု၊ စွဲမှီပြု၊ တွေ့မှု ဖဿ ဖြစ်ပေါ်သည်။
လိုချင်တဏှာ၊ စွဲမှီကာ၊ ငါ့ဟာဟူ၍ သိမ်းပိုက်သည်။
လိုချင်က င်းလျှင်၊ ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက် ကင်းလေ
သည်။
ရုပ်နာမ်မရှိငြား၊ ဖဿ ငါး၊ ထိပါးမရှိ ကင်းလေသည်။
အယူမှားဆုံးဖြတ်၊အရပ်ရပ်၊ပယ်လတ်အားလုံး ကင်းစေလျှင်။
သို့ဖြစ်သူဟာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းတာမရှိ ကင်းသန့်စင်။
မြင်,ကြား,တွေ့ရ၊ ကြံသိရ၊ ဓမ္မအားလုံးမှာ။
သေမင်းစစ်သည်၊ ကင်းလေပြီ၊ မုနိ ရဟန္တာ။
ဝန်ထုပ်ကင်းပ၊ ကိလေမှ၊ လွတ်ရ ကင်းရှင်းစွာ။
ကြံစည်,တောင့်တ၊ ပျော်မှုမှ၊ လုံးဝ ကင်းရှင်းပါ။

ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြဲ ဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲ ပေါ်လွှင်၊
အနတ္တ သိရ ဒိဋ္ဌိစင်။